

อทร. ๘๐๐๖

เอกสารคำแนะนำ

ในการใช้กำลังปฏิบัติการร่วมหลายชาติ (UFM)

พ.ศ.๒๕๔๓

จัดทำเมื่อ พ.ย.๕๓

อทร. ๘๐๐๖

เอกสารคำแนะนำ

ในการใช้กำลังปฏิบัติการร่วมหลายชาติ (UFM)

พ.ศ.๒๕๕๓

เอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือ หมายเลข ๘๐๐๖

เอกสารคำแนะนำในการใช้กำลังปฏิบัติการร่วมหลายชาติ
(UFM)

จัดทำโดย

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร.ด้านการศึกษาชั้นสูง
พฤศจิกายน ๒๕๔๓

พิมพ์ครั้งที่ ๑

๒๕๔๓

อทร.๘๐๐๖

บันทึกการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

ลำดับที่	รายการแก้ไข	วันเดือนปี ที่ทำการแก้ไข	ผู้แก้ไข (ยศ - นาม - ตำแหน่ง)	หมายเหตุ

คำนำ

เอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือเรื่อง คำแนะนำในการใช้กำลังปฏิบัติการร่วมหลายชาติ (UFM) เล่มนี้ คณะทำงานพิจารณาและจัดทำเอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือด้านการศึกษาระดับสูง ได้แปลและเรียบเรียงมาจากเอกสาร Use of Force Manual (UFM) ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้กำลังทางทหารและกฎการปะทะ (Rules of Engagement) รวมทั้งความสำคัญของการควบคุมการใช้กำลังในขณะปฏิบัติการร่วม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการทางเรือร่วมกับของชาติต่าง ๆ

เอกสารเล่มนี้ได้อธิบายถึงรายละเอียดของแต่ละหัวข้อเรื่องที่สำคัญ ๆ ของการใช้กำลังทางทหารและกฎการปะทะ ซึ่งวัตถุประสงค์ของเอกสารการใช้กำลังปฏิบัติการร่วมหลายชาตินี้ก็เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้แก่กำลังพลของกองทัพเรือที่จะต้องมีการใช้กำลังทางเรือปฏิบัติการร่วมกับชาติอื่น ๆ ซึ่งทั้งผู้บังคับบัญชาและฝ่ายเสนาธิการทุกระดับควรจะเข้าใจอย่างลึกซึ้ง กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ในการปฏิบัติการทางเรือทั้งในยามสงบและในกรณีที่มีการขัดกันด้วยอาวุธ คำอธิบายและตัวอย่างในเอกสารเล่มนี้มีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้บังคับบัญชา และฝ่ายเสนาธิการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการ เข้าใจถึงพื้นฐานและวิธีการทางกฎหมายที่สนับสนุนการออกคำสั่งปฏิบัติการใช้กำลังทางทหารในการปฏิบัติการระหว่างชาติ ซึ่งจะเป็นข้อมูลโดยทั่วไปเพื่อการศึกษาค้นคว้า เท่านั้น ไม่ใช่กฎเกณฑ์การปฏิบัติ ตลอดจนไม่ใช่คำแนะนำตามกฎหมายที่จะต้องออกคำสั่งให้เป็นไปตามนี้ทุกประการ

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำเอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือด้านการศึกษาระดับสูง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านการศึกษา และใช้อ้างอิงในการการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้บังคับบัญชา ฝ่ายเสนาธิการและกำลังพลของกองทัพเรือทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางเรือ รวมทั้งการใช้กำลังทางเรือปฏิบัติการร่วมกับชาติต่าง ๆ หากท่านใดพบข้อบกพร่องที่ควรจะไปพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขเอกสารเล่มนี้ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอได้กรุณาส่งข้อคิดเห็นมายังคณะทำงานพิจารณา และจัดทำเอกสารอ้างอิงของ กองทัพเรือด้านการศึกษาระดับสูง สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จักเป็นพระคุณอย่างสูง

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำเอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือ
ด้านการศึกษาระดับสูง

สารบัญ

หน้า

คำนำ

กล่าวนำ

บทที่ ๑ การเกิดกรณีพิพาท

๑๐๑.	กล่าวทั่วไป	๓
๑๐๒.	อำนาจการรบ	๔
๑๐๓.	กฎหมายระหว่างประเทศ	๔
๑๐๔.	การตีความที่แตกต่าง	๔

บทที่ ๒ กฎหมายว่าด้วยสันติภาพ

๒๐๑.	กล่าวทั่วไป	๖
๒๐๒.	ที่มาของกฎหมายว่าด้วยสันติภาพ	๖
๒๐๓.	กฎบัตรสหประชาชาติ	๗
๒๐๔.	การใช้กำลังตามกฎบัตรสหประชาชาติ	๘
๒๐๕.	การปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนสันติภาพ	๑๐
๒๐๖.	บทที่ VI การปฏิบัติการ	๑๓
๒๐๗.	บทที่ VII การปฏิบัติการ	๑๔

บทที่ ๓ กฎการปะทะ

ตอนที่ ๑ กล่าวนำ

๓๐๑.	การใช้กำลังเมื่อมีการปฏิบัติการร่วมระหว่างหลายชาติ	๑๗
๓๐๒.	การใช้กำลังและระดับความขัดแย้ง	๑๗
๓๐๓.	กฎการปะทะ	๒๐
๓๐๔.	แนวความคิดที่สำคัญ	๒๑
๓๐๕.	หลักเกณฑ์สำหรับการควบคุมการใช้กำลัง	๒๒

ตอนที่ ๒ การป้องกันตนเอง

๓๐๖.	กล่าวนำ	๒๒
๓๐๗.	ประเภทของการป้องกันตนเอง	๒๓
๓๐๘.	การป้องกันตนเองของหน่วย/บุคคล	๒๔
๓๐๙.	คำแนะนำเพิ่มเติมสำหรับการกระทำที่เป็นข้อพิพาท	๒๕
๓๑๐.	คำแนะนำเพิ่มเติมสำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นข้อพิพาท	๒๗
๓๑๑.	การร้องทวงหรือการบุกรุก	

ตอนที่ ๓ กฎการปะทะที่นำมาสู่ความสำเร็จของภารกิจ

๓๑๒.	หลักนิยามของกฎการปะทะ	๒๗
๓๑๓.	รูปแบบของกฎการปะทะ	๒๘
๓๑๔.	นโยบายชี้้นำในการใช้กฎการปะทะ	๒๙
๓๑๕.	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อข้อกำหนดกฎการปะทะ	๒๙
๓๑๖.	การปรับกฎการปะทะที่แตกต่างกันให้มีความสอดคล้องกัน	๓๐
๓๑๗.	การปรับปรุงกฎการปะทะ การเปลี่ยนแปลงกฎการปะทะ	๓๒
๓๑๘.	ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา	๓๒
๓๑๙.	การปฏิบัติการของสหประชาชาติ	๓๔

บทที่ ๔ กฎหมายกรณีการขัดกันด้วยอาวุธ

ตอนที่ ๑ ที่มาของกฎหมายและหลักการ

๔๐๑	ที่มาของกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ	๓๗
๔๐๒	หลักการทั่วไป	๓๙
๔๐๓	พลรบและผู้ที่มีใช้พลรบ	๔๐

ตอนที่ ๒ พันธกรณีและการบังคับใช้

๔๐๔	กล่าวทั่วไป	๔๑
๔๐๕.	ความรับผิดชอบในการบังคับบัญชา	๔๒
๔๐๖.	ความรับผิดชอบเฉพาะบุคคล	๔๒
๔๐๗.	การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ	๔๒
๔๐๘.	กำลังที่ใช้ในการป้องกัน	๔๓
๔๐๙.	คณะกรรมการกาชาดสากล	๔๓
๔๑๐.	การโต้ตอบด้วยกำลังทหาร	๔๔
๔๑๑.	ความต้องการสำหรับ การโต้ตอบ/ขอบเขตของการโต้ตอบด้วยกำลังทหาร	๔๔
๔๑๒.	อาชญากรรมสงครามภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ	๔๕
๔๑๓.	การดำเนินคดีระหว่างการเป็นปฏิปักษ์	๔๖
๔๑๔.	การดำเนินคดีภายหลังการเป็นปฏิปักษ์	๔๖
๔๑๕.	เขตอำนาจศาลที่มีต่อการกระทำผิดกฎหมาย	๔๖
๔๑๖.	มาตรฐานในการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม	๔๗
๔๑๗.	การแก้ต่าง	๔๗
๔๑๘.	ข้อกฎหมายหรือข้อผูกพันตามกฎหมายภายใน	๔๘
๔๑๙.	มาตรการลงโทษ	๔๘

ตอนที่ ๓ กฎการกำหนดเป้าหมาย

๔๒๐.	กฎในการกำหนดเป้าหมายที่ชอบด้วยกฎหมาย	๔๘
๔๒๑.	เป้าหมายที่ได้รับอนุญาตให้โจมตีได้	๔๙
๔๒๒.	เป้าหมายที่ต้องห้าม	๕๐
๔๒๓.	การพิจารณาผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม	๕๐
๔๒๔.	การรบกวนน้ำ	๕๐
๔๒๕.	เรือรบเข้าศึกและอากาศยานทางทหาร	๕๑
๔๒๖.	เรือสินค้าเข้าศึกและเครื่องบินพลเรือน	๕๑
๔๒๗.	เรือเข้าศึกและอากาศยานที่ได้รับการยกเว้นจากการทำลายหรือจับยึดคร่า	๕๓
๔๒๘.	สงครามเรือดำน้ำ	๕๔
๔๒๙.	การขัดขวางการเดินทางเรือพาณิชย์เข้าศึกโดยเรือดำน้ำ	๕๔
๔๓๐.	เรือและอากาศยานเข้าศึกที่ได้รับการยกเว้นจากการขัดขวางโดยเรือดำน้ำ	๕๕
๔๓๑.	การรบกวนทางอากาศเหนือทะเล	๕๕
๔๓๒.	เรือและอากาศยานเข้าศึกที่ได้รับการยกเว้นจากการขัดขวางโดยอากาศยานทางทหาร	๕๖
๔๓๓.	การทิ้งระเบิดและระดมยิงฝั่ง	๕๖
๔๓๔.	การแจ้งเตือนก่อนการทิ้งระเบิด/ระดมยิงฝั่ง	๕๖
๔๓๕.	การโจมตีทำลายที่พิกอาศัยของพลเรือน	๕๗
๔๓๖.	การคุกคาม	๕๗
๔๓๗.	เมืองที่ไม่มีการป้องกันหรือเขตปลอดทหารที่ได้มีการตกลงกันไว้	๕๗
๔๓๘.	สิ่งปลูกสร้างทางการแพทย์และหน่วยแพทย์ (ทั้งเคลื่อนที่และประจำ)	๕๗
๔๓๙.	เขตโรงพยาบาลพิเศษและเขตเป็นกลาง	๕๗
๔๔๐.	โรงเรียนและสถานที่สำคัญ ทางศาสนา แหล่งอารยธรรม สิ่งปลูกสร้างทางการแพทย์ และอนุสาวรีย์	๕๘
๔๔๑.	เขื่อนและทำนบกั้นน้ำ	๕๘

ตอนที่ ๔ อาวุธแบบธรรมดาที่ใช้ในการทำสงครามและระบบอาวุธ

๔๔๒.	กล่าวทั่วไป	๕๘
๔๔๓.	การบาดเจ็บหรือความเจ็บปวดที่ทุกข์ทรมานเกินความจำเป็น	๕๙
๔๔๔.	ผลกระทบจากอาวุธที่ไม่มีการจำแนกเป้าหมาย	๕๙
๔๔๕.	ทุ่นระเบิด	๕๙
๔๔๖.	การวางทุ่นในระเบิดในยามปกติ	๖๐
๔๔๗.	การวางทุ่นระเบิดในระหว่างเหตุการณ์ขัดกันด้วยอาวุธ	๖๑
๔๔๘.	ทุ่นระเบิดทางบก	๖๒

๔๔๕.	ตอร์ปิโด	๖๒
๔๕๐.	อาวุธที่แตกกระจายเป็นชิ้นย่อย หรือกลุ่มกระจุก	๖๓
๔๕๑.	กับระเบิดและอุปกรณ์ที่มีการหนดวงเวลาทำงาน	๖๓
๔๕๒.	อาวุธที่ทำให้เกิดการลุกไหม้	๖๓
๔๕๓.	อุปกรณ์ที่มีการแผ่พลังงานโดยตรง	๖๓
๔๕๔.	ระบบอาวุธพื้นระยะขอบฟ้า	๖๔

ตอนที่ ๕ อาวุธ นิวเคลียร์ เคมี และชีวภาพ

๔๕๕.	กล่าวทั่วไป	๖๔
๔๕๖.	อาวุธนิวเคลียร์	๖๔
๔๕๗.	ข้อผูกพันตามสนธิสัญญา	๖๔
๔๕๘.	อาวุธเคมี	๖๖
๔๕๙.	สารเคมีที่ใช้สำหรับการควบคุมฝูงชน	๖๗
๔๖๐.	สารเคมีกำจัดวัชพืช	๖๗
๔๖๑.	อาวุธชีวภาพ	๖๘

ตอนที่ ๖ การลวงในระหว่างที่มีการขัดกันด้วยอาวุธ

๔๖๒.	กล่าวทั่วไป	๗๐
๔๖๓.	การหลอกลวงที่ได้รับอนุญาต	๗๐
๔๖๔.	การปลอมแปลงที่ห้ามปฏิบัติ	๗๐
๔๖๕.	การใช้สัญลักษณ์ สัญญา และเครื่องหมายที่ได้รับการคุ้มครองในทางที่มีขอบ	๗๐
๔๖๖.	ธง เครื่องหมาย และเครื่องแบบของฝ่ายเป็นกลาง	๗๐
๔๖๗.	ธงและสัญลักษณ์ของสหประชาชาติ	๗๑
๔๖๘.	ธง เครื่องหมาย และเครื่องแบบของข้าศึก	๗๑
๔๖๙.	การแสวงงกระทำว่ากำลังประสบเหตุร้าย	๗๑
๔๗๐.	การแอบอ้างที่ไม่ถูกต้องสำหรับผู้ที่ไม่ใช่พลรบ	๗๑
๔๗๑.	กองกำลังนอกกฎหมาย	๗๑
๔๗๒.	สายลับ	๗๒

ตอนที่ ๗ บุคคลที่ไม่ใช่พลรบ

๔๗๓.	กล่าวทั่วไป	๗๓
๔๗๔.	สถานะที่ได้รับการป้องกัน	๗๓
๔๗๕.	บุคคลพลเรือน	๗๓
๔๗๖.	ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ผู้ป่วย และเรือที่อับปาง ลูกเรือจากเรืออับปาง	๗๔
๔๗๗.	บุคคลทางการแพทย์ และผู้สอนศาสนา	๗๔

๔๗๘.	ผู้ที่กระโดดร่ม	๓๕
๔๗๙.	เชลยสงคราม	๓๕
๔๘๐.	การสอบสวนและลงโทษ	๓๖
๔๘๑.	ผู้ใช้แรงงาน	๓๖
๔๘๒.	การหลบหนี	๓๖
๔๘๓.	การควบคุมตัวชั่วคราวสำหรับเชลยสงคราม เชลยที่เป็นพลเรือน และผู้ที่ถูกจับกุมอื่น ๆ บนเรือรบ	๓๗
๔๘๔.	บุคคลที่เป็นเชลย	๓๗
๔๘๕.	เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ได้รับการคุ้มครอง	๓๗
๔๘๖.	ได้รับอนุญาตให้ใช้ข้อกำหนดในการใช้เครื่องหมาย/สัญลักษณ์	๓๘
๔๘๗.	ความล้มเหลวในการเปิดเผยผลกระทบจากการไม่แสดงเครื่องหมาย/สัญลักษณ์	๓๘
๔๘๘.	เครื่องหมายที่ได้รับการคุ้มครอง	๓๘
๔๘๙.	การพิสูจน์ทราบสิ่งปลูกสร้างของฝ่ายเป็นกลาง	๓๙

บทที่ ๕ กฎแห่งความเป็นกลาง

๕๐๑.	ทั่วไป	๘๐
๕๐๒.	สถานะที่เป็นกลาง	๘๐
๕๐๓.	การเป็นกลางภายใต้กฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ	๘๑
๕๐๔.	การเป็นกลางภายใต้การกำหนดกลุ่มป้องกันตนเอง	๘๑
๕๐๕.	อาณาเขตของชาติเป็นกลาง	๘๑
๕๐๖.	ท่าเรือและพื้นที่จอดเรือของชาติเป็นกลาง	๘๒
๕๐๗.	ข้อจำกัดในการพักและการออกจากท่าเรือ	๘๒
๕๐๘.	ยุทธโศปกรณ์ เสบียง การติดต่อสื่อสารและการซ่อมบำรุง	๘๓
๕๐๙.	ทรัพย์สินเชลย	๘๓
๕๑๐.	น่านน้ำภายในของชาติเป็นกลาง	๘๓
๕๑๑.	ทะเลอาณาเขตของชาติเป็นกลาง	๘๓
๕๑๒.	ทะเลอาณาเขต ๑๒ ไมล์ทะเล	๘๔
๕๑๓.	ช่องแคบระหว่างประเทศซึ่งเป็นกลาง	๘๔
๕๑๔.	น่านน้ำหมู่เกาะที่เป็นกลาง	๘๕
๕๑๕.	ห้วงอากาศของชาติที่เป็นกลาง	๘๕
๕๑๖.	หน้าที่ชาติเป็นกลางในห้วงอากาศของชาติเป็นกลาง	๘๖
๕๑๗.	การค้าของชาติเป็นกลาง	๘๖
๕๑๘.	สินค้าต้องห้าม	๘๗
๕๑๙.	จุดหมายปลายทางซึ่งเป็นของข้าศึก	๘๗

๕๒๐.	การได้รับยกเว้นจากการเป็นสินค้าต้องห้าม	๘๘
๕๒๑.	หนังสือรับรองการขนส่งสินค้าที่ไม่ต้องห้าม	๘๘
๕๒๒.	ลักษณะที่เป็นข้าศึก	๘๘
๕๒๓.	ลักษณะของเรือรบและอากาศยานทางทหารของข้าศึก	๘๘
๕๒๔.	ลักษณะของเรือสินค้าหรืออากาศยานทางพลเรือนของข้าศึก	๘๘
๕๒๕.	การตรวจเยี่ยมและตรวจค้น	๘๘
๕๒๖.	ขั้นตอนของการตรวจเยี่ยมและตรวจค้น	๘๐
๕๒๗.	การตรวจเยี่ยมและตรวจค้น โดยอากาศยานทหาร	๘๑
๕๒๘.	การปิดอ่าว	๘๑
๕๒๙.	กฎหมายจารีตประเพณี	๘๑
๕๓๐.	การอนุญาตให้เข้าและออกเป็นพิเศษ	๘๒
๕๓๑.	การละเมิดและการพยายามละเมิดการปิดอ่าว	๘๒
๕๓๒.	การปฏิบัติซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน	๘๓
๕๓๓.	การควบคุมของชาติคู่สงครามต่อพื้นที่ถูกเงินสำหรับการปฏิบัติการทางเรือ	๘๓
๕๓๔.	การควบคุมของชาติคู่สงครามต่อการคมนาคมในทะเลของชาติเป็นกลาง	๘๔
๕๓๕.	พื้นที่เฉพาะและพื้นที่การรบ	๘๔
๕๓๖.	การจับกุมเรือและอากาศยานของชาติเป็นกลาง	๘๔
๕๓๗.	การทำลายทรัพย์สินที่ยึดจากชาติเป็นกลาง	๘๕
๕๓๘.	กำลังพลของเรือและอากาศยานชาติเป็นกลางที่ถูกจับกุม	๘๕
๕๓๙.	กำลังพลชาติคู่สงครามที่ถูกกักขังโดยรัฐบาลชาติเป็นกลาง	๘๖

ผนวก

ผนวก ก - กฎการปะทะมาตรฐาน สำหรับกองกำลังสหรัฐ ฯ

ผนวก ข - ตัวอย่างมาตรการปฏิบัติในกฎการปะทะทางเรือ

กล่าวนำ

ขอบเขต

เนื่องจากนานาประเทศต่างมีหลักนิยมทางทะเลประจำชาติและได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี รวมทั้งได้เข้าร่วมเป็นภาคีในองค์การสนธิสัญญาที่กำหนดยุทธวิธี เทคนิค และกระบวนการเพื่อความร่วมมือในทางปฏิบัติระหว่างชาติสมาชิก อย่างไรก็ตามเนื่องด้วยความขัดแย้งในภูมิภาคมีที่ท่าว่าจะเพิ่มขึ้น และการลดลงของงบประมาณทางทหารชาติต่าง ๆ จึงมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติการทางทหารร่วมกันมากกว่า การปฏิบัติการแต่เพียงลำพัง โดยเฉพาะการร่วมมือกันกับประเทศสมาชิกในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติการทางทหาร ที่ผ่านมายังไม่มีเอกสารใดที่กำหนดแนวทางปฏิบัติขั้นพื้นฐานสำหรับการร่วมมือเฉพาะกิจ ดังนั้นจึง ได้มีการจัดทำหนังสือการปฏิบัติการทางทะเลระหว่างชาติ (Multinational Maritime Operations) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก United States Naval Doctrine Command เป็นหนังสือที่กล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับการวางแผนและการปฏิบัติการร่วมทางทะเลระหว่างชาติ นอกจากนี้ได้จัดทำเอกสารการใช้กำลังระหว่างปฏิบัติการร่วมนี้ได้เสนอแนวทางพื้นฐานและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการใช้กำลังและกฎการปะทะ (Rules of Engagement) ROE รวมทั้งกำหนดกฎเกณฑ์พื้นฐานและแนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นข้อบังคับของการปฏิบัติการในทะเล

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของเอกสารการใช้กำลังระหว่างปฏิบัติการร่วมนี้คือ เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านเกี่ยวกับการใช้กำลังในการปฏิบัติการทางทะเลระหว่างชาติ ซึ่งทั้งผู้บังคับบัญชาและฝ่ายเสนาธิการทุกระดับในการปฏิบัติการทางทะเลดังกล่าวควรจะเข้าใจ การจัดทำหนังสือเล่มนี้มุ่งให้นายทหารชาติต่าง ๆ เข้าใจในภาพรวมของกฎข้อบังคับต่าง ๆ ในการปฏิบัติการทางทะเลทั้งในยามสงบและกรณีพิพาทขัดกันด้วยอาวุธ คำอธิบายและตัวอย่างในหนังสือมุ่งหมายที่จะให้ผู้บังคับบัญชา และฝ่ายเสนาธิการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการเข้าใจถึงพื้นฐานและวิธีการทางกฎหมายที่สนับสนุนการออกคำสั่งปฏิบัติการใช้กำลังทางทหารในการปฏิบัติการระหว่างชาติ เอกสารนี้จะช่วยให้การแลกเปลี่ยนหลักนิยมระหว่างสมาชิกกองกำลังนานาชาติดีขึ้น รวมทั้งช่วยส่งเสริมความร่วมมือและความเป็นเอกภาพของความพยายามร่วมกัน หนังสือนี้ให้ข้อมูลทั่วไปเท่านั้นไม่ใช่กฎเกณฑ์การปฏิบัติทั่วไป ตลอดจนไม่ใช่สิ่งทดแทนคำแนะนำตามกฎหมายโดยผู้มีอำนาจหรือคำสั่งถาวรสำหรับการใช้กำลังทางทะเล

การพิมพ์อักษรแบบตัวเอน

ความมุ่งหมายสำคัญของหนังสือเล่มนี้คือ เพื่อให้ผู้อ่านมั่นใจว่าเข้าใจในคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กำลังทางทะเล เพื่อช่วยเหลือผู้อ่านให้เข้าใจคำหรือวลีสำคัญในหนังสือ โดยได้ใช้การพิมพ์ตัวเอนเพื่อแสดงว่ามีคำอธิบายขยายความหรือนิยามอยู่ในคำแปลศัพท์ท้ายเล่ม

สาระสำคัญในบทต่างๆ

บทที่ ๑ แนะนำผู้อ่านถึงเรื่องความขัดแย้งแบบต่าง ๆ (Spectrum of Conflict) และกรอบทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการทางทะเล

บทที่ ๒ เสนอภาพรวมของกฎเกณฑ์ทางกฎหมายและแนวความคิด ซึ่งสนับสนุนการใช้กำลังในการปฏิบัติการทางทะเลในยามสงบ

บทที่ ๓ กล่าวถึงกฎการปะทะ (ROE) และวิธีการใช้เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้บังคับบัญชา ระหว่างการเปลี่ยนสถานะจากยามสงบมาเป็นภาวะตึงเครียดจนถึงการขัดแย้งด้วยอาวุธ

บทที่ ๔ กล่าวถึงแหล่งที่มา ระเบียบ กฎเกณฑ์ สำหรับกฎที่ว่าด้วยการขัดแย้งด้วยอาวุธ ซึ่งรวมถึงกฎหมายว่าด้วยการกำหนดเป้าหมาย (Law of Targeting)

บทที่ ๕ อธิบายเกี่ยวกับกฎที่ว่าด้วยความเป็นกลาง (Law of Neutrality) และเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในเรื่องกฎการปะทะ ทั้งนี้ได้จัดทำตัวอย่างเกี่ยวกับคำสั่งและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับกฎการปะทะไว้ในภาคผนวก

บทที่ ๑
การเกิดกรณีพิพาท

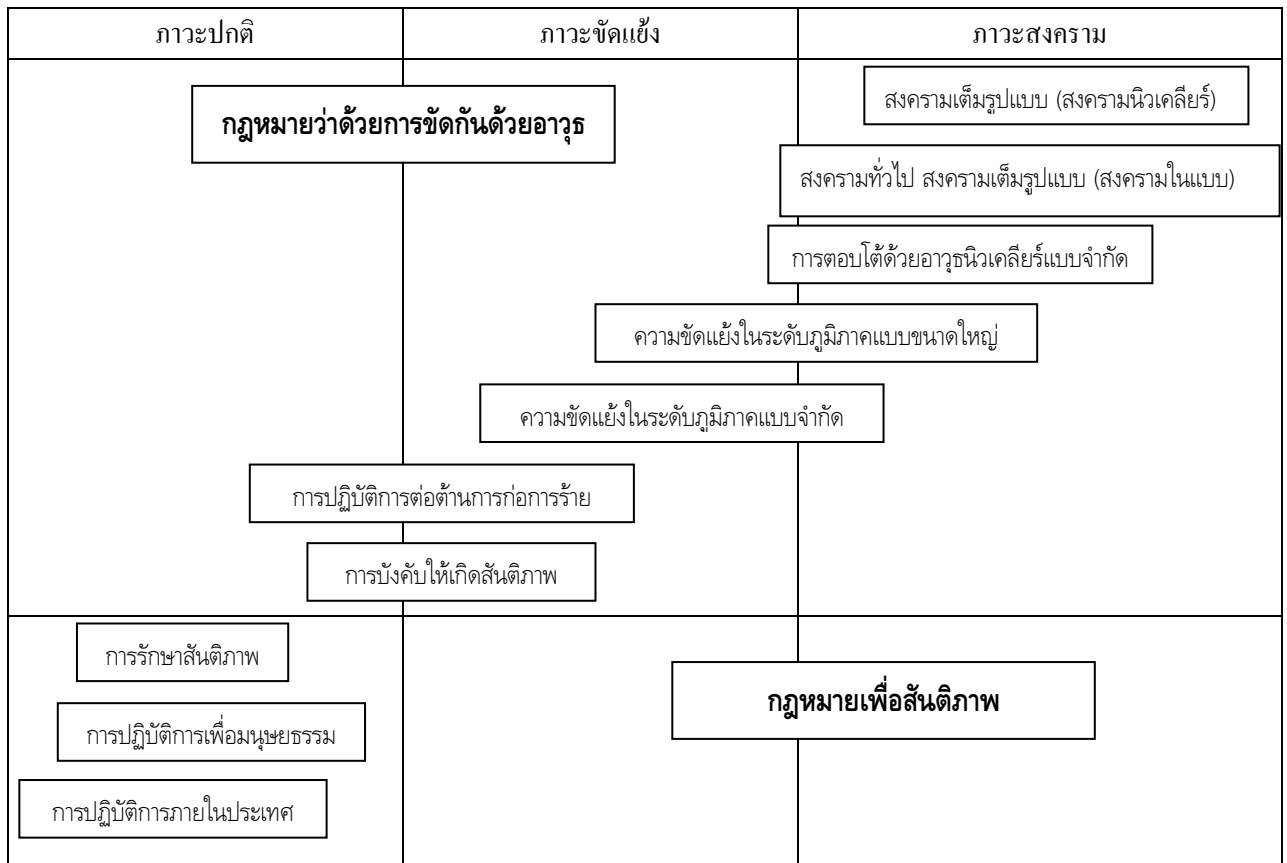
๑. ระดับของความขัดแย้ง

๑.๑ ระดับของความขัดแย้งที่แสดงในรูป ๑ - ๑ แสดงให้เห็นประเภทของการปฏิบัติการทางทหารต่าง ๆ ตั้งแต่ภาวะปกติจนถึงภาวะขัดแย้งรุนแรงถึงระดับการใช้นิวเคลียร์ ความขัดแย้ง คือ การต่อสู้กันทั้งสองฝ่าย โดยไม่สามารถประนีประนอมกันได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง หรืออาจจะขยายไปเป็นการทำลาย หรือครอบครองผลประโยชน์ของฝ่ายตรงข้าม

๑.๒ ระดับของความขัดแย้งมีประโยชน์ต่อผู้วางแผนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเมือง นโยบายและการทหาร เพื่อประกอบการตกลงใจในการเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ความขัดแย้งอาจมีรูปแบบต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ความรุนแรงที่มีอยู่ประปราย การแสดงกำลัง การใช้กำลังทหารแบบจำกัด ความขัดแย้งระดับภูมิภาคจนถึงสงครามเต็มรูปแบบ

๑.๓ ในอดีตที่ผ่านมาชาติต่าง ๆ เตรียมกำลังทหารไว้เพื่อการสงคราม แต่บทบาทของทหารได้ขยายขอบเขตขึ้นโดยมีการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการสงครามเพิ่มเติมขึ้นด้วย (MOOTW)

๑.๔ การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการสงครามเป็นการใช้กำลังทหารในสภาพฉุกเฉินที่ยังไม่ถึงระดับของการสงคราม การปฏิบัติการดังกล่าวมีจุดประสงค์หลักเพื่อ การป้องปรามไม่ให้เกิดสงคราม การคลี่คลายความขัดแย้ง การสถาปนาสันติภาพ การสนับสนุนหน่วยงานพลเรือนในช่วงที่เกิดภัยพิบัติทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การใช้กำลังทหารในลักษณะนี้ต้องพิจารณาให้รอบคอบ เนื่องจากเป็นเรื่องที่อ่อนไหวมาก ต่อการขยายตัวของสถานการณ์

รูป ๑ - ๑ ระดับความขัดแย้ง

๒. อำนาจการรบ

๒.๑ กำลังรบมีไว้ก็เพื่อให้วัตถุประสงค์แห่งชาติประสบความสำเร็จ หรือถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบการป้องกันผลประโยชน์ของชาติ อำนาจในการสู้รบจะเป็นอำนาจในการทำลายล้างซึ่งสามารถนำไปใช้กับศัตรูได้ในเวลาที่จำเป็น อำนาจในการสู้รบจะขึ้นอยู่กับอำนาจการยิง (fire power) และการเคลื่อนกำลังเพื่อปฏิบัติการ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนรวมทั้งปัจจัยด้านองค์บุคคล เช่น การสั่งการ และการควบคุม การส่งกำลังบำรุง ความเป็นผู้นำ คุณธรรม

๒.๒ กำลังรบมีไว้เพื่อการป้องกันหรือการรบ การป้องกันหรือการแสดงให้เห็นฝ่ายตรงข้ามเกิดความเกรงกลัวต่อกำลังรบของตน และไม่กล้าจะเป็นปฏิปักษ์ด้วย ส่วนในการใช้กำลังรบเพื่อการรบนั้นจะเป็นการใช้อำนาจการยิงใน ๓ ลักษณะคือ การโจมตีโดยตรงต่อกำลังข้าศึกในขณะทำสงคราม การปิดอ่าว และการปิดล้อม หรือการตัดเส้นทางลำเลียง และใช้ในการโจมตีเพื่อทะลุทะลวงนำไปยังดินแดนยึดครองของข้าศึก

๒.๓ การใช้กำลัง หรือขู่ว่าจะใช้กำลังเป็นสิ่งพื้นฐานที่จะทำให้การใช้กำลังทหารบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ ดังนั้นการควบคุมการใช้กำลังเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สามารถเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากการควบคุมการใช้กำลังของแต่ละชาติแล้ว กฎเกณฑ์ที่สังคมโลกได้ช่วยกันกำหนดขึ้นก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการควบคุมการใช้กำลังของชาติต่าง ๆ อีกด้วย

๓. กฎหมายระหว่างประเทศ (International Law)

๓.๑ กฎหมายว่าด้วยสันติภาพ (Law of peace) และกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ (Law of armed conflict) เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นกฎหมายที่ทุกประเทศต้องปฏิบัติตาม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกิดความมั่นคง

๓.๒ ผู้ที่สั่งการรบในหลาย ๆ ประเทศจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งจะต้องนำไปใช้ในการรบด้วย ซึ่งในปัจจุบันการปฏิบัติการระหว่างประเทศจะเกี่ยวข้องกับมากกับการปฏิบัติการทางทหาร หรือสถานการณ์ของการสู้รบที่มีระยะสั้น กองกำลังรบนานาชาติจะต้องเข้าใจถึงกฎ ระเบียบ ความรับผิดชอบ พร้อมทั้งอำนาจในการที่จะเข้าไปบังคับหรือมีส่วนร่วมในเรื่องของกฎหมายระหว่างประเทศ หรือเข้าไปแทรกในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องหยุดยั้งความรุนแรง ความล้มเหลวในการที่จะเข้าไปแก้ไขในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะป้องกันสิทธิของประชาชน พลเมือง สามารถวัดได้จากความเชื่อถือ (credibility) ของประชาชน ไม่มีเอกสารใดที่อธิบายกฎหมายทั้งสองฉบับไว้อย่างครบถ้วน และไม่มีความจำเป็นที่ ผบ.หน่วยกำลังจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตาม ผบ.หน่วยต้องเข้าใจหลักพื้นฐานที่สำคัญของกฎหมายเพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการพิจารณาหลักกฎหมายไว้ได้อย่างครอบคลุมในขั้นตอน การวางแผนและสมาชิกในกองกำลังเข้าใจบทบาทของตนเองอย่างชัดเจนในกรอบที่กฎหมายกำหนด

๔. ความแตกต่างในเรื่องของการขยายความ

ถึงแม้ว่ากฎหมายระหว่างประเทศจะควบคุมถึงการปฏิบัติการของทุกประเทศ แต่ละประเทศจะต้องขยายความในเรื่องของกฎหมายนี้ โดยใช้นโยบายของประเทศตนเอง กฎหมาย และความเป็นกลางด้วย เอกสารฉบับนี้มีผู้ผูกมัด หรือขัดขวางการตีความกฎหมายของแต่ละประเทศ ตรงกันข้ามเอกสารนี้ต้องการเป็นจุดเริ่มต้นในการตีความกฎหมายเพื่อนำไปใช้ในภารกิจ UFM ซึ่งอาจจะมีการตีความที่แตกต่างกันแต่ก็จะต้องมีการปรับเทียบกัน ทั้งนี้ก็เพื่อความสำเร็จของภารกิจเป็นสำคัญ

บทที่ ๒
กฎหมายว่าด้วยสันติภาพ

๒๐๑. กล่าวทั่วไป

๑. ในสภาวะแวดล้อมตามปกติที่เต็มไปด้วยสันติภาพ กองกำลังทางเรือจะปฏิบัติการอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมืองในภาคของสันติ หรือเรียกสั้น ๆ ว่ากฎหมายว่าด้วยสันติภาพ กฎหมายฉบับนี้จะประกอบด้วย สิทธิอันชอบธรรม หน้าที่และความรับผิดชอบแห่งรัฐ และความสัมพันธ์กับนานาชาติ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงเมื่อมีการวางแผนหรือปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม (MOOTW)

๒. ความแตกต่างระหว่าง (๑) กฎหมายว่าด้วยสันติภาพ ซึ่งประกอบด้วยปฏิบัติการทางเรือในห้วงเวลาแห่งสันติ การใช้กำลังทหารในขณะที่มีสันติภาพ หรือกรณีความขัดแย้งที่มีการใช้กำลังในระดับต่ำ และ (๒) กฎหมายว่าด้วยการขัดแย้งด้วยอาวุธ หมายถึง การประกอบกำลัง การเคลื่อนกำลัง และการใช้กำลังทหารเข้าแก้ไขการขัดแย้งกันด้วยอาวุธ^๒ พื้นฐานของกฎหมายว่าด้วยสันติภาพนี้ มาจากหลักการที่ว่า การใช้กำลังทหารเข้าแก้ไขสถานการณ์ ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการแก้ไขข้อขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของสิทธิในการป้องกันตนเอง หรือสิทธิพิเศษอื่นใดก็ตาม เป้าหมายในการดำเนินการของกฎหมายว่าด้วยการขัดแย้งด้วยอาวุธ มุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้นำกองทหารให้ความสำคัญกับการค้นหาและทำลาย กำลังกองทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ หรือสถานที่สำคัญทางทหาร ให้บรรลุภารกิจเท่านั้น โดยหลีกเลี่ยงการใช้กำลังทหารที่เกินความจำเป็น รวมทั้งแสดงถึงขอบเขตของการปฏิบัติการทางทหารที่เปลี่ยนแปลงจากห้วงเวลาแห่งสันติภาพ ไปถึงขั้นการขัดแย้งกันด้วยอาวุธ และการกลับสู่ห้วงเวลาแห่งสันติภาพอีกครั้งหนึ่ง

๒๐๒. ที่มาของกฎหมายว่าด้วยสันติภาพ

๑. กฎหมายว่าด้วยสันติภาพมีขอบเขตรวมถึง สนธิสัญญา อนุสัญญา ความตกลงระหว่างประเทศ และกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยสันติภาพนี้ รัฐจะต้องเคารพและให้การรับรองในอำนาจอธิปไตยในอาณาเขตของรัฐทั้งเขตแดนทางบก ห้วงอากาศ มีการแบ่งออกเป็น ห้วงอากาศของรัฐ และห้วงอากาศระหว่างประเทศ สำหรับในส่วนของทะเลและมหาสมุทร จะจัดแบ่งออกเป็น น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และเขตน่านน้ำระหว่างประเทศ หรือเขตทะเลลึก ตามกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับใช้ต่อจากอนุสัญญากฎหมายทะเล ปี ค.ศ.๑๙๘๒^๓ การใช้กฎหมายนี้ในแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของ สิทธิอำนาจ และหน้าที่ปฏิบัติ แบ่งตามการใช้และลักษณะการเดินทางผ่านเข้าไป หรือการบินผ่านพื้นที่เหล่านั้น^๔

๒. เจ้าหน้าที่วางแผนทางทหารจะต้องให้การรับรองและเคารพในสิทธิอันชอบธรรมในอำนาจอธิปไตยของทะเลอาณาเขต พื้นแผ่นดิน และห้วงอากาศของรัฐเจ้าของ รวมทั้งหลีกเลี่ยงการกำหนด กฎ หรือระเบียบเพิ่มเติมจาก อนุสัญญา และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้กำหนดไว้แล้ว ยิ่งกว่านั้น กฎหมายว่าด้วยสันติภาพ ได้ลงรายละเอียดไปถึงวัตถุประสงค์ของกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งต้องการให้รัฐที่เป็นสมาชิก

ยอมรับและดำเนินการแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างประเทศโดยสันติ รวมทั้งห้ามการใช้กำลังทหารเข้าแก้ไข นอกจากเป็นกรณีสุดวิสัยเท่านั้น ดังนั้นผู้บังคับบัญชาหน่วยกำลังทางเรือต้องเข้าใจและคุ้นเคยกับกฎหมายว่าด้วยสันติภาพนี้ และเข้าใจว่าเมื่อใดจึงจะเหมาะสมที่จะใช้กำลังทหารได้

๓. การทำความเข้าใจระหว่างประเทศที่สำคัญบางประการ ที่ต้องทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อกฎหมายว่าด้วยสันติภาพ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อ การประกอบกำลัง และการใช้กำลังในระหว่างการปฏิบัติการทางทหาร ซึ่งได้แก่

- ก. (ค.ศ.๑๕๒๖) อนุสัญญาห้ามการค้าทาส
- ข. (ค.ศ.๑๕๓๐) อนุสัญญาห้ามบังคับใช้แรงงาน
- ค. (ค.ศ.๑๕๔๕) กฎบัตรสหประชาชาติ
- ง. (ค.ศ.๑๕๔๘) อนุสัญญาเกี่ยวกับ การป้องกันและบทลงโทษอาชญากรรมในการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์
- จ. (ค.ศ.๑๕๕๐) ธรรมนูญของสำนักข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ
- ฉ. (ค.ศ.๑๕๕๑) อนุสัญญาเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ลี้ภัย
- ช. (ค.ศ.๑๕๕๕) กฎเกณฑ์ขั้นต่ำสุดสำหรับการปฏิบัติต่อนักโทษ
- ซ. (ค.ศ.๑๕๖๖) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยเศรษฐกิจ สังคม และสิทธิทางวัฒนธรรม
- ฅ. (ค.ศ.๑๕๗๑) หลักเกณฑ์ว่าด้วย ความร่วมมือระหว่างประเทศในการสืบสวน จับกุม ส่งผู้ร้ายข้ามแดน และลงโทษบุคคลซึ่งมีความผิดฐาน อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ
- ฎ. (ค.ศ.๑๕๘๔) อนุสัญญาว่าด้วย การลงโทษต่อการกระทำที่เป็นการทารุณกรรม หรือการทารุณโหดร้ายอื่น ๆ การปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรม และการปฏิบัติที่เป็นการลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๒๐๓. กฎบัตรสหประชาชาติ

๑. กฎบัตรสหประชาชาติถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของกฎหมายว่าด้วยสันติภาพ ด้วยเหตุนี้การรับทราบสาระของกฎบัตร จึงเป็นพื้นฐานต่อการทำความเข้าใจกับ ข้อบังคับ ข้อผูกมัด และความยากลำบากในการออกคำสั่งใช้กำลังทหารในห้วงเวลาของสันติ แม้ว่าจะไม่ได้กล่าวถึงในตัวของกฎบัตรฯ เป็นกรณีพิเศษ แต่ก็เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ในสิทธิของสหประชาชาติในการใช้กำลังทหารนอกเหนือจากภารกิจในการทำสงคราม (หรือเรียกว่า การปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการรักษาสันติภาพ) ในขอบเขตตั้งแต่การช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมจนถึง การบีบบังคับเพื่อสันติภาพ สิทธิของสหประชาชาตินี้จะกำหนดขึ้นตามมติของประเทศสมาชิกที่ได้รับการรับรอง และเป็นที่ยอมรับให้ใช้กรรมวิธีในการเข้าแทรกแซง ซึ่งรวมทั้งการใช้กองกำลังทหาร เข้ารักษา และธำรงไว้ซึ่งสันติภาพระหว่างประเทศด้วย

๒. ตัวกฎบัตรของสหประชาชาตินี้ ได้มีการลงนามรับรองที่เมืองซานฟรานซิสโกเมื่อวันที่ ๒๖ มิ.ย.๑๕๔๕ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ต.ค.๑๕๔๕ ในการประชุมร่วมกันได้มีการอภิปรายถึง

ความ มุ่งหมาย หลักการ การเข้าเป็นสมาชิก การจัดองค์กรและขั้นตอนการดำเนินการขององค์การสหประชาชาติ ส่วนใหญ่ของประเด็นการอภิปรายในเรื่องการใช้กำลังทางทหาร ได้กล่าวไว้ในมาตรา ๑ ของกฎบัตรฯ ถึงความมุ่งหมายขององค์การสหประชาชาติ อันได้แก่ : “เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายปลายทางจะได้ดำเนินการร่วมกันอันมีผลจริงจัง เพื่อป้องกันและกำจัดการคุกคามต่อสันติภาพ และเพื่อระงับยับยั้งการกระทำการรุกราน หรือการทำลายสันติภาพ โดยวิธีการอื่น ๆ และจะดำเนินการโดยสันติวิธี และโดยสอดคล้องกับหลักการแห่งความยุติธรรม และกฎหมายระหว่างประเทศในการแก้ไขหรือระงับกรณีพิพาท หรือสถานการณ์ระหว่างประเทศอันจะนำไปสู่การทำลายสันติภาพ”

๓. คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ สามารถใช้กฎบัตรในกระบวนการรักษาสันติภาพและมาตรการการบีบบังคับ ภายใต้ข้อกำหนดในหมวดที่ ๖ ว่าด้วย “การระงับกรณีพิพาทโดยสันติวิธี” และหมวดที่ ๗ ว่าด้วย “การดำเนินการที่คุกคามต่อสันติภาพ การละเมิดสันติภาพและการกระทำการรุกราน” โดยมีพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างทั้งสองหมวด และความสัมพันธ์กันที่ ขอบเขตของการเข้าแทรกแซงโดยองค์การสหประชาชาติ และสถานภาพของกองกำลังที่เข้าไปดำเนินการ

๔. หมวดที่ ๖ ของกฎบัตรสหประชาชาติ กล่าวถึงการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี แต่ยังไม่ถึงขั้นการใช้กำลังทางทหาร ภายใต้มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ คณะมนตรีความมั่นคงจะเข้าเจรจา ปรีกษา หรือได้สวนหาสาเหตุในกรณีที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยยังไม่ประกอบกำลังกองทหารเข้าระงับข้อพิพาทนั้น หรือเพียงแต่ใช้หน่วยทหารเข้าร่วมในการตรวจสอบ หรือสังเกตการณ์ในพื้นที่ที่ต่อแหลมต่ออันตรายเท่านั้น โดยยังคงดำรงความมุ่งหมายในการดำเนินการตามหมวดที่ ๖ ได้แก่ การดำเนินการด้วยสันติ ดังนั้นกองกำลังทางทหารที่ได้รับหน้าที่ให้เข้าปฏิบัติการตามนัยในหมวดที่ ๖ นี้ จึงมีสิทธิเพียงสิทธิการป้องกันตัวเองเท่านั้น อย่างไรก็ตามการปฏิบัติตามข้อกำหนดในหมวดที่ ๖ สามารถกำหนดเจตนาของการป้องกันตัวเอง ให้รวมถึงทั้งการป้องกันหน่วยทหารของกองกำลังสหประชาชาติ และการป้องกันอันตรายที่จะมีผลต่อภารกิจที่ได้รับมอบด้วย ส่วนรายละเอียดของภารกิจที่ได้รับมอบจะต้องได้รับการชี้แจงเป็นพิเศษจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และเจตนาของการป้องกันตัวเอง จะไม่รวมถึง การใช้กำลังบีบบังคับให้บรรลุตามภารกิจด้วย รูปแบบการใช้กำลังป้องกันตัวเองนี้ จะถกแถลงรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

๕. เพื่อเปรียบเทียบให้เห็น ในหมวดที่ ๗ ของกฎบัตรฯ กล่าวเสริมโดยอนุโลมถึง ความสำเร็จของภารกิจโดยการใช้มาตรการเข้าบีบบังคับ หรือการใช้กำลังเพื่อระงับข้อขัดแย้งด้วยอาวุธ เพื่อให้ได้มาซึ่งการกลับคืนสู่สันติภาพและความมีเสถียรภาพร่วมกัน รวมทั้งภายใต้มาตรา ๔๒ กำหนดให้คณะมนตรีความมั่นคงมีสิทธิในการใช้มาตรการทางทหารเพื่อธำรงไว้ หรือสถาปนากลับคืนมาซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้จะดำเนินการได้ต่อเมื่อมาตรการการดำเนินการด้วยสันติวิธีอื่น ๆ ไม่ได้ผล และมีเหตุผลเพียงพอที่สมาชิกคณะมนตรีความมั่นคง ยอมรับและวินิจฉัยแล้วว่า จะต้องดำเนินการเพื่อความมั่นคงร่วมกันระหว่างประเทศด้วยกำลัง

๒๐๔ การใช้กำลังตามกฎหมายสหประชาชาติ

๑. ทั่วไป กฎบัตรสหประชาชาติจะครอบคลุมและแถลงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้กำลังทหารตามหลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยยึดถือแบบอย่าง และหลักการตามกฎหมายระหว่างประเทศในปัจจุบัน ประเด็นหลักจะปรากฏอยู่ใน มาตรา ๒(๔): “ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมาชิกทั้งปวงจักต้องละเว้นจากการคุกคามหรือการใช้กำลังต่อบูรณภาพแห่งอาณาเขต หรือเอกราชทางการเมืองของรัฐใด หรือการกระทำในลักษณะอื่นใดที่ไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของสหประชาชาติ”

๒. เพื่อความชัดเจน มาตรา^๑นี้เป็นการห้ามรัฐใดก็ตามในการใช้กำลังเข้าคุกคาม หรือการกระทำใดๆ ที่เป็นการรุกรานต่อรัฐอื่น^๒ นอกจากการดำเนินการร่วมกันภายใต้มติของสหประชาชาติเพื่อบีบบังคับให้เกิดสันติภาพ ยกเว้นสิทธิอันชอบธรรมในการใช้กำลังของรัฐ เพื่อป้องกันตนเองโดยลำพังหรือป้องกันร่วมกัน ภายใต้มาตรา ๕๑ โดยรูปแบบของการป้องกันตนเอง รวมทั้งการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการป้องกันตนเอง จะปรากฏรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

๓. การใช้มาตรการของสหประชาชาติจะเป็นไปตามมติส่วนใหญ่ของประเทศสมาชิกที่ได้รับการรับรองมาก่อนหน้านี้ ในการเข้าแทรกแซง รวมทั้งการใช้กำลังทหาร เพื่อรักษา และชำระไว้ซึ่งสันติภาพระหว่างประเทศ ตลอดจนภารกิจในการบีบบังคับเพื่อสันติภาพ ตามข้อบังคับในหมวดที่ ๖, หมวดที่ ๗ และหมวดที่ ๘^๓ ของกฎบัตร ส่วนรูปแบบและขนาดของกองกำลังในการปฏิบัติการทางทหารของสหประชาชาติ จะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดในมาตราต่าง ๆ ซึ่งมีเงื่อนไขต่างกัน ได้แก่

ก. มาตรการในการบีบบังคับตามมติคณะมนตรีความมั่นคง ๗ คณะมนตรีความมั่นคงจะกำหนดมาตรการภายใต้มาตรา ๔๒ ในการใช้ “การดำเนินการใช้กำลังทางอากาศ ทางทะเล หรือทาง พื้นดิน เท่าที่จำเป็น เพื่อชำระไว้หรือสถาปนากลับคืนมาซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การดำเนินการเช่นนี้อาจรวมถึงการแสดงแสนยานุภาพ การปิดล้อม และการปฏิบัติการอย่างอื่น โดยกำลังทางอากาศ ทางทะเล หรือทางภาคพื้นดินของบรรดาสมาชิกสหประชาชาติ ข้อความในมาตรานี้เปิดกว้างในการเลือกดำเนินการในการแทรกแซง และการบีบบังคับด้วยกำลัง มาตรการต่าง ๆ ตามปกติ มาตรานี้จะเป็นการดำเนินการต่อจาก มาตรา ๔๑ ในการเรียกร้องให้สมาชิกแห่งสหประชาชาติตัดความสัมพันธ์ และเข้าแทรกแซงทางเศรษฐกิจ การสื่อสาร หรือการคมนาคมในรูปแบบอื่นใด โดยสันติวิธี หรือแต่เพียงบางส่วน รวมทั้งการตัดความสัมพันธ์ทางการทูตด้วย

ข. มาตรา ๕๑ การป้องกันตนเองโดยลำพัง มาตรานี้กล่าวถึงสิทธิอันชอบธรรมประจำตัวของรัฐในการป้องกันตนเองโดยลำพัง แตกต่างกับการใช้กำลังในหมวดที่ ๗ กล่าวคือ การใช้กำลังทหารของมาตรานี้ ไม่ต้องให้คณะมนตรีความมั่นคง หรือองค์กรอื่นใดของสหประชาชาติให้อำนาจเป็นพิเศษ แต่กฎบัตรฯ และกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ จะอนุญาตให้รัฐ สามารถใช้กำลังทหารในการป้องกันตนเอง และเตรียมกำลัง เท่าที่จำเป็น ในสัดส่วนที่เหมาะสม ในการป้องกันกรรุกราน หากแต่มาตรการที่รัฐได้ดำเนินการไปในการใช้สิทธิป้องกันตนเอง ภายใต้ มาตรา ๕๑ ของกฎบัตรนี้ จะต้องริบรายงานให้คณะมนตรีความมั่นคงทราบโดยทันที

ก. **มาตรา ๕๑ การป้องกันตนเองโดยร่วมกัน** ตามมาตรา ๕๑ นี้จะรวมถึงการเตรียมกำลังทหารไว้สำหรับการป้องกันตนเองโดยร่วมกันด้วย ภายใต้สถานการณ์เดียวกับการใช้สิทธิในการป้องกันตนเองของรัฐใดรัฐหนึ่ง สามารถประยุกต์ใช้กับรัฐที่สามที่จะเข้ามาช่วยเหลือ กรณีพิพาทของรัฐคู่กรณีได้ และเพื่อให้การป้องกันตนเองโดยร่วมกันของรัฐเป็นไปโดยชอบธรรม จะต้องอยู่ในกรอบของ ๒ กรณีนี้ ซึ่งได้แก่ ประการแรก รัฐที่ถูกรุกรานต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นฝ่ายถูกกระทำก่อน และรัฐที่สามจะต้องไม่ใช่เป็นผู้ริเริ่มในการร้องขอการใช้สิทธิการป้องกันตนเองร่วมกัน และประการที่สอง การร้องขอเพื่อรับความช่วยเหลือ จะต้องมาจากรัฐซึ่งถูกรุกรานเท่านั้น

ง. **มาตรา ๕๓ มาตรการในการบีบบังคับ** ในหมวดที่ ๘ ของกฎบัตรฯ จะกล่าวถึงข้อตกลงและองค์การเพื่อความมั่นคงส่วนภูมิภาค (เช่น องค์การความร่วมมือเพื่อความมั่นคงภาคพื้นยุโรป : OSCE หรือ องค์การภาคพื้นอเมริกา : OAS) ที่จัดตั้งขึ้นไว้เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงร่วมกัน อย่างไรก็ตามด้วยองค์การส่วนภูมิภาค จะต้องกำหนดความมุ่งหมาย หลักการ และดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติ สาระของมาตรา ๕๓ กำหนดแนวทางให้คณะมนตรีความมั่นคงว่า "... จักใช้ข้อตกลงส่วนภูมิภาค หรือองค์การภูมิภาคเช่นว่านี้ เพื่อดำเนินการบีบบังคับภายใต้อำนาจของตน แต่การดำเนินการบีบบังคับตามข้อตกลงส่วนภูมิภาค หรือโดยองค์การส่วนภูมิภาคนั้นจะกระทำไม่ได้หากปราศจากการให้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคง..."

จ. **มาตรา ๑๐๖ มาตรการในการบีบบังคับ** หากสหประชาชาติพิจารณาแล้วว่า จะใช้ปฏิบัติการทางทหาร ณ ที่ใด ภายใต้ มาตรา ๔๒, มาตรา ๔๓ จะเรียกร้องให้สมาชิกทั้งปวงเข้าร่วมตามข้อตกลง และความจำเป็นในการจัดสรรกำลังพล ยุทโธปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อร่วมในการบีบบังคับและระหว่งการเจรจาทำความตกลงพิเศษ ตามมาตรา ๑๐๖ จะมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการในการจัดตั้งกองกำลังร่วม หรือกองกำลังร่วมหลายชาติ เพื่อดำเนินการปฏิบัติการบีบบังคับ โดยมีสมาชิกถาวรขององค์การสหประชาชาติเป็นผู้นำ เพื่อให้สหประชาชาติดำเนินการตามที่เห็นสมควรในอันที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานของ UN

๒๐๕ การปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการรักษาสันติภาพ

๑. คำว่า "การรักษาสันติภาพ" เป็นความหมายรวมในหลาย ๆ สาขาของการปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการรักษาสันติภาพ การปฏิบัติการเช่นนี้จะปรากฏให้เห็นในรูปแบบที่กองกำลังสหประชาชาติ หรือกองกำลังสัมพันธมิตร เคลื่อนกำลังไปยังภูมิภาคที่ยังไม่มีข้อตกลงในเรื่องของการหยุดยิง และมีวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติการกิจด้วยการใช้กำลังเพื่อพิทักษ์บุคคลในบังคับ ทรัพย์สิน และเพื่อมนุษยธรรม หรือเพื่อบีบบังคับให้เกิดสันติภาพ ภารกิจในความรับผิดชอบของสหประชาชาติในปัจจุบัน เป็นภารกิจที่ยุ่ยากซับซ้อนซึ่งรวมถึง เรื่องการทหาร การทูต การเมือง และเรื่องของมนุษยธรรม เรื่องที่ต้องมีความเสี่ยงสูง และบางครั้งต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่สับสนวุ่นวายมาก ๆ สำหรับข้อขัดแย้งภายใน หรือที่จริงแล้วเป็นข้อขัดแย้งระหว่างรัฐซึ่งรัฐปกครอง หรือรัฐอื่นยังไม่มีอำนาจเต็มในการปกครองเหนือพื้นที่ที่อ้างสิทธิในการควบคุม และไม่มีกลุ่มรัฐบาลโดยชอบธรรม เหตุผลเหล่านี้ เข้าปฏิบัติการเพื่อรักษาสันติภาพ

จะต้องเรียนรู้ในการเข้าประนีประนอม และการจัดสรรสิทธิอำนาจระหว่างในกลุ่ม ซึ่งในความเป็นจริง ผู้นำกองกำลังฯ มักจะเข้าไม่ถึงตัวผู้มีอำนาจที่แท้จริง สายการบังคับบัญชาอาจเป็นเพียงรัฐบาลเงา และผู้ซึ่งเข้าร่วมตกลงอาจเป็นผู้นำกลุ่มซึ่งขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบ และยังมีความโหดร้ายอยู่

๒. ในปี ค.ศ.๑๙๙๒ เลขาธิการสหประชาชาติได้ออกแถลงการณ์ตามที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมสุดยอดของคณะมนตรีความมั่นคงใน “หัวข้อเกี่ยวกับสันติภาพ : การทูตเชิงป้องกัน การสร้างสันติภาพ และการรักษาสันติภาพ” ซึ่งได้รับคะแนนเสียงคล้อยตามกันในข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดระเบียบโลกในภาวะฉุกเฉิน และจุดประกายให้เกิดการอภิปรายในปัญหา “ความเข้มแข็งและการเพิ่มประสิทธิภาพ . . . ความสามารถของสหประชาชาติในด้าน การทูตเชิงป้องกัน, การสร้างสันติภาพ และการรักษาสันติภาพ” ในส่วนของรายละเอียดได้กล่าวถึงลักษณะและความแตกต่างของการปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการรักษาสันติภาพลักษณะต่าง ๆ ที่ควรจะใช้กองกำลังทางเรือเข้าช่วยเหลือ สนับสนุนประสิทธิภาพของสหประชาชาติให้เป็นที่ยอมรับในเรื่องของ :

- ก. การทูตเชิงป้องกัน (Preventive diplomacy)
- ข. การสร้างสันติภาพ (Peacemaking)
- ค. การรักษาสันติภาพ (Peacekeeping)
- ง. การบีบบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพ (Peace enforcement)
- จ. การฟื้นฟูสันติภาพ (Peacebuilding)
- ฉ. การปฏิบัติการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

๓. **การทูตเชิงป้องกัน** (Preventive diplomacy) เป็นการดำเนินการที่ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีพิพาทขึ้นระหว่างคู่กรณี เพื่อป้องกันกรณีพิพาทที่มีอยู่แล้วมิให้ขยายตัวเป็นการสู้รบด้วยกำลังอาวุธ และเพื่อจำกัดการขยายตัวของการสู้รบหากเกิดขึ้นแล้ว การสนับสนุนทางทหารเพื่อการทูตเชิงป้องกัน ได้แก่การส่งผู้ชำนาญพิเศษทางทหารในภารกิจการพิสูจน์ทราบสาเหตุ หรือเพื่อพยายามแก้ไขสาเหตุของกรณีพิพาทให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ขอบเขตสูงสุดของการใช้กำลังทหารในความมุ่งหมายของการทูตเชิงป้องกัน อยู่ที่การเคลื่อนย้ายหน่วยกำลังทางเรือเข้าไปในพื้นที่ที่มีกรณีพิพาทเกิดขึ้น

๔. **การสร้างสันติภาพ** (Peacemaking) ได้แก่การกระทำที่นำคู่กรณีที่พิพาทกันอยู่มาทำความตกลง โดยเฉพาอย่างยิ่งโดยวิธีทางสันติ ตามที่ระบุไว้ในหมวดที่ ๖ ของกฎบัตรสหประชาชาติ โดยกระบวนการในการแยกคู่กรณีของปัญหาข้อขัดแย้งจะรวมถึง การดำเนินการทางการทูต การประนีประนอม การต่อรอง หรือการดำเนินการอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่การสถาปนาสันติภาพ การใช้กำลังทหารในกรณีนี้ตามปกติจะจำกัดอยู่ที่ การจัดส่งผู้แทนพิเศษจำนวนเล็กน้อยร่วมกับกองกำลังทางเรือ เข้าไปแสดงกำลังในภูมิภาคนั้นเท่านั้น

๕. **การรักษาสันติภาพ** (Peacekeeping) เป็นเทคนิคที่ช่วยให้โอกาสของการป้องกันความขัดแย้ง และการสร้างสันติภาพมีมากขึ้น การรักษาสันติภาพ ได้แก่ การปฏิบัติการทางทหารเพื่อควบคุม และส่งเสริมความร่วมมือให้เป็นไปตามข้อตกลง (เช่น ข้อตกลงว่าด้วยการหยุดยิง หรือข้อห้าม) และสนับสนุน

ให้เกิดผลในการดำเนินการทางการทูต ส่งเสริมการฟื้นฟูสถานภาพการเมืองที่มั่นคงถาวร การเข้าแทรกแซงในลักษณะนี้ได้แก่การใช้กองกำลังทหาร ตำรวจ และพลเรือน เข้าไปในพื้นที่เป้าหมายทั้งนี้ด้วยความยินยอมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการนี้รวมถึง ภารกิจในการสังเกตการณ์ทางทหาร และภารกิจอื่นตามความต้องการของหน่วยกำลังทางทหาร รวมทั้งการแสดงกำลัง การลาดตระเวน และการตรวจการณ์ทางเรือ โดยองค์ประกอบพื้นฐานของการรักษาสันติภาพของกองกำลังต้องตั้งอยู่บนความเสมอภาค และความยุติธรรม

๖. **การบีบบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพ** (Peace enforcement) ได้แก่การปฏิบัติการทางทหารตามหมวดที่ ๗ ในเรื่องการฟื้นฟูสันติภาพ หรือการสถาปนาสถานภาพพิเศษในพื้นที่ที่เกิดข้อขัดแย้ง หรือกรณีพิพาท โดยที่คู่กรณีไม่สามารถตกลงกันเองได้ และมีแนวโน้มที่จะมีการใช้ปฏิบัติการทางทหารเข้าแก้ไข ปัญหา สถานการณ์นี้อาจนำไปสู่การใช้กองกำลังทางทหารเพื่อบีบบังคับให้ยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขของสหประชาชาติ หรือการแทรกแซง ที่กำหนดขึ้นเพื่อฟื้นฟู หรือดำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และข้อบังคับ การบีบบังคับเพื่อสันติภาพ อาจเป็นการกระทำเพื่อบีบบังคับ ด้วยการห้ามเข้าออกเมืองท่าเพื่อส่งสินค้า การกำหนดพื้นที่ห้ามบิน หรือการกระทำเพื่อจำกัดสิทธิพิเศษใด ๆ และเป็นดำเนินการภายใต้การกำหนดของสหประชาชาติ หรือสมาชิกของกลุ่มพันธมิตร เป็นผู้ดำเนินการแทน หรือภายใต้มติการตัดสินใจของคณะมนตรีความมั่นคง การสนับสนุนปฏิบัติการทางเรือนี้สามารถรวมถึง ปฏิบัติการขัดขวางทางทะเล (Maritime Interdiction Operations) (MIO) ในการสนับสนุนการห้ามเข้าออกเมืองท่า การป้องกันทางอากาศ การชำระไว้ซึ่งเขตห้ามบิน การส่งกำลังบำรุงเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการของกองกำลังบนบก การต่อต้านทุ่นระเบิด การปฏิบัติการยกพลขึ้นบก สนับสนุนกองกำลังภาคพื้นดิน แม้ว่าอาจมีข้อจำกัดในการใช้กำลังทางทหารก็ตาม แต่ กองกำลังทางเรือก็มีสิทธิ์ในการใช้กำลังตามสถานการณ์ และรวมถึงกองกำลัง deadly force กำลังที่มีอาวุธทำลายล้างรุนแรง เพื่อให้บรรลุในภารกิจได้ด้วย

๗. **คณะมนตรีความมั่นคง** มีอำนาจที่จะตั้งใช้กำลังทหารเพื่อให้บรรลุภารกิจที่กำหนดขึ้น และเพื่อความคุ้มครองพลเรือน องค์การเอกชน (NGO) และบุคคลอื่นนอกเหนือจากกองทหารของสหประชาชาติในพื้นที่ได้ นอกจากนั้น ในบางภารกิจยังได้กำหนดให้ กองกำลังเพื่อสนับสนุนสันติภาพ มีหน้าที่ในการบีบบังคับมากกว่าการรักษาสันติภาพลักษณะการป้องกันด้วย ภารกิจในการบีบบังคับตามความหมายของการปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนสันติภาพ จะมีความหมายค่อนข้างจำกัดเฉพาะ ในเรื่องของธรรมชาติของท้องถิ่นและเป็นการสนับสนุนเพื่อสร้างสันติภาพ หรือการรักษาสันติภาพเท่านั้น แต่หากมีการใช้กำลังในการยุทธขนาดใหญ่ เช่น การยึดดินแดนคืนนั้น จะอยู่นอกเหนือจากขอบเขตของการปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนสันติภาพ แต่จะไปเข้าข่ายการใช้กำลังเพื่อปฏิบัติการทางราชการ หรือในลักษณะการขัดกันด้วยอาวุธ

๘. **การสร้างสันติภาพ** (Peacebuilding) ได้แก่ การดำเนินการภายหลังจากได้เกิดข้อขัดแย้ง ขึ้นแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องระหว่างประเทศ หรือระหว่างประชาชน เพื่อเป็นการฟื้นฟูสถาบัน และโครงสร้างพื้นฐานของชาติที่ถูกทำลายโดยสงครามกลางเมือง และหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการสู้รบขึ้นมาใหม่ การดำเนินการนี้รวมถึงการดำเนินการทางการทูต ทางเศรษฐกิจ และการทหาร ด้วยการช่วยเหลือในการจัดหา

และฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน การฝึกหัดกองกำลังทหาร การสร้างพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย และจัดให้มีการเลือกตั้ง การปฏิบัติการทางเรือในที่นี้อาจรวมถึงการแสดงกำลัง การลาดตระเวน การต่อต้านทุบระเบิด การสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง และการสนับสนุนกองกำลังภาคพื้นดิน ในการช่วยเหลือผู้ลี้ภัยหรือต่อต้านการกระทำที่เป็นฝ่ายตรงข้าม แต่การใช้กำลังทหารในลักษณะนี้ จะถูกจำกัดการใช้กำลังอยู่ที่เพื่อการป้องกันตนเองเท่านั้น

๕. **การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม** (Humanitarian assistance) การปฏิบัติการในรูปแบบนี้เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ เป็นแขนงหนึ่งของการปฏิบัติการสนับสนุนการรักษาสันติภาพและสามารถกำหนดเป็นรูปแบบอิสระ หรือสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ การปฏิบัติการสาขานี้หมายรวมถึงทั้งการดำเนินการ และการเตรียมการเพื่อให้ความปลอดภัยในการคุ้มครองด้านมนุษยธรรม หรือการเตรียมการสนับสนุนในการจัดส่งความช่วยเหลือ โดยทางภาคพื้นดิน ทางเรือ หรือทางอากาศ ปัญหาสำคัญของการปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอยู่ที่ ควรจะจัดกองกำลังร่วมหลายชาติประเภทและลักษณะใดเข้าไปปรับมอบหน้าที่ ซึ่งจะมีขอบเขตรวมถึงการป้องกันตนเอง ยานพาหนะ เรือ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่ใช้ในการจัดส่งความช่วยเหลือเหล่านี้ ในการตกลงในหัวข้อต่อไป จะได้กล่าวถึง รูปแบบพื้นฐานของการป้องกันตนเองโดยลำพัง และความต้องการใหม่ ๆ ในการป้องกันหน่วยตนเอง และสรุปหลักการในการใช้กองกำลังทหาร และระบบของกฎการปะทะ (ROE)

๒๐๖ หมวดที่ ๖ การปฏิบัติการ

มีข้อกำหนดสำคัญ ตามมาตรา ๖ ของกฎหมายสหประชาชาติที่ต้องปฏิบัติตาม ๓ ข้อ คือ

ก. มาตรการที่ดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดของสหประชาชาติ ต้องไม่สร้างความเสียหายแก่ความชอบธรรม สิทธิหรือฐานะของกลุ่มรัฐเกี่ยวข้อง ;

ข. การปฏิบัติการภายใต้ข้อกำหนดของสหประชาชาติต้องได้รับความเห็นชอบอย่างเป็นทางการจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องและได้รับการสนับสนุนจากประเทศเจ้าภาพที่กองกำลังสหประชาชาติ/พันธมิตร จะเข้าไปตั้งฐานปฏิบัติการ และ

ค. ขอบเขตอำนาจของกองกำลังสหประชาชาติ ในการใช้กำลัง จะถูกจำกัดอยู่เพียงเพื่อการป้องกันตนเอง/ป้องกันหน่วย และป้องกันบุคคลในบังคับเท่านั้น^๔

๒. การปฏิบัติการในหมวดที่ ๖ การปฏิบัติการสนับสนุนการรักษาสันติภาพที่กล่าวถึงในหมวดที่ ๖ ของกฎบัตรสหประชาชาติ แยกประเภทออกได้เป็น การสร้างสันติภาพ การรักษาสันติภาพ การฟื้นฟูสันติภาพ และการปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือมนุษยธรรม ซึ่งแต่ละประเภทจะมีรูปแบบของภารกิจในทางทหารที่แตกต่างกัน การแบ่งประเภทของสาขาปฏิบัติการออกเป็นหมวดหมู่จะทำให้ง่ายในการพิจารณาใช้กำลังให้บรรลุภารกิจตามที่ต้องการ เนื่องจากภารกิจแต่ละภารกิจจะมีลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งต้องการวิธีการปฏิบัติที่เป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป ประเภทของการปฏิบัติการแบ่งออกได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

ก. **สังเกตการณ์** การกิจในลักษณะนี้ได้แก่การควบคุม และการตรวจการณตามข้อตกลงว่าด้วยการหยุดยิง, ข้อห้าม หรือข้อจำกัดด้านอาวุธ และการกำหนดเส้นเขตแดน คณะผู้สังเกตการณ์จะเข้าควบคุมเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อไม่ให้นำไปสู่การต่อสู้ในรอบใหม่ การกิจนี้จะรวมถึง ระดับขั้นของการต่อรอง หรือการประนีประนอมระหว่างผู้เกี่ยวข้อง (คู่กรณี)

ข. **การเข้าแทรกแซงของกองกำลังกันชน (Buffer Force)** การปฏิบัติในลักษณะนี้ ตามปกติจะหมายถึงการปฏิบัติการในระหว่างรัฐ และเป็นมาตรการเข้าแยกกองกำลังระหว่างสองรัฐออกจากกัน ในระหว่างการเจรจาข้อตกลงว่าด้วยการหยุดยิง การเจรจาสงบศึก กองกำลังของสหประชาชาติส่วนนี้ จะถูกส่งเข้าไปตั้งฐานที่มั่นเป็นแนวกันชนในระหว่างรัฐคู่กรณี โดยมีจุดมุ่งหมายของภารกิจที่การตรวจการณ การสังเกตการณ์ และเสนอรายงานเกี่ยวกับการละเมิดข้อตกลง ซึ่งปฏิบัติการนี้อาจนำไปสู่ การกำหนดเขตปลอดภัยทางทหาร และระยะทางจากเส้นเขตแดนเป็นเขตในการถอนกำลังทหารของรัฐคู่กรณี หากทั้งสองฝ่ายให้ความเห็นชอบร่วมกัน

ค. **ความพยายามในการช่วยเหลือและการป้องกันด้านมนุษยธรรม** เป็นการป้องกันบุคคลซึ่งเข้าไปปฏิบัติการในนามของสหประชาชาติ และ/หรือ บุคคลอื่นนอกเหนือจากกองกำลังสหประชาชาติ และองค์การเอกชนรวมถึงการป้องกันและช่วยเหลือพื้นที่ที่ประสบปัญหา หรือประสบภัยธรรมชาติร้ายแรง

๓. การปฏิบัติการตามหมวดที่ ๖ นี้ กองกำลังทางเรือ จะต้องใช้ความอดกลั้น อดทน รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา และพยายามชักชวน จูงใจให้บรรล่วัตถุประสงค์ตามความต้องการ โดยไม่พยายามใช้กำลัง การปฏิบัติการนี้ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความยินยอม และความร่วมมือของทั้งสองฝ่าย โดยไม่มีการใช้กำลังเข้าบังคับ นอกจากนี้ การใช้กำลัง ตามปกติจะใช้เพื่อการป้องกันตนเอง และป้องกันหน่วยทหาร ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในพื้นที่ที่ได้รับภารกิจ รวมทั้งอาจกำหนดรวมถึงการป้องกันบุคคลในบังคับเป็นองค์ประกอบหนึ่งได้ด้วย

๔. คณะมนตรีความมั่นคง จะต้องเป็นผู้กำหนดขนาด และความต้องการของกองกำลังที่จะส่งเข้าไปปรับมอบหน้าที่ ตามเป้าหมายในการรักษาสันติภาพ โดยต้องอยู่บนพื้นฐานของการข่าวกรอง การวิเคราะห์ และความช่วยเหลือจากแผนปฏิบัติการเพื่อรักษาสันติภาพของที่ทำการสหประชาชาติ การกิจเหล่านี้จะเป็นไปตามมติของประเทศสมาชิก ซึ่งต้องพยายามดำเนินไปตามขอบเขตในหมวดที่ ๖ และเมื่อใดที่คู่กรณีหลักของข้อขัดแย้งหรือวิกฤติการณ์ยอมตกลงที่จะให้สหประชาชาติเคลื่อนกองกำลังเข้าไปในพื้นที่ โดยมีสหประชาชาติเป็นผู้สนับสนุนกองกำลัง จึงจะสามารถมีอำนาจใช้กองกำลังสหประชาชาติเข้าแก้ปัญหาอันได้

๕. จากประสบการณ์ในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ถ้ามีความเสี่ยงและมีภัยคุกคามต่อกำลังพลของกองกำลังของสหประชาชาติ/พันธมิตร เพิ่มมากขึ้นจนอาจมีผลต่อการปฏิบัติการ ผู้บังคับหน่วยกำลังและสหประชาชาติมักจะปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มมาตรการเพื่อการบีบบังคับให้เกิดสันติภาพ การดำเนินการเหล่านี้จะต้องขึ้นอยู่กับสถานภาพจริงของพื้นที่ปฏิบัติการนั้น และคณะมนตรีความ

มั่นคง และผู้บังคับบัญชาของกำลังทหารจะต้องมีความเห็นร่วมกันถึงความจำเป็น แต่ต้องตั้งอยู่บนความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการใช้กำลังบีบบังคับ นอกจากคณะมนตรีความมั่นคงจะได้รับสิทธิอำนาจพิเศษให้เข้าดำเนินการได้ตามข้อกำหนดในหมวดที่ ๗ ของกฎบัตรฯ เท่านั้น

๒๐๗ หมวดที่ ๗ การปฏิบัติการ

๑. การบีบบังคับเพื่อรักษาสันติภาพ จะต้องอยู่ภายใต้หมวดที่ ๗ ของกฎบัตรสหประชาชาติ โดยเฉพาะในมาตรา ๔๒ ความตั้งใจและขอบเขตอำนาจของคณะมนตรีความมั่นคง ในการปฏิบัติการเพื่อการบีบบังคับนี้ โดยปกติจะขึ้นอยู่กับการประกอบกำลัง และรวมถึงการใช้กำลัง Deadly force เพื่อให้บรรลุในการกิจ นอกจากนี้ในบางกรณีซึ่ง วัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงระหว่างประเทศของคณะมนตรีความมั่นคง มีความต้องการถึงการกำหนดขอบเขตการใช้อาวุธของกองกำลังสหประชาชาติ หรือกองกำลังที่สหประชาชาติให้การสนับสนุนอยู่ เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงของรัฐคู่กรณี หรือผู้เข้าร่วมในความตกลงร่วมมือกัน

๒. การปฏิบัติการบีบบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพ สามารถแบ่งย่อยเป็นสาขาต่าง ๆ แยกต่างกันตามลักษณะพิเศษของการปฏิบัติการนั้นๆ ซึ่งโดยธรรมดาแล้วจะเป็นตัวกำหนดความต้องการในการประกอบกำลังและกำหนด ROE ในการใช้อาวุธด้วย หลักการของแต่ละประเภท ได้แก่

ก. สถาปนาและรักษาไว้ซึ่งกฎหมาย และข้อบังคับภายในประเทศ ซึ่งอาจเป็นภัยคุกคามจนมีผลต่อความมั่นคงและข้อบังคับของรัฐ และอาจมีผลกระทบต่อสันติภาพระหว่างประเทศได้

ข. ให้ความช่วยเหลือในการป้องกันและรักษาความมั่นคงในพื้นที่ใดก็ตามที่เข้ามาอยู่ในความดูแลของสหประชาชาติ และ

ค. บีบบังคับทางเศรษฐกิจ และการแทรกแซงใด ๆ ก็ตาม ต่อรัฐ ด้วยการห้ามการเข้าออกท่าเรือ การปิดล้อม และด้วยการปฏิบัติการทางทหารอื่น ๆ

๓. ประเภทของภารกิจทางทหารอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติการสนับสนุนการรักษาสันติภาพที่ได้มีการตกลงในที่นี้ จะดำเนินการในระหว่างภารกิจ การบีบบังคับเพื่อสันติภาพ ภารกิจทางทหารแต่ละประเภทเหล่านี้จะดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดเกี่ยวกับการป้องกันตนเอง ในหมวดที่ ๗ ของกฎบัตรฯ หรืออาจได้รับ มอบสิทธิอำนาจพิเศษในลักษณะอื่นตามภารกิจของการบีบบังคับเพื่อสันติภาพที่มีความกว้างขวางกว่า

๔. ระดับของการปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการรักษาสันติภาพ เป็นไปตามตาราง ๒ - ๑

หมายเหตุ

๑. ลักษณะความหมายของ “กฎหมายว่าด้วยสันติภาพ” ในที่นี้ยังไม่ได้มีการใช้กันอย่างแพร่หลายโดยประชาคมระหว่างประเทศ ตัวกฎหมายนี้จึงปรากฏออกมาในลักษณะของความตกลงในสถานภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจากการทำสงครามคล้ายคลึงกับการปฏิบัติการของกองกำลังทางเรือในสภาพปกติที่มีสันติภาพ ตามความหมายที่ใช้กันโดยทั่วไป “กฎหมายว่าด้วยสันติภาพ”

จะมีความหมายเหมือน และกระชับรูปแบบของกฎหมาย jus ad bellum ยิ่งกว่านั้น ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า “กฎหมายว่าด้วยสันติภาพ” ถือเป็นส่วนหนึ่งของ กฎหมายระหว่างประเทศ “ภาคทั่วไป” ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐที่มีอธิปไตย

๒. ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจของประเทศที่จะเข้าร่วมในเหตุการณ์ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของสงครามตามข้อห้ามของกฎบัตรสหประชาชาติ หรือเนื่องจากการปฏิบัติที่ขัดต่อกฎหมายก็ตาม ลักษณะของการขัดกันด้วยอาวุธจะถูกกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่ได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันด้วยอาวุธ

๓. กฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันด้วยอาวุธจะยอมรับและยึดถือหลักการเหล่านี้

๔. เพราะว่าประกาศฉบับนี้มุ่งประเด็นที่การใช้กำลังทหารในการปฏิบัติกรรรมหลายชาติทางทะเล ดังนั้นจึงไม่ครอบคลุมในรายละเอียดไปถึงรูปแบบมาตรฐานบางประการ เช่น การจำแนกส่วนของมหาสมุทรตามกฎหมาย การแบ่งห้วงอากาศ สถานะและการเดินเรือของเรือรบและเครื่องบินทหารในระหว่างประเทศ สำหรับผู้ที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถหาได้จาก อนุสัญญากฎหมายทะเลปี ๑๙๘๒

๕. ความหมายของคำว่า “การป้องกันตามอำนาจที่ได้รับมอบ” ตามปกติจะไม่ใช้กันทั่วไป เนื่องจากการใช้ตามความหมายของสหประชาชาติ และส่วนใหญ่จะมีผลต่อ “ความสำเร็จของภารกิจ” และ “การใช้อำนาจด้วยการบีบบังคับ” ซึ่งจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดในบทต่อไป

๖. สมัชชาสหประชาชาติกำหนด “ความรุนแรง” เช่น “. . . การใช้กำลังทหารของรัฐเพื่อต่อต้านการดวลอาวุธโดย บุรภาพแห่งอาณาเขต หรือเอกราชทางการเมืองของรัฐใด หรือการกระทำในลักษณะอื่นที่ไม่สอดคล้องกับสหประชาชาติ . . .” มติสมัชชาที่ ๓๓๑๔ (XXIX) ๒๕ U.N. GAOR. มาตรา ๒ กล่าวถึง “รัฐที่ได้มีการใช้กำลังทหาร ซึ่งขัดต่อกฎบัตรจะต้องรายงานและชี้แจง . . .”

๗. หมวดที่ ๘ อนุญาตให้สหประชาชาติ สามารถมอบช่วงของภารกิจให้องค์การส่วนภูมิภาค เช่น NATO ได้

๘. เหมือนข้อ ๕.

บทที่ ๓ กฎการปะทะ

ตอนที่ ๑

๓๐๑. การใช้กำลังเมื่อมีการปฏิบัติการร่วมกันกับชาติต่าง ๆ

๑) กฎหมายระหว่างประเทศ ขอมอบถึงสิทธิในการใช้กำลังในการป้องกันตนเองและเพื่อสนับสนุนการรักษาความมั่นคงและสันติภาพระหว่างประเทศ กำลังผสมจากชาติต่าง ๆ หรือชาติพันธมิตร อาจได้รับการยอมรับให้เป็นเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการใช้กำลังทางทหารถึงขั้นใช้อาวุธที่มีอำนาจในการทำลายล้างสูง ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือในการดำรงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย หรือเป็นการป้องปรามการรุกราน และควบคุมความขัดแย้ง เพื่อให้สถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติ เนื่องจากการใช้กำลังและอาวุธดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของพลเมืองเป็นจำนวนมาก องค์กรต่าง ๆ เช่น UN, NATO หรือ รัฐบาลต่าง ๆ ของกองกำลังร่วมผสม จะต้องกำหนดแนวทางในการปฏิบัติการทางทหารที่ชัดเจน และระดับของกำลังที่จำเป็นต้องใช้ เพื่อให้บรรลุภารกิจที่ได้รับมอบหมายภายในข้อจำกัดที่ได้รับอนุญาต นอกจากนั้นจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เมื่อมีการประสานความพยายามในการใช้กำลังจากชาติต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจว่าความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ตลอดจนการตีความจากชาติต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกับกองกำลังนั้น ได้รับการกล่าวถึงและแก้ไข

๒) ไม่ว่าจะเข้าไปเพื่อการป้องกันตนเอง หรือปฏิบัติการกิจให้บรรลุผลสำเร็จในยามสงบหรือในยามสงครามก็ตาม การใช้กำลังทางทหารนั้นเชื่อว่าไม่มีข้อจำกัดเลย หลักการว่าด้วยขนาดของกำลังที่ใช้ หรือหลักการในความจำเป็นที่ต้องใช้กำลังทางทหาร และกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ (คูบทที่ ๔ - ๕)

จะต้องยึดถือคือและปฏิบัติตามตลอดเวลา กฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ ไม่มีเจตนาที่จะเหนี่ยวรั้งผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติการกิจให้ประสบความสำเร็จ แต่

ก. เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับพลรบ และบุคคลที่ไม่ใช่พลรบโดยไม่จำเป็น

ข. เพื่อป้องกันทรัพย์สินที่มีค่าด้านศาสนา ประวัติศาสตร์ และมนุษยธรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมจากการทำลายล้างที่ไม่จำเป็น

ค. เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการฟื้นฟูสันติภาพหลังจากสงครามยุติลง

๓๐๒. การใช้กำลัง และระดับของความขัดแย้ง

๑. ระดับของความขัดแย้งนับตั้งแต่ช่วงยามสงบ จนถึงความขัดแย้งที่ใช้อาวุธ (สงคราม) ในระหว่างช่วงดังกล่าว อาจมีการกิจ และตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอาจจะกระทบต่อคำสั่งที่ได้สั่งการให้ใช้กำลังได้

ก. ในยามสงบ/ปกติ คำสั่งในการใช้กำลังสำหรับการปฏิบัติการร่วมกับชาติต่าง ๆ จะได้รับอำนาจโดยชอบธรรม ซึ่งได้ชาติต่าง ๆ ที่เข้าร่วม และคำสั่งนั้น ๆ จะต้องได้รับการพิจารณาถ่วงถ่วงและไม่ขัดต่อกฎหมายภายในประเทศของประเทศสมาชิก และข้อกำหนดของกฎหมายระหว่างประเทศ กลไกที่ใช้

ในการควบคุมการใช้กำลัง คือ กฎการปะทะ หรือ (ROE) ซึ่งกำหนดขึ้นมาจากความต้องการและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ของแต่ละภารกิจ และสิทธิในการป้องกันตนเอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับมาเป็นเวลานาน โดยปกติคำสั่งในการใช้กำลังนั้นจะประกอบด้วยคำแนะนำทั่ว ๆ ไป และคำจำกัดความ ตลอดจนรายการต่าง ๆ ที่ได้รับการมอบหมายอำนาจให้สามารถดำเนินการได้ หรือข้อจำกัด (หรือที่เรียกว่า มาตรการเพิ่มเติม) ซึ่งผู้บัญชาการ/ผู้บังคับบัญชาของกำลังนานาชาติสามารถนำมาใช้ได้เพื่อกำกับควบคุม และสั่งการในการใช้กำลัง เพื่อให้สามารถบรรลุภารกิจที่ได้รับมอบหมายในการสนับสนุนผลประโยชน์ทางด้านยุทธศาสตร์ และวัตถุประสงค์

๑) ระหว่างการปฏิบัติการที่ไม่เกี่ยวกับการรบ (Non Combat Operation) การปฏิบัติการด้านการทหารในลักษณะนี้รวมถึงการสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการสนับสนุนในการรักษาความสงบเรียบร้อยสาธารณะระหว่างประเทศ การปฏิบัติการดังกล่าวจำเป็นต้องมีการกำหนดคำแนะนำให้ชัดเจน ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติการในลักษณะเช่นนี้ อาจจะต้องใช้กำลังที่มีอาวุธยุทธโศปกรณ์ไม่ว่าจะเป็นอาวุธที่มีอำนาจการทำลายล้าง หรือไม่ก็ตาม เพื่อปฏิบัติให้บรรลุภารกิจ ในบางโอกาสอาจรวมถึงการใช้กำลังปะทะกับพลเรือน และสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ทหาร พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้าง ซึ่งการใช้กำลังดังกล่าว อาจมีผลต่อการทำให้ความขัดแย้งขยายตัวต่อไปได้ในอนาคต เมื่อเป็นเช่นนั้น คำสั่งในการใช้กำลังจะต้องได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดรอบคอบจากรัฐบาลของชาติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสื่อสารมวลชนเพราะว่าผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการเกินขอบเขตที่ไม่ได้ตั้งใจ (inadvertent overreaction) ในการใช้กำลัง อาจจะไม่เหมาะสมกับขนาดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น จะต้องแน่ใจแล้วว่าคำสั่งที่ถ่ายทอดไปนั้นจะต้องชัดเจน เข้าใจและนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะทำให้กำลังที่ได้รับมอบหมายไปนั้น สามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

๒) ช่วงความตึงเครียด และภาวะวิกฤติ ห้วงเวลาแห่งความตึงเครียด และภาวะวิกฤติ จะเกิดขึ้นเมื่อความสัมพันธ์ด้านการทูตประสบปัญหาจนกลายเป็นความรุนแรง ความขัดแย้งหรือความเป็นศัตรูที่ถูกซ่อนเร้นอยู่อาจจะระเบิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ช่วงเวลาแห่งความตึงเครียด หรือวิกฤติ อาจจะสิ้นสุดโดยใช้เวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมง หรืออาจจะหลายวัน หลายเดือน หรือหลายปีก็ได้ ก่อนเหตุการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติสุข หรือเหตุการณ์อาจจะคุกรุ่นจนกลายเป็นสงครามยืดเยื้อก็ได้ ระหว่างช่วงแห่งความตึงเครียดและภาวะวิกฤติเช่นนี้ ฝ่ายตรงกันข้าม/ฝ่ายศัตรูอาจจะเริ่มโจมตีก่อนด้วยความหวังว่าจะเป็นฝ่ายที่สามารถทำให้กำลังทหารของฝ่ายตรงกันข้ามเสียหายก่อน ดังนั้น การที่ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถคาดการณ์การกระทำดังกล่าวของฝ่ายศัตรูได้ และไม่สามารถดำเนินการป้องกันกองกำลังของตนจากการโจมตีดังกล่าวได้ก่อนย่อมจะส่งผลให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินที่ไม่จำเป็นของกองกำลังของตนก็ได้ และนอกจากนั้นยัง ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติการกิจให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามต้องการได้ อย่างไรก็ตามการลงมือทำก่อนถึงเวลาอันสมควรก็อาจส่งผลกระทบในทางลบต่อภารกิจก็ได้เช่นเดียวกัน ฉะนั้นระหว่างช่วงความตึงเครียดและภาวะวิกฤตินั้นผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องมีความระมัดระวังว่าเมื่อใดที่ได้รับมอบหมายให้ใช้สิทธิอำนาจในการป้องกันตนเอง และเมื่อใดที่สามารถใช้กำลังทางทหารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลงได้

๓) การปฏิบัติการทางทหารในยามสงบ คำว่า “ยามสงบ” และ “การปฏิบัติการทางทหาร” เป็นแนวความคิดตรงกันข้ามกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งไม่น่าสามารถนำแนวความคิดทั้งสองมารวมกันได้ แต่ตามที่ได้อธิบายไว้ใน การปฏิบัติการทางทหารในลักษณะต่าง ๆ ที่เรียกว่า MOOTW จะเห็นว่ามีการปฏิบัติการในลักษณะดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางทหาร ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติการกิจให้บรรลุความสำเร็จได้ แม้ว่าการปฏิบัติการดังกล่าวไม่เข้ากับคำจำกัดความของการขัดแย้งด้วยอาวุธ (Armed Conflict) เลยก็ตาม ระดับของความขัดแย้งยิ่งสูงขึ้นไปสู่สงครามมากขึ้นเท่าไร ความเสี่ยงย่อมมีมากขึ้นเท่านั้น การใช้กำลังทางทหารก็จะขยายผลกว้างไปสู่สงครามในที่สุด ดังนั้นการปฏิบัติการทางทหารในยามสงบ กับ การปฏิบัติการทางทหารในยามสงครามนั้น มีความใกล้ชิดกันมาก สามารถเกิดขึ้นได้ง่าย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดกฎการปะทะให้มีความชัดเจนและเข้าใจ

ข. ช่วงการเกิดความขัดแย้ง ช่วงก่อนหรือหลังของการเกิดความขัดแย้ง ชาติต่าง ๆ ควรออกคำสั่งให้รวดเร็วในการใช้กฎหมายในการรักษาความสงบ หรือกฎหมายในการสงคราม ชาติต่าง ๆ จะต้องระบุประเทศคู่สงคราม, ฝ่ายเป็นกลาง และฝ่ายชาติพันธมิตร และกฎเกณฑ์ในการกำหนดเป้าหมาย บ.ฝ่ายศัตรู, กำลังทางบก, เรือ และสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับช่วงวันเวลา, เขตน้ำ, เขตน้ำฟ้า และพื้นแผ่นดินของชาติต่าง ๆ ตลอดจนยุทธวิธี และ การปฏิบัติการทางทหารในที่ต่าง ๆ ควรจะรวบรวมไว้ในคำสั่งด้วย นอกจากข้อมูลที่สำคัญดังกล่าวแล้ว สถานะของกฎการปะทะจะต้องได้รับการยืนยันกฎหมายว่าด้วย การขัดกันด้วยอาวุธ จะต้องยึดถือปฏิบัติตาม

ค. ในช่วงของการขัดกันด้วยอาวุธระหว่างประเทศ หลักเกณฑ์ในการใช้กำลังทางทหารในการทำสงคราม คือ กฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายว่าด้วย การขัดกันด้วยอาวุธ ระหว่างสงคราม คำสั่งในการใช้กำลังจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ นอกจากนั้นแต่ละประเทศอาจออกข้อกำหนด/ข้อจำกัดตามกฎหมาย และนโยบายของแต่ละประเทศได้ ระหว่างการปฏิบัติการในยามสงบ การใช้กำลังสามารถกระทำได้เพื่อการป้องกันตัว และเพื่อความสำเร็จของภารกิจ ทั้งนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบ/อำนาจ จากผู้มีอำนาจ/หน่วยงาน ที่มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบ แต่ในช่วงของการ ขัดกันด้วยอาวุธนั้น การใช้กำลังทางทหารจะเป็นไปตามความมุ่งหมายหลักของผู้บังคับบัญชา คือการค้นหา และทำลายศัตรู และทำลายขีดความสามารถของศัตรูในการทำสงคราม แต่การทำสงครามในปัจจุบันมีแนวโน้มจะเน้นควบคุมไม่ให้ความขัดแย้งขยายตัวออกไปกว้าง และบังคับให้กำลังฝ่ายตรงข้ามถอนกำลังออกจากพื้นที่ และฟื้นฟูความสงบเรียบร้อยระหว่างประเทศตาม เงื่อนไข/ข้อตกลง ที่เป็นประโยชน์/เกื้อกูล ต่อ UN พันธมิตรและชาติต่าง ๆ ที่ส่งกำลังเข้าร่วมปฏิบัติการ ดังนั้น ชาติต่าง ๆ ที่ส่งกำลังเข้าร่วม ในกองกำลังสามารถกำหนด/ จีตวง ให้ผู้บังคับบัญชาในการใช้หนทางเลือกในการใช้กำลังภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ โดยปกติแล้วคำสั่งสำหรับการใช้กำลังในยามสงครามไม่ควรเป็นข้อความตามกฎหมายว่าด้วยการทำสงคราม แต่น่าจะเป็นแนวทางที่ระบุเฉพาะ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของข้อจำกัด/ข้อห้าม ในการใช้กำลัง ซึ่งโดยปกติแล้วจะได้รับการอนุญาตภายใต้บริบทกฎหมายแห่งการทำสงคราม หรืออาจจะอยู่ในรูปของข้อความ คำแนะนำว่าจะจัดกำลังอย่างไรเพื่อสนับสนุนภารกิจในยามสงคราม มีปัจจัยสำคัญ ๔ ข้อต้องนำมาประกอบการพิจารณา เพื่อนำมาพัฒนาในการจัดทำคำสั่งในการใช้กำลัง กล่าวคือ

๑. ด้านการเมือง คำสั่งอาจจะจำกัดการกระทำต่อเป้าหมายบางเป้าหมาย เนื่องจากเหตุผลทางการเมือง เพราะการกระทำต่อเป้าหมาย ซึ่งแม้ว่าจะได้รับการอนุญาตในการกระทำได้ภายใต้กฎหมายสงครามแต่อาจจะทำให้ความขัดแย้งหรือสงครามยืดเยื้อออกไปนานในระยะยาว หรืออาจทำลายความพยายามในการสร้างความสงบได้ เนื่องจากการหลบหลู่ต่อความเชื่อของพวกชาตินิยม หรือเชื้อชาติ หรือศาสนาของฝ่ายตรงข้ามได้ ดังนั้นคำสั่งในการใช้กำลังสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยนำความสงบกลับคืนมาหรือเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด ภายหลังจากสิ้นสุดความขัดแย้งทันที นอกจากนี้การปฏิบัติทางด้านทหารอาจถูกจำกัดในบางพื้นที่ หรือภูมิภาค หรือเพื่อผลของความสำเร็จตามความมุ่งหมายทางด้านการเมือง

๒. ความปลอดภัย ข้อพิจารณาความปลอดภัยจะเป็นตัวกำหนดความต้องการสำหรับข้อจำกัดในการใช้กำลัง ตัวอย่างเช่น จะต้องกำหนดข้อห้ามในกฎของการปะทะ สำหรับพื้นที่ หรือเส้นทาง เพื่อป้องกันฝ่ายเป็นกลาง, พลเรือน หรือ บุคคลซึ่งไม่ใช่พลรบ ในพื้นที่ หรือป้องกันการโจมตีต่อกองกำลังของมิตรประเทศ

๓. การปฏิบัติการ คำสั่งการใช้กำลังในยามสงครามอาจรวมกับข้อจำกัดเป้าหมายที่เป็น โครงสร้างหรือวัตถุเป็นพิเศษเพราะผู้บังคับบัญชาได้สังเกตเห็น หรือคาดการณ์ไว้ว่าอาจจะใช้สิ่งเหล่านั้นในอนาคต ตัวอย่างเช่น ทางรถไฟ หรือสะพาน นอกจากนี้ข้อจำกัด/ต้องห้าม อาจหมายถึงอาวุธด้วย เช่น ทู่นระเบิด ทั้งนี้เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดต่อฝ่ายเดียวกัน สุดท้ายความต้องการในควบคุมการใช้กระสุนซึ่งอาจจะเป็นตัวกำหนดความต้องการสำหรับข้อกำหนด หรือเกณฑ์ในการเบิกจ่ายอาวุธ

๔. กฎหมายว่าด้วย การขัดกันด้วยอาวุธ การใช้กำลังในยามสงครามจะต้องเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ

๕. เมื่อสิ้นสุดการขัดกันด้วยอาวุธ เมื่อสงครามสิ้นสุดไม่ว่าจะเป็นการหยุดยิงหรือทำสัญญาสงบศึกก็ตาม คำสั่งในการใช้กำลังควรจะได้รับ การปรับแต่งใหม่ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการสร้างสันติภาพหลังสงครามยุติ

๓๐๓. กฎการปะทะ (ROE)

กฎการปะทะเป็นคำสั่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่มีอำนาจทางทหารเป็นผู้ออกคำสั่ง ซึ่งจะเป็นการแยกแยะเหตุการณ์หรือโอกาส และข้อจำกัดที่กองกำลังทหารเป็นผู้เสนอ และ/หรือยังให้ใช้กำลังต่อไป

กฎการปะทะ (ROE) จะประกอบด้วย ๑. คำแนะนำสำหรับใช้เพื่อป้องกันตนเองและ ๒. คำสั่ง (Directions and order) เกี่ยวกับตำแหน่งของหน่วย และการใช้กำลัง โดยกองกำลังทางทหารเพื่อให้สามารถปฏิบัติการกิจให้สำเร็จได้ในระหว่างปฏิบัติการในประเทศ และนอกประเทศ ทั้งในยามสงบหรือในยามสงครามก็ตาม กฎการปะทะเป็นคำสั่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย และถูกกำหนดมาเพื่อจัดความไม่ชัดเจนในการตีความหมาย หรือตามกฎหมาย ซึ่งอาจทำให้ผู้บังคับบัญชาละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามนโยบายของชาติได้ โดยโต้ตอบการกระทำของกองกำลังฝ่ายตรงข้าม มากไปหรือน้อยไปโดยมิได้เจตนา ขณะที่การตัดสินใจตามนโยบายแห่งชาติจะคำนึงถึงจะใช้กำลังอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และทำไมถึงใช้ ส่วนกฎการปะทะจะเกี่ยวข้องกับเรื่องจะใช้กำลังอย่างไร เมื่อไหร่ และที่ไหน โดยเฉพาะกฎการปะทะโดยทั่วไปแล้วจะบอกว่าเมื่อไหร่กำลังจะใช้ได้ หรือจะใช้กำลังนั้นได้ถึงไหนเพื่อให้สามารถปฏิบัติ การกิจให้ประสบความสำเร็จได้

กฎการปะทะ สามารถใช้ได้กับสถานการณ์ ตั้งแต่การปฏิบัติการในยามสงบ ถึงยามสงครามได้ เพราะว่าการปะทะจะแสดง/สะท้อนให้เห็นถึงนโยบายของชาติ และบรรทัดฐานเกี่ยวกับการใช้กำลัง ดังนั้นการพัฒนาและนำกฎการปะทะไปใช้งาน เป็นเรื่องที่ซับซ้อนและยุ่งยากมากในการจัดตั้ง และดำรงไว้ซึ่งกองกำลังรวมจากหลายชาติให้มีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพได้

๓๐๔. แนวความคิดที่สำคัญ (Key Concepts)

๑. แนวทางต่อไปนี้เป็นหลักทั่วไปในการใช้กำลังในการปฏิบัติการร่วมกับหลายชาติ เพื่อเป็นพื้นฐาน สำหรับความเข้าใจการใช้กฎการปะทะ

ก. ระดับของความขัดแย้ง ระดับของความขัดแย้งตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ ๑ นั้นเป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งเมื่อตัดสินใจจากพื้นฐานด้านกฎหมาย เพื่อใช้กำลังทางทหาร การได้รับอำนาจในการใช้กฎการปะทะได้ตามความเหมาะสมนั้นจะขึ้นอยู่กับสถานที่ที่มีเหตุฉุกเฉิน หรือวิกฤติเกิดขึ้นภายในระดับของความขัดแย้งที่ระบุไว้ ถ้าการปฏิบัติการเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ยังมีความสงบ และเป็นพื้นที่ที่ไม่มีภัยคุกคามที่เห็นชัดต่อกองกำลังรวมจากหลายชาติ กฎการปะทะนั้นยังจะไม่นำมาใช้ อย่างไรก็ตาม ถ้าการปฏิบัติการเกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีสงคราม หรือเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการสู้รบสูงแล้ว จะต้องให้อำนาจในการใช้กฎการปะทะเพื่อใช้ในการป้องกันกองกำลัง และถ้าจำเป็น เพื่อเป็นการบังคับใช้กฎหมาย/อำนาจที่ได้รับมอบให้

ข. การใช้กำลังน้อยที่สุด คือการใช้กำลังเท่าที่จำเป็นเพื่อตอบโต้การกระทำที่เป็นภัยคุกคาม หรือมีแนวโน้มจะเป็นภัยคุกคามต่อกองกำลังในอันที่จะดำเนินการใด ๆ ให้บรรลุภารกิจ ซึ่งวิธีการในการตอบโต้ นั้นจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และการพิจารณาใช้กำลังก็จะขึ้นอยู่กับลักษณะของภัยคุกคามที่เกิดขึ้น

ค. กำลัง Non - Deadly กำลังที่เป็น non - deadly หมายถึงการใช้กำลังที่มีเครื่องมือ ที่สามารถบังคับให้ยินยอมทำตาม ซึ่งไม่เป็นการสร้างความเสี่ยงต่อชีวิต หรือภัยคุกคามต่อร่างกาย ปฏิบัติการที่สำเร็จด้วย โดยการใช้กำลังร่างกาย เมื่อไม่มีอาวุธใช้ ตัวอย่างเช่น การผลัก, ชก หรือกดดันฝ่ายตรงข้ามด้วยแก๊สน้ำตา และการยิงเตือนถือเป็น non-lethal weapon ด้วย

ง. Deadly Force เป็นการใช้กำลังเพื่อวัตถุประสงค์ให้ถึงแก่ชีวิต โดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีผลออกมาในลักษณะเช่นไร เป็นขั้นสูงสุดของการใช้กำลัง

จ. การกระทำอันเป็นข้าศึก เป็นการโจมตี หรือการใช้กำลังปะทะกับกองกำลังแห่งชาติ บุคลากร, เรือ, เครื่องบิน, อาวุธยุทโธปกรณ์ หรือทรัพย์สิน ซึ่งมอบหมายให้มาร่วมในการปฏิบัติการทางทหารจากหลายชาติ ทั้งนี้หมายรวมถึงการโจมตีต่อที่หมายอื่น ๆ เช่น บุคคลพลเรือน หรือสถานที่ต่าง ๆ อีกด้วย

ฉ. ความตั้งใจที่เป็นภัยคุกคาม, เป็นภัยคุกคาม/ข้าศึก (Hostile Intent) บางโอกาสกำลังทางทหารอาจห้ามใช้เพื่อป้องกันภัยคุกคามจากกองกำลังต่างชาติ ต่อเรือรบ, เครื่องบิน, อาวุธยุทโธปกรณ์ ตลอดจนทรัพย์สิน การปฏิบัติการบางอย่าง อาจจะรวมไปถึงการป้องกันมิตรประเทศ กองกำลังของมิตรประเทศ, วัตถุ, พื้นที่ และ/หรือ อาวุธยุทโธปกรณ์ของมิตรประเทศ แม้ว่าเกณฑ์ในการระบุการกระทำที่ไม่เป็นมิตร

การกำหนดเพื่อระบุหรือชี้ให้เห็นว่าการกระทำใดมีลักษณะที่เป็น Hostile act นั้น มีสิ่งที่ยากกว่าคือ การระบุว่า การกระทำใดเป็นการกระทำที่ต่อเจตนาร้าย Hostile instant ของฝ่ายศัตรู ซึ่งต้องมีการสอบสวนชี้ให้เห็นเหตุการณ์มากขึ้น (Greater amplification) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบท หรือสิ่งแวดล้อมของการ ปฏิบัติการที่ได้คาดการณ์ไว้ การที่จะชี้ให้เห็นว่าการกระทำใดต่อเจตนาร้ายจะต้องพิจารณาถึงการตัดสินใจที่มีเจตนาร้ายแอบแฝงอยู่ ซึ่งจะต้องอาศัยหลักฐานที่จูงใจ และจะต้องมีความเชื่อที่สมเหตุผล ว่าการใช้กำลังของฝ่ายศัตรูนั้น จะเกิดขึ้นในไม่ช้านี้ (imminent) และมีความจำเป็นสำหรับหน่วยงานนั้นจะต้องใช้กำลังในลักษณะที่รวดเร็วและทันที และไม่มีทางเลือกอื่นหรือหนทางอื่น ๆ สำหรับการไตร่ตรอง (deliberation) ดังนั้นความเชื่อดังกล่าว จึงมีความจำเป็นก่อนจะตัดสินใจใช้กำลังของฝ่ายเราได้ตอบ นอกจากนี้ขอบเขตของปฏิกริยาในการโต้ตอบที่สามารถกระทำได้เมื่อเผชิญกับ Hostile act หรือ demonstration of hostile intent จะต้องมีความชัดเจนในแง่ของสัดส่วนและระยะเวลาในการใช้กำลัง ในการโต้ตอบ เพราะฉะนั้นเมื่อมีการกำหนดกฎการปะทะ (ROE) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการร่วมของ นานาชาติ เกณฑ์ที่ใช้สำหรับกำหนดว่าอะไรเป็นการกระทำที่เป็น Hostile หรือการกระทำใดที่ต่อเจตนาร้าย (Hostile) จะต้องกำหนดให้ชัดเจน

๓๐๕. หลักการสำหรับการควบคุมการใช้กำลัง

๑. เมื่อมีผลประโยชน์ของชาติ หรือมิตรประเทศเกี่ยวข้อง รัฐบาลนั้น ๆ สามารถมอบอำนาจการใช้กำลังทางทหาร ซึ่งรวมไปถึงการใช้อาวุธร้ายแรง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาความสงบและป้องกันการรุกราน ควบคุมความขัดแย้ง หรือเพื่อใช้ฟื้นฟูในสถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติ ทหารถือว่าเป็นส่วนสำคัญของกำลังอำนาจแห่งชาติ ซึ่งสามารถทำให้ความต้องการของวัตถุประสงค์ดังกล่าวประสบความสำเร็จลงได้

๒. อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการใช้กำลังทางทหารสามารถก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนแหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้ ดังนั้นรัฐบาลที่เข้าร่วมจะต้องกำหนดกลไกที่ให้อำนาจกองกำลังทางทหารใช้กำลังที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการกิจให้บรรลุผลสำเร็จภายในข้อจำกัดที่ระบุไว้ รัฐบาลสามารถมีส่วนทำให้การปฏิบัติการกิจของกองกำลังสำเร็จได้ โดยมอบอำนาจในการสั่งการใช้กำลังทางทหารเฉพาะ หรือ ใช้กฎการปะทะเมื่อมีเหตุการณ์ การสั่งการที่เป็นลายลักษณ์อักษรควรกำหนดขึ้นจากแนวความคิด ๒ ประการ อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

- ก. การป้องกันตนเอง และ
- ข. ความสำเร็จของภารกิจ

ตอนที่ ๒ การป้องกันตนเอง (Self - Defense)

๓๐๖ กล่าวนำ

๑. แนวความคิดในการป้องกันตนเอง มีความหมายและการใช้ที่แตกต่างกันออกไปในประชาคมโลก แต่โดยทั่วไปแล้วต่างก็มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่า รัฐบาลมีสิทธิในการป้องกันตนเองจากการรุกราน นอกจากนี้ ก็ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา ๕๑ ของกฎบัตรสหประชาชาติอีกด้วย กระนั้นก็ดีในกลุ่มของ

นักกฎหมายระหว่างประเทศยังคงมีการโต้เถียงกันอยู่เป็นอย่างมากในเรื่องของขอบเขตและองค์ประกอบของการป้องกันตนเอง อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการป้องกันตนเองนั้นเป็นสิทธิที่มีอยู่โดยธรรมชาติภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ โดยในตอนนี้จะได้กล่าวถึงกฎเกณฑ์และแนวความคิดพื้นฐานของการป้องกันตนเอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปทุกชาติรัฐ

๒. ตามจารีตประเพณีของหลักกฎหมายระหว่างประเทศ (Customary International Law) รัฐมีสิทธิโดยธรรมชาติในการใช้กำลังป้องกันตนเอง เพื่อคุ้มครองพลเมืองและทรัพย์สินในต่างประเทศหรือเพื่อคุ้มครองอธิปไตยและดินแดนจากการโจมตีที่เกิดขึ้นและการโจมตีที่ใกล้จะเกิดขึ้น (imminent Attack) แต่ต้องเป็นไปตามหลักการของความจำเป็น และสัดส่วนที่เหมาะสม ดังจะ ได้กล่าวต่อไป

๓. ในการปฏิบัติการร่วมกันหลายชาติ สิทธิในการป้องกันตนเองหมายรวมถึง

๓.๑ การป้องกันตนเองของรัฐ (National Self-Defense)

๓.๒ การป้องกันตนเองโดยรวมกัน (Collective Self-Defense)

๓.๓ การป้องกันตนเองของบุคคลและหน่วย (Unit/Individual Self-Defense)

๓.๔ การป้องกันตนเองตามข้อตกลงร่วม (Defense of the Mandate)^๓

๓๐๗ ประเภทของการป้องกันตนเอง

๑. การป้องกันตนเองของรัฐ หมายถึงการกระทำของรัฐเพื่อป้องกันอธิปไตย กำลังทหารและในบางสถานการณ์อาจรวมถึงสิ่งที่แสดงความเป็นชาติ (National assets) เช่น เรือพาณิชย์ที่ชักธงของรัฐนั้น และพลเมือง ตลอดจนทรัพย์สินของพลเมืองเหล่านั้น จากการกระทำอันเป็นข้าศึก หรือการแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึก (demonstration of hostile intent) ของกองกำลังต่างชาติ

๒. การป้องกันตนเองโดยรวมกัน (Collective Self-Defense) สิทธิในการป้องกันตนเองสามารถที่จะขยายครอบคลุมถึงพันธมิตรหรือกองกำลังที่มาร่วมปฏิบัติการ (coalition force) ด้วย การป้องกันตนเองเป็นส่วนรวมเป็นการกระทำของกองกำลังที่กำหนดไว้ บุคคล และทรัพย์สินจากการกระทำอันเป็นข้าศึกหรือการแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึกจากกองกำลังภายนอก จึงจำเป็นต้องมีการร้องขอในรูปของการแทรกแซง (Intervention) ในบางกรณีเป็นไปตามสนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (NATO) และองค์การรัฐอเมริกา (Organization of American States; OAS) ซึ่งต้องมีการประสานกันท่ามกลางชาติต่าง ๆ ที่จัดเป็นกองกำลังนานาชาติ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องกำหนดคำสั่งนโยบายในการใช้กำลัง (Use of Force directive)^๔

๓. การป้องกันตนเองของบุคคลและหน่วย (Individual and Unit Self-Defense) เป็นการปฏิบัติเพื่อป้องกันหน่วยใดหน่วยหนึ่ง หรือหน่วยย่อย (National elements) ของกองกำลังนานาชาติที่มีอำนาจหน้าที่หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งจากการกระทำอันเป็นข้าศึก หรือเจตจำนงอันเป็นข้าศึก สิทธิในการป้องกันตนเองของหน่วย หรือบุคคลตามที่กล่าวมาแล้วนี้มีได้ขึ้นกับการกิจ ซึ่งหมายความว่า เป็นสิทธิที่สามารถกระทำได้ และ ไม่จำเป็นต้องมีการมอบอำนาจใด ๆ ให้เป็นพิเศษ

๔. การป้องกันตนเองและข้อตกลงร่วม (Defense of the Mandate) เป็นการป้องกันตามเงื่อนไขที่มีอยู่ในข้อกำหนด ทั้งนี้อาจรวมถึงการป้องกันกองกำลังอื่น ๆ พลเมืองที่กำหนด เรือ อากาศยานหรืออุปกรณ์ดินแดน และทรัพย์สินจากการโจมตีหรือการคุกคามจากการโจมตีที่จะเกิดขึ้นตามข้อกำหนด ซึ่งขอบเขตในการป้องกันนี้ต้องมีการแถลงไว้ในแนวทางยุทธศาสตร์และคำแนะนำ (direction) ของผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการเมือง (เช่น องค์การสหประชาชาติ องค์การนาโต) โดยพบ.กองกำลังผสม ต้องเป็นผู้ตีความแนวทางและคำแนะนำการใช้กำลัง/กฎการปะทะ เพื่อให้บรรลุภารกิจหรือบีบบังคับตามข้อกำหนด^{๑๑}

๓๐๘ การป้องกันตนเองของบุคคลและหน่วย (Unit/Individual Self-Defense)

๑. กฎหมายระหว่างประเทศให้อำนาจในการใช้กำลังที่เหมาะสมเพื่อป้องกันตนเอง จนกระทั่งถึงและรวมทั้งการใช้กำลังที่มีอาวุธร้ายแรงถึงขั้นทำลายชีวิต (Deadly force) ซึ่งผู้บังคับบัญชาต้องพิจารณาดังนี้

ก. การใช้หลักการป้องกันตนเอง (Application of Self-Defense) ระหว่างการปฏิบัติการระหว่างประเทศ กองกำลังนานาชาติอาจปฏิบัติการภายใต้คำแนะนำทางยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกันรวมทั้งมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติด้วย การใช้กำลังเพื่อการป้องกันตนเองและการป้องกันอื่น ๆ อาจเกินเลยจากที่กำหนดไว้ตามหลักกฎหมายในประเทศ แต่กระนั้นก็ตาม สิทธิในการป้องกันตนเองของหน่วยหรือบุคคลนั้น ไม่จำเป็นต้องมีการมอบอำนาจหน้าที่พิเศษให้แต่อย่างใด

ข. การปฏิบัติในการป้องกันตนเอง (Actions in Self-Defense) พบ.กองกำลังนานาชาติ ต้องพยายามควบคุมสถานการณ์ให้ได้ โดยหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง และต้องไม่คิดว่าความเสี่ยงนั้นยอมรับอีกต่อไปไม่ได้แล้ว ถ้าเวลาและสถานการณ์อำนวยให้ก็ต้องมีการกล่าวย้ำเตือนแก่ข้าศึกว่า ตนจำเป็นต้องปฏิบัติในการป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น นั่นคือต้องระลึกว่าการใช้กำลังเป็นมาตรการสุดท้าย และผู้บังคับบัญชาต้องพยายามยุติการกระทำอันเป็นข้าศึกนั้น ๆ ให้ได้ การใช้สิทธิในการป้องกันตนเองนั้น ผู้บังคับบัญชาต้องพิสูจน์ให้เห็นความจำเป็นที่ต้องใช้กำลังก่อนเสมอ และเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้กำลังให้ยึดหลักต่อไปนี้

๑) ความจำเป็น (Necessity) การโจมตีที่เกิดขึ้นหรือกำลังเกิดขึ้น (hostile act) หรือมีเหตุแสดงอย่างเด่นชัดว่ามีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้น (demonstration of hostile intent)

๒) ความควรแก่เหตุ (Proportionality) ตอบโต้ภัยคุกคามอย่างพอควรแก่เหตุ โดยพิจารณาถึงระดับของภัยคุกคาม ความรุนแรง และระยะเวลา (degree, intensity and duration) ตามสถานการณ์จริงในขณะนั้น เพื่อตัดสินใจต่อต้านการกระทำอันเป็นข้าศึกหรือการแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อกำลังฝ่ายเรา

๒. การป้องกันตนเองโดยโจมตีข้าศึกก่อน (Anticipatory Self-Defense) กฎหมายระหว่างประเทศมิได้กำหนดให้กองกำลังนานาชาติต้องถูกโจมตีก่อนที่จะมีอำนาจในการตอบโต้ด้วย “deadly force” ภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน ซึ่งควรได้กำหนดไว้ในกฎการปะทะของ พบ.กองกำลังระหว่างประเทศ กองกำลังรวมทั้ง deadly force อาจชิงความได้เปรียบ (pre-emptively) เพื่อคุ้มครองกองกำลังหรือบุคคลที่กำหนดจากการโจมตีที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (เช่น การแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึก) ต้องมีเหตุผลอันน่าเชื่อถือได้จาก

ผู้บังคับบัญชาที่อยู่ในเหตุการณ์ (on-scene commander) ว่าการใช้กำลังจากฝ่ายตรงข้ามนั้นใกล้จะเกิดขึ้นและต้องการหน่วยกำลังที่จะปฏิบัติได้ทันทีและมีความเหนือกว่าซ้ำซ้อน (instant and overwhelming)

๓. จากกรณีข้างต้น ในการรวมกันหลาย ๆ ชาติ อาจมีกรณีที่รัฐบาลแห่งชาติจำกัดรูปแบบหรือช่วงเวลาของกองกำลัง และเหตุการณ์ที่กองกำลังของตนอาจตอบสนองการป้องกันตนเองเพื่อรักษาผลประโยชน์ภายในประเทศ คำแนะนำนี้ก็จะยังเป็นเพียงข้อยกเว้น^{๑๔} และจะผ่านจากรัฐบาลไปยังผู้มีอำนาจทางทหารของชาติ และลงไปสู่ ผบ.อาวุโส ในยุทธบริเวณ^{๑๕} วัตถุประสงค์ของคำแนะนำนี้จำกัดขอบเขตของสถานการณ์ แต่ไม่จำกัดความสามารถของผู้บังคับบัญชาของชาติที่จะตอบโต้การรุกรานที่เกิดขึ้น ดังนั้นควรแจ้งข้อจำกัดของชาติให้ ผบ.กองกำลังนานาชาติทราบเสียก่อน เพื่อนำไปใช้ในการจัดองค์กรและการใช้กำลังที่เหมาะสม

๔. การยิงข้ามเขตแดนหรือข้ามแนวชายแดน (Cross Boundary or Border Fire) การป้องกันตนเองจากการกระทำของข้าศึกหรือการแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึกนั้น อาจกระทำข้ามอาณาเขตหรือเขตแดนของชาติอื่น โดยปราศจากความยินยอมของชาตินั้น ได้ก็ต่อเมื่อกำลังข้าศึกยังคงแสดงการกระทำหรือเจตจำนงอันเป็นข้าศึกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการกระทำนั้นต้องการการตอบโต้ทันทีและอย่างได้ผล บนพื้นฐานของสิทธิโดยธรรมชาติในการป้องกันตนเองนั้นจะต้องถูกระบุไว้อย่างเด่นชัดในข้อกำหนดในการใช้กำลัง หากในสถานการณ์ที่ยู่ยากซับซ้อน ถ้าการยิงข้ามเขตแดนหรือข้ามแนวชายแดนนั้นมีความจำเป็นเพื่อการบรรลุผลของภารกิจแล้วนั้น ข้อกำหนดในกฎการปะทะลักษณะนี้สามารถที่จะถูกนำมาใช้ได้แต่ต้องได้รับการอนุญาตจากผู้มีอำนาจเสียก่อน

๕. สิทธิการยึดที่ตั้ง (The Right to hold Positioning) ไม่มีความต้องการล่าถอยเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ซึ่งจำเป็นต้องใช้กำลังเพื่อป้องกันตนเอง แต่กระนั้นก็ตามบางครั้งการล่าถอยก็เป็นการหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บ และเป็นการรักษาไว้ซึ่งองค์บุคคลและองค์วัตถุเพื่อดำเนินภารกิจต่อไปได้ หากรู้หรือพิสูจน์ทราบการโจมตีนั้น ๆ ได้แล้ว การตอบโต้กลับไปบ้างก็มีความเป็นไปได้ที่จะลดอันตรายลง

๓๐๕ ขยายความการกระทำอันเป็นข้าศึก (Hostile Acts)

๑. ตัวอย่างเฉพาะนั้น โดยทั่วไปจะเป็นส่วนหนึ่งของคำแนะนำในการกำหนดกฎการปะทะอยู่แล้ว ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับภารกิจ ข้อตกลง และ พท.ปฏิบัติการ ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการกระทำผิดกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งอาจพิจารณาว่าเป็นการกระทำอันเป็นข้าศึก

- ก. การยิงเข้าใส่กองกำลังนานาชาติ ซึ่งปฏิบัติการตามกฎหมาย
- ข. การวางทุ่นระเบิดในทะเลเพื่อจำกัดการปฏิบัติของกองกำลังนานาชาติ จำกัดการขนส่งทางทะเล (Shipping) หรือการขนส่งทางทะเลภายใต้การคุ้มครองของกำลัง
- ค. ปฏิบัติการต่อต้านทุ่นระเบิดซึ่งวางโดยกองกำลังนานาชาติ
- ง. การลาดตระเวนตรวจการณ์ การติดตาม (Shadowing) สนับสนุนหน่วยอื่นเพื่อต่อต้านกองกำลังนานาชาติ
- จ. วัตถุบินซึ่งพิสูจน์ทราบว่าเป็นจรวด (Missile) จะพิจารณาว่าเป็นข้าศึก ถ้ากองกำลังนานาชาติไม่ยืนยัน

๓๑๐ ขยายความเจตจำนงอันเป็นข้าศึก (Hostile Intent)

๑. สิ่งที่เป็นการแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึก ซึ่งก่อให้เกิดสิทธิในการป้องกันตนเองนั้น เปลี่ยนไปตามปัจจัยหลายประการ กำหนดโดยกว้าง ๆ แล้ว ภัยคุกคามที่คาดว่าจะเกิดการใช้อาวุธเพื่อต่อต้านกำลังฝ่ายตรงข้าม เจตนาอันเป็นข้าศึกแสดงโดย

ก. จิตความสามารถของหน่วยที่เป็นภัยคุกคามหรือจิตความสามารถของกองกำลังที่เป็นภัยคุกคาม และการเตรียมการที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และ

ข. มีหลักฐาน (Evidence) โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการข่าว บ่งชี้ว่าการโจมตีกำลังจะเกิดขึ้นในไม่ช้า

๒. เมื่อมีการปฏิบัติทางยุทธวิธีของข้าศึก ฝ่ายเราต้องดำรงจิตความสามารถทางทหารในเหตุการณ์และเตรียมพร้อมไว้ เช่น การดำเนินกลยุทธ์เข้าสู่ตำแหน่งปล่อยอาวุธ (Weapon-launch position) ฐานปล่อยอาวุธที่อยู่ในรัศมี รู้วิธีการกำหนดเป้าหมาย มีเครื่องบ่งชี้ที่แน่นอน แสดงถึงเจตนาที่จะโจมตี (นอกจากจิตความสามารถและการเตรียมพร้อม) โดยที่ผู้มีอำนาจระดับสูงอาจส่งเสริมด้วยการให้คำแนะนำ และการแสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนย้ายกำลังของข้าศึกที่มากขึ้น และด้านการข่าวจากพันธมิตร ฟังระลึกลักษณะข้อจำกัดด้านต่าง ๆ มักเกิดจากเวลาและปัจจัยอื่น ๆ ผู้บังคับบัญชาต้องพิจารณาแหล่งข่าวสารและการข่าวก่อนตกลงใจว่าเป็นภัยคุกคามซึ่งคาดว่าจะการโจมตีกำลังจะเกิดขึ้น มีความจำเป็นที่ต้องพิจารณาเจตจำนงอันเป็นข้าศึก ซึ่งแปรเปลี่ยนไปโดยขึ้นอยู่กับความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศ/ความขัดแย้งทางการเมืองในระดับภูมิภาค การเตรียมการทางทหาร การข่าว และการรับทราบสถานการณ์ (Situation awareness) ภายในพื้นที่ปฏิบัติการ ซึ่งในการพิจารณาว่ากำลังฝ่ายตรงข้ามมีการแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึกด้วยหรือไม่นั้น ผู้บังคับบัญชาต้องพิจารณาข้อมูลและต้องอาศัยประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น ความเชื่อถือได้ของระบบสื่อสารและข่าวสารระหว่างกองกำลังนานาชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการใช้อาวุธเมื่อมีความเสี่ยงสูงจากข้าศึก

๓. แนวทางของกฎการปะทะนั้น ปกติแล้วจะมีตัวอย่างซึ่งแสดงให้เห็นถึงเจตนาอันเป็นข้าศึกไว้ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ผบ.กองกำลังนานาชาติ ต้องเน้น ผบ.หน่วยรองลงไปว่า ตัวอย่างเหล่านี้ไม่ใช่รายการตรวจสอบ แต่เป็นเพียงลำดับเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นเพียงลำพัง หรือเกิดร่วมกันก็ได้

ก. มีการเล็ง (Pointed directly) อาวุธมายังบุคคลหรือหน่วย

ข. มีการปรับหน่วยในรูปแบบการรบ

ค. กองกำลังมีการรวมกำลังของยานพาหนะ หรืออากาศยาน เพื่อเตรียมการโจมตี

ง. มีการใช้มาตรการต่อต้านทางอิเล็กทรอนิกส์ (ECM)

จ. ระบบควบคุมการยิง Locked on

ฉ. มีการบรรจุอาวุธเข้าแท่นยิงและเล็ง หรือการตรวจจับเสียงของตอร์ปิโดได้หรือเสียงการเปิดฝาท่อยิงอาวุธ

ช. กำลังข้าศึกเตรียมการวาง กวาด หรือล่าทำลายทุ่นระเบิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อเคลื่อนกำลังของกองกำลังนานาชาติ หรือการคุ้มครองการขนส่งทางทะเล

ข. อากาศยานจำนวน ๑ ลำหรือมากกว่า ซึ่งมีทิศทางการบินมาจากกองกำลังข้าศึก หรือดินแดนที่ข้าศึกยึดครองหรือควบคุม เข้าหาฝ่ายเราด้วยความเร็วสูง และบินในระดับต่ำโดยปราศจากการแจ้งล่วงหน้า (Proper clearance)

๔. การที่ผู้เข้าร่วมในกองกำลังนานาชาติได้รับการฝึกพร้อมกัน ก็อาจทำให้มีทัศนหรือการตีความของคำว่า “การแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึก” ที่แตกต่างกันไป ดังนั้น ผบ.กองกำลังนานาชาติจึงต้องกำหนดบรรทัดฐานและแจกจ่ายให้แก่หน่วยรอง บรรทัดฐานที่กำหนดขึ้นมานี้ต้องกำหนดเฉพาะสำหรับภารกิจ ตรงกับภัยคุกคามที่จะมีต่อกองกำลังและภารกิจ อย่างไรก็ตาม ในขั้นสุดท้ายก็จะเป็นการใช้วิจารณญาณของผู้บังคับบัญชาที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น ที่จะพิจารณาว่าได้มีการแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึกขึ้นแล้ว

๓๑๑ การรบกวนหรือการบุกรุก (Harassment or Intrusion)

กองกำลังนานาชาติไม่ควรเปิดเผยสิทธิใด ๆ ตามกฎหมายระหว่างประเทศ หากไม่ได้รับคำสั่งจากหน่วยเหนือ หรือกระทำไปเพื่อความปลอดภัยของหน่วยหรือกองกำลัง และถ้าไม่ระบุไว้เป็นการเฉพาะในกฎการปะทะแล้ว ก็ควรหลีกเลี่ยงการปฏิบัติใด ๆ ที่อาจมีเหตุผลเข้าใจเป็นการขู่ขู่ (Provocation) หรือการก้าวร้าว ตามปกติแล้วรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการกับการรบกวนอากาศยาน เรือสินค้า และเรือประมงในห้วงอากาศสากล (International airspace) หรือทะเลหลวงเอง ผบ.หน่วย/กองกำลังนานาชาติ ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับการรบกวนนั้น มีอำนาจในการพยายามบูรณะ (restore) สถานการณ์ให้เป็นปกติด้วยการแสดงตัวในพื้นที่ แต่การปฏิบัติเช่นนี้ต้องสอดคล้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎการปะทะ

ตอนที่ ๓ การบรรลุภารกิจตามกฎการปะทะ ^{๑๔} (Mission Accomplishment ROE)

๓๑๒ หลักนิยมของกฎการปะทะ (ROE Doctrine)

๑. ตามที่กล่าวไปแล้วว่า กฎการปะทะประกอบไปด้วยแนวทางการป้องกันตนเอง และมาตรการเฉพาะ ด้วยเหตุที่การบรรลุภารกิจตามกฎการปะทะมีแนวโน้มเป็นทัศนะในทางรุกเป็นหลัก และในทางรับเป็นรอง จึงจำเป็นต้องทำให้ทุกส่วนของกองกำลังนานาชาติได้เข้าใจกฎการปะทะ และการนำกฎการปะทะไปใช้อย่างถูกต้อง

ก. การควบคุมการเปลี่ยนจากสันติภาพเป็นวิกฤตการณ์ และความขัดแย้งด้านอาวุธ

(Transition from Peace to Crisis to Armed Conflict) กฎการปะทะใช้ในการควบคุมการวางกำลังและการใช้กำลัง ไม่เพียงแต่จะให้แนวทางการป้องกันตนเองเท่านั้น แต่ก็ยังอาจขยายขอบเขตของการป้องกันตนเองและการคาดการณ์การป้องกันตนเองไว้ด้วย รวมถึงภารกิจ มาตรการเฉพาะตามกฎการปะทะซึ่งกำหนดแนวทางตามหลัก เมื่อใด อย่างไร และระดมกำลังเพียงใด (what degree force) ที่จะใช้ให้บรรลุภารกิจ กฎการปะทะที่มีรายละเอียดที่ดีจะช่วยป้องกันการขยายตัวที่ไม่สามารถควบคุมได้ ในขณะที่คุ้มครองพันธมิตร/การรวมกำลัง (coalition)/ผลประโยชน์แห่งชาติ และวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ล่วงหน้า (advancing strategic objectives) ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการจำแนกระดับของเสรีภาพในการใช้กำลังและวิธีการ (manner) ที่กองกำลังนั้นจะนำไปใช้ เพื่อที่ว่าจะได้จำกัดการขยายตัวหรือควบคุมได้อย่างระมัดระวัง การจำกัดการ

ปฏิบัติบางประการเพื่อหลีกเลี่ยงการขั้ว อาจเป็นการเพิ่มความเสียหายให้แก่หน่วยเรือ (maritime unit) และทำให้หน่วยเหล่านั้นตกอยู่ในอันตราย กรณีเช่นนี้ ผู้บังคับบัญชาต้องเพิ่มการเตรียมพร้อมในการป้องกันตนเอง

ข. การควบคุมการใช้กำลังในยามสงบและระหว่างความขัดแย้ง (Controlling the Application of Force in Peacetime and During Conflict) เพื่อเป็นการป้องกันการขยายตัวไปสู่การขัดแย้งด้วยอาวุธ จึงห้ามมีการใช้กำลังในยามสงบหรือในสถานการณ์ตึงเครียด (tension) ยกเว้นเพื่อการป้องกันตนเองหรือกระทำตามที่ระบุไว้ในกฎการปะทะเพื่อให้บริการภารกิจ หากมีความจำเป็นต้องใช้กำลังแล้วก็ควรแจ้งเตือนกำลังข้าศึกเมื่อโอกาสอำนวยว่าเรากำลังจะใช้มาตรการป้องกันตนเอง ในทางตรงข้ามระหว่างการขัดแย้งด้วยอาวุธ จะไม่มีการจำกัดการใช้กำลังป้องกันตนเอง ผบ.กองกำลังนานาชาติต้องใช้กำลังเข้าทำลายฝ่ายตรงข้ามตามหลักการของสงครามกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธและภารกิจที่ได้รับมอบหมาย แต่อย่างไรก็ตามผู้มีอำนาจยังสามารถควบคุมการใช้กำลังให้อยู่ในกรอบที่ต้องการได้โดยพิจารณาทางกฎการปะทะ

ค. การกลับสู่ภาวะปกติ (Returning to Peacetime Conditions) โดยผ่านองค์การสหประชาชาติหรือพันธมิตร รัฐบาลอาจจำกัดการปฏิบัติของ ผบ.หน่วย ระหว่างการสู้รบในระยะเวลาสั้น ๆ ของการขัดกันด้วยอาวุธ เพื่อจำกัดการขยายตัวของสถานการณ์ และให้คืนสู่ภาวะปกติ ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้การ ปฏิบัติการทางทหารตามกฎหมายการขัดกันด้วยอาวุธ อาจได้รับการพิจารณาถึงความเสียหายต่อวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ในระยะยาว ยกตัวอย่างเช่น อาจมีการห้ามแต่ต้องเป้าหมายทางทหาร เพื่อมิให้ความขัดแย้งดำเนินต่อไป หรือสร้างความตึงเครียดที่ไม่สามารถคลี่คลายได้ภายหลังความขัดแย้งนั้นแล้ว

๓๑๓ ระบบกฎการปะทะ (ROE SYSTEMS)

๑. ระบบกฎการปะทะจำนวนไม่น้อยที่ได้รับการพัฒนาโดยชาติต่าง ๆ เหล่าทัพ และพันธมิตร สำหรับการปฏิบัติการของกองกำลังนานาชาติ ควรเลือกระบบใดระบบหนึ่ง

ก. กฎการปะทะแห่งชาติ (National ROE) ทูกรัฐต่างก็มีรูปแบบของ ROE ซึ่งเคยใช้เพื่อเป็นคำแนะนำการใช้อาวุธ จากประสบการณ์ในการปฏิบัติการพบ ว่า ในกรณีที่กำลังจากหลายชาติปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้นโยบายที่ไม่ชัดเจน สิ่งที่กำลังจากชาติต่าง ๆ ยึดเป็นหลักปฏิบัติคือ กฎการปะทะของชาติตนเอง

ข. กฎการปะทะของพันธมิตร (Alliance ROE) องค์การนาโตได้พัฒนากฎการปะทะเฉพาะด้าน ได้แก่ อากาศ ทะเล และพื้นดิน ซึ่งชาติสมาชิกจะให้ความเห็นชอบเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการผสม ดังนั้น เมื่อปฏิบัติการภายใต้นาโตแล้วก็ย่อมต้องยึดถือไว้เป็นพื้นฐาน นอกจากนี้แล้ว ข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคี เช่น ระหว่าง สหรัฐ ฯ กับแคนาดาได้แยกกันพัฒนาระบบกฎการปะทะ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติการระดับทวิ/พหุภาคี ตลอดจนการฝึก ^{๒๐} หมวด A และ B เป็นตัวอย่าง รายการมาตรฐานของมาตรการกฎการปะทะซึ่งรัฐ อำนาจหน้าที่ในระดับทวิภาคี/พหุภาคี หรือพันธมิตร สามารถนำไปพัฒนาเป็นกฎการปะทะให้สอดคล้องกับภารกิจได้

ค. กฎการปะทะของการรวมกำลังกัน (Coalition ROE) ไม่มีมาตรฐานอ้างอิงสำหรับกฎการปะทะในการปฏิบัติการเช่นนี้ ดังนั้นกำลังที่มารวมกัน (Coalition force) อาจปฏิบัติการภายใต้กฎการปะทะที่กำหนดขึ้นมา โดยเฉพาะปรับรูปแบบโครงสร้างจากกฎการปะทะของพันธมิตร หรือปฏิบัติกับหน่วยซึ่งใช้

กฎการปะทะแห่งชาติ ซึ่งต้องใช้ความพยายามทุกวิถีทางในอันที่จะหลีกเลี่ยงกฎการปะทะที่หลากหลาย (Divergent) หรือขัดแย้งกัน (Contradictory) เมื่อการปฏิบัติการณ์ดำเนินต่อไป และสถานการณ์กับกฎการปะทะเปลี่ยนแปลง ถึงแม้ว่ารัฐต่าง ๆ มีแนวความคิดพื้นฐานในการใช้กำลังในลักษณะคล้ายกัน แต่ก็อาจแปลความหมาย และนำแนวความคิดนี้ไปใช้ในทางที่แตกต่างกัน ผู้ที่ร่วมอยู่ในกองกำลังนานาชาติต้องการแนวความคิดพื้นฐานในการใช้กำลัง หากรัฐไม่พอใจกฎการปะทะที่กำหนดขึ้นมา ก็สามารถดำเนินการได้โดย

๑) เพิ่มเติมกฎการปะทะของรัฐเข้าไปในกฎการปะทะฉบับนั้น ให้ ผบ.กำลังของรัฐถือปฏิบัติ

๒) จำกัดให้ ผบ.กำลังของรัฐใช้กฎการปะทะเฉพาะบางตอนที่กำหนด

๓) ให้ ผบ.กำลังของรัฐใช้กฎการปะทะแห่งชาติเท่านั้น หรือ

๔) ถอนกองทหาร (Contingent) ออกจากการปฏิบัติการ

ง. กฎการปะทะของสหประชาชาติ (UN ROE) สหประชาชาติไม่มีระบบของกฎการปะทะที่เป็นมาตรฐาน จะขึ้นกับแต่ละภารกิจ^{๒๑} ผบ.กองกำลังสหประชาชาติ ซึ่งจะรับคำปรึกษาจากประเทศตนโดยรับผิดชอบการกำหนดกฎการปะทะซึ่งตามปกติแล้ว เลขานุการสหประชาชาติที่นิวยอร์กจะเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ และส่งไปยัง ผบ.กองทหาร (Contingent Commander) หาก ผบ.กองทหารคัดค้านหรือต้องการความกระจ่างหรือแปรญัตติ (Amendment) จากเลขานุการสหประชาชาติหรือผู้แทนพิเศษ^{๒๒} ตามปกติแล้วกฎการปะทะของสหประชาชาติต้องผ่านการพิจารณาของรัฐที่ส่งกองกำลังนั้น ๆ มาก่อนที่จะนำไปใช้ อย่างไรก็ตาม สหประชาชาติก็ให้รัฐแต่ละรัฐ (Individual) ที่ลงนาม (Endorsement) ได้ยาก จึงต้องกำหนดขั้นตอนการพิจารณาโดยเริ่มจาก ผบ.กองทหารของรัฐที่ส่งกองทหารนั้นมา เป็นผู้ริเริ่มการกำหนดกฎการปะทะ หากกฎการปะทะไม่สามารถลงมติเป็นที่น่าพอใจได้ รัฐอาจพิจารณาดำเนินการตามหัวข้อย่อยที่กล่าวมาแล้ว

๒. มีความสำคัญ/ความหมาย และนัย (Subtle) ที่แตกต่างระหว่างระบบกฎการปะทะที่หลากหลาย และ ผบ.กำลังนานาชาติต้องใช้ความระมัดระวัง เอาใจใส่ให้มั่นใจว่าจะไม่สับสนกันในแนวความคิดและการใช้ระหว่างระบบนั้น

๓๑๔ เครื่องบ่งชี้นโยบายกฎการปะทะ (ROE POLICY INDICATORS)

๑. ระบบของกฎการปะทะทั้งหมดจะมีเครื่องบ่งชี้เพื่อช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในการวางแผนและตอบโต้เหตุการณ์ตามนโยบายวัตถุประสงค์ที่ รัฐ/พันธมิตร/กำลังที่มารวมกัน ต้องการ หนึ่งในจำนวนสามเรื่องบ่งชี้นโยบายดังต่อไปนี้ ควรได้มีการรวมไว้ คำแนะนำ มาตรการกฎการปะทะเฉพาะ

ก. X-RAY ไม่ขยายผล (De-escalate)

ข. YANKEE ดำรงสภาพเดิม (Maintain status quo)

ค. ZULU เสี่ยงในการขยายผลที่ยอมรับได้ภายในกรอบของกฎการปะทะ

๒. เพื่อให้มีคำแนะนำนโยบายทั่วไปแก่ภารกิจ เครื่องบ่งชี้เหล่านี้ก็สามารถเลือกใช้ได้เป็นแนวทางให้ ผบ.กองกำลังนานาชาติ ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๓๑๕ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบของกฎการปะทะ (Factors Influencing ROE Formulation)

๑. ปัจจัยในการกำหนดรูปแบบของกฎการปะทะดังต่อไปนี้ ควรมีการแนะนำให้แก่มุอานาจหน้าที่ทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ยุทธศาสตร์ทหาร

ก. ข้อบัญญัติทางกฎหมาย (Legal Prescriptions) การใช้กำลังใด ๆ ก็ตาม โดยหน่วยของรัฐ ต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของตน การใช้กำลังภายนอกดินแดน (extraterritorial) หรือการปฏิบัติการระหว่างประเทศ (International Operations) ก็ต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ โดยยึดถือสิทธิในการป้องกันตนเองและการใช้กำลังสนับสนุนวัตถุประสงค์ของรัฐ/ความมั่นคงของส่วนรวมภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศภาคสันติภาพ หรือกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ

ข. ข้อพิจารณาทางด้านการเมืองและนโยบาย (Political and Policy Considerations) รัฐบาลได้กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขึ้นมาเพื่อรักษาและคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทั้งภายในและภายนอกประเทศ การใช้กำลังทหารก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะส่งเสริมนโยบายและวัตถุประสงค์ วิธีการอื่น ๆ ได้แก่ การใช้เครื่องมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การทูต และเทคโนโลยี ซึ่งการใช้กำลังทหารก็ต้องใช้ร่วมกับเครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้ตลอดจนนโยบายกับวัตถุประสงค์ของรัฐบาลด้วย และหากนโยบายของชาติขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของนานาชาติแล้ว ต้องถือว่านโยบายของชาติมีลำดับความสำคัญสูงกว่าจนกว่าจะได้มีการปรับแต่งให้เหมาะสม (accommodate) กับวัตถุประสงค์นานาชาติต่อไป

ค. ข้อพิจารณาทางด้านยุทธศาสตร์ ในระหว่างการปฏิบัติการระหว่างประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติการนานาชาติ วัตถุประสงค์ทางทหารโดยรวม และคำแนะนำการใช้กำลังจะได้รับอิทธิพลจากวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์โดยส่วนรวมของสหประชาชาติ พันธมิตร หรือกำลังที่มารวมกัน ข้อพิจารณาทางด้านยุทธศาสตร์เหล่านี้อาจจำกัดการใช้กำลังที่ถูกต้องตามกฎหมาย (Legitimate) ได้ในที่สุด หรืออาจก่อให้เกิดความเป็นอิสระ (latitude) ในการใช้กำลังมากกว่าที่จะเป็นการปฏิบัติการเพียงลำพังของรัฐ (Purely National Operation)

ง. ความต้องการทางด้านยุทธการ (Operational Requirements) การใช้กำลังจะขึ้นกับข้อพิจารณาทางด้านยุทธการในปัจจุบันและในอนาคต การยินยอมให้ใช้กำลัง (engage) ต่อเป้าหมายเฉพาะในขณะที่อาจใช้กำลังที่ถูกต้องตามกฎหมายภายใต้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันด้วยอาวุธ อาจได้รับการปฏิเสธด้วยเหตุผลทางยุทธการ ผบ.กองกำลังอาจประสงค์จะรักษา (Preserve) ถนน เส้นทางรถไฟ หรือสะพาน เพื่อกองกำลังของตนไว้ใช้ประโยชน์ในอนาคต ยิ่งไปกว่านั้นอาจมีการห้ามการใช้กำลังในสถานการณ์ที่กำหนดเพื่อหลีกเลี่ยงการยิงกองกำลังทางเรือนานาชาติ^{๒๓} (Multinational Maritime Force)

๓๑๖ การประสานการใช้กฎการปะทะที่แตกต่างกัน (Harmonizing ROE Differences)

๑. เนื่องจากกฎการปะทะแสดงถึงความเหลื่อมทับกัน (Overlap) ระหว่างนโยบายของรัฐ ความจำเป็นทางด้านการทหาร และข้อพิจารณาทางด้านกฎหมายระหว่างประเทศ ความแตกต่างในความเข้าใจ

และการตีความหมายของกฎการปะทะสะท้อนให้เห็นทัศนคติที่เป็นหนึ่งเดียว (Unique View) ของแต่ละชาติ สมาชิกที่ร่วมกองกำลังนานาชาติ ทั้งที่มีความพยายามของสมาชิกที่เข้าร่วมกองกำลังกัน (Coalition Members) อันจะก่อให้เกิดกลุ่มของการป้องกันตนเองแบบธรรมดา (Common Set of Self-Defense) และภารกิจตามกฎการปะทะ แต่ก็ยังคงมีความแตกต่างกันอยู่อีก เนื่องจากปัจจัยดังต่อไปนี้

ก. ความเกี่ยวข้องกับผู้ได้บังคับบัญชาของหน่วยกับผู้บังคับบัญชาของชาติอื่น

ข. ความรู้สึกของคนในชาติเกี่ยวกับการใช้กำลัง

ค. ความล้มเหลวของกระบวนการสร้างการรวมกำลังกัน เพื่อจำแนกวัตถุประสงค์ธรรมดา การปรับแต่งของด้านยุทธศาสตร์และการบังคับบัญชา

ง. การตีความหมาย “การป้องกันตนเอง” ของชาติ และการยินยอมให้ตอบโต้การกระทำอันเป็นข้าศึก กับการแสดงเจตจำนงอันเป็นข้าศึก^{๒๔} แม้แต่สมาชิกของพันธมิตรที่เห็นด้วยกับข้อตกลงของสมาชิกเหล่านั้น กำหนดกฎการปะทะ ก็ยังคงตีความกฎการปะทะต่างกันออกไป เนื่องจากพื้นฐานของชาติ วัฒนธรรมหรือกลุ่มชนที่แตกต่างกัน

๒. การสร้างการรวบรวมกำลังกัน (Coalition - building) เท่านั้นจะพิจารณาระดับความสอดคล้อง (Harmonization) ซึ่งจะสำเร็จเมื่อมีการพัฒนากฎการปะทะของภารกิจนั้น ๆ การสร้างการรวบรวมกำลังกันอย่างสำเร็จสมบูรณ์ ซึ่งแก้ปัญหาอำนาจหน้าที่ และการสถาปนาเอกภาพในการบังคับบัญชาเต็มรูปแบบ และความมุ่งหมาย (Purpose) เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก แม้ว่ากลุ่มของกฎการปะทะธรรมดาจะกำหนดไว้บนแผ่นกระดาษ แต่การตีความที่แตกต่างกันก็ยังคงมีอยู่ สำหรับ ผบ.กองกำลังนานาชาติแล้วเป็นการดีที่จะรู้ความแตกต่างของกฎการปะทะระหว่างหน่วยนานาชาติ และการจัดการหน่วยมากกว่าจะพยายามคาดการณ์ว่าหน่วยจะตอบโต้การกระทำที่คาดว่าจะเกิดขึ้นระหว่างสถานการณ์ความขัดแย้งอย่างไร

๓. ความสอดคล้องกลมกลืนกันนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ในระดับยุทธศาสตร์ (ระหว่างรัฐบาล หรือผู้มีอำนาจบังคับบัญชาของรัฐ) ระดับยุทธการ (ระหว่างผู้บังคับบัญชาอาวุโส กับ ผบ.กองกำลังนานาชาติ ในพื้นที่) หรือ ระดับยุทธวิธี (ระหว่างผู้บังคับบัญชาอาวุโส กับหน่วยกำลังนานาชาติ) แม้ว่าทั้ง ๓ ระดับจะเกี่ยวข้องกัน ในบางระดับ ความสอดคล้องกลมกลืนกันก็จะตกอยู่กับ ผบ.กองกำลังนานาชาติ กับผู้บังคับบัญชาอาวุโสในพื้นที่ นี่คือระดับที่แนวทางของรัฐต้องมีความกลมกลืนสอดคล้องกันมากที่สุดที่จะเป็นไปได้ ก่อนที่จะออกคำแนะนำกฎการปะทะเฉพาะและเปลี่ยนไปสู่กองกำลังนานาชาติ

๔. ผบ.กองกำลังนานาชาติต้องระลึกว่ายังคงมีความแตกต่างของกฎการปะทะอยู่ ซึ่งก็มีเพียงหน่วยงานไม่กี่หน่วยที่แก้ปัญหาคความแตกต่างด้วยตนเอง ดังนั้นจึงสามารถบรรเทาได้ (Mitigate) โดยการพัฒนากลไกในอันที่จะขจัดความขัดแย้งใด ๆ ให้บรรลุภารกิจได้

๕. ความแตกต่างกันของกฎการปะทะสามารถทำให้ย่อลงได้ดังนี้

ก. บรรลุความเป็นมาตรฐานที่เป็นไปได้จริงของกฎการปะทะ (ศึกษา ค้นคว้าคุณลักษณะพื้นฐานของกฎการปะทะแต่ละชาติ)

ข. การแถลงคุณลักษณะ ความแตกต่างกันที่เห็นได้อย่างชัดเจน เพื่อรับทราบ และกระตุ้นความคิดที่จะแก้ปัญหา หรือหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง

ค. รวบรวมข่าวสาร และร่วมมือ (Sharing) ด้านการข่าวกรอง (มีความสำคัญต่อการกำหนด เจตจำนงอันเป็นข้าศึก)

ง. วางแผนอย่างมีสติ (Consciously) สำหรับกฎการปะทะที่ไม่สอดคล้องกัน (Incompatibility)

จ. การฝึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของกองกำลังนานาชาติ ก่อนการปฏิบัติการจริง

๖. สุดท้ายกฎการปะทะที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกันนั้นก็จะได้รับการพิสูจน์ว่าไม่สามารถผ่าน พันอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ และถ้าหากกฎการปะทะที่ออกมาไม่สามารถแก้ปัญหาคความพึงพอใจของรัฐได้ แล้ว รัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

ก. เพิ่มเติมกฎการปะทะของรัฐเข้าไปในกฎการปะทะฉบับนั้น ๆ ให้แก่ ผบ.ของรัฐ

ข. จำกัดให้ ผบ.ของรัฐใช้กฎการปะทะนั้น ๆ เฉพาะบางตอนที่กำหนด

ค. อำนาจการให้ ผบ.ของรัฐ ใช้กฎการปะทะของรัฐเท่านั้น

ง. ถอนกองทหาร (Contingent) ออกจากการปฏิบัติการ

๗. ควรดำเนินการความพยายามที่จะให้กฎการปะทะทั้งหมดได้มีการรวบรวมแนวทาง หรือการตีความ ของกฎการปะทะของรัฐ ซึ่งแตกต่างกันไว้ด้วยกัน เพื่อให้ ผบ.กองกำลังนานาชาติ และหน่วยต่าง ๆ ได้ รมณ์ระวังถึงความแตกต่างเหล่านั้น

๘. ในยามสงบ การฝึกเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้มีส่วนร่วมในกองกำลัง (Coalition partness) ในอัน ที่จะสร้างความเชื่อถือ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกัน เช่นเดียวกับกฎการปะทะที่สอดคล้องกัน

๓๑๗ การเปลี่ยนกฎการปะทะ

ควรกระทำล่วงหน้าตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจหน้าที่ ซึ่งก็คือ รัฐบาล รัฐพันธมิตร ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง หรือผู้มีอำนาจเปิดประชุม (Convening authority) เช่น องค์การสหประชาชาติ ตามปกติแล้ว ขั้นตอนในการขอปรับเปลี่ยนกฎการปะทะ จะกำหนดไว้ในส่วนภารกิจของคำแนะนำกฎการ ปะทะ

๓๑๘ ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา

๑. เมื่อคำแนะนำทางยุทธการมีผลบังคับใช้แล้ว ผบ.กองกำลังนานาชาติจะมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

ก. ควบคุมหน่วยรอง เพื่อให้มั่นใจว่ามีการใช้กำลังอย่างเหมาะสม (Properly) ผู้บังคับบัญชา ทุกระดับต้องมั่นใจว่าหน่วยรองของตนมีความสามารถดังนี้

๑. มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายระหว่างประเทศภาคสันติ และกฎหมายว่าด้วยการขัดกัน ค้ำยอาวุธ

๒. อ่านกฎการปะทะ ทำความเข้าใจ ตีความหมายและเผยแพร่กฎการปะทะได้อย่าง เหมาะสม

๓. ได้รับการบรรยายสรุป และทบทวนความหมายตลอดจนการใช้กฎการปะทะตามภารกิจที่ ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการปรับเปลี่ยนย่อย ๆ ใด

๔. เสนอแนะ ผบ.กองกำลัง ได้ว่ากฎการปะทะ ชัดกับแนวทางของรัฐหรือไม่ อย่างไร

๕. ค้นหาแนวทางเพิ่มเติมผ่าน ผบ.กองกำลังนานาชาติหากภารกิจที่กำหนดไว้ตามกฎการปะทะยังไม่ครอบคลุมสถานการณ์

๖. ค้นหาความชัดเจนว่ามีความขัดแย้งกันในตัวกฎการปะทะหรือไม่ หรือว่าภารกิจ กับกฎการปะทะมีความแตกต่างกัน และไม่เข้ากันหรือไม่

ข. การเตรียมการและการฝึกในพื้นที่ (Preparatory and In-Theater Training) ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องมั่นใจว่าหน่วยกำลังทางเรือ (Maritime Unit) ใด ๆ ก็ตามสามารถใช้กำลังได้ตามที่หน่วยเหนือต้องการ รวมทั้งได้รับการฝึกตามหลักนิยมของกฎการปะทะ การตีความและการใช้กฎการปะทะแล้ว

ค. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาหน่วยรอง (Subordinate Commander's Recommendations) ผู้บังคับบัญชาควรรับฟังข้อเสนอแนะของ ผบ.หน่วยรอง เมื่อมีการกำหนดและการใช้กฎการปะทะ ผู้บังคับบัญชาทุกคนมีหน้าที่ที่จะหาความกระจ่างชัด หรือชี้แนะว่าภารกิจตามกฎการปะทะนั้น มีความไม่ชัดเจน ความไม่เพียงพอที่จะครอบคลุมสถานการณ์ทางทหารได้อย่างไร กระบวนการนี้สามารถกระทำได้โดยจัดรูปแบบของ "ROE Cell" หรือ "ROE Team" ประกอบด้วยผู้แทนทางด้านยุทธการ และทางกฎหมายตามความเหมาะสม จากแต่ละชาติสมาชิกที่มาร่วมกัน

ง. การใช้อำนาจหน้าที่ (Implementation Authority) ผบ.กองกำลังนานาชาติ เป็นผู้รับผิดชอบการใช้กฎการปะทะ

จ. ข้อจำกัดซึ่ง ผบ.กองกำลังนานาชาติเป็นผู้กำหนดเพิ่มเติมจากกฎการปะทะ (Restrictions on ROE Imposed by the MFC) ผบ.กองกำลังนานาชาติสามารถกำหนดข้อจำกัดเพิ่มเติมในกฎการปะทะได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการจำกัดสิทธิในการป้องกันตนเอง

ฉ. คำแนะนำเพิ่มเติม (Supplementary Instructions) ผบ.กองกำลังนานาชาติ อาจออกคำแนะนำเพิ่มเติมหรือคำแนะนำคำย่อ (Abbreviated Instructions) ตามต้องการให้แก่กองกำลังหรือตามสถานการณ์ทางยุทธการได้ ทั้งนี้รวมถึงการขยายความของการแสดงเจตจำนงอันเป็นข้อปฏิบัติ ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อกองกำลังและข้อตกลง

ช. การปฏิบัติการ (Conduct of operations) ในขณะที่หน่วยรองสามารถรับผิดชอบการปฏิบัติของตนเองได้ ผู้บังคับบัญชาก็มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติของหน่วยเหล่านี้ และให้มั่นใจได้ว่าการปฏิบัติการทั้งหมดเป็นไปตามหลักกฎหมาย แม้ว่าผู้บังคับบัญชาอาจมอบหน้าที่ในการปฏิบัติการได้ แต่ก็ยังคงต้องรับผิดชอบการปฏิบัติของกำลังของตน แม้ว่ากำลังเหล่านั้นจะอยู่ภายใต้การควบคุมทางยุทธการหรือการควบคุมทางยุทธวิธีของหน่วยอื่นก็ตาม

ซ. การตอบสนองเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป (Response to Situational Changes) ด้วยเหตุที่การปฏิบัติการทางทะเลของกองกำลังนานาชาติ เป็นการเคลื่อนที่ (Dynamic) ผู้บังคับบัญชาจึงต้องประมาณสถานการณ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจได้ว่า ภารกิจตามกฎการปะทะนั้น ยังคงมีความเหมาะสมและใช้ได้ต่อไปอีก โดยต้องไม่รีรอที่จะร้องขอการเปลี่ยนแปลงหรือร้องขอความชัดเจนจากผู้มีอำนาจหน้าที่สูงกว่า

ฅ. การพิจารณาทางกฎหมาย (Legal Considerations) การใช้กฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศที่ถูกต้องในการวางแผนและปฏิบัติการของกองกำลังนานาชาติทางทะเล เป็นความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น ข้อพิจารณาทางกฎหมายเหล่านี้มีผลต่อการกำหนดภารกิจในการปฏิบัติการ และแน่นอนที่สุดว่ามีผลต่อการปฏิบัติ (Execution) ด้วย ผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการตกลงใจว่าจะใช้กำลังของตนทำอะไร ตามคำสั่งจากผู้มีอำนาจทางทหารระดับสูงและทางการเมือง โดยจะได้รับการแนะนำแนวทางตามกฎการปะทะ หรือคำแนะนำอื่นและคำสั่งที่ผู้มีอำนาจระดับสูงเป็นผู้กำหนด ผู้บังคับบัญชาและผู้บังคับการเรือ ต้องทราบว่าบุคคลซึ่งมีหน้าที่ใช้กำลังตามกฎหมาย ต้องรับผิดชอบความผิดทางอาญา (Criminally) เมื่อมีการละเมิด ตามลักษณะและผลของการละเมิดนั้น

ฉ. การทบทวนทางด้านกฎหมาย (Legal Review) ข้อพิจารณาและความต้องการที่กล่าวมาแล้วนี้ ควรได้รับการทบทวนแนวทางในระดับยุทธศาสตร์ให้แก่ ผบ.กองกำลังนานาชาติ รวมทั้งคำแนะนำที่ ผบ.กองกำลังนานาชาติเป็นผู้กำหนดขึ้นมาด้วย ดังนั้น จึงควรมีฝ่ายงานด้านธุรการและด้านกฎหมายร่วมอยู่ในกระบวนการวางแผนตั้งแต่ต้น

๓๑๕ การปฏิบัติการของสหประชาชาติ (UN Operations)

๑. การขาดความเข้าใจในหลักนิยมของสหประชาชาติ กับระบบกฎการปะทะมาตรฐานได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านการวางแผนและการปฏิบัติของสหประชาชาติ ปัญหาดังกล่าวรวมถึง

ก. การขาดการติดต่อ (Disconnect) ที่เพิ่มมากขึ้นระหว่าง กฎการปะทะของ UNHCR กับ พันธมิตร/กองกำลังที่มาารวมกัน

ข. ความสับสนและความไม่แน่นอน (Inconsistent) ของหลักนิยมในการป้องกันตนเอง

ค. ไม่มีการตีความคำว่า “การบรรลุภารกิจตามกฎการปะทะ” (Mission accomplishment ROE)

๒. UNHCR ซึ่งกล่าวไว้ในบทที่ ๖ และบทที่ ๗ มีภารกิจตามปกติด้วยเหตุผลของการประนีประนอมกันภายในสภาพความมั่นคง และด้วยความตั้งใจ มีการพูดกันอย่างคลุมเครือ และกำกวมอยู่บ่อยครั้ง เพื่อให้สมาชิกทั้งหมดยอมรับ (consent) คำแนะนำที่คลุมเครือที่ให้แก่ ผบ.กองกำลังนานาชาติ กับ การที่ไม่มีโครงสร้างตั้งแต่ดั้งเดิมมาแล้ว (Traditional Unstructured) และการใช้กำลังตามความพอใจ (Ad hoc approach to the Use of force) จึงมีแนวโน้มว่า จะก่อให้เกิดการไม่ต่อเนื่องกัน (Disconnect) ระหว่าง บทบัญญัติสหประชาชาติ เจตจำนงของ UNHSCR กับ การตีความหมายของ ผบ.กองกำลังนานาชาติ ซึ่งรับผิดชอบในการกำหนด กฎการปะทะ เช่น รายการมาตรการเสริมต่าง ๆ ของกฎการปะทะ การที่ไม่มีหลักนิยมกฎการปะทะของสหประชาชาติ ทำให้ ผบ.กองกำลังนานาชาติ ต้องเป็นผู้ใช้วิจารณญาณของตนเองในการพัฒนาและกำหนด คำแนะนำสำหรับการป้องกันตนเอง^{๒๕} ตลอดจนมาตรการตามกฎการปะทะซึ่งสัมพันธ์กับการบรรลุภารกิจ

๓. ปัญหาที่กล่าวมาแล้วส่งผลให้ชาติต่าง ๆ ที่ส่งกำลังเข้าร่วมกับการปฏิบัติการทางทะเลของสหประชาชาติ ได้ใช้กฎการปะทะของชาติตนสำหรับกองกำลังที่กำหนด ในทางกลับกัน สถานการณ์นี้ได้สร้างความกดดันแก่ ผบ.กองกำลังนานาชาติ และ ผบ.อาวุโสของชาติต่าง ๆ ในพื้นที่ที่จะปรับแต่ง (Harmonized) กฎการปะทะให้ครอบคลุม (extent) มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

-----

^๓ บางชาติที่เห็นว่าการป้องกันตามข้อตกลง (Defense of Mandate) เป็นลักษณะของการป้องกันตนเอง แต่บางชาติเห็นว่า เป็นรูปแบบของการป้องกันเป็นส่วนรวม หรือการป้องกันตนเองของหน่วย ระวังอย่างได้สับสนระหว่างคำว่า การป้องกันตามข้อตกลงกับคำว่า การบีบบังคับให้เป็นไปตามคำสั่ง (enforcement of the mandate of mission accomplishment) ซึ่งมีความหมายแตกต่างกัน

^๔ ต้องมีการระบุให้ชัดเจนว่า การกระทำใดถือเป็นการก่อความไม่สงบภายใน (Internal Disturbance) และการกระทำใดเป็นการแทรกแซงจากกำลังภายนอกประเทศ ซึ่งพอยกตัวอย่างของการก่อความไม่สงบภายในได้ เช่น การก่อจลาจล หรืออื่น ๆ ซึ่งผู้นำประเทศนั้น มิได้อำนาจการให้เกิดขึ้น และมีได้มีเจตจำนงที่จะก่อความรุนแรง (Concert Intent, Isolated and Sporadic acts of Violence) ต่างกับการปฏิบัติการทางทหารซึ่งบรรลุนิติกรรมโดยกำลังของเหล่าทัพหรือกลุ่มที่ได้รับการจัดตั้ง (Organized Group)

^๕ กฎการปะทะของสหรัฐ ฯ บ่งชี้ว่า การป้องกันตนเองเป็นส่วนรวม เป็นส่วนย่อยของการป้องกันตนเองของรัฐ กฎการปะทะของสหรัฐ ฯ ต้องการการตรวจสอบจาก US National Command Authorities (NCA) ก่อนที่คำสั่งของสหรัฐ ฯ จะได้รับมอบให้ใช้อำนาจการป้องกันตนเองเป็นส่วนรวม ชาติอื่น ๆ ก็อาจมีข้อจำกัดที่คล้ายคลึงกัน จุดสำคัญนี้ก็คือ ต้องร่วมกันออกกฎการปะทะล่วงหน้าให้มากที่สุด

^๖ ในบรรณสารนี้ “ข้อตกลง (mandate)” มีความหมาย ๒ ประการ ประการแรก หมายถึง การที่สามารถจัดตั้งกองกำลังระหว่างชาติได้บนพื้นฐานที่ถูกต้องตามกฎหมาย และข้อจำกัดทางปฏิบัติการในความหมาย (term) ทั่ว ๆ ไปแล้ว ข้อตกลงนี้เป็นตัวตั้งวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์และ (parameter) ของการปฏิบัติการ นั่นก็หมายถึงว่า ข้อตกลงมีความหมายเดียวกับ “ภารกิจ (Mission)” ในความหมายประการที่สอง นั่น ก่อนข้างแคบกว่าประการแรก และมักกำหนดเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งของข้อตกลง เช่น ด้านบุคคลและทรัพย์สินที่กำหนด เนื่องจากข้อตกลงที่กว้างกว่า ผบ.กองกำลังระหว่างประเทศ เป็นผู้พิจารณาภารกิจทั้งหมดที่ได้รับ กำลังที่ประกอบกันขึ้นมา ตลอดจนกิจเฉพาะที่จำเป็นในการบรรลุนิติกรรมหรือการบีบบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง ดังนั้น เมื่อเริ่มแรกของการปฏิบัติการระหว่างชาติครั้งใดก็ตาม ชาติที่จัดส่งกองกำลังรวมทั้ง ผบ.หน่วยกำลังทั้งหลายต้องทำความเข้าใจในข้อตกลงและความสัมพันธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบรรลุนิติกรรมหรือการบีบบังคับตามข้อตกลง

^๗ จะกล่าวถึงในรายละเอียดในตอนที่ ๓

^๘ มาตรา ๕๑ บทบัตรสหประชาชาติ

^๙ แต่ละชาติอาจกำหนดขอบเขตของการป้องกันตนเองไว้ในระดับที่ต่างกัน ต้องมีการตกลงทำความเข้าใจกันให้ถ่องแท้เสียก่อน

^{๑๐} ตัวอย่าง หลักพื้นฐานของ US SROE (๑) ผู้บังคับบัญชา “มีอำนาจหน้าที่ในการให้วิธีการที่เป็นที่พึงปรารถนา และหนทางปฏิบัติที่เหมาะสมทั้งหมดเพื่อการป้องกันตนเอง” ย่อหน้าที่ ๒ ของ SROE ระบุว่า ทั้ง SROE และมาตรการเพิ่มเติมใด ๆ ไม่จำกัดอำนาจและหน้าที่นี้”

^{๑๑} ผู้บังคับบัญชาอาวุโสในยุทธบริเวณมักมีการติดต่อสื่อสารกับ National Command ผู้บังคับบัญชาของชาติต้องการการบังคับบัญชาทางยุทธการในขณะที่มอบการควบคุมทางยุทธการแก่ ผบ.กองกำลังระหว่างประเทศ

^{๑๖} คำแนะนำเฉพาะสำหรับชาติเป็นกลางและดินแดนของชาติเป็นกลาง จะกล่าวในบทที่ ๕

^{๑๗} การปฏิบัติการ (Coalition operations) อาจรวมถึงการใช้กำลังซึ่งยังมีประสิทธิผลน้อยในการใช้กฎการปะทะ ผบ.กองกำลังนานาชาติจึงต้องระมัดระวังการใช้แนวทางที่กล่าวมาเป็นรายการตรวจสอบ อันจะทำให้มีความเสี่ยงต่อความล้มเหลวในทางปฏิบัติสูงขึ้น

^{๑๘} สำหรับความมุ่งหมายของบรรณสารนี้ “การบรรลุภารกิจ (mission accomplishment) มีความหมายเดียวกับ “การบีบบังคับตามข้อตกลง” (enforcement of mandate) ซึ่งทั้งสองคำนี้ ไม่ควรสับสนกับแนวความคิดในการป้องกันตนเองหรือการป้องกันตามข้อตกลง ซึ่งกล่าวไว้ตอนต้นของบรรณสารนี้แล้ว

^{๑๙} กฎการปะทะของสหรัฐ ฯ ได้กล่าวถึงแนวทางเฉพาะที่จะปฏิบัติร่วมกับกองกำลังนานาชาติ

^{๒๐} แนวโน้มที่รัฐขอใช้กฎการปะทะแห่งชาติมากกว่ากฎการปะทะของพันธมิตร จุดนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพูดคุยกันกับสมาชิกอื่นของกองกำลังนานาชาติ และ ผบ.กองกำลังนานาชาติ

^{๒๑} สหประชาชาติกำลังดำเนินการพัฒนากฎการปะทะมาตรฐานของสหประชาชาติ

^{๒๒} ผู้แทนพิเศษของสหประชาชาติ คือ ผู้แทนเลขาธิการสหประชาชาติในพื้นที่ (Theater) และจะเป็นผู้ให้แนวนโยบายการอำนวยความสะดวกจาก UN/UNHCR แก่ ผบ.กองกำลังสหประชาชาติ

^{๒๓} บางครั้งอ้างถึงเป็น “Fratricide”, “amicide” หรือ “blue on blue engagement”

^{๒๔} ทูกรัฐไม่ได้ถือแนวความคิดเดียวกันในเรื่องการกระทำหรือเครื่องบ่งชี้ซึ่งเริ่มสิทธิในการป้องกันตนเอง

^{๒๕} สหประชาชาติไม่มีหลักนิยามของกฎการปะทะที่ชัดเจน มีเพียงที่ระบุไว้ในบรรณสาร The Peacekeeper’s Manual ซึ่งให้เพียงคำจำกัดความที่ค่อนข้างจะคลุมเครือ และมีช่องว่างมากมายที่ทิ้งไว้ให้ ผบ.กองกำลังนานาชาติทั้งชาติที่ส่งกองกำลังเข้าร่วมในปฏิบัติการทางทะเล ตีความหมายด้วยตนเอง

บทที่ ๔

กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ

ตอนที่ ๑ ที่มาของกฎหมายและหลักการ

๔๐๑ ที่มาของกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ

๑. กล่าวทั่วไป กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธมีที่มาจากปฏิบัติและจารีตประเพณีระหว่างประเทศ อนุสัญญาระหว่างประเทศ (ความตกลงหรือสนธิสัญญาระหว่างรัฐ) และหลักทั่วไปที่เป็นที่ยอมรับกันในบรรดาประเทศที่มีอารยธรรมแล้ว ตลอดจนแนวคำพิพากษาของศาลภายในและศาลระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพราะทหารได้รับการฝึกมาเพื่อทำการรบในสงคราม บรรดานายทหารจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจกับข้อความในกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ

๒. กฎหมายจารีตประเพณี ที่มาหลักของกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ คือ จารีตประเพณีนั้นเป็นผลสะท้อนมาจากหนทางการปฏิบัติของชาติต่าง ๆ กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธมีที่มาจากปฏิบัติการค้าด้วยกำลังทางทหารและกำลังทางเรือในพื้นที่การรบบนบกและในทะเล ตลอดจนในอากาศระหว่างที่มีการรบ เมื่อการปฏิบัติดังกล่าวได้มีการปฏิบัติซ้ำ ๆ กันจนเป็นปกติวิสัยเป็นแนวทางเดียวกันและประกอบกับมีความเชื่อถือเชื่อมั่นระหว่างชาติต่าง ๆ ว่าทุกชาติมีความจำเป็นบังคับให้ต้องปฏิบัติตามหนทางปฏิบัตินั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าหนทางปฏิบัตินั้นได้กลายเป็นหลักปฏิบัติของกฎหมายจารีตประเพณี ซึ่งมีผลผูกพันบังคับใช้กับทุกชาติ บ่อยครั้งก็เป็นการยากที่จะตัดสินกำหนดเวลาที่แน่นอน ซึ่งหนทางปฏิบัติในการใช้สงครามเป็นเครื่องมือในทางยุทธศาสตร์หรือการดำเนินกลยุทธ์จะต้องขึ้นอยู่กับหลักกฎหมายจารีตประเพณีในช่วงระยะเวลา ซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ประกอบกับการขยายตัวอย่างกว้างขวางของรูปแบบความ ขัดแย้ง ซึ่งได้พัฒนาเกินขอบของการก่อความไม่สงบและการก่อการร้าย ที่รัฐให้การสนับสนุนไปแล้ว จึงไม่น่าแปลกใจเลยว่านานาชาติมักจะไม่เห็นด้วยกับการที่จะกำหนดเนื้อหา ใจความของการปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับของคำว่า “การพิพาทกันด้วยอาวุธ” และสถานะของคำ ๆ นี้ในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักกฎหมาย การขาดความแน่นอนของนิยามและการตีความของหลักกฎหมายจารีตประเพณีก่อให้เกิดแรงผลักดันอันสำคัญที่อยู่เบื้องหลังความพยายามในอันที่จะประมวลกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธให้เป็นลายลักษณ์อักษร (เช่นอยู่ในรูปของสนธิสัญญาและอนุสัญญา) อย่างไรก็ตามความยืดหยุ่นอันเป็นลักษณะเฉพาะของกฎหมายที่มีรากฐานมาจากจารีตประเพณี และความจริงที่ว่ากฎหมายนี้เป็นอันเกิดขึ้นจากการการปฏิบัติ แม้ว่าปัญหาของความยืดหยุ่นนี้จะเกี่ยวข้องอยู่เป็นประจำอย่างแน่นอน แนวทางและหนทางในการปฏิบัติของนานาชาตินั้นยังเป็นสิ่งที่สำคัญต่อกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศและการพัฒนาของกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ

๓. ความตกลงระหว่างประเทศหรือกฎหมายสนธิสัญญา ความตกลงระหว่างประเทศไม่ว่าจะมีชื่อเรียกว่าสนธิสัญญาหรืออนุสัญญาหรือพิธีสารได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนากฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธไม่ว่าการประมวลกฎหมายที่มีอยู่ของกฎหมายจารีตประเพณีหรือการสร้างหลักกฎหมาย

ขึ้นใหม่เพื่อที่จะให้มีผลครอบคลุมถึงการปฏิบัติในอนาคต ความตกลงระหว่างประเทศเป็นที่มาของกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธหลักกฎหมายที่สร้างขึ้นจากความตกลงระหว่างประเทศตามปกติจะมีผลผูกพันต่อรัฐที่ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติความตกลงนั้นเท่านั้น ยิ่งกว่านั้นหลักเกณฑ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการในการจัดทำสนธิสัญญาจะผูกพันภายในขอบเขตที่กำหนดโดยการสงวนสิทธิ ซึ่งถ้ามีจะดำเนินการไปพร้อมกับการให้สัตยาบันหรือการภาคยานุวัติโดยแต่ละชาติ ในทางตรงกันข้ามในขอบเขตที่หลักกฎหมายดังกล่าวได้ประมวลกฎหมายจารีตประเพณีที่มีอยู่หรืออาจซึ่งอยู่ในรูปอื่น เมื่อเวลาผ่านไปก็จะเป็นการให้ความยินยอมเป็นเอกฉันท์ระหว่างชาติในการที่จะต้องผูกพันตามปกติเช่นเดียวกัน

๔. ความตกลงระหว่างประเทศฉบับที่เป็นหลัก ซึ่งสะท้อนการพัฒนาและการประมวลกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ ได้แก่ กฎอนุสัญญากรุงเฮก ฉบับต่าง ๆ ปี ค.ศ. ๑๙๐๗ พิธีสารว่าด้วยการใช้แก๊สพิษ ปี ค.ศ. ๑๙๒๕ อนุสัญญากรุงเจนีวา ปี ค.ศ. ๑๙๔๘ เพื่อให้การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากสงคราม อนุสัญญากรุงเฮกเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ปี ค.ศ. ๑๙๕๔ อนุสัญญาห้ามการใช้อาวุธชีวภาพ ปี ค.ศ. ๑๙๗๒ และอนุสัญญากำหนดให้ใช้อาวุธตามแบบ ปี ค.ศ. ๑๙๘๐ ในขณะที่อนุสัญญากรุงเจนีวา ค.ศ. ๑๙๔๘ และพิธีสารต่อท้าย ค.ศ. ๑๙๗๗ ได้กล่าวถึงการคุ้มครองผู้ประสบภัยสงครามเป็นส่วนใหญ่ อนุสัญญากรุงเฮก พิธีสารกรุงเจนีวาเรื่องการใช้อาวุธเคมี อนุสัญญากรุงเฮกเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมอนุสัญญาอาวุธชีวภาพและอาวุธตามแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในขั้นต้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการควบคุมกรรมวิธีและ หนทางปฏิบัติในการทำสงครามในขั้นแรก ในส่วนที่สำคัญที่สุดของข้อตกลงเหล่านี้ ได้รับการนำมาระบุไว้ ตามลำดับ ตามปีที่มีการลงนามดังนี้

๔.๑ อนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. ๑๙๐๗ เกี่ยวกับกฎหมายและจารีตประเพณีของสงครามทางบก (เฮก IV)

๔.๒ อนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. ๑๙๐๗ เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของชาติเป็นกลางและผู้ที่ยังกักฝ่ายเป็นกลางในการสงครามทางบก (เฮก V)

๔.๓ อนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. ๑๙๐๗ เกี่ยวกับการวางทุ่นระเบิดแบบกระแทกระเบิดโดยอัตโนมัติในทะเล (เฮก VIII)

๔.๔ อนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. ๑๙๐๗ เกี่ยวกับการระดมยิงฝั่งด้วยกำลังทางเรือในเวลาสงคราม (เฮก IX)

๔.๕ อนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. ๑๙๐๗ เกี่ยวกับการขอกำกัฒบงประการในการใช้สิทธิยึดคร่าจับกุมในสงครามทางเรือ (เฮก XI)

๔.๖ อนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. ๑๙๐๗ เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของชาติเป็นกลางในสงครามทางเรือ (เฮก XII)

๔.๗ พิธีสาร ค.ศ. ๑๙๒๕ เกี่ยวกับการห้ามใช้แก๊สที่ทำให้สลัดกแก๊สพิษ หรือแก๊สอื่นใดในเวลาสงครามและห้ามใช้อาวุธชีวภาพในการทำสงคราม

๔.๘ พริศสารกรุงลอนดอน ค.ศ.๑๕๓๖ เกี่ยวกับการปฏิบัติการของเรือดำน้ำ หรือเรือรบต่าง ๆ ใน ส่วนที่ต้องกระทำต่อเรือสินค้า (PART IV) ของสนธิสัญญากรุงลอนดอน ค.ศ.๑๕๓๐ ว่าด้วยสงครามทาง เรือ

๔.๙ อนุสัญญากรุงเจนีวา (I) ค.ศ.๑๙๔๙ เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไว้ในกองทัพในสนามรบมี สถานะดีขึ้น

๔.๑๐ อนุสัญญากรุงเจนีวา (II) ค.ศ.๑๙๔๙ เพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้และเรือต้องอับปางมีสถานะดีขึ้น

๔.๑๑ อนุสัญญากรุงเจนีวา (III) ค.ศ.๑๙๔๙ เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก

๔.๑๒ อนุสัญญากรุงเจนีวา (IV) ค.ศ.๑๙๔๙ เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม

๔.๑๓ อนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ.๑๙๕๔ ว่าด้วยการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณี เกิดการพิพาทกันด้วยอาวุธ

๔.๑๔ อนุสัญญา ค.ศ.๑๙๗๒ ว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิตและสะสมอาวุธชีวภาพและอาวุธมีพิษ และการทำลาย

๔.๑๕ พริศสาร ค.ศ.๑๕๗๗ ต่อทำอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.๑๕๔๙ เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครอง ผู้ประสบภัยจากการพิพาทกันด้วยอาวุธระหว่างประเทศ (พริศสารเพิ่มเติมฉบับที่ I)

๔.๑๖ พริศสาร ค.ศ.๑๕๗๗ ต่อทำอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.๑๕๔๙ เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครอง ผู้ประสบภัยจากการพิพาทกันด้วยอาวุธภายในประเทศ (พริศสารเพิ่มเติมฉบับที่ II)

๔.๑๗ อนุสัญญา ค.ศ.๑๕๘๐ ว่าด้วยการห้ามหรือจำกัดการใช้อาวุธตามแบบ ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่า จะก่อให้เกิดการบาดเจ็บทุกข์ทรมานเกินกว่าความจำเป็นหรือไม่จำเป็นเป้าหมาย

๔.๑๘ อนุสัญญา อาวุธเคมี ค.ศ.๑๙๙๓ เกี่ยวกับการห้ามพัฒนาผลิตหรือทำให้ได้มาโดยส่งมอบ สะสมใช้หรือนำไปเตรียมการเพื่อใช้ในทางทหาร ซึ่งอาวุธเคมีและจะต้องไม่ใช่อาวุธเคมีในการปราบจลาจล มาใช้ในการทำสงครามด้วย

๔.๑๙ พริศสาร II ค.ศ.๑๕๗๖ เกี่ยวกับอาวุธตามแบบ ซึ่งกฎที่ได้ออกมาในภายหลังยังบัญญัติห้าม อยู่ต่อไปในการส่งมอบกับระเบิดบก เพราะความต้องการขั้นต้นคือกับระเบิดบกจะต้องสิ้นสุดสภาพการ พร้อมทำงานและห้ามกับระเบิดทุกรูปแบบ

๔๐๒ กฎทั่วไป

๑. กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ ซึ่งข้อจำกัดในการใช้กำลังทางทหารในสถานการณ์หนึ่ง ๆ นั้น มิได้มีความมุ่งหมายที่จะยับยั้งขัดขวางผู้บังคับบัญชาหน่วยทหาร มิให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ ให้บรรลุภารกิจแต่เพื่อที่จะ

๑.๑ คุ้มครองพลรบ และผู้ที่มีใช้พลรบจากการบาดเจ็บทุกข์ทรมาน ล้มตายโดยไม่จำเป็น

๑.๒ คุ้มครอง ทรัพย์สินทางประวัติศาสตร์ ศาสนาหรือคุณค่าทางด้านมนุษยธรรมและสถานะ แวดล้อมจากการทำลายซึ่งไม่มีความจำเป็นต่อทางทหาร

๑.๓ จัดให้มีการสถาปนาสันติภาพ เมื่อมีการยุติความเป็นปฏิปักษ์กันแล้ว

๒. ยิ่งกว่านั้นยังเป็นการค้นหาหนทางป้องกันการบาดเจ็บทุกซ์ทรมาณ ล้มตายโดยไม่จำเป็น ตลอดจนการทำลายล้างที่ไม่มีความจำเป็นทางทหาร รวมถึงการควบคุมและบรรเทาผลร้ายของการเป็นปฏิปักษ์ โดยใช้มาตรฐานการให้ความคุ้มครองอย่างน้อยที่สุดเพื่อให้ภาคีคู่พิพาทปฏิบัติตามแก่พลรบผู้ที่มีไข้พลรบและตลอดจนทรัพย์สินของเขา เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายนี้กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

๒.๑ การใช้กำลังต้องใช้ในระดับและด้วยชนิด ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธมิได้บัญญัติห้ามไว้เป็นอย่างอื่น และเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เข้าศึกษอมจำนวน ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยสิ้นเปลืองเวลา ชีวิตและแรงงานทางกายภาพน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

๒.๒ การใช้กำลังทหาร ไม่ว่าประเภทใด ๆ ด้วยระดับใด ๆ ซึ่งมีได้เป็นไป เพื่อจุดมุ่งหมายในการทำให้เข้าศึกษอมจำนวนทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยสิ้นเปลืองเวลา ชีวิต และแรงงานทางกายภาพน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้แล้วเป็นอันต้องห้ามและ

๒.๓ การปฏิบัติที่ไร้เกียรติ (การลวงโดยผิดกฎหมายของสงคราม) การฉวยโอกาสที่ไร้เกียรติและการทำการรบอย่างไร้เกียรติระหว่างการพิพาทกันด้วยอาวุธเป็นอันต้องห้าม

๓. จุดมุ่งหมายของกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธก็เพื่อเป็นการประกันว่าความรุนแรงของการเป็นปฏิปักษ์กันนั้นจะนำไปใช้โดยตรงต่อกองกำลังทหารของฝ่ายศัตรูเท่านั้น และจะไม่ใช้โดยมุ่งที่จะก่อให้เกิดความเลวทราม คำสั่งการทำลายทางกายภาพต่อเพื่อนมนุษย์อย่างไร้จุดมุ่งหมายและโดยไม่จำเป็นในแง่ดังกล่าวกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ จะทำให้หลักการทำสงคราม ซึ่งระบุอยู่ในแนวความคิดทางทหารในการดำรงจุดมุ่งและเป้าหมายการรวมกำลัง การออมกำลัง การจู่โจมและการรักษาความปลอดภัยนั้นสมบูรณ์และได้รับการสนับสนุน พร้อมกันนั้นกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธและหลักการทำสงครามจะเน้นความสำคัญของการรวมกำลังทางทหารทำลายเป้าหมายทางทหารที่มีความสำคัญเท่านั้นและหลีกเลี่ยงการใช้กำลังพลและอาวุธยุทธโปกรณ์ต่อบุคคลสถานที่และวัตถุสิ่งของ ซึ่งไม่มีความสำคัญทางทหาร อย่างไรก็ตามกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธมิได้ห้ามการประยุกต์ใช้กำลังอย่างท่วมท้นต่อพลรบฝ่ายเข้าศึกษาหน่วยทหารและอาวุธยุทธโปกรณ์

๔๐๓ พลรบและผู้ที่มีไข้พลรบ

๑. กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธนั้นมีพื้นฐานอยู่บนการกำหนด ซึ่งความแตกต่างระหว่างพลรบ และผู้ที่มีไข้พลรบ ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ประชาชนของรัฐที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพิพาทกันด้วยอาวุธนั้นจะถูกแบ่งออกเป็น ๒ ประเภททั่ว ๆ ไปคือ กองกำลังทางทหาร (พลรบ) และประชาชนพลเรือน (ผู้ที่มีไข้พลรบ) โดยแต่ละประเภทจะมีสิทธิและหน้าที่เฉพาะแตกต่างกันไปในเวลาที่มีการพิพาทกันด้วยอาวุธและไม่มีโอกาสที่ผู้ที่จะเป็นทั้งพลรบและเป็นทั้งผู้ที่มีไข้พลรบได้ในเวลาเดียวกัน

๒. ข้อความว่า “พลรบ” ได้รวมเอาบุคคลซึ่งมีสิทธิภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศในการที่จะเข้าร่วมโดยตรง ในการพิพาทกันด้วยอาวุธระหว่างการเป็นปฏิปักษ์ ดังนั้นพลรบจึงรวมถึงสมาชิกปกติทั้งหมดซึ่ง

ได้รับการจัดตั้งเป็นกองทัพของผู้เป็นฝ่ายในการเป็นปฏิปักษ์ (เว้นแต่บุคลากรทางการแพทย์ อนุศาสนาจารย์ บุคลากรด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและสมาชิกผู้สังกัดในกองทัพที่มีสถานะเป็นผู้ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน) เช่นเดียวกับกองกำลังพิเศษ ซึ่งอยู่ภายใต้ผู้บังคับบัญชารับผิดชอบและยึดถือกฎระเบียบวินัยทหารถืออาวุธโดยเปิดเผยและ แต่งกายโดยเครื่องแบบที่เห็นได้ชัดเจนว่าแตกต่างจากประชาชนพลเรือน

๓. ในอีกแง่หนึ่งข้อความที่ว่า “ผู้ที่มีใช้พลรบ” นั้น มีความมุ่งหมายแต่เริ่มแรกที่จะประยุกต์ใช้กับบรรดาผู้ที่ไม่สามารถจะรวบรวมจัดตั้งกันขึ้นเป็นกองทัพ และเป็นผู้ซึ่งถูกขัดขวางยับยั้งมิให้ปฏิบัติหน้าที่ หรือให้การสนับสนุน (โดยกฎหมายโดยหลักการ) โดยตรงให้กระทำการอันเป็นที่ปฏิปักษ์ (HOSTILE ACTS) ในที่นี้ผู้ที่มีใช้พลรบและโดยทั่วไปแล้วก็คือประชาชนพลเรือนนั่นเอง ข้อความว่าผู้ที่มีใช้พลรบ “อาจจะนับรวมเอากลุ่มบุคคลประเภทต่าง ๆ ซึ่งแม้ว่าจะจะเป็นสมาชิกของหรือร่วมอยู่กับกองทัพก็ตาม ก็ สามารถอ้างสถานะที่ได้รับความคุ้มครองได้ เช่น นายทหารแพทย์ พลพยาบาล อนุศาสนาจารย์ ฝ่ายเทคนิค (เช่นผู้รับจ้าง) ตัวแทน และผู้สื่อข่าวสงคราม ข้อความนี้ยังคงใช้กับผู้สังกัดในกองทัพ ซึ่งไม่สามารถที่จะเข้าร่วมสู้รบได้อีก เนื่องจากบาดเจ็บป่วยไข้หรือต้องอับปางหรือถูกจับเป็นเชลย

๔. ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ ผู้ที่มีใช้พลรบจะต้องได้รับการคุ้มครองปกป้องให้พ้นจากการบาดเจ็บ อันเกิดจากการปฏิบัติทางทหารโดยตรง เนื่องมาจากการปฏิบัติการของพลรบและจุดมุ่งหมายทางทหารอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการต้องห้ามในการที่จะทำให้ผู้ที่มีใช้พลรบเป็นเป้าหมายของการโจมตีเพราะพลรบเท่านั้นที่อาจจะเข้าร่วมโดยตรงในการสู้รบได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ที่มีใช้พลรบซึ่งเข้าร่วมสู้รบนั้นเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและอาจถูกพิจารณาได้ว่าเป็นพลรบที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๕. รายละเอียดในการเข้าร่วมในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธเช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยความเป็นกลางได้กล่าวถึงไว้แล้วในบทที่ ๔ และบทที่ ๕

ตอนที่ ๒ พันธกรณีและการบังคับใช้

๔๐๔ กล่าวทั่วไป

๑. บรรดาระัฐต่าง ๆ มีพันธกรณีในอันที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ มิใช่เพียงเพราะว่ารัฐเหล่านั้นถูกผูกพันให้จำต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น แต่ยังเป็นไปเพื่อเหตุผลในทางปฏิบัตินั้นก็เพื่อประโยชน์สูงสุดของบรรดาระัฐเหล่านั้นเองในอันที่จะอยู่ภายใต้หลักปฏิบัติที่คงที่แน่นอนและเป็นที่ยอมรับกันทุกฝ่าย กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธนั้นจะมีผลบังคับครอบคลุมเท่าที่ได้รับการยอมรับ การที่มีการละเมิดกฎหมายดังกล่าวในบางครั้งมิได้มีผลกระทบอย่างจริงจังต่อความถูกต้องสมบูรณ์ของหลักกฎหมาย ในการตีความตามปกติ การตั้งข้อสังเกตและบังคับใช้ยังคงเป็นเจตจำนง และหลักเกณฑ์ขั้นพื้นฐานของกฎหมายฉบับนี้อยู่เช่นเดิม อย่างไรก็ตาม การละเมิดกฎหมายซ้ำ ๆ กันโดยไม่มี การตอบโต้หรือคัดค้าน หรือตอบแทน แก่แก่นหรือการใช้กำลังบังคับแล้วเมื่อเวลาผ่านไปนานเข้าก็อาจเป็นไปได้ว่าหลักกฎหมายเฉพาะข้อที่ถูกละเมิดนั้นก็จะไม่ได้รับการยอมรับว่าถูกต้องสมบูรณ์อีกต่อไป

๒. การมีผลผูกพันบางประการภายใต้กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธเป็นกฎหมายต่างตอบแทนกล่าวคือ จะผูกพันภาคีคู่พิพาททราบเท่าที่ทั้งสองฝ่ายยังคงยอมรับนับถือกฎหมายดังกล่าวอยู่เท่านั้น การละเมิดกฎหมายอย่างร้ายแรงโดยฝ่ายหนึ่งจะเป็นผลให้อีกฝ่ายหนึ่งหลุดพ้นจากพันธกรณีความผูกพันใด ๆ ตามกฎหมายดังกล่าวแนวความคิดเรื่องที่เป็นการต่างตอบแทนนี้ ไม่อาจใช้ได้กับหลักกฎหมายทางด้านมนุษยธรรม ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้ประสบเคราะห์กรรมจากการพิพาทกันด้วยอาวุธนั้นคือบุคคลเหล่านั้นจะได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.๑๙๔๙

๔๐๕ ความรับผิดชอบของการบังคับบัญชา

บรรดานายทหารผู้มีอำนาจบังคับบัญชาไม่เพียงแต่ต้องรับผิดชอบในอันที่จะมั่นใจได้ว่าพวกเขาได้บัญชาการรบโดยทุกประการให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธเท่านั้น พวกเขายังต้อง รับผิดชอบต่อการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องของผู้ใต้บังคับบัญชาของพวกเขาอีกด้วย ในขณะที่ผู้บังคับบัญชากคนหนึ่ง ๆ นั้น อาจจะมอบอำนาจการบังคับบัญชาส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดให้แก่เขาไม่สามารถจะมอบหมายความรับผิดชอบ ที่เขามีต่อกองกำลังภายใต้การบังคับบัญชาของเขาได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาของทหาร ได้ออกคำสั่งที่ขัดต่อกฎหมายก็อาจจะต้องรับผิดชอบทางอาญา ยิ่งกว่านั้นความจริงที่ว่าผู้บังคับบัญชากคนหนึ่งมิได้ออกคำสั่งหรือมอบอำนาจหรือให้ความยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชากคนหนึ่งละเมิดกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธก็ไม่เป็นเหตุให้ผู้บังคับบัญชากผู้นั้นพ้นจากความรับผิดชอบในเหตุที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นกรณีที่เราเห็นว่าเขามิได้ใช้อำนาจการบังคับบัญชาของเขาอย่างถูกต้องหรือมิได้ใช้มาตรการอันมีเหตุผลอื่นใดในอันที่จะสืบสวนสอบสวนและแก้ไขการละเมิดที่อาจเกิดขึ้นนั้น

๔๐๖ ความรับผิดชอบเป็นส่วนตัว

บรรดาผู้สังกัดในหน่วยกำลังทางเรือมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธและใช้ขีดความสามารถและอำนาจหน้าที่อย่างสุดความสามารถในการป้องกันการละเมิดโดยบุคคลอื่น พวกเขายังมีความผูกพันในอันที่จะต้องรายงานการละเมิดซึ่งเขาได้รู้เห็นในทันที บรรดาผู้สังกัดในหน่วยกำลังทางเรือก็อยู่ในสถานะเช่นเดียวกับผู้ที่สังกัดในกองทัพของทุกชาติ กล่าวคือจะต้องเคารพเชื่อฟังคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งออกโดยผู้บังคับบัญชากผู้มีอำนาจเหนือตนอย่างเคร่งครัดในทันทีทันใดโดยไม่ต้องไม่มีข้อสงสัยภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายใน คำสั่งซึ่งเห็นได้ชัดว่าให้กระทำการอาชญากรรมเช่นการฆ่าล้างผลาญต่อผู้ที่มิได้เป็นพลรบหรือการทรมานนักโทษก็เป็นคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายซึ่งจะไม่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชากซึ่งได้รับคำสั่ง ไปปฏิบัติให้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธไปได้ เว้นเสียแต่ว่าในขณะที่ทหารได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติการอันเป็นการละเมิดกฎหมายนั้น เขาไม่ทราบหรือมีเหตุผลภายใต้สถานการณ์นั้น ๆ อันควรเชื่อได้ว่าเขาอาจไม่ทราบได้ว่าคำสั่งนั้นผิดกฎหมาย ทหารผู้ต้องตกเป็นจำเลยในกรณีของการเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายนี้ก็อาจยกขึ้นเป็นข้ออ้างที่จะปฏิเสธความรับผิดชอบต่อการละเมิดกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธได้

๔๐๗ การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ

๑. มีวิธีการปฏิบัติหลายประการตามกฎหมายระหว่างประเทศที่ภาคีคู่พิพาทอาจนำมาตีความใช้บังคับในกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธได้ และเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงภาคีคู่พิพาทอาจตกลงกันให้ทำการสอบสวนเฉพาะกรณีได้ในกรณี que se videri ได้ชัดว่ามีการละเมิดกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธจริง ประเทศที่ถูกละเมิดอาจจะ

๑.๑ ตีพิมพ์ข้อเท็จจริงโดยมีความเห็นโน้มน้าวให้นานาประเทศทั่วโลกมีประชามติต่อต้านประเทศที่ละเมิด

๑.๒ คัดค้านประเทศที่ละเมิดและแสดงเจตนาว่าต้องการให้ผู้กระทำละเมิดต้องถูกลงโทษ และ/หรือต้องจ่ายเงินชดเชย

๑.๓ เรียกร้องให้มีการแทรกแซงโดยฝ่ายเป็นกลางหรือคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องคำนึงถึงการให้ความคุ้มครองแก่เชลยศึกและคนชาติของตนซึ่งตกอยู่ในความควบคุมของประเทศที่ละเมิด

๑.๔ กระทำการตอบแทนแก่แก่นต่อฝ่ายปฏิบัติและ

๑.๕ ลงโทษจำเลยผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล ซึ่งอาจดำเนินการในระหว่างที่มีการพิพาทกันหรือยุติการพิพาทกันแล้วก็ได้

๔๐๘ ประเทศที่ให้ความคุ้มครอง

ตามอนุสัญญากรุงเจนีวา ค.ศ.๑๙๔๘ การปฏิบัติต่อเชลยศึกต่อบุคคลพลเรือนซึ่งถูกกักกันและต่อผู้ซึ่งพักอาศัยอยู่ในดินแดนซึ่งถูกยึดครองนั้นจะต้องดำเนินการโดยประเทศเป็นกลางซึ่งรู้จักกันในนามประเทศที่ให้ความคุ้มครอง เนื่องจากความยุ่งยากในการที่จะหาประเทศหนึ่งประเทศใดซึ่งประเทศที่เป็นปฏิปักษ์กันจะยอมรับว่าเป็นกลางอย่างแท้จริง องค์การมนุษยธรรมระหว่างประเทศเช่นองค์การกาชาดระหว่างประเทศซึ่งได้รับการมอบหมายโดยผู้เป็นฝ่ายในการพิพาทกันด้วยอาวุธให้ปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างน้อยที่สุด ได้แก่ ภารกิจบางประการของประเทศผู้ให้ความคุ้มครอง

๔๐๙ องค์การกาชาดระหว่างประเทศ

เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนทางด้านมนุษยธรรมซึ่งมีที่ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ คณะบุคคลซึ่งดำเนินกิจการขององค์กรนี้ประกอบด้วยผู้มีสัญชาติสวิสและพนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ก็เป็นผู้มีสัญชาติสวิสทั้งสิ้น องค์การกาชาดระหว่างประเทศแตกต่างจากองค์การกาชาดของชาติต่าง ๆ และต้องไม่เข้าใจ สับสนว่าเป็นองค์กรเดียวกัน เช่น องค์การกาชาดอเมริกัน องค์การกาชาดระหว่างประเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ความคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบเคราะห์กรรมจากการพิพาทกันด้วยอาวุธ อนุสัญญาเจนีวายอมรับสถานะพิเศษขององค์กรนี้ และได้มอบหมายภารกิจเฉพาะให้ปฏิบัติ รวมทั้งการเข้าเยี่ยมและสัมภาษณ์เชลยศึก การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์แก่ประชาชนพลเรือนในเขตยึดครองการค้นหาเบาะแสข่าวสารเกี่ยวกับบุคคล สาบสูญหรือสูญหายไป (อันเนื่องมาจากการพิพาทกันด้วยอาวุธ) และเสนอบริการทบทวนผู้เป็นฝ่ายในสงคราม เพื่อเอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งโรงพยาบาลและเขตปลอดภัย (ในสนามรบ) ภายใต้สถานะพิเศษขององค์การกาชาดระหว่างประเทศได้ทุ่มเทการทำงาน โดยมี

เจตจำนงแน่วแน่ที่จะไม่เลือกปฏิบัติ โดยการขี้นมั่นในอนุสัญญาเจนีวาอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้การ
ประกันให้แน่ใจว่ามีการให้ความคุ้มครองแก่ทหารและพลเรือนซึ่งตกเป็นผู้ประสบเคราะห์กรรมจากการ
พิพาทกันด้วยอาวุธ

๔๑๐ การตอบโต้ต่อการกระทำที่ผิดกฎหมายระหว่างประเทศ

การตอบโต้ (REPRISAL) ซึ่งจะต้องได้สัดส่วนกับการละเมิดแต่ไม่จำเป็นจะต้องเป็นการกระทำ
เป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือเหมือนกันกับการละเมิดนั้น การ REPRISAL เป็นมาตรการบังคับอย่างหนึ่ง
ตามกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ ประกอบด้วยการกระทำซึ่งอาจมิชอบด้วยกฎหมาย แต่ก็อาจ
พิจารณาได้ว่าเป็นการตอบโต้ต่อการกระทำที่ละเมิดกฎหมายของฝ่ายข้าศึก จุดมุ่งหมายเดียวของการตอบโต้
ก็คือ การบีบบังคับ (INDUCE) ข้าศึกให้ยุติการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย และยินยอมปฏิบัติตามกฎหมายว่า
ด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ รัฐบาลหนึ่งอาจมอบหมายให้กองทัพของตนทำการ REPRISAL ได้ แม้ว่าการ
ตอบโต้ (REPRISAL) นี้จะชอบด้วยกฎหมายเมื่อได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบทุกอย่างครบถ้วนแล้ว ก็
มักจะเกิดความเสียหายว่าการตอบโต้ (REPRISAL) แก่แก่นั้นจะเป็นชนวนให้เกิดการตอบโต้กลับขยายผล
ออกไปอีก ประเทศประชาธิปไตยส่วนใหญ่จึงมักจะลังเลที่จะใช้กระบวนการ REPRISAL

๔๑๑ องค์ประกอบของการตอบโต้ (REPRISAL)

๑. เมื่อการสั่งการให้ดำเนินการตอบโต้ (REPRISAL) จะต้องมียุติการประกอบดังนี้
  - ๑.๑ คำสั่งนั้นจะต้องออกโดยตัวแทนผู้มีอำนาจโดยชอบในระดับสูงสุดของรัฐบาลฝ่ายคู่พิพาท
  - ๑.๒ เป็นการตอบโต้ (REPRISAL) แก่การกระทำสงครามที่มิชอบด้วยกฎหมายของรัฐบาลฝ่าย
ปฏิปักษ์ ผู้บังคับบัญชาทหารหรือพลรบ ซึ่งฝ่ายปฏิปักษ์ต้องรับผิดชอบ การที่ฝ่ายหนึ่งจะซึ่งทำการตอบโต้
(REPRISAL) ต่ออีกฝ่ายหนึ่งก่อนเพราะว่าฝ่ายนั้นกำลังจะลงมือทำการตอบโต้ (REPRISAL) แก่ฝ่ายตนนั้น
ไม่มีอำนาจจะกระทำได้
  - ๑.๓ เมื่อสถานการณ์เอื้ออำนวยให้ต้องให้โอกาสแก่ข้าศึกเป็นความสำคัญลำดับแรกเพื่อให้ข้าศึก
แก้ไขการกระทำที่ผิดกฎหมายของตน
  - ๑.๔ เพื่อแสดงเจตจำนงให้ฝ่ายข้าศึกยุติการกระทำอันเป็นการผิดกฎหมาย การกระทำ การ ตอบ
โต้ (REPRISAL) จะต้องเป็นผลให้ข้าศึกยอมรับรู้เพื่อผลลัพธ์ที่ดีที่สุด
  - ๑.๕ การตอบโต้ (REPRISAL) จะต้องใช้ในฐานะเป็นมาตรการสุดท้ายเมื่อมาตรการบังคับด้วย
วิธีอื่น ๆ ใช้ไม่ได้ผลหรือคาดว่าจะไม่เป็นผล
  - ๑.๖ การตอบโต้ (REPRISAL) ต้องได้สัดส่วนกับการละเมิดนั้น
  - ๑.๗ ต้องยุติการตอบโต้ (REPRISAL) ในทันทีที่ข้าศึกยุติเหตุแห่งการกระทำการที่ละเมิด
กฎหมายนั้นและยอมปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ
  - ๑.๘ ต้องไม่ใช้การตอบโต้ (REPRISAL) นั้น เพื่อการแก้แค้น
๒. การตอบโต้ (REPRISAL) เป็นอันต้องห้ามมิให้กระทำต่อ
  - ๒.๑ เซลยศึกและพลเรือนที่ถูกกักกัน

๒.๒ ผู้บาดเจ็บป่วยไข้และเรือต้องอับปาง

๒.๓ ประชาชนพลเรือนในเขตยึดครองและ

๒.๔ โรงพยาบาลและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ บุคลากรและบริภัณฑ์ทางการแพทย์ รวมทั้งเรือพยาบาล อากาศยานทางการแพทย์และยานพาหนะทางการแพทย์

๔๑๒ อาชญากรรมสงครามตามกฎหมายระหว่างประเทศ

๑. เพื่อให้บรรลุตฤประสงคฺ์ของเอกสารฉบับนี้ อาชญากรรมสงครามหมายความว่า การกระทำซึ่งละเมิดกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธนั้นคือ กฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นจากจารีตประเพณี และกฎหมายระหว่างประเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์ของการรบขึ้นและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นการกระทำที่เป็นอาชญากรรมสงคราม การกระทำที่เป็นอาชญากรรมสงคราม อาจกระทำโดยกองกำลังทางทหารของฝ่ายปฏิบัติหรือโดยบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นประชาชนพลเรือน ผู้เป็นฝ่ายในสงครามมีพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ ที่จะต้องลงโทษคนชาติของตนไม่ว่าผู้นั้นจะสังกัดกองกำลังทางทหารหรือเป็น พลเรือน ซึ่งได้ก่ออาชญากรรมสงครามขึ้น กฎหมายระหว่างประเทศยังระบุอีกด้วยว่าผู้เป็นฝ่ายในสงครามมีสิทธิที่ลงโทษผู้สังกัดในกองกำลังทางทหารของฝ่ายศัตรูและพลเรือนชนชาติศัตรู ซึ่งได้กระทำความผิดและตกอยู่ในอำนาจของตน

๒. การกระทำต่อไปนี้ถือว่าเป็นอาชญากรรมสงคราม

๒.๑ การกระทำความผิดต่อเชลยศึกรวมถึงการฆ่าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร การทรมาน การปฏิบัติอย่างผิดมนุษย์ การประจานให้เป็นที่อับอายถูกดูถูกดูหมิ่นเหยียดหยามในที่สาธารณะหรือให้ประชาชนมาดูด้วยความอยากรู้สอดส่องเห็น การปฏิบัติที่ผิดหลักสุขนามัย การทำงานที่เป็นอันตรายหรือเป็นงานใช้แรงงานที่ต้องห้าม การห้ามปฏิบัติกิจทางศาสนา การนำไปทดลองทางการแพทย์ การปฏิเสธที่จะจัดให้มีการพิจารณาคำวินิจฉัยอย่างเป็นธรรมเมื่อถูกกล่าวหา

๒.๒ การกล่าวหาประชาชนพลเรือนที่มีถิ่นพำนักอาศัยอยู่ในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง รวมถึงการฆ่าโดยไม่มีเหตุผล ทรมานหรือปฏิบัติอย่างผิดมนุษย์ บังคับใช้แรงงาน เนรเทศ ตัดสิทธิห้ามปฏิบัติกิจทางศาสนา ทำการทดลองทางการแพทย์ และปฏิเสธที่จะจัดให้มีการพิจารณาคำวินิจฉัยอย่างเป็นธรรมเมื่อถูกกล่าวหา

๒.๓ การกล่าวหาผู้ป่วยไข้บาดเจ็บ รวมถึงการฆ่า ทำให้บาดเจ็บ หรือการปฏิบัติที่เลวทรามต่ำช้าต่อกองกำลังทหารของข้าศึกที่หมดสภาพที่จะทำการสู้รบต่อไปได้ เนื่องจากการป่วยไข้หรือบาดเจ็บ

๒.๔ ปฏิเสธการยอมจำนนของข้าศึก (เช่น การฆ่าข้าศึกซึ่งถูกกันออกจากการสู้รบแล้ว หรือทำให้บาดเจ็บหรือฆ่าข้าศึกที่ยอมจำนนอย่างไม่มีเงื่อนไขแล้วหรือทำให้บาดเจ็บ)

๒.๕ การกล่าวหาผู้ที่รอดชีวิตจากเรือจมหรืออากาศยานที่ตกลงสู่ทะเล รวมถึงการฆ่า ทำให้บาดเจ็บการปฏิบัติอย่างเลวทรามต่ำช้าต่อผู้ซึ่งเรือต้องอับปาง และการที่ไม่สามารถจัดมาตรการความปลอดภัยให้แก่ผู้รอดชีวิตเท่าที่สถานการณ์ทางทหารเอื้ออำนวยให้

๒.๖ การทำลายมหานคร เมืองและหมู่บ้านอย่างล้างผลาญหรือการทำลายล้างโดยไม่พิจารณาถึงความจำเป็นในการปฏิบัติการทางทหาร การระดมยิง ทิ้งระเบิด โดยมีจุดมุ่งหมายเพียงประการเดียว คือเพื่อจะโจมตีและก่อการร้ายต่อประชาชนพลเรือน

๒.๗ ทำการโจมตีโดยเจตนาต่ออาคารบริภัณฑ์และการให้บริการทางการแพทย์ เรือพยาบาล อากาศยานทางการแพทย์ ยานพาหนะทางการแพทย์ หรือบุคลากรทางการแพทย์

๒.๘ ลักทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ ซึ่งเป็นของสาธารณะหรือของส่วนบุคคล

๒.๙ การตัดทอนอวัยวะหรือการปฏิบัติอย่างเลวทรามต่ำช้าต่อศพ

๒.๑๐ ใช้อาวุธที่ต้องห้ามหรือกระสุนที่ต้องห้าม

๒.๑๑ การฝ่าฝืนการใช้ธงเจราจาโดยผิดหลักเกณฑ์การยิงธงเจราจาหรือสิ่งที่มีเครื่องหมายกาชาดหรือเครื่องหมาย หรือตราสัญลักษณ์หรือสัญญาณที่ได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับเครื่องหมายกาชาด

๒.๑๒ การขอยอมจำนน โดยใช้เล่ห์เพทุบาย (เช่น การแสวงขอมจำนนเพื่อที่จะให้ได้เปรียบในการดำเนิน กลยุทธ์ เป็นต้น)

๔๑๓ การดำเนินคดีระหว่างการเป็นปฏิปักษ์

รัฐต่าง ๆ มักไม่ประสงค์ที่จะดำเนินคดีกับพลรบที่ชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายข้าศึก เมื่อสถานะความเป็นปฏิปักษ์กันยังคงดำรงอยู่ แม้กฎหมายระหว่างประเทศจะให้ความยินยอมไว้ก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากเกรงว่าการดำเนินคดีนั้นอาจจะกระตุ้นให้ฝ่ายศัตรูปฏิบัติการบางอย่างที่เป็นผลร้ายต่อฝ่ายตน และการให้ความคุ้มครองทางมนุษยธรรมจะยุ่งยากต่อการนำมาใช้ปฏิบัติแก่ชนชาติหนึ่งชาติใดก็ได้ การดำเนินคดีกับพลรบที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายยิ่งเกิดขึ้นได้ง่ายกว่า แต่ด้วยเหตุผลเดียวกันการดำเนินคดีดังกล่าวก็ได้ถูกละเลยเสียเป็นอย่างมาก ในระหว่างการเป็นปฏิปักษ์

๔๑๔ การดำเนินคดีภายหลังการเป็นปฏิปักษ์

เมื่อการเป็นปฏิปักษ์ได้ยุติลง การดำเนินคดีอาญากับพลรบที่ชอบด้วยกฎหมายนั้นเป็นข้อยกเว้นมิใช่กฎทั่วไป (จะทำหรือไม่ก็ได้) ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ ความรับผิดชอบในการก่อสงครามเป็นของพระเจ้าไกเซอร์ วิลเฮล์ม และฝ่ายสัมพันธมิตรยังเตรียมรายงานเพิ่มเติมข้อกล่าวหาการทำลายล้าง ซึ่งกระทำโดยกองทัพเยอรมันอีกด้วย ไม่มีการดำเนินคดีในระดับระหว่างประเทศต่อพลรบในสงครามโลกครั้งที่ ๑ แต่มีการดำเนินคดีกับบุคลากรเยอรมันโดยฝ่ายเยอรมันเอง ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามที่ฝ่ายสัมพันธมิตรร้องขอสำหรับสงครามโลกครั้งที่สองสถานการณ์ได้เปลี่ยนไปมากจากการกระทำของฝ่ายอักษะ ซึ่งมีเพียงเข้าไปเกี่ยวข้องในเรื่องการทำสงครามรุกรานเท่านั้น แต่ยังมีกรณีกล่าวหาว่าฝ่ายสัมพันธมิตรและการเอาคนลงเป็นทาสในเขตยึดครองอีกด้วยฝ่ายสัมพันธมิตรจึงตัดสินใจว่าจำเป็นต้องมีการดำเนินคดีกับอาชญากรเหล่านั้นเป็นรายบุคคลอย่างกว้างขวาง จึงได้มีการตั้งข้อกล่าวหาว่ามีการกระทำอันเป็นอาชญากรรมต่อสันติภาพความสุขของมนุษย์ชาติกับอาชญากรรมต่อมนุษยธรรมต่อนักการเมืองคนสำคัญ ผู้นำทางการเมืองและทางอุตสาหกรรมซึ่งต้องรับผิดชอบในการก่อสงครามและการมอบนโยบายให้มีการกระทำที่โหดร้ายผิดมนุษย์หลายประการ ข้อกล่าวหาสำคัญที่มีต่อพลรบ โดยตรงเกี่ยวกับการพฤติกรรมในการรบก็ได้แก่ การฆ่าเชลยศึก

และผู้อื่นที่อยู่ในการควบคุมตัวชั่วคราวโดยเจตนา ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมาก็ไม่มีการดำเนินคดีเช่นนี้ภายหลังการพิพาทกันด้วยอาวุธอีกเลยจนกระทั่งมีการจัดตั้งศาลระหว่างประเทศเพื่อพิจารณาคำเนคดีแก่ผู้กระทำผิดในการพิพาทกันด้วยอาวุธในอดีตประเทศยูโกสลาเวีย

๔๑๕ เขตอำนาจศาลเหนือจำเลย

๑. เว้นแต่การดำเนินคดีอาชญากรรมสงครามโดยฝ่ายสัมพันธมิตร ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองแล้ว การดำเนินคดีส่วนใหญ่สำหรับการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธจะดำเนินการกันโดยกองทัพของ ผู้ที่กระทำผิดนั้นเองตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร การฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ ซึ่งกระทำลงโดยผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจกฎหมายฝ่ายทหารนั้น ทุกประเทศส่วนใหญ่จะบัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญาทหารและถ้ามีการกระทำผิดเกิดขึ้นก็จะถูกพิจารณาพิพากษาตามประมวลกฎหมายดังกล่าว

๒. แม้ว่าเขตอำนาจศาลจะขยายออกไปครอบคลุมถึง กำลังพลบุคลากรของฝ่ายศัตรูด้วย แต่การดำเนินคดีนั้นก็จะต้องกระทำต่อเฉพาะพลรบที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น เช่นผู้ที่เข้ามามีส่วนในการสู้รบโดยไม่แต่งเครื่องแบบหรือมิได้แสดงตนให้เห็นเด่นชัดว่าตนเป็นทหารซึ่งแตกต่างจากพลเรือนในระหว่างการสู้รบ หรือผู้ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการสู้รบโดยมีจุดมุ่งหมายส่วนตัวมิใช่เป็นการดำเนินการโดยรัฐ

๓. ในบรรดารัฐส่วนใหญ่ ในอาณาเขตที่มีอำนาจอธิปไตยหรือเขตสิทธิอธิปไตย เขตอำนาจศาลมิได้จำกัดอยู่แต่เพียงการกระทำผิดโดยคนชาติของตนเท่านั้นแต่ยังขยายครอบคลุมไปถึงการกระทำผิดต่อบุคคลสัญชาติอื่น ๆ ด้วย การกระทำผิดโดยที่มีสัญชาติของข้าศึกศัตรูก็อาจจะถูกดำเนินคดีในฐานะกระทำผิดตาม กฎหมายระหว่างประเทศได้ในเขตยึดครองการดำเนินคดีจะกระทำตามกฎหมายว่าด้วยการยึดครองตาม อนุสัญญาเจนีวา IV ข้อ ๓๕ - ๓๘ การดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวจะกระทำในศาลทหาร ศาลทหารผสมพลเรือน ศาลสารวัตรทหาร ศาลอาญาศึก หรือศาลประจำหน่วยทหาร ตลอดจนศาลทหารอื่น ๆ ไม่มีบทกฎหมายใด ๆ ห้ามหรือจำกัดอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมสงคราม

๔๑๖ มาตรการในการพิจารณาคดีโดยเป็นธรรม

กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธได้กำหนดมาตรการขั้นต่ำไว้สำหรับการดำเนินคดีกับอาชญากรรมสงครามสัญชาติต่าง ๆ การที่ไม่สามารถดำเนินคดีแก่ผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นอาชญากรรมสงครามโดยเป็นธรรมได้ก็เท่ากับเป็นอาชญากรรมสงครามเสียเอง

๔๑๗ จำเลย

๑. คำสั่งของผู้มีอำนาจเหนือตน ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ที่ก่ออาชญากรรมสงครามตามคำสั่งของผู้มีอำนาจเหนือตนไม่ว่าจะเป็นทหารหรือพลเรือน ไม่เป็นข้ออ้างให้ผู้กระทำผิดพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศ เพียงแต่อาจเป็นเหตุบรรเทาโทษเท่านั้น ผู้ที่รับผิดชอบต่อเมื่อเขาจะต้องทราบหรือมีเหตุผลอันควรเชื่อได้ว่าเขาทราบว่าการกระทำที่เขาได้รับคำสั่งมาให้ปฏิบัตินั้น เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายระหว่างประเทศ คำสั่งดังกล่าวนั้นจะต้องผิดกฎหมายโดยเด่นชัด ซึ่งมาตรฐานที่ใช้วัดก็คือบุคคลระดับวิญญูชน ซึ่งตกอยู่ในภาวะเช่นเดียวกันนั้นจะพึงทราบได้ว่าคำสั่งนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถ้าบุคคลผู้นั้นทราบว่า

การกระทำนั้นผิดกฎหมาย และกระทำไปเพราะถูกบังคับขู่เข็ญ ภาวะการณ์เช่นนี้อาจได้รับการพิจารณาว่า เป็นข้อต่อสู้ของจำเลยให้การขอลดหย่อนผ่อนโทษได้

๒. ความจำเป็นทางทหาร กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธระบุว่า การรบนั้นจะต้องใช้กำลัง ในระดับที่และชนิดที่ไม่ต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ เพื่อที่จะทำให้เข้าศึกยอมจำนน ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยต้องสูญเสียเวลา ชีวิตมนุษย์และพลังทรัพยากรแรงงานน้อยที่สุด บ่อยครั้งที่ หลักการนี้ได้ถูกตีความผิดไปหรือนำไปใช้อย่างผิด ๆ เพื่อที่จะสนับสนุนการปฏิบัติการใช้กำลังทางทหารที่ เกินกว่าความจำเป็นและผิดกฎหมายภายใต้การตีความที่ผิด ๆ ว่าถ้าภารกิจบรรลุความสำเร็จแล้วก็คือว่าได้ทำ การรบตาม ความจำเป็นทางทหารแล้ว ในขณะที่หลักการนี้ยอมรับว่าความเสียหายของทรัพย์สินของ ประชาชนพลเรือนและการบาดเจ็บโดยบังเอิญของประชาชนพลเรือนที่สืบเนื่องมาจากการรบ อาจเกิดขึ้นได้ ในการโจมตีครั้งหนึ่ง ๆ ต่อเป้าหมายทางทหารที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งก็ไม่ใช่ข้อแก้ตัวสำหรับการสังหาร ฆาตกรรมชีวิตและทรัพย์สินที่ไม่ได้สัดส่วนกับประโยชน์ทางทหารที่ได้รับจากการ โจมตีนั้น ยิ่งกว่านั้นกฎหมาย ว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งได้จัดร่างขึ้นมาจาก พื้นฐานความเป็นจริงการปฏิบัติการรบของทหาร นั้นเอง

๔๑๘ ข้อกฎหมายหรือข้อผูกพันตามกฎหมายภายใน

ข้อเท็จจริงที่ว่ากฎหมายภายในมิได้ห้ามการกระทำที่เป็นความผิดฐานอาชญากรรมสงครามตาม กฎหมายระหว่างประเทศนั้นมิให้ถือเป็นเหตุให้บุคคลนำมาผู้กระทำผิดอ้างเพื่อให้หลุดพ้นจากความรับผิด ตามกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงที่ว่าอาชญากรรมสงครามตามกฎหมายระหว่าง ประเทศเป็นความผิดตามกฎหมายและมีผลผูกพันตามกฎหมายภายใน นั้น อาจเป็นเหตุลดหย่อนผ่อนโทษ

๔๑๙ สภาพบังคับ

ตามกฎหมายระหว่างประเทศการลงโทษสถานใดก็ตามรวมถึงการประหารชีวิต อาจลงแก่ผู้ที่ถูก ตัดสินพิพาทว่ามีความผิดฐานอาชญากรรมสงคราม นโยบายแห่งชาติของรัฐส่วนใหญ่กำหนดให้การลงโทษ เป็นการป้องปรามโดยรูปแบบของตัวเองและได้สัดส่วนกับความหนักเบาแห่งข้อหา

ภาค ๓ กฎการกำหนดเป้าหมาย

๔๒๐ หลักการของเป้าหมายที่ชอบด้วยกฎหมาย (ที่จะโจมตี)

๑. กฎการกำหนดเป้าหมาย มาจากหลักการ ๑ ประการของกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ ดังนี้

๑.๑ สิทธิของผู้เป็นฝ่ายในสงครามในอันที่จะเลือกหนทางที่จะทำลายเข้าศึกนั้น ไม่มีข้อจำกัด

๑.๒ เป็นการต้องห้ามในการที่จะ โจมตีประชาชนพลเรือน

๑.๓ พลรบและผู้ที่มีใช้พลรบนั้น ต้องผิดแผกแตกต่างกันอันจะเป็นผลให้ผู้ที่มีใช้พลรบนั้น จะต้องไม่ถูกโจมตีทำลายมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

หลักกฎหมายสามข้อนี้จะเป็นตัวกำหนดเป้าหมายโดยทั่วไปโดยขนานไปกับหลักเป้าหมายทาง ทหาร การรวมกำลัง การอ้อมกำลัง กฎหมายเพียงแต่กำหนดให้เป้าหมายทางทหารเท่านั้นที่จะถูกโจมตีได้

โดยอนุญาตให้ใช้กำลังเพียงพอเท่าที่จะทำลายเป้าหมายเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันการโจมตีทำลายที่มีผลสืบเนื่องจะต้องหลีกเลี่ยงในขอบเขตเท่าที่จะทำได้ และจะต้องประกอบด้วยการบรรลุภารกิจ และความปลอดภัยของกองกำลังทหาร การทำให้มนุษย์เกิดความทุกข์ทรมานโดยไม่จำเป็นเป็นอันต้องห้าม ดังนั้นกฎการกำหนดเป้าหมายจึงกำหนดให้ใช้มาตรการระมัดระวังอย่างสมเหตุสมผลทุกประการ เพื่อที่จะประกันว่าเป้าหมายทางทหารเท่านั้นที่จะถูกโจมตีเพื่อที่ประชาชนพลเรือนและทรัพย์สินจะได้รับการยกเว้นจากภัยพิบัติการทำลายล้างของสงครามมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๔๒๑. เป้าหมายที่ได้รับอนุญาตให้โจมตีได้

๑. เป้าหมายที่ได้รับอนุญาตให้โจมตีได้ รวมถึงเป้าหมายทางทหาร พลรบ และวัตถุสิ่งของ ซึ่งโดยธรรมชาติ โดยที่ตั้ง โดยจุดมุ่งหมายหรือการใช้ของมัน แล้วช่วยให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยจากการโจมตีด้วยกำลังทหารของข้าศึกอย่างได้ผล หรือศักยภาพสงคราม และการทำลายสิ่งเหล่านั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน การจับกุมหรือการทำให้สูญเสียสมรรถนะขีดความสามารถจะก่อให้เกิดประโยชน์ความได้เปรียบทางทหารแก่ฝ่ายที่โจมตีภายใต้สถานการณ์ในเวลาโจมตีนั้น

๒. เป้าหมายทางทหาร รวมถึงเรือรบของข้าศึก เรือช่วยรบและวัสดุอุปกรณ์ใช้ในการสนับสนุนทางทหาร ฐานทัพเรือบนฝั่ง และฐานที่ตั้งทางทหาร สิ่งอำนวยความสะดวกในการซ่อมสร้างเรือ คลังโรงเก็บพัสดุสิ่งอุปกรณ์ของทหารผลิตภัณฑ์น้ำมัน น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น พื้นที่กองสัมภาระ อุ้ง สิ่งอำนวยความสะดวกของท่าเรือ อ่าวจอดเรือ (มีที่กำบังคลื่นลม) ท่าเทียบเรือ สะพาน สนามบิน ยานพาหนะทางทหาร ยานเกราะ ปืนใหญ่ คลังสรรพาวุธ แหล่งรวมพลและจุดขึ้นสู่เรือ สายการสื่อสาร และวัตถุสิ่งของอื่นๆ ที่ใช้ในทางทหารหรือสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร เป้าหมายของการรบทางเรื่อนั้น รวมถึงเป้าหมายทางภูมิศาสตร์ เช่น ช่องทางผ่าน ภูเขา และสิ่งปลูกสร้าง ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในอันที่จะช่วยให้การบริหารกำลังพลและการสนับสนุนกำลังพลในการปฏิบัติการของกำลังทางบกและเรือ เช่น ค่ายทหาร สิ่งอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารควบคุมและบังคับบัญชา สิ่งปลูกสร้างทางด้านการพลาธิการ โรงอาหารและพื้นที่ใช้ในการฝึก

๓. เป้าหมายทางเศรษฐกิจสำหรับการโจมตีโดยกำลังทางเรือ รวมทั้งสายการสื่อสารของข้าศึก เส้นทางรถไฟ สะพาน ตู้รถไฟคลังพัสดุ เรือท้องแบน เรือบรรทุกของโดยการลากจูง สิ่งปลูกสร้างทางอุตสาหกรรม เพื่อการผลิตสิ่งของที่ใช้ในการสงคราม แหล่งพลังงาน เป้าหมายทางเศรษฐกิจของข้าศึกที่ข้างเคียง แต่สามารถ ให้การสนับสนุนอย่างได้ผลและดำรงขีดความสามารถในการทำสงครามของข้าศึก และศักยภาพสงครามของข้าศึก อาจถูกโจมตีได้

๔. การบาดเจ็บของประชาชน พลเรือน ที่เกิดจากการไม่เจตนา หรือความเสียหายที่สืบเนื่องเกิดแก่วัตถุทรัพย์สินของพลเรือนระหว่างการโจมตี เป้าหมายทางทหารที่ชอบด้วยกฎหมายนั้นจะต้องไม่เกินเลยไปมากเมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการโจมตีนั้น ในการตัดสินใจว่าผลประโยชน์ความได้เปรียบทางทหาร หมายถึง ความได้เปรียบที่คาดว่าจะได้รับจากการปฏิบัติการทางทหารเป็นส่วนรวมของการปฏิบัติการทหาร ซึ่งการโจมตีก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการทางทหารมิใช่เป็นส่วนที่แยก

ออกมามีผล หรือเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งของการปฏิบัติกรณั้ ผู้บัญชาการหน่วยกำลังทางเรือจะต้องใช้ความระมัดระวังอย่างมีเหตุผล ทั้งปวงพิจารณาถึงแง่ในทางทหารและในทางมนุษยธรรม เพื่อที่จะให้การบาดเจ็บล้มตายของพลเรือนและความเสียหายเกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยบรรลุลูกเรือและกองกำลังทหารได้รับความปลอดภัย ในทุกสถานการณ์ผู้บังคับบัญชาจะต้องตัดสินใจว่าการบาดเจ็บโดยไม่เจตนาและความเสียหายที่สืบเนื่องนั้นจะเกินกว่าความจำเป็นหรือไม่ โดยวางอยู่บนมาตรฐานที่ชัดเจน และสมเหตุสมผลจากข้อเท็จจริงที่ได้รับ เช่นเดียวกับการประมาณสถานการณ์ ผู้บังคับบัญชาจะต้องตัดสินใจโดยประมวลจากข้อเท็จจริงที่ทราบทั้งปวงและมีเหตุอันควรได้ทราบ รวมทั้งความต้องการที่จะสงวนรักษาแหล่งทรัพยากรและปฏิบัติการกิจให้บรรลุความสำเร็จ ไม่ว่าจะยอมรับหนทางเลือกในการโจมตีหนทางใดหนทางหนึ่ง ถ้ามีเหตุผลสมควรเพื่อลดการบาดเจ็บล้มตายและความเสียหายของพลเรือน ในกรณีที่เป็นการระดมยิงเป้าหมายบนฝั่ง โดยกำลังทางเรือ ก็ควรจะมีการแจ้งให้ทราบถ้าเป็นไปได้ เพื่อให้มีการอพยพประชาชนพลเรือนก่อน

๔๒๒. เป้าหมายที่ต้องห้าม

๑. เป้าหมายที่ต้องห้ามรวมทั้ง

๑.๑ ชีวิตและทรัพย์สินของพลเรือน วัตถุและพฤติกรรมอื่นใดนอกเหนือจากที่ใช้สนับสนุนหรือดำรงสมรรถนะขีดความสามารถของฝ่ายข้าศึก

๑.๒ สิ่งปลูกสร้างทางการแพทย์และทางศาสนา

๑.๓ เชื้อนกปืนน้ำที่ขอบฝั่ง เชื้อนเก็บกักน้ำ ถ้าการพังทลาย หรือถูกทำลายจะส่งผลให้ประชาชนพลเรือนสูญเสียชีวิต โดยไม่ได้สัดส่วนกับผลประโยชน์ความได้เปรียบทางทหารที่จะได้รับ

๑.๔ อาหาร พืชผล ปศุสัตว์ น้ำดื่ม และสิ่งอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชนพลเรือน โดยมีเจตนาเฉพาะที่จะขัดขวางไม่ให้ประชาชนพลเรือนได้อุปโภคบริโภค

๔๒๓ ข้อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

การทำลายหรือทำให้เกิดความเสียหายอันสืบเนื่องต่อสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ในระหว่างการโจมตีเป้าหมายทางทหารที่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตามผู้บังคับบัญชาทหารมีพันธกรณีที่จะต้องหลีกเลี่ยงการทำลายสภาพแวดล้อมโดยไม่จำเป็นอย่างแน่ชัดในขอบเขตซึ่งปฏิบัติได้ตามปกติและบรรลุลูกเรือได้ด้วย เพื่อจุดมุ่งหมายดังกล่าว และทราบเท่าที่ความมุ่งหมายทางทหารเปิดโอกาสอนุญาตให้ทำได้วิธีการและหนทางปฏิบัติในการทำสงครามควรจะดำเนินไปในแนวทางที่จะคุ้มครองและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติโดยไม่จำเป็นเพื่อที่จะให้บรรลุลูกเรือและการทำลายสภาพแวดล้อมแบบล้างผลาญเป็นสิ่งต้องห้าม ดังนั้นผู้บังคับบัญชาทหารควรพิจารณาความเสียหายทางสภาพแวดล้อม ซึ่งจะได้รับผลจากการโจมตีเป้าหมายทางทหารที่ชอบด้วยกฎหมายในฐานะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการวิเคราะห์เป้าหมาย

๔๒๔ การรบผิวน้ำ

ตามหลักกฎหมายโดยทั่วไปเรือรบผิวน้ำอาจจะใช้ระบบอาวุธประจำเรือตามแบบโจมตีเป้าหมายเรือข้าศึกบนผิวน้ำ ใต้น้ำ และในอากาศได้ในทุก ๆ แห่งที่อยู่นอกเขตเป็นกลาง (ในสถานการณ์พิเศษ ซึ่งเรือ

ข้าศึกและอากาศยานทหารอาจถูกโจมตีในเขตเป็นกลางได้นั้น จะกล่าวไว้ในบทที่ ๕) กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ ในส่วนที่เป็นของสงครามเรือผิวน้ำนั้น เกี่ยวข้องในขั้นต้นกับการให้ความคุ้มครองผู้ที่มีไม่พลรบ โดยใช้กฎเกี่ยวกับเป้าหมายที่โจมตีได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อจุดมุ่งหมายดังกล่าว เรือของข้าศึกทุกลำและอากาศยานจะต้องได้รับการจัดเข้าเป็นประเภทหนึ่งประเภทใดในสามประเภท ดังนี้

๑. เรือรบและอากาศยานทหาร
๒. เรือสินค้าและอากาศยานพลเรือน
๓. เรือและอากาศยานที่ได้รับการยกเว้น

๔๒๕ เรือรบของข้าศึก และอากาศยานทหาร

๑. เรือรบข้าศึกและอากาศยานทหาร รวมทั้งเรือช่วยรบของกองทัพเรือและของทหารเป็นเป้าหมายที่โจมตีได้ ทำลายได้หรือยึดคร่าได้ไม่ว่า ณ ที่ใด ๆ นอกจากเขตเป็นกลาง เรือรบและอากาศยานที่มีเจตนาอย่างแท้จริงที่จะยอมจำนนขณะที่กำลังดำเนินการเตรียมการเพื่อยอมจำนนอยู่นั้นจะตกเป็นเป้าหมายทางทหารมิได้ เมื่อ เรือรบข้าศึกได้แสดงอย่างชัดเจนว่าพร้อมที่จะยอมจำนนโดยการลดธงของตนลง และชักธงขาวขึ้นแทน หรือโดยการลอยลำขึ้นเหนือผิวน้ำ (การยอมจำนนสำหรับเรือดำน้ำ) โดยการหยุดเครื่องจักร และปฏิบัติตามสัญญาณจากฝ่าย โจมตี หรือ โดยการนำเรือเล็กลงน้ำ การโจมตีต้องยุติลง อากาศยานข้าศึกที่ชำรุดเสียหายในการรบทางอากาศ มักจะถูกทำลายเพราะเป็นไปไม่ได้ที่จะแสดงสถานะที่แท้จริง และไม่มีโอกาสที่จะทำการยอมจำนนได้ แม้ว่าอากาศยานนั้นจะชำรุดเสียหาย อากาศยานนั้นก็อาจจะหรืออาจจะไม่สูญเสียขีดความสามารถในการรบ ยิ่งกว่านั้นอากาศยานนั้นเป็นอาวุธยุทธโศปกรณ์ที่มีคุณค่าทางยุทธการสูง ดังนั้น การยอมจำนนในการรบทางอากาศนั้น มักไม่นิยมกระทำกันอย่างไรก็ตามถ้ามีการยอมจำนนด้วยเจตนาอย่างแท้จริงแล้ว สถานการณ์แวดล้อมก็ไม่อาจชัดเจน ให้ยอมรับการยอมจำนนได้ และต้องได้รับการยอมรับ นายทหารและกำลังพลประจำเรือรบที่เรือถูกยึดคร่าหรือถูกทำลาย หรืออากาศยานทหาร และเรือช่วยรบของกองทัพเรือของทหารจะต้องตกเป็นเชลยศึก トラบเท่าที่ความ เร่งด่วนทางทหารเปิดโอกาสให้ ภายหลังจากการรบแต่ละครั้ง จะต้องดำเนินการทุกประการเท่าที่จะทำได้เพื่อค้นหาและเก็บรวบรวมผู้ที่เรือต้องอัปปาง บาดเจ็บและป่วยไข้ ตลอดจนค้นหาผู้เสียชีวิตโดยไม่ชักช้า

๒. กระบวนการยึดทรัพย์สินเชลย จะไม่ใช้ในการยึดคร่าเรือรบและเรือช่วยรบของข้าศึก เพราะความเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวได้ตกเป็นของรัฐบาลของฝ่ายผู้จับกุม ตามข้อเท็จจริงแล้ว

๔๒๖ เรือสินค้าข้าศึก และอากาศยานพลเรือน

๑. เรือสินค้าข้าศึกและอากาศยานพลเรือน อาจถูกยึดคร่า ณ ที่ ๆ บริเวณนอกเขตเป็นกลางได้ โดยไม่จำเป็นต้องขึ้นตรวจและค้นก่อนแต่อย่างใด เพียงแต่มีการแสดงให้เห็นชัดเจนไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ และมั่นใจได้ว่ามีสถานะเป็นข้าศึก เมื่อสถานการณ์ทางทหารไม่อำนวยให้ หรือการส่งเรือหรืออากาศยานนั้นไป ดำเนินคดีในศาลทรัพย์สินเชลยหรือไม่สามารถดำเนินการยึดทรัพย์สินเชลยได้ เรือหรืออากาศยานนั้นก็อาจถูกทำลายภายหลังจากที่มีการดำเนินการทุกประการแล้วเท่าที่จะทำได้ เพื่อที่จะนำผู้โดยสารและลูกเรือไปยังที่ปลอดภัย เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของเรือที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินเชลยจะต้องเก็บรักษาไว้ให้ปลอดภัยและถ้า

เป็นไปได้ทรัพย์สินส่วนตัวของผู้โดยสารก็ควรจะต้องปลอดภัยด้วย การทำลายทรัพย์สินที่จับยึดได้ในทุกกรณีควรจะต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปในทันที

๒. นายเรือและกำลังพลประจำเรือสินค้าเข้าศึก และอากาศยานพลเรือนที่ถูกยึดคร่าจะต้องตกเป็นเชลยศึก จนชาติศัตรูอื่น ๆ บนเรือหรืออากาศยานที่ถูกยึดคร่า ซึ่งเป็นพลเรือนจะต้องตกอยู่ภายใต้กฎข้อบังคับของผู้ยึดคร่า บุคคลสัญชาติเป็นกลางอื่น ๆ บนเรือหรืออากาศยานจะไม่ต้องตกเป็นเชลยศึกเว้นแต่จะได้เข้าร่วมกระทำการอันเป็นปฏิปักษ์หรือต่อต้านผู้จับยึด หรือทำการให้บริการอื่น ๆ แก่ข้าศึก

๓. ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทั้งกฎหมายจารีตประเพณี และกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปห้ามการทำลายเรือสินค้าเข้าศึกโดยเรือรบผิวน้ำ เว้นแต่จะได้นำผู้โดยสารและลูกเรือไปไว้ยังที่ปลอดภัยก่อนแล้ว กฎข้อนี้มีให้ใช้บังคับหากเรือสินค้านั้นได้ขัดขืนและต่อต้านการจับยึดคร่า หรือปฏิเสธที่จะหยุดเรือเมื่อได้รับคำสั่งดังกล่าวนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พิธีสารกรุงลอนดอน ค.ศ.๑๙๑๖ ซึ่งผู้เป็นฝ่ายในสงครามทุกฝ่ายในสงครามโลกครั้งที่สอง ต่างแสดงความเห็นพ้องต้องกันว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรือรบไม่ว่าจะเป็นเรือรบผิวน้ำหรือเรือดำน้ำจะจมหรือทำความเสียหายแก่เรือสินค้าก่อนที่มิได้จัดให้ผู้โดยสาร กำลังพลประจำเรือ และเอกสารหลักฐานประจำเรือได้รับความปลอดภัยเสียก่อนนั้นไม่ได้ เว้นเสียแต่เรือสินค้าจะละเลยเพิกเฉยต่อคำสั่งให้หยุดโดยชอบหรือกระทำการต่อต้านขัดขืนการขึ้นตรวจและค้นโดยเรือรบนั้น ในการนี้เพียงแต่การที่ผู้โดยสารและกำลังพลประจำเรือได้ลงเรือช่วยชีวิตแล้วนั้น ยังมีให้ถือว่าเป็นการทำให้บุคคลดังกล่าวได้รับความปลอดภัยแล้วจนกว่าจะมีการรับประกันให้แน่ใจได้ เมื่อคำนึงถึงสถานะของคลื่นลมทะเลและอากาศ ตลอดจนระยะทางที่ห่างจากแผ่นดิน หรือมีเรือลำอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันพอที่จะมาช่วยเหลือได้

๔. ในระหว่างทำสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้มีการโจมตีและจมเรือสินค้าฝ่ายศัตรู โดยเรือผิวน้ำและเรือดำน้ำโดยมิได้แจ้งล่วงหน้า และมีได้มีการจัดการให้ความปลอดภัยแก่ผู้โดยสารและกำลังพลประจำเรือก่อนการโจมตีและจมนั้น อันเป็นเหตุให้พิธีสารกรุงลอนดอน ๑๙๑๖ ต้องเปลี่ยนแปลงไป ชั้นแรกพิธีสารนี้ได้ถูกพิจารณาว่าเป็นการ REPRISAL การกระทำที่ผิดกฎหมายของฝ่ายข้าศึก ในขณะที่สงครามกำลังดำเนินไป เรือสินค้าปกติจะติดอาวุธและได้รับการคุ้มกันเป็นขบวนหรือเข้าร่วมในการรวบรวมข่าวกรอง และอาจจะเข้าร่วมปฏิบัติงานอย่างอื่น ๆ ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อมในการสู้รบกับข้าศึก หรือการดำรงศึกสงคราม ดังนั้น เรือสินค้าเข้าศึกจึงได้รับการพิจารณาว่าเป็นเป้าหมายที่โจมตีได้โดยชอบด้วยกฎหมายเมื่อถูกพบเห็น

๕. แม้ว่ากฎเกณฑ์ของพิธีสารกรุงลอนดอน ๑๙๑๖ ยังคงใช้บังคับกันต่อไป สำหรับผู้บังคับบัญชาระดับสูงเรือรบผิวน้ำก็จะต้องตีความโดยคำนึงถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีปัจจุบันรวมทั้งการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม อาวุธยิงพื้นระยะขอบฟ้า และระบบอาวุธปล่อยนำวิถีต่อต้านเรือ เช่นเดียวกับจารีตประเพณีทางปฏิบัติของการเป็นปฏิปักษ์กันระหว่างและภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ด้วยเหตุนี้เรือสินค้าเข้าศึกอาจจะถูกโจมตีและทำลายโดยเรือรบผิวน้ำ ไม่ว่าจะมีการแจ้งเตือนล่วงหน้าหรือไม่ก็ตาม ในสถานการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๕.๑ ปฏิเสธที่จะหยุดเรือ เมื่อได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติเช่นนั้น

๕.๒ ขับขึ้นโดยใช้กำลังต่อการตรวจและคัน หรือจับยึดคร่า

๕.๓ เดินเรือภายใต้การคุ้มกันของเรือรบ อยู่ในขบวนคอนวอยหรือคุ้มกันโดยอากาศยานของฝ่ายข้าศึก

๕.๔ ตีค่ออาวุธ

๕.๕ ให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือการปฏิบัติการอย่างไร ๆ ในระบบการข่าวกรองของกองทัพฝ่ายข้าศึก

๕.๖ ปฏิบัติการใด ๆ ในฐานะเป็นเรือช่วยรบของกองทัพเรือหรือของกองทัพฝ่ายข้าศึก

๕.๗ เมื่อได้รับการสนธิกำลังเข้าเป็นกำลังรบ หรือเป็นสภักดิ์สงครามของฝ่ายข้าศึก และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของพิธีสารกรุงลอนดอน ๑๙๓๖ ซึ่งตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ของการเผชิญหน้าเป็นการเฉพาะ เป็นผลให้เรือรบผิวน้ำตกอยู่ในอันตรายที่ใกล้จะถึงหรือขัดขวางความสำเร็จของภารกิจ

๖. กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการขอมัจฉานและการค้นหาเพื่อรวบรวมผู้ซึ่งเรือต้องอับปาง บาดเจ็บ และป่วยได้ และการกู้ศพของผู้เสียชีวิตยังคงใช้กับเรือสินค้าข้าศึกและอากาศยานพลเรือน ซึ่งอาจกลายมาเป็นเป้าหมายที่ถูกโจมตีและถูกทำลาย

๔๒๗ เรือข้าศึกและอากาศยานที่ได้รับการยกเว้นจากการทำลายหรือจับยึดคร่า

๑. ชั้นของเรือข้าศึกและอากาศยานซึ่งได้รับการยกเว้น ตามกฎหมายว่าด้วยการรบทางเรือจากการจับยึดคร่า หรือทำลายโดยมีเงื่อนไขว่า เรือดังกล่าวจะต้องใช้ปฏิบัติงานที่ได้รับการยกเว้นอย่างแท้จริงเท่านั้น เรือและอากาศยานที่ได้รับการให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษจะต้องไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการสู้รบ ไม่กีดขวางหรือขัดขวางการเคลื่อนย้ายกำลังของพลรบ จะต้องแสดงสถานะของตน ขอมรับกระบวนการตรวจสอบ และอาจถูกสั่งให้หลบหลีกออกจากสถานการณ์ที่เรืออาจได้รับความเสียหายได้ เรือและอากาศยานที่ได้รับการยกเว้นเป็นพิเศษนั้นหมายถึง

๑.๑ เรือและอากาศยานที่ได้รับมอบภารกิจและได้เข้าปฏิบัติการในการแลกเปลี่ยนเชลยศึก (เรือ อากาศยานขนส่งเชลยศึก)

๑.๒ เรือพยาบาลที่ได้รับการออกแบบไว้เป็นพิเศษและติดเครื่องหมายเรือพยาบาลไว้ ยานพาหนะทางการแพทย์ ชื่อเรือ และแบบคุณลักษณะของเรือพยาบาลจะต้องเปิดเผยให้ภาคีคู่พิพาททราบ ไม่ช้ากว่าสิบวันก่อนจะใช้เรื่อนั้น หลังจากนั้นเรือพยาบาลจะต้องใช้โดยเฉพาะในการให้ความช่วยเหลือขนส่งผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง ด้านนอกของตัวเรือพยาบาลต้องทาสีขาว และเครื่องหมายที่ได้รับความคุ้มครองคือ เครื่องหมายกาชาดหรือเครื่องหมายซีกรวงเดือนแดงที่ด้านข้างตัวเรือและที่คาดฟ้าเรือพยาบาลไม่อาจติดอาวุธ แต่บรรดาพลประจำเรืออาจพกพาอาวุธเบาประจำกาย เพื่อการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อป้องกันตนเอง และป้องกันผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง ไข้และครอบครองเครื่องมือเข้าและถอดครหัส เครื่องมือการส่งข่าวสารของเรือพยาบาลเป็นอันต้องห้ามตามกฎหมาย ปัจจุบัน อากาศยานทางการแพทย์ไม่ว่าจะเป็นของพลเรือนหรือของทหาร และไม่ว่าจะเป็นแบบถาวรหรือชั่วคราวจะต้องถูกใช้ในการขนย้ายหรือขนส่งผู้บาดเจ็บป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง หรือสำหรับการขนส่ง

บุคลากรทางการแพทย์ หรือเก็บผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ อีกทั้งจะต้องไม่ติดอาวุธหรือเกี่ยวข้องกับ การลาดตระเวน อากาศยานทางการแพทย์จะต้องแสดงเครื่องหมายกาชาดหรือซีกรวงเดือนแดงอย่างชัดเจน เรือ พยาบาล ยานพาหนะขนส่งทางการแพทย์และอากาศยานทางการแพทย์จะต้องใช้แต่เพียงจุดมุ่งหมายทาง การแพทย์เท่านั้น และจะต้องได้รับการยกเว้นจากการโจมตีโดยเจตนา

๑.๓ เรือที่มีภารกิจทางศาสนา ในทางวิทยาศาสตร์ที่มีใช้เพื่อการทหาร เพื่อกิจการไปรษณีย์ (เรือที่มีภารกิจรวบรวมข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ทางทหารนั้นมิได้รับการยกเว้น)

๑.๔ เรือและอากาศยานที่ได้รับการประกันว่าจะได้รับความคุ้มครอง โดยการตกลงกันล่วงหน้า ระหว่างภาคีคู่พิพาทหรือผู้เป็นฝ่ายสงคราม

๑.๕ เรือประมงชายฝั่ง และเรือเล็ก ซึ่งใช้ในการค้าขายท้องถิ่นชายฝั่ง เรือเหล่านี้ขึ้นอยู่กับ กฎเกณฑ์ของผู้บังคับบัญชาฝ่ายข้าศึกซึ่งปฏิบัติการอยู่ในบริเวณนั้น

๑.๖ เรือโดยสารพลเรือนในทะเลและอากาศยานพาณิชย์ ขณะบินอยู่อาจถูกจับกุมยึดคร่าได้ แต่ จะถูกทำลายไม่ได้ แม้ว่าเส้นทางคาดการณ์ของข้าศึกจะเป็นเป้าหมายที่โจมตีได้โดยชอบด้วย กฎหมายในสงครามสมัยใหม่เรือโดยสารพลเรือนในทะเล อากาศยานพาณิชย์ขณะบินได้รับการยกเว้นจาก การถูกทำลาย เว้นแต่ในเวลาที่มีการเผชิญหน้า เรือ อากาศยานเหล่านี้ได้ถูกใช้โดยฝ่ายข้าศึกเพื่อความมุง หมายทางทหาร (นั่นคือการขนส่งทหารหรือพัสดุภัณฑ์ทางทหาร) หรือปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำสั่งคำสั่ง บังคับ ของเรือรบหรืออากาศยานที่เข้า สกัดกันให้เดินทางไปในทิศทางที่เรือรบหรืออากาศยานนั้นต้องการเรือ โดยสารซึ่งจอดอยู่ในท่าเรือและอากาศยานพาณิชย์ ซึ่งจอดอยู่บนพื้นดินไม่ได้รับการคุ้มครองจากการโจมตี ทำลาย

๒. ถ้าเรือหรืออากาศยานข้าศึกเข้าช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารของฝ่ายตนโดย วิธีการใด ๆ ก็อาจถูกจับกุมยึดคร่าหรือถูกทำลายได้ การปฏิเสธที่จะแสดงตนตามคำสั่งในทันที ตามคำสั่ง คำบังคับก็เป็นการเพียงพอแล้วที่จะถูกจับกุมยึดคร่าได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ทุกชาติมีพันธกรณีตาม กฎหมาย ในอันที่จะไม่เข้าถือประโยชน์จากเรือหรืออากาศยานที่มีลักษณะไม่เป็นภัยต่อเรือหรืออากาศยาน อื่น ๆ เพื่อที่จะใช้เรือหรืออากาศยานดังกล่าวในทางการทหาร ในขณะที่ยังคงอยู่ในสถานะที่ได้รับการ ยกเว้นจากการถูกทำลายหรือจับกุมยึดคร่า

๔๒๘ สงครามเรือดำน้ำ

กฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธได้บังคับให้มีการนำมาใช้ซึ่งหลักการของเรือผิวน้ำกับเรือดำ น้ำ เช่นเดียวกัน เรือดำน้ำอาจใช้ระบบอาวุธตามแบบในการโจมตีเรือผิวน้ำหรือเป้าหมายในอากาศที่เป็น ข้าศึกไม่ว่าจะพบอยู่ ณ ที่ใด นอกเขตเป็นกลาง เรือรบและอากาศยานทหารของข้าศึก รวมทั้งเรือช่วยรบ ของกองทัพเรือ และเหล่าทัพอื่นอาจถูก โจมตีและทำลายโดยไม่ต้องแจ้งเตือน กฎที่ใช้บังคับกับเรือรบผิวน้ำ ให้ถือว่าเรือข้าศึกซึ่งยอมจำนนอย่างแท้จริง หรือแสดงเจตนาอย่างชัดเจนที่จะยอมจำนน ก็ใช้บังคับกับเรือดำ น้ำเช่นเดียวกัน ถ้าความจำเป็นทางทหารเปิดช่องให้เรือดำน้ำก็มีหน้าที่ที่จะต้องค้นหาและรวบรวมผู้ซึ่งเรือต้อง อับปาง ผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ภายหลังจากการสู้รบเช่นเดียวกัน ถ้าการปฏิบัติการในทางมนุษยธรรมจะบีบ

บังคับให้เรือดำน้ำต้องตกอยู่ในสถานะยากลำบากหรือขัดขวางการบรรลุภารกิจทางทหาร เรือดำน้ำก็ควร
จะแจ้งจุดที่คาดว่าจะได้พบผู้รอดชีวิตไปยังเรือผิวน้ำ อากาศยานหรือหน่วยช่วยเหลือกู้ภัยบนฝั่งใน
โอกาสแรก

๔๒๕. การทำลายกองเรือพาณิชย์ข้าศึกโดยเรือดำน้ำ

๑. กฎของสงครามทางเรือว่าด้วยการปฏิบัติการของเรือดำน้ำต่อกองเรือพาณิชย์ของข้าศึก มีผลให้
การพัฒนาของกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธแขนงนี้เป็นไปอย่างล่าช้าที่สุดแขนงหนึ่ง แม้ว่าประ
สิทธิภาพของการใช้เรือดำน้ำในฐานะระบบอาวุธชนิดหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการดำน้ำ และ
ยังคงตรวจจับไม่ได้ตลอดจนจะสูญเสียประสิทธิภาพไปเมื่อลอยลำขึ้นสู่ผิวน้ำ พิธีสารกรุงลอนดอน ๑๙๓๖
มิได้ระบุกำหนดความแตกต่างระหว่างเรือดำน้ำและเรือรบผิวน้ำในแง่ของการเข้าโจมตีกองเรือพาณิชย์ของ
ข้าศึก พิธีสารกรุงลอนดอนกำหนดว่าเว้นแต่ในกรณีที่เรือสินค้าปฏิเสธอย่างแข็งขันที่จะหยุดเมื่อได้รับคำสั่ง
คำบังคับหรือในกรณีที่ต่อต้านขัดขืนการจับกุมยึดคร่า เรือรบนั้นไม่ว่าจะเป็นเรือผิวน้ำหรือเรือดำน้ำจะต้อง
ไม่ทำลายเรือสินค้าข้าศึก เว้นแต่จะต้องจัดให้ผู้โดยสารกำลังพลประจำเรือและเอกสารหลักฐานประจำเรือได้
อยู่ในที่ปลอดภัยก่อน” การที่ไม่ได้กำหนดอย่างจริงจังให้เรือดำน้ำต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อเป้าหมาย
เช่นกับที่บังคับต่อเรือผิวน้ำ ส่งผลสะท้อนในทางปฏิบัติต่อภาคีคู่ปฏิบัติทั้งสองฝ่ายระหว่างสงครามโลก
ครั้งที่ ๒ เมื่อเรือดำน้ำเข้าโจมตีและทำลายกองเรือพาณิชย์ของข้าศึกโดยมิได้แจ้งเตือนล่วงหน้า ในกรณี
ของการโจมตีดังกล่าวโดยเรือรบผิวน้ำ หนทางปฏิบัตินี้จะถูกถือว่าไม่เป็นการตอบโต้ ต่อการปฏิบัติที่ผิด
กฎหมายของข้าศึกก็เป็นเหตุผลความจำเป็นในการคิดอาวุธให้เรือสินค้าและจัดเป็นขบวนคอนวอย และการ
นับเอากองเรือสินค้าเข้าเป็นส่วนหนึ่งของศักร์สงครามของข้าศึก

๒. ประเทศส่วนใหญ่พิจารณาว่าพิธีสารกรุงลอนดอน ๑๙๓๖ ใช้เวลานานไปกับแนวปฏิบัติทางจารีต
ประเพณีของการเป็นปฏิปักษ์กันในระหว่างและภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งกำหนดให้เรือดำน้ำมีความ
รับผิดชอบที่จะต้องจัดให้ผู้โดยสาร กำลังพลประจำเรือ และเอกสารหลักฐานประจำเรืออยู่ในที่ปลอดภัย
ก่อนที่จะทำลายเรือสินค้าข้าศึกนั้น เว้นแต่

๒.๑ เรือสินค้าข้าศึกปฏิเสธอย่างแข็งขันที่จะหยุดเมื่อได้รับคำสั่งคำบังคับให้ทำเช่นนั้น

๒.๒ เรือสินค้านั้นปฏิเสธขัดขืนการขึ้นตรวจและค้น หรือจับกุมยึดคร่าเรือสินค้า

๒.๓ เรือสินค้าเดินอยู่ในขบวนคุ้มกันคอนวอยของเรือรบข้าศึกหรืออากาศยานทหารของข้าศึก

๒.๔ คิดอาวุธ

๒.๕ ให้ความร่วมมือ หรือช่วยเหลือการปฏิบัติการอย่างไรในระบบการข่าวกรองของศัตรู
ปฏิบัติการใด ๆ โดยใช้สมรรถนะขีดความสามารถของเรือในฐานะเป็นเรือช่วยรบของกองทัพเรือหรือ
กองทัพอื่นในกองกำลังทางทหารของข้าศึก

๒.๖ ได้รับการดัดแปลงให้เป็นกำลังรบ สนับสนุนขีดความสามารถในการรบของฝ่ายศัตรู

๒.๗ ข้าศึกได้สนธิกำลังกองเรือพาณิชย์เข้าเป็นกำลังรบ/กำลังสนับสนุนการรบ ตามเงื่อนไขของพิธีสารกรุงลอนดอน ๑๘๖๖ ซึ่งอาจอยู่ภายใต้สภาวะการณ์ของการเผชิญหน้า ทำให้เรือดำน้ำเผชิญกับภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงหรืออาจเกิดความล้มเหลวของภารกิจ

๔๓๐ เรือและอากาศยานข้าศึกที่ได้รับยกเว้นจากการทำลายโดยเรือดำน้ำ

กฎของการรบทางเรืออันเกี่ยวข้องกับเรือและอากาศยานข้าศึกอันว่าด้วยการได้รับยกเว้นจากการจับกุมและ/หรือทำลายโดยเรือรบนั้นให้ใช้บังคับต่อเรือดำน้ำด้วย

๔๓๑ การรบทางอากาศเหนือทะเล

๑. อากาศยานทางทหาร อาจใช้ระบบอาวุธในการโจมตีเรือรบและอากาศยานทหาร รวมถึงเรือช่วยรบของกองทัพเรือหรือกองทัพอื่นที่ใดก็ตามนอกเขตเป็นกลาง เรือสินค้าข้าศึกและอากาศยานพลเรือนอาจถูกโจมตีและทำลายโดยอากาศยานทหาร อยู่ภายใต้สถานการณ์ดังต่อไปนี้

๑.๑ เมื่อปฏิเสธอย่างเด็ดขาดที่จะปฏิบัติตามคำสั่งบังคับให้มุ่งไปในทิศทางตามคำสั่งบังคับของอากาศยานที่เข้ามาสกัดกั้น

๑.๒ เมื่อเดินทางอยู่ในขบวนคุ้มกันคอนวอยของเรือรบข้าศึกหรืออากาศยานทหาร

๑.๓ เมื่อติดอาวุธ

๑.๔ เมื่อเข้าร่วมปฏิบัติการหรือให้ความช่วยเหลือไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ในระบบการข่าวกรองทางทหารของข้าศึก

๑.๕ เมื่อปฏิบัติด้วยขีดความสามารถใด ๆ ในฐานะของเรือช่วยรบของกองทัพเรือหรือสมรรถนะของกองทัพอื่นของข้าศึกและ

๑.๖ เมื่อเข้าสนธิกำลังรบของข้าศึกหรือกำลังสนับสนุนการรบของข้าศึก

๒. ในกรณีที่ความจำเป็นทางทหารเปิดช่องให้อากาศยานทางทหารจะถูกกำหนดหน้าที่ให้ค้นหาผู้ที่เรือต้องอับปางบาดเจ็บและป่วยไข้ภายหลังจากการรบทางเรือยุติลงบริเวณที่คาดว่าจะพบผู้รอดชีวิตจะถูกแจ้งในโอกาสแรกไปยังเรือผิวน้ำ อากาศยานหรือหน่วยค้นหาและช่วยชีวิตบนฝั่งเมื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือ

๓. ในทางประวัติศาสตร์การยอมจำนนของเรือและอากาศยานข้าศึกเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยปรากฏมีขึ้นบ่อยครั้งนัก แต่ถ้าข้าศึกมีเจตนาอย่างแท้จริงที่จะยอมจำนน ภายใต้อาณัติการณ์ที่ไม่ขัดขวางต่อการยอมจำนนนั้น หรือสถานการณ์บ่งชี้ว่าข้าศึกมีเจตนาเช่นนั้น ข้าศึกจะถูกโจมตีไม่ได้

๔๓๒ เรือและอากาศยานที่ได้รับการยกเว้นจากการขัดขวางโดยอากาศยานทหาร

๔๓๓ การทิ้งระเบิดและระดมยิงฝั่ง

๑. เพื่อประโยชน์ตามความมุ่งหมายของเอกสารนี้ คำว่า “การทิ้งระเบิด” (และระดมยิงฝั่ง) หมายถึงการทิ้งระเบิดโดยเครื่องบินและการระดมยิงฝั่ง โดยกำลังทางเรือแก่เป้าหมายที่เป็นข้าศึกบนพื้นดินด้วยอาวุธต่าง ๆ รวมทั้ง ปืนใหญ่เรือ อาวุธปล่อยนำวิถี และอาวุธปล่อยจากเครื่องบิน

๒. อนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ ๘ (ค.ศ.๑๙๖๗) เกี่ยวกับการระดมยิงฝั่งโดยกำลังทางเรือในเวลาสงครามได้กำหนดความทั่วไปของการระดมยิงเป้าหมายบนฝั่งโดยกำลังทางเรือ กฎนี้ได้รับการพัฒนาต่อมาโดยการปฏิบัติทางจารีตประเพณีในสงครามโลกครั้งที่ ๑ และ ๒ การพิพาทกรณีเกาะฟอล์กแลนด์/มัลวินาส และสงครามอ่าวเปอร์เซีย การเน้นนี้ถือหลักการกว้าง ๆ ของกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันด้วยอาวุธ ซึ่งภาคีคู่พิพาทได้ถูกห้ามโจมตีโดยตรงต่อเป้าหมายที่มีพลเรือน ต้องหลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดการบาดเจ็บและทุพพลภาพที่ไม่จำเป็น และการโจมตีทำลายทรัพย์สินอย่างล้างผลาญก็ต้องห้ามด้วยเพื่อเป็นการให้ความสำคัญต่อแนวความคิดทางด้านมนุษยธรรม กฎทั่วไปเกี่ยวกับการทิ้งระเบิดและระดมยิงฝั่งจะต้องได้รับการยึดถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

๔๓๔ การแจ้งเตือนก่อนการทิ้งระเบิด/ระดมยิงฝั่ง

เมื่อสถานการณ์ทางทหารเปิดโอกาสอำนวยให้ผู้บังคับบัญชาทหารจะต้องใช้ความพยายามที่เหมาะสม ทุกประการ ในการแจ้งเตือนประชาชนพลเรือนที่พักอาศัยใกล้เคียงกับเป้าหมายทางทหารที่จะทำการโจมตี การแจ้งเตือนอาจประกาศเป็นการทั่วไปมากกว่าที่จะกำหนดบริเวณลงไปโดยเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้กองกำลังที่จะทิ้งระเบิด/ระดมยิงฝั่งตกอยู่ในอันตรายหรือขัดขวางต่อความสำเร็จของภารกิจดังกล่าว

๔๓๕ การโจมตีทำลายที่พักอาศัยของพลเรือน

การโจมตีทำลายอย่างล้างผลาญหรือโดยเจตนาต่อพื้นที่ที่มีประชาชนพลเรือนอาศัยกันอยู่อย่างหนาแน่น รวมทั้งมหานคร เมือง หมู่บ้านเป็นการต้องห้าม เป้าหมายทางทหารหนึ่ง ๆ ซึ่งอยู่ในเขตมหานคร เมืองหรือหมู่บ้านอาจถูกโจมตีทิ้งระเบิด/ระดมยิงได้ถ้าจำเป็นเพื่อให้เข้าสีกยอมจำนน โดยเสียเวลา ชีวิต และพลังแรงกายน้อย ที่สุด การบาดเจ็บของประชาชนพลเรือนโดยไม่เจตนาหรือความเสียหายที่สืบเนื่องที่เกิดแก่ทรัพย์สินของพลเรือนจะต้องไม่มากเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ทางทหารที่คาดว่าจะได้รับจากการโจมตี

๔๓๖ การก่อให้เกิดความหวาดกลัว

การทิ้งระเบิดหรือระดมยิงด้วยปืนใหญ่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพียงประการเดียวคือ เพื่อให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวเป็นการต้องห้าม

๔๓๗ เมืองที่ไม่มีการป้องกันหรือเขตปลอดทหารที่ตกลงกัน

ผู้เป็นฝ่ายในสงครามได้ถูกบัญญัติฯ ห้ามมิให้ทิ้งระเบิดหรือระดมยิงปืนใหญ่ไปยังเมืองหรือมหานครที่ไม่มีการป้องกันและ ได้เปิดให้ฝ่ายตนหรือพันธมิตรเข้าได้ เมืองหรือมหานครซึ่งอยู่หลังแนวข้าศึกนั้นโดยคำนิยามแล้วไม่ว่าจะไม่มีการป้องกันหรือเป็นเมืองเปิด และมีเป้าหมายทางทหารภายในเมืองหรือมหานครนั้น อาจถูกทำลายได้โดยการทิ้งระเบิดหรือระดมยิงด้วยปืนใหญ่ เขตปลอดทหารที่ได้ตกลงกันไว้เป็นอันต้องห้ามจากการทิ้งระเบิดหรือระดมยิงด้วยปืนใหญ่

๔๓๘ สิ่งปลูกสร้างทางการแพทย์และหน่วยแพทย์ (ทั้งเคลื่อนที่และประจำที่)

ยานพาหนะทางการแพทย์จะถูกทิ้งระเบิดหรือระดมยิงด้วยปืนใหญ่ โดยเจตนาไม่ได้ ผู้เป็นฝ่ายในสงครามจำเป็นต้องทำให้แน่ใจได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์จะต้องอยู่ในบริเวณที่การโจมตีต่อเป้าหมายทางทหารในบริเวณที่อยู่ใกล้เคียงจะต้องไม่ทำอันตรายต่อความปลอดภัยของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์นั้น ๆ ถ้าสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์จะถูกใช้เพื่อจุดมุ่งหมายทางทหารโดยไม่เป็นไปตามภารกิจทางมนุษยธรรมแล้ว ถ้ามีการแจ้งเตือนตามสมควรว่าการดำเนินการเช่นนั้นต่อไปจะเป็นผลให้สถานะที่เคยได้รับความคุ้มครองนั้นต้องสูญเสียไป และกลายเป็นเป้าหมายที่โจมตีได้ เครื่องหมายพิเศษทางการแพทย์ เครื่องหมายกาชาดหรือซีกวงเดือนแดงจะต้องแสดงไว้ให้เห็นเด่นชัดที่สิ่งปลูกสร้างหรือหน่วยแพทย์เพื่อแสดงสถานะของตนว่ามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง วัตถุ ใด ๆ ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์จะถูกโจมตีไม่ได้ ไม่ว่าจะแสดงหรือไม่แสดงเครื่องหมายที่ได้รับความคุ้มครองนั้น

๔๓๕ เขตโรงพยาบาลพิเศษและเขตเป็นกลาง

เมื่อผู้เป็นฝ่ายในสงครามตกลงกันให้ตั้งเขต โรงพยาบาลและเขตเป็นกลางขึ้น เขตโรงพยาบาลและเขตเป็นกลางนี้จะได้รับสิทธิคุ้มกันจากการทิ้งระเบิดหรือระดมยิงด้วยปืนใหญ่ตามที่ข้อตกลงระบุไว้

๔๔๐. โรงเรียนและสถานที่สำคัญทางศาสนา, แหล่งวัฒนธรรม, และอาคารที่เกี่ยวข้องกับสาธารณกุศล

โรงเรียน สถานศึกษา และสถานที่ก่อสร้างหรืออาคารนี้ อุตสาหกรรมหรือให้ใช้ประกอบพิธีทางศาสนา ศิลปะ หรือที่เกี่ยวข้องกับสาธารณกุศล สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และศาสนาอื่น ๆ แหล่งวัฒนธรรม หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้เพื่อการสาธารณกุศลต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ควรถูกทำลายหรือถูกโจมตี ถ้าหากว่าไม่ได้ถูกนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางทหาร ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของประชากรผู้อยู่ในท้องถิ่นนั้นที่จะต้องแน่ใจ และมั่นใจว่าอาคารที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการดังกล่าวข้างต้นนั้น ได้ถูกทำเครื่องหมายเพื่อการคุ้มครองจากการถูกทำลายไว้แล้ว เช่น เครื่องหมายสี่เหลี่ยมซึ่งถูกแบ่งเป็นสามเหลี่ยมสองภาพ ส่วนบนสีดำ ส่วนล่างสีขาว

๔๔๑. เขื่อนและทำนบกั้นน้ำ

เขื่อน ทำนบ สิ่งก่อสร้างที่ใช้กักเก็บน้ำ และเครื่องติดตั้งอุปกรณ์อื่น ๆ หากเมื่อถูกทำลายหรือพังทลายลงแล้วจะทำให้เกิดน้ำท่วมหรือสิ่งอันตรายอื่น ๆ ต่อ ประชากร พลเรือน นั้น ไม่ควรถูกทำลาย ถึงแม้ว่าการโจมตีทำลายนั้นจะเกี่ยวพันกับการได้เปรียบทางทหารในการส่งกำลังบำรุงและการสนับสนุนการรบก็ตาม ในทางตรงกันข้าม เครื่องติดตั้งสิ่งอุปกรณ์ที่ประกอบด้วยพลังงานอันตรายต่าง ๆ และถูกใช้โดยประเทศคู่สงครามเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางทหาร จะไม่ได้รับความคุ้มครอง

ตอนที่ ๔. อาวุธที่ถูกกฎหมายเพื่อใช้ในการทำสงครามและระบบอาวุธ

๔๔๒. กล่าวทั่วไป

๑. ในตอนที่ ๔. นี้จะกล่าวถึงการพิจารณาทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อาวุธเพื่อการสงครามรวมทั้งระบบอาวุธ ซึ่งเป็นพื้นฐานทางด้านกฎหมายว่าด้วยการพิพาทกันทางด้านอาวุธ โดยเป็นสิทธิของ

ประเทศคู่พิพาทที่ขัดกันด้วยอาวูรมีสหิทธิที่จะเลือกวิธีการหรือการดำเนินการของสงครามที่ไม่ถูกจำกัด ตามหลักของกฎหมายว่าด้วยการขัดแย้งกันด้วยอาวูรนี้ถูกบังคับใช้ในกรณีของลักษณะการนำอาวูรมาใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทำอาวูร และรูปแบบของสงครามที่ทำให้ได้รับบาดเจ็บ และทนทุกข์ทรมานเกินความจำเป็นนั้นจะเป็นข้อห้าม เหตุผลโดยสรุปแล้วก็คือว่าอาวูร ซึ่งโดยลักษณะธรรมชาติจะถูกนำมาใช้เพื่อการต่อต้านวัตถุประสงค์ทางทหารโดยตรง และดังนั้นหากการดำเนินการทำให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการรบต้องเกิดความเสียหายต่ออันตรายเท่ากับบุคคลที่ทำการรบจะเป็นข้อห้ามและถูกจำกัด สืบเนื่องจากเหตุผลการไม่แบ่งแยกระหว่างทหารหรือพลเรือนหรือผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง อาวูรบางประเภท เช่น สารพิษ จะถูกห้ามนำมาใช้ และเป็นอาวูรที่ผิดกฎหมายในทุกกรณี อาวูรประเภทอื่นอาจถูกจำกัดว่าผิดกฎหมายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงหรือการเพิ่มอันตรายโดยการดัดแปลงและเพิ่มเติม เช่น วัตถุระเบิดที่เคลือบด้วยสารพิษ และยังคงมีอาวูรบางประเภทที่ผิดกฎหมายและห้ามใช้โดยลักษณะการทำงาน เช่น การตั้งเวลาทำงานของทุ่นระเบิดแบบลอยตามน้ำ ซึ่งจะเป็อันตรายต่อเรือสินค้า และเรือข้าศึก ประการสุดท้าย อาวูรบางประเภท อาจจะถูกกำหนดให้เป็นผิดกฎหมายตามหลักวัตถุประสงค์เมื่อมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการรบ และการคุ้มครองรักษาทรัพย์สินของผู้อื่น

๒. สิ่งที่น่าสนใจสำหรับนายทหารเรือคือ กฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวูร ที่เกี่ยวข้องกับทุ่นระเบิด, ทุ่นระเบิด, ตอร์ปิโด, อาวูรที่แตกกระจายเป็นกลุ่มหรือเศษชิ้นเล็กชิ้นน้อย, เครื่องที่ทำให้เกิดการหน่วงเวลาทำงาน, อาวูรที่ทำให้เกิดเพลิงไหม้และการโกลาหลอลหม่าน, เครื่องมือที่ทำให้เกิดพลังงานและเป่าพื้นขอบฟ้า อาวูรและระบบอาวูรต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกพิจารณาในลักษณะของผลกระทบหรือเป็นเหตุให้เกิดการบาดเจ็บและเจ็บปวดทุกข์ทรมานเกินจำเป็น

๔๔๓. การบาดเจ็บหรือความเจ็บปวดที่ทุกข์ทรมานเกินจำเป็น

อาวูรสังหารบุคคลถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการฆ่าหรือทำให้กองกำลังฝ่ายข้าศึกไร้ซึ่งสมรรถภาพในการทำการรบอาจถึงแก่ความตาย บาดเจ็บ และเจ็บปวดจากการสู้รบถือว่าเป็นอาวูรที่ถูกกฎหมายตามหลักกฎหมายสงคราม แต่สำหรับอาวูรที่ถูกออกแบบมาเพื่อใช้จนเป็นเหตุให้เกิดความเจ็บปวดทุกข์ทรมานเกินความจำเป็นนั้นจะถูกห้ามนำมาใช้ เพราะถือว่าระดับของอาวูรประเภทนี้ ผิดหลักวัตถุประสงค์ของการใช้อาวูรต่อการได้เปรียบทางทหารในการทำสงคราม การแพร่กระจายของสารพิษ และอาวูรประเภทวัตถุระเบิดนั้นก็ถูกจัดอยู่ในอาวูรประเภทนี้ด้วยเหมือนกัน ในลักษณะเดียวกันการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ยากแก่การค้นหาและตรวจพบ หรือไม่สามารคค้นหาด้วยอุปกรณ์ที่ใช้รังสีเอ็กซ์-เรย์ ตรวจจับ เช่น แก้ว พลาสติกใส นำมาใช้เป็นส่วนประกอบของกลไกวัตถุระเบิดทางทหาร เพื่อทำให้เกิดความเจ็บปวดนั้นจะถูกห้ามนำมาใช้เพื่อการนี้ ตั้งแต่หมดความจำเป็นที่จะใช้เพื่อการบริการทางการแพทย์ ในการปฐมพยาบาล และรักษาบาดแผล การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่มีความจำเป็นต่อส่วนประกอบสำคัญของวัตถุระเบิดเพื่อจัดทำเป็นวัตถุระเบิดนั้นจะถูกห้าม เช่น ตำลึ หรือวัตถุอื่น ๆ ยกเว้นการใช้เพื่อการบรรจุหีบห่อของวัตถุระเบิด

๔๔๔. ผลกระทบจากอาวูรที่ไม่เลือกเป้าหมาย

อาวุธที่ไม่สามารถควบคุมการทำงานเพื่อการโจมตีเป้าหมายหรือเข้าศึกได้ จะถูกห้ามนำมาใช้ เนื่องจากผลกระทบจากการที่ไม่เลือกเป้าหมาย ทู่นระเบิดลอยตามน้ำซึ่งถูกพัฒนาไปตามกระแสลม กระแสน้ำ และอาวุธปล่อยนำวิถีระยะไกลที่ไม่สามารถควบคุมการทำงาน เช่น จรวด V - 1, V - 2 ของเยอรมันในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ หรืออาวุธปล่อย SCUD ของอิรักระหว่างสงครามอ่าวเปอร์เซีย ก็ถูกจัดอยู่ในอาวุธนี้เช่นเดียวกัน อาวุธประเภทที่ไม่เลือกเป้าหมายจะเป็นอาวุธที่ทำให้เกิดความยุ่งยากสับสน เพราะว่าอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บล้มตายของพลเรือนโดยไม่เจตนา ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับความ ต้องการตามวัตถุประสงค์ในการได้เปรียบทางทหาร หรือชัยชนะของสงคราม กระสุนปืนใหญ่ที่ยิงแล้วเข้าสู่เป้าหมายก่อนข้างจะถูกต้องแม่นยำนั้นจะถูกจัดเป็นอาวุธประเภทที่ไม่เลือกเป้าหมาย เพราะว่าอาจจะพลาดเป้าหรือนำความเคืองร้อน ความเสียหายไปสู่ผู้อื่นที่อยู่ข้างเคียงได้ โดยกลับกัน การโจมตีที่ระเบิดโดยใช้ บอลถุน ซึ่งไม่สามารถบังคับทิศทางได้ จึงถือว่าเป็นอาวุธที่ผิดกฎหมาย

๔๔๕. ทู่นระเบิด

๑. ทู่นระเบิดเป็นอาวุธที่ใช้ได้ผลดีมากและมีประสิทธิภาพสำหรับการป้องกันพื้นที่ชายฝั่ง ฐานทัพ ท่าเรือ ต่อต้านเรือผิวน้ำและเรือดำน้ำ ในสงครามผิวน้ำและสงครามปราบเรือดำน้ำ รวมทั้งการปิดอ่าวทู่นระเบิด จัดว่าเป็นอาวุธที่ถูกกฎหมายแต่ลักษณะการทำงานที่มีลักษณะการทำงานที่ไม่เลือกเป้าได้ ทำให้ต้องกำหนดวิธีการใช้ตามหลักของกฎหมายสงครามหรือกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ เหตุการณ์ บานปลายจากการใช้ทู่นระเบิดที่ไม่สามารถควบคุมการทำงานของทู่นระเบิด หรือการเลือกเป้าหมายใน ระหว่างสงครามรัสเซียกับญี่ปุ่น พ.ศ.๒๔๕๗ -๒๔๕๘ ได้ทำให้เกิดความเสียหายครั้งยิ่งใหญ่ต่อเรือสินค้า ของพลเรือนที่มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการรบครั้งนั้นในระหว่างปัญหาความขัดแย้งและภายหลัง จนเป็นที่มา ของอนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ ๓ ค.ศ.๑๙๐๗ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางทู่นระเบิดดักเรือดำน้ำ วัตถุประสงค์ของ กฎหมายตามอนุสัญญาฉบับนั้น เพื่อรับประกันและแน่ใจได้ว่าจะไม่มีการกระทำที่อันตรายต่อเรือสินค้าของ เอกชนที่มีได้เกี่ยวข้องกับการรบ กฎเหล่านี้ได้กำหนดไว้ว่าทู่นระเบิดจะต้องถูกสร้างหรือออกแบบมาให้ไม่มี อันตรายหยุดทำงานทันทีภายหลังที่หลุดลอยออกจากพื้นที่ที่กำหนดหรือสิ่งที่ยึดติดไว้หรือมิฉะนั้นจะต้องอยู่ใน ความควบคุมหรือความรับผิดชอบของประเทศที่นำไปวาง นอกจากนี้แล้วตามหลักของกฎหมาย อนุสัญญากรุงเฮกยังกำหนดให้เจ้าของเรือสินค้าต้องได้รับการแจ้งเตือน เกี่ยวกับพื้นที่ของสนามทู่นระเบิด ทันทีทันใดที่มีการปฏิบัติการทางทหาร

๒. ถึงแม้ว่าบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงเฮก เมื่อ ปี ค.ศ.๑๙๐๗ จะยังคงเป็นกฎข้อบังคับที่ยึดถือ ปฏิบัติโดยเน้นย้ำเฉพาะตำบลที่ หรือตำแหน่งในการวางทู่นระเบิดตามหลักการของสงครามทู่นระเบิด การ พัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ได้ทำให้มีการพัฒนาระบบอาวุธเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งก็แน่ชัดว่ามีได้มีผลสืบ เนื่องมาจากร่างกฎหมายฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม หลักทั่วไปของร่างกฎหมายในการประชุมเมื่อปี ค.ศ.๑๙๐๗ ยัง เป็นบทบัญญัติที่มีไว้เพื่อเป็นคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ทู่นระเบิดตามหลักกฎหมายสงคราม

๓. ทู่นระเบิดสมัยใหม่เป็นอาวุธที่ได้รับการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยแรก ๆ จะเป็น อาวุธที่ไม่จำแนกเป้าหมาย ประเภทกระแทกระเบิด และพลาดเป้าบ่อย ๆ จนถึงขั้นเป็นอาวุธที่ต้องใช้เทคนิค

สูง มีอุปกรณ์ที่สามารถเลือกเป้าด้วยความสามารถในการจุดชนวนระเบิดด้านต่าง ๆ ปัจจุบันนี้ทุ่นระเบิด อาจจะทำางานด้วยกลไกการกระทบระเบิด, เสียง เส้นแรงแม่เหล็ก หรือความไวต่อการเปลี่ยนแปลงแรงกดของน้ำ ซึ่งเกิดจากการผ่านเข้าไปในพื้นที่นั้นของยานพาหนะประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องบิน เรือผิวน้ำ และ ยานใต้น้ำ สำหรับวัตถุประสงค์ของเอกสารฉบับนี้ทุ่นระเบิดที่ใช้ในทะเลหรือของทหารเรือถูกแบ่งออกเป็น ทุ่นระเบิดในความควบคุม หรือทุ่นระเบิดพร้อมระเบิด ทุ่นระเบิดพร้อมระเบิดนี้จะทำงานด้วยอุปกรณ์การ ปลดกระดิ่งนิรภัยทุกรูปแบบหรือถูกตั้งให้ทำงานด้วยลักษณะการวางตัว เพื่อให้เกิดการระเบิดเมื่อจุด ระเบิดตามค่าตัวแปรต่าง ๆ ที่ได้ตั้งไว้ สำหรับทุ่นระเบิดในความควบคุมจะไม่ทำงานจนกว่าจะได้รับการ ตอบสนองจากลักษณะการควบคุมการทำงานในลักษณะต่าง ๆ

๔๔๖ การวางทุ่นระเบิดในยามปกติ

๑. เพื่อช่วยในการรักษาความปลอดภัยของประเทศชาติต่าง ๆ อาจวางทุ่นระเบิดพร้อมระเบิด และทุ่นระเบิดในความควบคุมภายในน่านน้ำของตนเอง เวลาใดก็ได้โดยที่จะมีการแจ้งเตือนหรือไม่มีก็ได้ นอกจากนั้นแล้วชาติต่าง ๆ อาจวางทุ่นระเบิดภายในน่านน้ำหมู่เกาะของตน (ภายนอกของเส้นทางเดินเรือ ในทะเลหรือเส้นทางเดินเรือโดยทั่วไปตามปกติ) และทะเลอาณาเขตในระหว่างยามปกติได้เมื่อเห็นว่ามี ความจำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษาความปลอดภัยของชาติ ถ้าหากทุ่นระเบิดพร้อมระเบิดถูกนำไปวาง ในน่านน้ำหมู่เกาะหรือทะเลอาณาเขต การประกาศแจ้งเตือนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเกี่ยวกับ พื้นที่ของสนามทุ่นระเบิดที่ได้วางไว้จริงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะว่าสิทธิการผ่านโดยสุจริตนั้นสามารถถูกระงับ ไว้เป็นการชั่วคราวเท่านั้น ทุ่นระเบิดพร้อมระเบิดนั้นจะต้องควาดให้หมดหรือหมดสภาพการทำงานใน ลักษณะพร้อมระเบิดทันทีที่การวางเพื่อต่อต้านภัยคุกคามได้สิ้นสุดลง ทุ่นระเบิดพร้อมระเบิดนี้จะไม่สามารถ นำไปวางบริเวณช่องแคบที่เป็นเส้นทางเดินเรือสากลหรือน่านน้ำภายในหมู่เกาะที่เป็นเส้นทางเดินเรือทะเล ในระหว่างยามปกติ สำหรับการวางทุ่นระเบิดในความควบคุมภายในน่านน้ำหมู่เกาะ หรือภายในทะเลอาณา เขตของประเทศต่าง ๆ ไม่มีความจำเป็นต้องมีการประกาศแจ้งเตือนหรือการควาดออกจากพื้นที่

๒. ทุ่นระเบิดทางเรือมีอาจนำไปวางในบริเวณน่านน้ำภายในทะเลอาณาเขตหรือน่านน้ำหมู่เกาะที่ กำหนดให้เป็นเส้นทางเดินเรือทะเลหรือเส้นทางเดินเรือตามปกติอื่น ๆ ในยามปกติได้หากปราศจากการ ยินยอมของประเทศนั้น ๆ อย่างไรก็ตามทุ่นระเบิดในความควบคุมอาจถูกนำไปใช้วางในน่านน้ำสากลได้ (ภายในทะเลอาณาเขตของประเทศนั้น ๆ) หากไม่รบกวนและขัดต่อกฎการเดินเรือหรือการใช้มหาสมุทร โดยไม่มีเหตุผลความจำเป็น ทั้งนี้การกำหนดว่าอะไรคือ รบกวนขัดขวางโดยไม่มีเหตุผลความจำเป็นในที่นี้ จะรวมหมายถึงการรักษาสภาพสมดุลขององค์ประกอบต่าง ๆ รวมทั้งอัตราส่วนสำหรับพื้นที่ที่วางทุ่นระเบิด (เปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ) (ลักษณะตำบลที่ของประเทศต่อความต้องการป้องกันตนเอง) , ขอบเขตของพื้นที่ ที่จำเป็นต้องวางทุ่นระเบิด, ปัจจัยความเสี่ยงต่อการขัดกับกฎในการใช้ทะเลหรือมหาสมุทร, และระยะเวลา ของการวางเพื่อให้มีผลต่อฝ่ายตรงข้ามและด้วยเหตุที่ว่าทุ่นระเบิดในบังคับนี้ไม่ได้ทำให้เกิดอันตรายต่อการ เดินเรือ ดังนั้นการประกาศแจ้งเตือนต่อประเทศต่าง ๆ จึงไม่มีความจำเป็น

๓. ทุ่่นระเบิดพร้อมระเบิดไม่อาจนำไปวางในพื้นที่ที่เป็นน่านน้ำสากลได้ก่อนที่จะเกิดการขัดแย้งด้วยอาวุธระหว่างประเทศ, ยกเว้นภายใต้ความพยายามในการป้องกันตนเองเพื่อให้เกิดผลโดยส่วนรวมอย่างสูงสุด จึงเป็นการสมควรที่ทุ่่นระเบิดพร้อมระเบิดจะถูกกำหนดให้วางในน่านน้ำสากลโดยที่ต้อ้งมีการจัดทำประกาศเตือนล่วงหน้า ประเทศใดที่วางทุ่่นระเบิดพร้อมระเบิดในน่านน้ำสากลในยามปกติต้อ้งจัดทำประกาศแจ้งเตือนเกี่ยวกับพื้นที่สนามทุ่่นระเบิดอย่างสม่าเสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าเรือสินค้าต่าง ๆ ที่จะเดินทางผ่านเข้ามาในพื้นที่อันตรายได้รับการแจ้งเตือนอย่างเหมาะสม ทุ่่นระเบิดพร้อมระเบิดทุกกลุ่ก จะต้อ้งหมดสภาพหรือปราศจากอันตราย หรือได้รับการเก็บได้ หลังจากเหตุขัดแย้งได้สิ้นสุดลงในทันที

๔๔๗ การวางทุ่่นระเบิดในระหว่างเหตุการณ์ขัดแย้งด้วยอาวุธ

๑. ทุ่่นระเบิดทางเรืออาจนำไปใช้ได้อย่างถูกกฎหมายโดยประกาศคู่สงครามหรือที่ขัดแย้งด้วยอาวุธ ตามขอบเขตดังต่อไปนี้

- ก. ประกาศแจ้งเตือนที่เป็นสากลของตำบลที่สนามทุ่่นระเบิดจะต้อ้งจัดทำทันทีทันใดที่มีการปฏิบัติการทางทหารเกิดขึ้น
- ข. ประเทศที่เข้าร่วมสงครามไม่อาจนำทุ่่นระเบิดไปวางในน่านน้ำทะเลอาณาเขตของประเทศที่มีได้เข้าร่วมสงคราม
- ค. ทุ่่นระเบิดประจำที่จ้อ้งหมดสภาพการทำงานทันทีที่หลุดลอยออกจากพื้นที่ที่กำหนด
- ง. ทุ่่นระเบิดที่มีได้มีสิ่งยึดติด หรือทุ่่นระเบิดลอยตามน้ำถ้าหากไม่ได้ทำให้แน่นหรือฝังไว้กับพื้นท้องทะเลจะต้อ้งหมดสภาพการทำงานหรือไม่มีอันตรายทันทีภายใน ๑ ชั่วโมง หลังจากที่ไม่สามารถควบคุมให้อยู่ในพื้นที่ที่ต้อ้งการ
- จ. ตำบลที่ของสนามทุ่่นระเบิดต้อ้งได้รับการบันทึกไว้ให้ถูกต้องแน่นอน เพื่อสะดวกในการกวาดหรือเก็บคืน
- ฉ. ทุ่่นระเบิดทางเรืออาจจะถูกกำหนดให้วางโดยปิดช่องแคบ สำหรับเรือชาติเป็นกลางแต่ไม่ใช่ในลักษณะที่ปิดหรือกีดขวางเส้นทางผ่านช่องแคบระหว่างประเทศที่มีลักษณะเป็นสากลหรือเส้นทางเดินเรือผ่านระหว่างหมู่เกาะของน่านน้ำหมู่เกาะ
- ช. ทุ่่นระเบิดทางเรือไม่อาจนำไปวางบริเวณชายฝั่งท่าเรือของฝ่ายตรงข้ามเพียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการปิดกั้นหรือต้อกเรือสินค้า แต่อาจจะถูกนำไปวางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ เพื่อการปิดล้อมท่าเรือ ชายฝั่ง และน่านน้ำของฝ่ายตรงข้าม
- ญ. การวางทุ่่นระเบิดในพื้นที่ที่ไม่จำกัดขอบเขตในน่านน้ำสากลนั้นเป็นข้อห้าม ด้วยเหตุผลดังกล่าวการวางทุ่่นระเบิดเพื่อปิดกั้นพื้นที่ชายฝั่งหรือหาดทรายอาจกระทำได้ เพื่อให้เรือสินค้าของชาติเป็นกลางที่จะยังคงมีเส้นทางสำรองที่เดินทางไปได้โดยรอบหรือผ่านไปยังพื้นที่ที่รับประกันได้ว่าปลอดภัย

๔๔๘. ทุ่่นระเบิดทางบก

ทุ่นระเบิดทางบกเป็นยุทธโศปกรณ์ที่ใช้วางบนดิน ใต้ดิน หรือใกล้ำ ๆ พื้นดินหรือผิวพื้นของพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งถูกออกแบบให้เกิดการระเบิดขึ้นได้ด้วยการตั้งเวลา ลักษณะการเข้าใกล้หรือการกระทบของบุคคล หรือยานพาหนะ หรือการควบคุมให้ทำงาน ด้วยที่ว่าอาวุธทุกประเภทกับหลักกฎหมายนั้นจะถูกกฎหมาย หรือไม่ทุ่นระเบิดทางบกนี้จะต้องพิจารณาที่วัตถุประสงค์ทางทหาร ลักษณะของการควบคุมทุ่นระเบิดใน บังคับจะช่วยในการแยกเป้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในกรณีของทุ่นระเบิดที่ไม่สามารถควบคุม การทำงานได้ในการทำงานลักษณะที่ไม่จำแนกเป้าหมายนี้ได้ออกให้เกิดการบาดเจ็บต่อบุคคลที่มีได้ทำการรบ หรือพลเรือนด้วย ด้วยเหตุนี้เองการใช้ทุ่นระเบิดสังหารบุคคลจะต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อให้ แน่ใจได้ว่าบุคคลพลเรือนจะไม่ได้รับบาดเจ็บจากการใช้ทุ่นระเบิดประเภทนี้ กฎหมายระหว่างประเทศได้ กำหนดไว้ว่าขอบเขตที่แน่นอนเป็นไปได้ของสนามทุ่นระเบิดประเทศคู่สงครามหรือที่เข้าร่วมสงคราม จะต้องบันทึกตำบลที่ของสนามทุ่นระเบิดทั้งหมดเพื่อสะดวกในการกู้ทำลายหรือถอดถอนภายหลังจากที่ยุติ สงครามหรือสงบศึกแล้ว ตามกฎจากการประชุมเมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้ระบุไว้ว่าทุ่นระเบิดสังหารบุคคลจะต้อง บรรลุหรือมีอุปกรณ์ทำลายตัวเองหรือสามารถทำให้ตัวมันเองมีสภาพเป็นกลาง ถ้าหากไม่วางในพื้นที่ที่ทำ เครื่องหมายไว้ชัดเจนซึ่งจะต้องระบุวัสดุที่เป็นเหล็กหนักไม่น้อยกว่า ๘ กรัม เพื่อความสะดวกแน่นอนในการ ค้นหา กู้ทำลาย

๔๔๕ ตอร์ปิโด

ตอร์ปิโดที่ยังไม่หมดสภาพการทำงานหรือหมดอันตรายต่อเรือสินค้าที่เดินทางผ่านโดยสุจริต หลังจากการปลดเป้าแล้วถือว่าเป็นอาวุธที่ผิดกฎหมาย ตอร์ปิโดส่วนมากถูกออกแบบให้หมดสภาพการ ทำงานและจมลงสู่พื้นท้องทะเลภายหลังจากระบบขับเคลื่อนไม่ทำงานแล้ว

๔๕๐ อาวุธประเภทที่แตกกระจายเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย หรือกลุ่มกระจุก

อาวุธประเภทนี้คืออาวุธที่สามารถขับเคลื่อนด้วยตัวเอง, ระเบิด, อาวุธปล่อยนำวิถี, Submunitions และลูกระเบิดมือที่ได้ถูกออกแบบให้แตกกระจายเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยภายหลังที่เกิดการระเบิด ซึ่งทำให้ เพิ่มรัศมีอำนาจการทำลายหรือเป็นอันตรายถึงชีวิต จะเป็นอาวุธที่ถูกกฎหมายเพื่อใช้ในการต่อต้านกองทหาร หรือพลรบ แต่เมื่อนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีพลเรือน หรือผู้ที่มีพลรบ รวมทั้งสิ่งของของบุคคลเหล่านี้ที่อยู่ ใกล้เคียง การใช้งานควรระมัดระวัง และแน่ใจว่าความสูญเสียหรือความเสียหายการบาดเจ็บล้มตายที่อาจ เกิดขึ้นได้เพิ่มเติมจากพลเรือนเหล่านั้นจะไม่เกิดขึ้นเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับที่ได้เปรียบทางทหารกับ การใช้งานของอาวุธประเภทนี้

๔๕๑ อาวุธประเภทกับดัก หลุมพรางเครื่องลวงและเครื่องมือหน่วงเวลาประเภทอื่น ๆ

อาวุธประเภทกับดัก หลุมพราง เครื่องลวงและเครื่องมือหน่วงเวลาประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้ จัดเป็นอาวุธที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากมิได้เป็นอาวุธที่ทำให้เกิดความทุกข์ทรมานเกินความจำเป็นหรือ ถูกใช้ในลักษณะการต่อต้านขัดขวางการปฏิบัติการทางทหารโดยตรง อาวุธหรือเครื่องมือที่ได้ถูกออกแบบ ให้เกิดความเข้าใจผิดเพื่อหลอกล่อดึงดูดความสนใจและมีผลต่อบุคคลที่มีพลรบ เช่น อุปกรณ์เด็กเล่น ตุ๊กตา เครื่องประดับ สิ่งของน่ารักน่าเอ็นดูเป็นสิ่งต้องห้าม การนำอาวุธประเภทกับดัก หลุมพราง และ

เครื่องมือหน่วงเวลาประเภทต่าง ๆ ไปใช้ในการป้องกันหรือขัดขวางการเคลื่อนย้ายของบุคคล สิ่งของ เช่น บุคคลที่ได้รับบาดเจ็บ ป่วย บุคคลที่เสียชีวิตแล้ว หรือเครื่องมือทางการแพทย์และสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ ก็ถือว่าเป็นสิ่งต้องห้าม ประเทศคู่สงครามหรือรัฐคู่พิพาทจะต้องทำการบันทึกตำบลที่ของกับดัก หลุมพราง หรือเครื่องมือหน่วงเวลาประเภทต่าง ๆ ไว้เช่นเดียวกับกับระเบิดหรือทุ่นระเบิด

๔๕๒ อาวุธเพลิงหรือการวางเพลิง

อาวุธประเภทที่ทำให้เกิดเพลิงไหม้ลูกเป็นไฟ ได้แก่ วัตถุระเบิด เชื้อปะทะ กระสุนดินดำที่ลากเป็นเส้นไปโดยรอบ ๆ การขว้างปากบเพลิง เปลวไฟ หรือระเบิดนาปาล์ม หรืออาวุธประเภทต่าง ๆ ที่มีลักษณะเดียวกันนี้จัดเป็นอาวุธที่ถูกกฎหมายในเมื่อถูกจัดเป็นอาวุธประเภทหนึ่งก็ควรใช้ในลักษณะที่สร้างความเสียหายการบาดเจ็บล้มตายโดยบังเอิญกับผู้อื่นเกินไปกว่าความมุ่งหมายที่จะได้เปรียบทางทหารจากการโจมตีหรือการปฏิบัติการทางทหารในครั้งนั้น ๆ

๔๕๓ อุปกรณ์สร้างหรือปลดปล่อยพลังงานโดยตรง

เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้พลังงาน ซึ่งรวมถึงเลเซอร์ ไมโครเวฟแบบไฮพาวเวอร์ ลำแสงขนาดเล็ก ไม่ได้อยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ ลำแสงเลเซอร์อาจถูกนำมาใช้ในลักษณะของการวัดระยะการกำหนดระยะหรือการค้นหาข้าศึก ซึ่งอาจเป็นไปได้ที่จะเป็นอันตรายต่อร่างกายของข้าศึก หรือการใช้เพื่อการต่อต้านพลรบโดยตรงในลักษณะที่เป็นอาวุธสังหารบุคคล การใช้งานของอาวุธประเภทนี้มีได้ละเมิดข้อห้ามของการเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บอย่างทุกข์ทรมานเกิดความจำเป็น อย่างไรก็ตาม การนำลำแสงเลเซอร์มาใช้เพื่อทำให้เกิดการตาบอดโดยตรงนั้นเป็นข้อห้าม

๔๕๔ ระบบอาวุธพันระยะขอบฟ้า

อาวุธปล่อยนำวิถีและอาวุธวิถีโค้งพันขอบฟ้าที่ไม่สามารถมองเห็นด้วยสายตา เป็นอาวุธที่ถูกกฎหมาย ซึ่งถูกนำมาใช้ประกอบกับอุปกรณ์ตรวจจับประเภทต่าง ๆ หรือถูกนำมาใช้ร่วมกับแหล่งข้อมูลของการกำหนดตำบลที่จากอุปกรณ์ตรวจจับจากภายนอกซึ่งมีประสิทธิภาพหรือขีดความสามารถในการแยกเป้าและพิสูจน์ทราบเพียงพอ

ตอนที่ ๕ อาวุธนิวเคลียร์ เคมี และชีวภาพ

๔๕๕. ทัวไป

อาวุธ นิวเคลียร์ เคมี และชีวภาพนี้ทำให้เกิดกฎหมายพิเศษจากปัญหาการขัดกันด้วยอาวุธอันเนื่องมาจากสาเหตุที่เป็นอาวุธไม่เลือกเป้าหมายและมีผลกระทบต่อบุคคลทั่วไป ในตอนนี้จะกล่าวถึงการพิจารณาทาง ด้านกฎหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนา การมีไว้ในครอบครอง การแพร่กระจาย และการนำไปใช้งานของอาวุธเหล่านี้

๔๕๖. อาวุธนิวเคลียร์

ไม่มีกฎหมายบังคับของกฎหมายจารีตประเพณีหรือข้อตกลงในกฎหมายระหว่างประเทศที่ห้ามชาติต่าง ๆ ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการขัดกันด้วยอาวุธ ถึงแม้จะไม่มีกรกล่าวถึงข้อห้าม การใช้อาวุธนิวเคลียร์เพื่อ

ต่อต้านข้าศึกและวัตถุประสงค์ทางทหารนั้นไม่เป็นการผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การใช้อาวุธนิวเคลียร์จะต้องปฏิบัติตามหลักต่อไปนี้ : สิทธิและอำนาจของกลุ่มประเทศที่เกิดปัญหาความขัดแย้งและต้องการจะแก้ไขด้วยการทำให้ข้าศึกได้รับบาดเจ็บโดยไม่จำกัดจำนวน, ห้ามนำอาวุธนิวเคลียร์ไปใช้ในการต่อต้านประชาชนพลเรือนด้วยเหมือนกัน, จะต้องมีการแยกประเภทจากกันตลอดเวลาระหว่างพลรบและผู้ที่มีใช้พลรบเพื่อมิให้เกิดผลกระทบในเวลาต่อมาให้มากที่สุดเท่าที่กระทำได้ จากอำนาจการทำลายล้างของอาวุธนิวเคลียร์นั้น ดังนั้นอำนาจการตัดสินใจในการสั่งใช้อาวุธนิวเคลียร์ควรจะออกจากผู้นำสูงสุดของรัฐบาล

๔๕๗. ข้อผูกพันจากสนธิสัญญา

๑. อาวุธนิวเคลียร์ถูกควบคุมด้วยข้อตกลงของระเบียบปฏิบัติในการควบคุมจำนวนการจำกัดการพัฒนาปรับปรุง การมีไว้ในครอบครอง การแพร่กระจายและการใช้งาน ข้อตกลงบางอย่างเหล่านี้ เช่น สนธิสัญญาการห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์ ๑๙๖๓ อาจจะไม่มีผลบังคับใช้ในยามสงครามก็ได้

๒. สนธิสัญญาการควบคุมอาวุธนิวเคลียร์ในทะเล จากสนธิสัญญาการประชุมหลายฝ่ายได้ห้ามการเคลื่อนย้ายการขนถ่ายหรือทิ้งอาวุธนิวเคลียร์ลงบนก้นทะเลและพื้นที่ท้องมหาสมุทรเกินกว่า ๑๒ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้ในการกำหนดควัระยะทะเลอาณาเขต ข้อห้ามนี้ได้รวมถึงโครงสร้างส่วนประกอบ เครื่องติดตั้งท่อยิง และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการเก็บรักษา การทดสอบ หรือการใช้งานของอาวุธนิวเคลียร์ สนธิสัญญานี้ได้ห้ามการวางทุ่นระเบิดที่เป็นอาวุธนิวเคลียร์ลงบนใต้ท้องทะเล พื้นที่ท้องมหาสมุทร หรือในพื้นที่ดินเกาะแก่งใต้น้ำที่อื่น ๆ อย่างไรก็ตามไม่ได้มีการห้ามใช้อาวุธนิวเคลียร์ในพื้นที่ที่เป็นน้ำทะเล โดยไม่เป็นอุปสรรคหรือสิ่งประกอบต่อท้องทะเล ได้แก่ ลูกระเบิดลึกหรือตอร์ปิโดที่มีนิวเคลียร์เป็นส่วนประกอบ

๓. สนธิสัญญาห้ามอวกาศ การประชุมหลายฝ่ายเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ห้ามการติดตั้งอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธทำลายล้าง หรือการวางตำแหน่งของอาวุธในวงโคจรของโลก การติดตั้งบนดวงจันทร์และรูปร่างของวัตถุอื่น ๆ ในท้องฟ้าและการติดตั้งในพื้นที่นอกอวกาศในรูปแบบต่าง ๆ ระบบอาวุธปล่อยนำวิถีพิสัยไกลมิได้รวมอยู่ในข้อห้ามนี้

๔. สนธิสัญญาแอนตาร์ติก (Antarctic treaty) สนธิสัญญาแอนตาร์ติก เกิดจากการประชุมหลายฝ่ายที่ได้กำหนดขึ้นมาและได้พิจารณาว่าแอนตาร์คตินั้น จะต้องกำหนดรวมถึงพื้นที่ทางตอนใต้ของละติจูด ๖๐ องศาใต้ และสงวนไว้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านสันติภาพเท่านั้น ข้อห้ามของสนธิสัญญาแอนตาร์คติกคือการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของการปฏิบัติการทางทหาร ได้แก่ การก่อสร้างฐานปฏิบัติการทางทหารและป้อมปราการต่าง ๆ การดำเนินการและความเคลื่อนไหวทางทหาร รวมทั้งการทดสอบอาวุธประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการระเบิดหรือการทดสอบของอาวุธนิวเคลียร์ เรือและอากาศยานที่ขนถ่ายหรือบรรทุกผู้โดยสารหรือสินค้าในแอนตาร์คติกจะต้องปฏิบัติตามกฎการเดินเรือและกฎการเดินอากาศสากล เรือที่เดินทางเข้าไปในพื้นที่ที่ขั้วบน ฝัมน้ำได้น้ำ รวมทั้งเครื่องบินหรืออากาศยานที่เดินทางเหนือ่านฟ้าของทะเลหลวง ภายในพื้นที่ตามสนธิสัญญาไม่มีผลหรือข้อผูกพันกับข้อห้ามตามสนธิสัญญานี้

๕. สนธิสัญญาของตลาเตลอลโค (Treaty of Tlatelolco) สนธิสัญญานี้เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศในกลุ่มลาตินอเมริกกันด้วยกันที่จะไม่นำเอาอาวุธนิวเคลียร์เข้ามาในลาตินอเมริกา อย่างไรก็ตาม สนธิสัญญานี้ไม่ได้กำหนดข้อห้ามชาติในลาตินอเมริกกันที่จะอนุญาตให้เรือและอากาศยานที่บรรทุกหัวรบนิวเคลียร์หรือใช้พลังงานนิวเคลียร์ของกลุ่มประเทศที่ไม่ใช่สมาชิกเข้าเยี่ยมเมืองท่าและแฉะลงจอด สนามบินหรือการเดินทางผ่านไปมาในทะเลอาณาเขตหรือน่านฟ้า สนธิสัญญานี้ไม่ได้พิจารณาและมีผลบังคับรวมไปถึงระบบขับเคลื่อนที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ของยานประเภทใดประเภทหนึ่ง

ก. พิธีสารฉบับที่ ๑ ของสนธิสัญญาเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มประเทศลาตินอเมริกกันที่กำหนดให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ เหนืออาณาเขตภายในพื้นที่ตามสนธิสัญญาโดยยึดตามบทบัญญัติของสนธิสัญญาที่ไม่มีการใช้ การนำเข้ามาหรือครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่ให้สัตยาบันในพิธีสารฉบับที่ ๑ อย่างไรก็ตามประเทศที่อยู่ในพิธีสารฉบับที่ ๑ ก็ยังคงใช้อำนาจตามที่อนุญาตให้เรือและอากาศยานหรือยานรบประเภทต่าง ๆ ของตน จอดที่สนามบินได้ตามพื้นที่ที่ได้กำหนดไว้ในพิธีสารโดยไม่ถือว่าเป็นระบบอาวุธ สิ้นค้า รวมทั้งระบบขับเคลื่อนด้วย

ข. พิธีสารฉบับที่ ๒ เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีอาวุธนิวเคลียร์อยู่ในครอบครอง ได้แก่ จีน ฝรั่งเศส รัสเซีย อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา เพื่อปฏิบัติตามแนวทางการไม่สะสมอาวุธนิวเคลียร์ตามสนธิสัญญา และจะไม่ใช้หรือบังคับให้ใช้อาวุธนิวเคลียร์ต่อประเทศในกลุ่มลาตินอเมริกกัน และการทำให้มีการละเมิดสนธิสัญญาของกลุ่มลาตินอเมริกกัน

๖. สนธิสัญญาของโรโรตองกา (Treaty of Rorotonga) เขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในแปซิฟิกตอนใต้ (South Pacific Nuclear – Weapon – Free Zone) และสนธิสัญญาของเพลินดาบา (Treaty of Pelindaba) เขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในแอฟริกา (African Nuclear – Weapon – Free Zone) สนธิสัญญาทั้งสองฉบับได้จัดทำขึ้นภายหลังสนธิสัญญาตลาเตลโค (Treaty of Tlatelolco) และกำหนดให้มีวัตถุประสงค์เดียวกัน

๗. สนธิสัญญาห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์ ตามสนธิสัญญาหลายฝ่ายได้ห้ามการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ในชั้นบรรยากาศ นอกอวกาศและใต้น้ำ มีชาติต่าง ๆ มากกว่า ๑๐๐ ชาติ ที่ร่วมลงนามให้สัตยาบันในสนธิสัญญานี้ รวมทั้งรัสเซีย อังกฤษ และสหรัฐ (ฝรั่งเศส และจีนไม่ได้เข้าร่วมลงนาม) สำหรับการทดสอบอาวุธนิวเคลียร์ในชั้นใต้ดินไม่ได้กล่าวรวมไว้ในสนธิสัญญานี้

๘. สนธิสัญญาห้ามการแพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ (Non – proliferation Treaty-NPT) เป็นข้อตกลงห้ามมิให้ชาติที่มีเทคโนโลยี หรืออาวุธนิวเคลียร์ส่งมอบเทคโนโลยีของอาวุธนิวเคลียร์ให้กับชาติที่ไม่มี และห้ามชาติที่ไม่มีอาวุธนิวเคลียร์รับอาวุธจากชาติอื่น

๙. ข้อตกลงเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธนิวเคลียร์ทวิภาคี สหรัฐและรัสเซีย (สหภาพโซเวียตเดิม) ต่างเข้าร่วมตามข้อตกลงทวิภาคีซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมและลดจำนวน หัวรบนิวเคลียร์และเครื่องปล่อยรวมไปถึงการลดอัตราเสี่ยงจากการเข้าใจผิด ซึ่งจะนำไปสู่การใช้อาวุธนิวเคลียร์ต่อกัน ซึ่งกล่าวไว้ใน “ข้อตกลง SALT II ปี 1972 และ 1977” (ข้อตกลงชั่วคราว SALT I สิ้นสุดลงแล้ว, ข้อตกลง SALT II ยังไม่ได้

ให้สัตยาบัน) “สนธิสัญญา INF 1988” รวมถึง “สนธิสัญญา START 1991 (STAR I) และสนธิสัญญา START 1992 (START II) สำหรับสนธิสัญญา START นี้ นับเป็นการริเริ่มกระบวนการในการทำลายด้าน ภายภาคต่อหวัรบนิวเคลียร์ทางยุทธศาสตร์และเครื่องปล่อยโดยประเทศสหรัฐฯ, รัสเซีย, ยูเครน, เบลารุส และคาซัคสถาน

๔๕๘ อาวุธเคมี

๑. กฎหมายระหว่างประเทศห้ามเป็นฝ่ายใช้อาวุธเคมีร้ายแรงก่อนในการขัดกันด้วยอาวุธ
๒. ข้อผูกพันในสนธิสัญญา ในอนุสัญญาว่าด้วยก๊าซแห่งเจนีวาปี 1925 ได้ห้ามการใช้ก๊าซสาบกัด, ก๊าซพิษ หรือก๊าซอื่น ๆ ในขณะที่สงครามรวมถึงสงครามเชื้อโรค (อนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี 1925) นับว่าเป็น ข้อตกลงระหว่างประเทศที่สำคัญซึ่งมีผลบังคับใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อห้ามเกี่ยวกับอาวุธเคมีในการ ประทะกันด้วยอาวุธ ยิ่งไปกว่านั้นยังมี “อนุสัญญา ปี 1993” ซึ่งได้ห้ามพัฒนา, ผลิต, สะสม, การใช้อาวุธเคมี รวมถึงไปถึงการทำลาย (อนุสัญญาอาวุธเคมี ปี ๑๙๙๓) ต่อประเทศที่ได้เข้าร่วมใน ๒๕ เม.ย. ค.ศ.๑๙๙๓
๓. อนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕ ทุกประเทศในกลุ่มนาโต้และวอร์ซอได้เข้าร่วมประชุมเพื่อ กำหนดอนุสัญญานี้ โดยสหรัฐฯ, โซเวียต และหลายประเทศในกลุ่มนาโต้และวอร์ซอ ได้ยอมปฏิบัติตาม เงื่อนไข ซึ่งมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการห้ามใช้อาวุธเคมี
๔. อนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕ ไม่ได้ห้ามการพัฒนา, การผลิต, การทดสอบ หรือการสะสม อาวุธเคมี รวมถึงการเตรียมและการฝึกหน่วยทหารเกี่ยวกับอาวุธเคมี หลายประเทศได้พิจารณาที่จะใช้ อนุสัญญานี้เกี่ยวกับสารร้ายแรงหรือทำให้พิการ โดยไม่รวมถึงสารปราบจลาจลหรือสารกำจัดวัชพืช นอกจากนี้ประเทศเหล่านั้นยังได้นำการห้ามการเป็นฝ่ายใช้อาวุธเคมีร้ายแรงและอาวุธเคมีที่ทำให้พิการก่อน เข้าเป็นสาระส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้ผู้ก่อกวนทุกประเทศไม่ว่าจะเข้าร่วมหรือไม่เข้า ร่วมอนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕ หรือไม่ก็ตาม สารเคมีร้ายแรงคือ ก๊าซพิษ, ก๊าซสาบกัด หรือก๊าซอื่น ๆ รวมทั้งของเหลวที่มีลักษณะคล้ายกันหรืออุปกรณ์ที่เป็นสาเหตุทำให้เสียชีวิตโดยทันที สารทำให้พิการคือ สารที่ก่อให้เกิดอาการขณะใช้สารหรือภายหลังจากการใช้สารดังกล่าวถึงขั้นลดลง จากข้อจำกัดเกี่ยวกับการ ห้ามเป็นฝ่ายใช้อาวุธเคมีก่อนตามอนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕ นี้ ทำให้ประเทศในแถบตะวันตกบาง ประเทศยังดำรงไว้ซึ่งขีดความสามารถเกี่ยวกับอาวุธเคมีร้ายแรง และอาวุธเคมีทำให้พิการ เพื่อจุดประสงค์ใน การป้องกันหรือการตอบโต้
๕. “อนุสัญญาว่าด้วยอาวุธเคมี ปี ๑๙๙๓” สาระของอนุสัญญานี้คือการห้ามการพัฒนา, การผลิต, การสะสม และใช้อาวุธเคมี รวมถึงการทำลายอาวุธเคมี และอุปกรณ์การผลิตอาวุธเคมีของประเทศที่เข้า ร่วมอนุสัญญานี้ การใช้อาวุธเคมีใด ๆ ไม่ว่าจะใช้ในการตอบโต้ผู้ใช้อาวุธเคมีก่อนหรือไม่ก็ตามจะถูกห้าม ไปด้วย อนุสัญญานี้ได้ห้ามการใช้ในการปราบจลาจล (สงครามในรูปแบบ) และไม่กล่าวอยู่ในกฎหมายระหว่าง ประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสารกำจัดวัชพืช

๔๕๙ สารปราบจลาจล

๑. สารปราบจลาจล หมายถึง ก๊าซ, ของเหลว หรือสิ่งที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งถูกใช้อย่างแพร่หลายโดยรัฐ เพื่อจุดประสงค์ในการควบคุมประชาชนให้ปฏิบัติตามกฎหมาย สารปราบจลาจลนี้โดยปกติแล้วจะส่งผลในระยะสั้น ซึ่งผลของมันจะหมดไปภายในไม่กี่นาทีหลังจากการใช้สิ้นสุดลง ตัวอย่างเช่นก๊าซน้ำตา และ กระบอง ซึ่งเน้นสารปราบจลาจล ที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง

๒. หลายประเทศได้พิจารณาถึงการใช้สารปราบจลาจลในการจัดกันด้วยอาวุธว่า มิได้ถูกห้ามตามอนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕ อย่างไรก็ตามบางประเทศได้ปฏิเสธการใช้สารปราบจลาจลในเหตุการณ์ดังกล่าว ยกเว้นการใช้ในทางป้องกันตัวทางทหาร เพื่อการรักษาชีวิต การใช้สารปราบจลาจลในขณะนั้นหลายประเทศไม่ถือว่าเป็นการละเมิดอนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕ เช่น

- ก. เหตุการณ์ปราบจลาจลในพื้นที่ภายใต้การควบคุมของหน่วยทหารพันธมิตร รวมไปถึงการปราบอาชญากรรมสงคราม
- ข. เหตุการณ์ซึ่งพลเรือนได้ถูกใช้เป็นเครื่องกำบังและในเหตุการณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับพลหรือการหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บของพลเรือน
- ค. การให้การช่วยเหลือซึ่งเกี่ยวข้องกับนักบินที่เครื่องตกหรือการหลบหนีของเชลยศึก
- ง. การป้องกันคลังส่งกำลังบำรุง, การคุ้มกันคอนวอย และการปฏิบัติของหน่วยทหารอื่นในพื้นที่ซึ่งอยู่ในที่ต่งปกติ จากการก่อวินาศกรรมประชาชน, การปฏิบัติของผู้ก่อการร้ายหรือการปฏิบัติของทหารพลร่ม

การใช้สารปราบจลาจล โดยหน่วยกำลังที่รวมกันหลาย ๆ ชาติ ในการปะทะกัน จะต้องได้รับการเห็นชอบจากรัฐบาลของชาตินั้น ๆ

๓. ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยอาวุธเคมี ปี ๑๙๕๓ ได้ห้ามการใช้สารปราบจลาจลใน “สงครามตามแบบ” อย่างไรก็ตามคำว่า “สงครามตามแบบ” ไม่ได้ถึงขอบเขตภายใต้อนุสัญญานี้ หลายประเทศคิดว่าข้อห้ามนี้ใช้กับการปะทะกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ แต่ไม่ได้ใช้กับการปฏิบัติการเพื่อการรักษาสันติภาพ การปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย, การปฏิบัติการเพื่อการบรรเทาภัยพิบัติของมนุษยชาติ การปฏิบัติการเพื่อการช่วยเหลือตัวประกันและการต่อต้านการก่อการร้าย รวมถึงการปฏิบัติการเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชน ซึ่งได้ปฏิบัตินอกเหนือจากการปะทะกัน

หลายประเทศพิจารณาว่าสามารถที่จะอนุญาตให้ใช้สารปราบจลาจลต่อพลรบ ในพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การควบคุมทางทหาร โดยตรวจจากกองกำลังพันธมิตร กองกำลังผสม/กองกำลังสหประชาชาติ รวมไปถึงการควบคุมเชลยศึก และการคุ้มกันคอนวอยจากการต่อกรของประชาชน, ผู้ก่อการร้ายและหน่วยส่งทางอากาศ ในพื้นที่แนวหลังซึ่งไม่อยู่ในบริเวณทำการรบ

๕. การใช้สารปราบจลาจลในยามสงบ ไม่ได้กล่าวถึงทั้งในอนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕ และอนุสัญญาว่าด้วยอาวุธเคมี ๑๙๘๓ ซึ่งการใช้สารนี้อาจจะอยู่ในอำนาจขององค์กรพันธมิตร/องค์กรสหประชาชาติ และองค์กรแห่งชาติ สถานการณ์ซึ่งสามารถให้อำนาจในการใช้สารปราบจลาจลในยามสงบประกอบด้วย

- ก. การก่อวินาศกรรมของประชาชนในระหว่างการปฏิบัติการภายในประเทศ

- ข. การคุ้มกันและการให้ความปลอดภัยต่อฐานทัพ, สถานี, สถานทูต และที่ตั้งเพื่อการปราบ
จลาจล
- ค. การบังคับให้ปฏิบัติตามกฎหมาย
- ง. ฐานทัพหน้าซึ่งได้รับอำนาจจากรัฐบาลของพื้นที่นั้น ๆ
- จ. การปฏิบัติการเพื่อการอพยพพลเรือนซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชนหรือชาวต่างชาติ

๔๖๐ สารกำจัดวัชพืช

สารกำจัดวัชพืชคือ ก๊าซ, ของเหลว และสารที่มีลักษณะเหมือนกัน ซึ่งใช้เพื่อทำให้ใบไม้ยืนต้น, ไม้พุ่ม หรือไม้พุ่มเตี้ยร่วงหล่นหรือใช้เพื่อฆ่าหญ้าสูง ๆ และผักอื่น ๆ ซึ่งสามารถป้องกันการเคลื่อนกำลังของข้าศึก หลายประเทศได้พิจารณาว่าการใช้สารกำจัดวัชพืชในสภาวะสงครามไม่ได้ถูกห้ามทั้งในอนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕ หรืออนุสัญญาว่าด้วยอาวุธเคมี ปี ๑๙๙๓ แต่ก็มีหลายประเทศที่ได้ปฏิเสธอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการเป็นฝ่ายใช้สารกำจัดวัชพืชก่อนในการปะทะกัน ยกเว้นการปราบวัชพืชภายในฐานทัพ และที่ตั้งหรือบริเวณรอบ ๆ เขตป้องกันของกองกำลัง การใช้สารกำจัดวัชพืชท่ามกลางการปฏิบัติการร่วมหลายชาติจะต้องได้รับการเห็นด้วยจากรัฐบาลนั้น ๆ ก่อน

๔๖๑ อาวุธชีวภาพ

๑. กฎหมายระหว่างประเทศได้ห้ามอาวุธชีวภาพทุกชนิดหรือสงครามตามแบบไม่ว่าจะใช้กับคน สัตว์ หรือพืช อาวุธชีวภาพประกอบด้วย เชื้อจุลินทรีย์ หรือสารชีวภาพอื่น ๆ หรือสารพิษไม่ว่าจะเป็นแหล่งที่มา (ธรรมชาติหรือสังเคราะห์) หรือวิธีการผลิต

๒. อนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕ ได้ห้ามการใช้อาวุธชีวภาพในการปะทะกัน ในอนุสัญญาปี ๑๙๗๒ ได้ห้ามการพัฒนา, การผลิต และการสะสมอาวุธชีวภาพ รวมถึงอาวุธที่ทำให้เกิดพิษ และการทำลายอาวุธดังกล่าว (ตามอนุสัญญาว่าด้วยอาวุธชีวภาพ ปี ๑๙๗๒) ได้ห้าม การผลิต, การทดสอบและการสะสมอาวุธชีวภาพ อนุสัญญานี้ได้สร้างข้อผูกพันต่อชาติที่เข้าร่วมอนุสัญญานั้นในการที่จะไม่พัฒนา, ผลิต, สะสม หรือต้องการสารชีวภาพหรือสารพิษชนิดต่างๆ ในปริมาณที่เกินความจำเป็น เพื่อจุดมุ่งหมายในการป้องกันโรค, การป้องกัน หรือเพื่อความสงบสุข รวมไปถึง อาวุธ, อุปกรณ์ หรือวิธีการเพื่อใช้สารดังกล่าว หรือสารพิษต่อข้าศึกหรือในการปะทะกัน วัตถุประสงค์ทั้งหมดได้ถูกทำลายเมื่อ ๒๖ ธ.ค.๑๙๗๕ สหรัฐ, รัสเซีย และหลายประเทศในกลุ่มประเทศนาโต้และออร์ซอได้เข้าร่วมอนุสัญญาว่าด้วยก๊าซ ปี ๑๙๒๕, อนุสัญญาว่าด้วยอาวุธชีวภาพ ปี ๑๙๗๒ และอนุสัญญาว่าด้วยอาวุธเคมี ปี ๑๙๙๓

ตอนที่ ๖ การลงมือในระหว่างปะทะ

๔๖๒. ทัวไป

กฎหมายแห่งการปะทะกัน อนุญาตให้ใช้การลงมือด้วยการทำสงครามกลอุบายและกลลวง เพื่อตั้งใจให้ศัตรูเข้าใจผิด, เพื่อขัดขวางศัตรูมิให้ปฏิบัติการใด ๆ หรือเพื่อที่จะชี้้นำให้ศัตรูกระทำการด้วยความประมาท การใช้กลลวงจะต้องไม่ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในขณะปะทะกัน

๔๖๓. การลวงที่ได้รับการอนุญาต

สงครามกลอุบายและกลลวงซึ่งถูกอนุญาตในการปะทะกันประกอบด้วย การลวงด้วยการพราง, การลวงด้วยแสงไฟ, การลวงด้วยการใช้เรือและอาวุธจำลอง, การล่อ, การลวงด้วยกำลัง, การลวงด้วยการโจมตีและถอนกำลัง, การซุ่มโจมตี, การลวงทางด้านข่าวสาร, การลวงทางอิเล็กทรอนิกส์ และการใช้รหัส, คำผ่าน และสัญลักษณ์ของข้าศึก

๔๖๔. การลวงที่ถูกห้าม

การใช้การลวงที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายเรียกว่า “การทรยศ” การทำการทรยศเป็นการลวงซึ่งมุ่งหวังเพื่อทำให้ข้าศึกเชื่อถือ เพื่อที่จะนำข้าศึกให้เกิดความเชื่อว่าเขาถูกแต่งตั้งหรือถูกบังคับ เพื่อให้สอดคล้อง, ถูกป้องกันสถานะภายใต้กฎหมายการขัดกันด้วยอาวุธ, ด้วยการตั้งใจที่จะทรยศต่อความไว้วางใจ การลวงว่ายอมแพ้เพื่อที่จะหลอกล่อให้ข้าศึกติดกับดักก็นับเป็นการทำการทรยศ

๔๖๕. การใช้เครื่องหมาย, สัญญาณและสัญลักษณ์เพื่อการป้องกันอย่างไม่ถูกต้อง

การใช้เครื่องหมาย, สัญญาณและสัญลักษณ์เพื่อการป้องกันอย่างไม่ถูกต้อง เพื่อที่จะทำให้เกิดการบาดเจ็บ, ฆ่า หรือจับเชลยศึกเป็นการกระทำที่ทรยศคดโกง การกระทำดังกล่าวถูกห้ามเพราะว่าเป็นการบ่อนทำลายประสิทธิภาพในทางป้องกันของเครื่องหมาย, สัญญาณ และสัญลักษณ์ รวมทั้งเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของหน่วยพลเรือน และต่อภูมิคุ้มกัน การปกป้องสิ่งก่อสร้าง และการปฏิบัติงาน ตัวอย่างเช่น ห้ามการใช้รถพยาบาลหรืออากาศยานพยาบาลทำเครื่องหมายกาชาดหรือซีกงวงเดือนแดงเพื่อใช้บรรทุกหน่วยรบ, อาวุธ หรืออัมพันท์ ในการโจมตีหรือหลบหนีข้าศึก ในขณะที่เดียวกันการใช้ธงขาวเพื่อให้ได้เปรียบทางทหารต่อข้าศึกก็เป็นการผิดกฎหมาย

๔๖๖. ธง, เครื่องหมายและเครื่องแบบของชาติที่เป็นกลาง

๑. การปฏิบัติทางทะเลหรือการปฏิบัติทางเรื่อนั้น ตามแบบธรรมเนียมของกฎหมายระหว่างประเทศของการทำสงครามทางเรือ ได้อนุญาตให้เรือที่ใช้สำหรับในการทำสงคราม ใช้สีพรางเพื่อการพรางตา หรือลวงให้ข้าศึกเชื่อว่าเป็นเรือของชาติที่เป็นกลางหรือมิใช่เป็นเรือรบ อย่างไรก็ตามสำหรับเรือรบแล้วการกระทำใด ๆ ที่ปราศจากการแสดงถึงสีที่แท้จริงจะเป็นการผิดกฎหมาย และห้ามการใช้ธง, เครื่องหมาย หรือ เครื่องแบบของชาติที่เป็นกลางในระหว่างการสู้รบทางทะเล

๒. สำหรับการปฏิบัติทางอากาศ ขณะทำการรบนั้นห้ามมิให้ใช้เครื่องหมายลวงหรือพรางเพื่อให้อากาศยานทางทหาร เข้าใจว่าเป็นชาติเป็นกลาง

๓. ทางบก กฎหมายที่เกี่ยวกับการปะทะกันด้วยอาวุธทางบกนั้น ไม่มีกฎใด ๆ ห้ามเรือที่กำลังทำการสู้รบแสดงสีชาติที่เป็นกลาง สำหรับการปะทะกันด้วยอาวุธทางบกจะไม่อนุญาตให้ใช้ธง, เครื่องหมาย หรือเครื่องแบบของชาติที่เป็นกลางเพื่อลวงข้าศึก

๔๖๗. เครื่องหมายและธงของสหประชาชาติ

ธงของสหประชาชาติและอักษร “UN” จะต้องไม่ใช้ในการปะทะกันด้วยอาวุธเพื่อจุดประสงค์ใด ๆ โดยปราศจากการได้รับอนุญาตจากสหประชาชาติ

๔๖๘. ธง, เครื่องหมาย และเครื่องแบบของข้าศึก

๑. ทางทะเล กำลังผิวน้ำและใต้ผิวน้ำอาจใช้ธงข้าศึกและแสดงเครื่องหมายของข้าศึกเพื่อลวงข้าศึก เรือรบจะต้องแสดงธงที่แท้จริงก่อนการใช้กำลัง

๒. ทางอากาศห้ามใช้เครื่องหมายข้าศึกในขณะที่ทำการรบโดยอากาศยานทางทหารที่เข้าร่วมทำการรบ เพราะเป็นการใช้เครื่องที่ใช้ในการป้องกันในทางที่ผิด

๓. ทางบก ตามกฎหมายนโยบายการทำสงครามทางบกมิได้ห้ามกองกำลังทางบกในการใช้ ธง, เครื่องหมายหรือเครื่องแบบของข้าศึก เพื่อลวงข้าศึกทั้งก่อนและหลังการใช้กำลัง อย่างไรก็ตามหน่วยที่เข้ารบจะเสี่ยงต่อการถูกลงโทษอย่างรุนแรง กรณีถูกจับได้ว่าแสดงธง หรือเครื่องหมายหรือเครื่องแบบข้าศึก ในขณะที่ทำการสู้รบ

๔. ในทางที่เหมือนกัน หน่วยรบที่ถูกจับหลังเส้นแนวข้าศึกที่กำลังสวมใส่เครื่องแบบของศัตรูจะไม่นับเป็นเชลยศึก หรือไม่ได้รับการปกป้อง และจะต้องถูกลงโทษอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตามจะอนุญาตให้ลูกเรือจากอากาศยานที่ตก หรือเชลยศึกหลบหนีด้วยการใช้เครื่องแบบของข้าศึก เพื่อที่จะหลบหนีการจับกุม ตราบเท่าที่เขาเหล่านั้นยังไม่ได้โจมตีกำลังข้าศึก, รวบรวมข่าวทางทหาร หรือปฏิบัติงานในสาขาปฏิบัติการทางทหาร ในขณะที่กำลังสวมเสื้อผ้านั้น ตามกฎหมายทั่วไปเครื่องหมายข้าศึกจะต้องถอดจากอุปกรณ์ข้าศึก ที่ถูกยึดก่อนที่จะถูกใช้ในการรบ

๔๖๙. การแสวงขอความช่วยเหลือ

การแสวงขอความช่วยเหลือด้วยการใช้สัญญาณขอความช่วยเหลือสากล เช่น SOS และ MAYDAY เป็นการละเมิดกฎหมาย ในสงครามทางอากาศจะอนุญาตให้แสวงทำเป็นหมดสภาพ หรือการขอความช่วยเหลือได้ ซึ่งเป็นวิธีการเพื่อหลอกล่อข้าศึกให้ล้มเลิกการโจมตี ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีพันธกิจในสงครามทางอากาศในอันที่จะหยุดการโจมตีอากาศยานทางทหารที่ปรากฏว่าหมดสภาพแล้ว อย่างไรก็ตามถ้าผู้ใดรู้ว่าอากาศยานข้าศึกหมดสภาพ โดยออกจากการต่อสู้กันอย่างถาวร (เช่น มีไฟไหม้ หรือได้รับความเสียหาย) จะมีพันธกิจที่จะหยุดการโจมตี ในอันที่จะอนุญาตให้ส่งกลับ ลูกเรือและผู้โดยสาร

๔๗๐. การปลอมเป็นบุคคลซึ่งมิใช่พบบ

เป็นการละเมิดกฎหมายของการขัดกันด้วยอาวุธในการฆ่า, ทำให้บาดเจ็บ การแสวงว่าเรืออับปาง, เจ็บป่วย, บาดเจ็บ หรือเป็นพลเรือน การโจมตีจากบุคคลซึ่งปลอมหรือแสวงว่าเรืออับปาง, เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ เป็นการบ่อนทำลายฐานะที่ได้รับการปกป้องของหน่วยกำลังที่หมดสภาพและยอมแพ้ ในขณะเดียวกัน การโจมตีกำลังข้าศึกขณะที่แสดงตัวว่าเป็นพลเรือนก็จะส่งผลให้เกิดอันตรายต่อพลเรือนเช่นเดียวกัน การกระทำการทรยศเช่นนั้นจะถูกลงโทษในฐานะอาชญากรรมสงคราม

๔๗๑. พลรบที่ผิดกฎหมาย

บุคคลซึ่งเข้าร่วมในการปฏิบัติกรรบ โดยปราศจากการแยกตนเองออกจากประชาชนพลเรือน คือ พลรบที่ผิดกฎหมาย ถ้าถูกตัดสินโดยอำนาจศาลของชาติที่จับว่าเป็นพลรบที่ผิดกฎหมาย บุคคลนั้นอาจ ถูกปฏิเสธการเป็นเชลยศึก และอาจถูกพิจารณาคดีและถูกลงโทษในที่สุด อย่างไรก็ตามบางประเทศจะ ให้ ปกป้อง เชลยศึกที่เป็นพลรบที่ผิดกฎหมาย ถ้าในขณะที่ถูกจับมีอาวุธอยู่ในมืออย่างเปิดเผย

๔๗๒. สายลับ

๑. สายลับ คือบุคคลซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ควบคุมของข้าศึกหรือพื้นที่การยุทธของกองกำลังที่ กำลัง สู้รบกัน เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งข้อมูล/ข่าวสาร ด้วยการปลอมว่าเป็นหน่วยพลเรือนหรือกองกำลังฝ่าย เดียวกัน มีความมุ่งหวังเพื่อที่จะส่งข้อมูล/ข่าวสาร ให้กับฝ่ายตรงข้าม สมาชิกของกองกำลังผู้ซึ่งเข้าไปอยู่ใน พื้นที่ของข้าศึก ด้วยการแต่งกายพลเรือนหรือเครื่องแบบข้าศึก เพื่อที่จะรวบรวมข้อมูล/ข่าวสาร คือ สายลับ

ในทางกลับกันบุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติภารกิจการตรวจการณ์หลังแนวข้าศึกในชุดเครื่องแบบของ ฝ่ายตนเองจะไม่เรียกว่าเป็นสายลับ

๒. ประจำเรือของเรือรบและลูกเรือของอากาศยานทางทหารซึ่งกำลังมีภารกิจรวบรวมการข่าวใน เขตแดนข้าศึก ไม่ถือว่าเป็นสายลับ หากเรือหรืออากาศยานเหล่านั้นไม่แสดงการลงว่าเป็นพลเรือน, ชาติ เป็นกลางหรือข้าศึก

๓. การเป็นสายลับ ในระหว่างการขัดกันด้วยอาวุธไม่ถือเป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามสายลับที่ถูกจับได้จะไม่ถือว่าเป็นเชลยศึก ชาติที่จับเชลยได้อาจพิจารณาคดีและลงโทษสายลับ ตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ สายลับสามารถหลบหนีการจับกุมและกลับสู่อาณาเขตของประเทศ พันธมิตร เมื่อนั้นจะทำให้สิทธิในการลงโทษตามกฎหมายสิ้นสุดลง ถ้าต่อมาสายลับดังกล่าวถูกจับใน ระหว่างการปฏิบัติการทางทหารอื่น ๆ อีก สายลับผู้นั้นจะไม่ถูกพิจารณาคดีหรือลงโทษ สำหรับการกระทำ การจารกรรมครั้งก่อน

ตอนที่ ๗ บุคคลซึ่งมิใช่พลรบ

๔๗๓. ทั่วไป

ตามที่ได้อ้างไว้ไปแล้วในบทที่ ๑ ว่ากฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ ได้ถูกกล่าวถึงอย่าง กว้างขวางเพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่าง พลรบ และพลเรือน พลเรือนเป็นบุคคลซึ่งไม่ได้ร่วมในกองกำลัง และเป็นผู้ที่ซึ่งละเว้นการกระทำในลักษณะที่เป็นศัตรู พลเรือนประกอบด้วยสมาชิกของกองกำลังซึ่งอยู่ ในสถานภาพที่ถูกปกป้องเป็นพิเศษ เช่นบุคลากรทางการแพทย์, อนุศาสนาจารย์ หรือผู้ซึ่งยอมแพ้จากการ หมดสภาพจากการรบโดยได้รับบาดเจ็บ, เจ็บป่วย, เรือต้องอับปางหรือถูกจับเป็นเชลย ในบทนี้จะทบทวน ประเภทของพลเรือนและโครงสร้างทั่วไปของกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ เพื่อที่จะปกป้องบุคคล เหล่านี้จากการถูกโจมตีโดยตรง

๔๗๔. สถานภาพที่ถูกปกป้อง

กฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธห้ามใช้บุคคลพลเรือนเป็นเป้าหมายในการโจมตีของนานาชาติ และปรารถนาจะให้บุคคลเหล่านั้น ถูกคุ้มครองอันตรายจากการบาดเจ็บที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทาง

ทหาร ซึ่งถูกชี้นำให้เป็นเป้าหมายทางทหาร เมื่อโอกาสอำนวยควรมีการเตือนภัยล่วงหน้าถึงการโจมตีที่อาจเป็นอันตรายต่อพลเรือนในบริเวณใกล้เคียง การเตือนภัยดังกล่าวอาจจะไม่สามารถกระทำได้ ถ้าการบรรเทาภารกิจต้องการจู่โจมทันทีหรือต้องการความปลอดภัยของกำลังที่เข้าโจมตีถูกนำมาพิจารณาด้วย ในทางตรงกันข้าม ผู้มีส่วนร่วมในการขัดกันด้วยอาวุธมีหน้าที่ในการเคลื่อนย้ายพลเรือนภายใต้การควบคุมรวมทั้งดูแลเกี่ยวกับการบาดเจ็บ, เจ็บป่วย, อับปาง และอาชญากรรมสงคราม จากบริเวณใกล้เคียงกับเป้าหมายที่เข้าศึกจะโจมตี ห้ามการใช้พลเรือนเป็น โล่คุ้มกันเป้าหมายทางทหารจากการโจมตีของข้าศึก แม้ว่าหลักของสัดส่วนในการใช้กำลัง และผลกระทบต่อสถานะแวดล้อมในการป้องกันมิให้พลเรือนได้รับอันตรายจะมีผลบังคับใช้ แต่การนำพลเรือนมาไว้ใกล้กับเป้าหมายทางทหารก็ไม่สามารถป้องกันการโจมตีได้

๔๗๕. ประชากรพลเรือน

๑. ประชากรพลเรือน รวมถึงพลเรือนทุกคน อาจจะไม่เป็นเป้าหมายของการโจมตีหรือของภัยคุกคาม หรือการก่อการร้ายสากล ประชากรพลเรือนประกอบด้วย บุคคลซึ่งมิได้ทำงานในกองกำลังทหาร, ทหารกองหนุน หรือทหารกองเกิน และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการเป็นข้าศึก สตรีและเด็กจะได้รับเกียรติในการเอาใจใส่และปกป้องเป็นพิเศษ ซึ่งจะต่างกับบุคคลที่เป็นทหาร (ยกเว้นผู้ที่ได้รับการปกป้องเป็นพิเศษ เช่น บุคลากรทางการแพทย์, ผู้ป่วย, ผู้บาดเจ็บ) ผู้ซึ่งอยู่ภายใต้การถูกโจมตีเสมอไม่ว่าจะอยู่ในหน้าที่หรืออยู่ในช่วงพัก, พลเรือนจะไม่ถูกเป็นเป้าหมายการโจมตี อย่างไรก็ตามพลเรือนซึ่งทำการให้การสนับสนุนโดยตรงในการต่อสู้กับข้าศึก หรือความพยายามให้การสนับสนุนการทำสงคราม จะมีความเสี่ยงต่อการถูกโจมตีจากการกระทำเช่นนั้น

๒. พลเรือน ผู้ซึ่งมีส่วนโดยตรงในการเป็นศัตรูด้วยการใช้อาวุธหรือความพยายามอื่น ๆ เพื่อที่จะฆ่า, ทำให้บาดเจ็บ หรือจับกุมข้าศึกหรือทำลายทรัพย์สินของข้าศึกอาจถูกโจมตีได้ การมีส่วนร่วมโดยตรงอาจประกอบด้วย การทำงานของพลเรือนในฐานะยามรักษาการณ์, หน่วยข่าวกรอง หรือเป็นผู้ตรวจการณ์ในนามของกองกำลังทางทหาร การมีส่วนร่วมโดยตรงในการเป็นศัตรูจะต้องพิจารณาโดยใช้พื้นฐานของแต่ละกรณี พลรบในสนามรบจะต้องมีความซื่อสัตย์ในการตัดสินใจว่าเป็นพลเรือนพิเศษหรือไม่ หรือการไม่อยู่ภายใต้การโจมตีขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของแต่ละบุคคล, สถานที่ และเครื่องแต่งกาย รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่มีในขณะนั้น

๔๗๖. การบาดเจ็บ, เจ็บป่วยและการอับปาง

๑. กำลังพลของกองกำลังที่ไม่สามารถเข้าร่วมทำการรบเนื่องจากการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย อาจจะไม่ถูกเป็นเป้าหมายของการโจมตี ยิ่งไปกว่านั้น ผู้มีส่วนร่วมในการขัดแย้งกันทุกฝ่าย ภายหลังจากโจมตีแต่ละครั้ง จะต้องไม่รีรอที่จะใช้มาตรการต่าง ๆ ที่จะค้นหาและรวบรวมผู้ได้รับการบาดเจ็บและเจ็บป่วยในสนามรบ, ปกป้องบุคคลเหล่านั้นจากอันตรายและให้การดูแลรักษา เมื่อสถานการณ์อำนวยลงนามในสัญญาสงบศึกหรือหยุดยิง เพื่อให้สามารถจัดการนำผู้ได้รับการบาดเจ็บและเจ็บป่วยเคลื่อนย้ายไปยังพื้นที่ปลอดภัย และรักษาผู้ได้รับการบาดเจ็บและเจ็บป่วยที่ตกอยู่ในมือของข้าศึก จะต้องได้รับการปฏิบัติเยี่ยงมนุษย์ และให้การรักษาโดยปราศจากการแยกแยะว่าเป็นผู้บาดเจ็บที่เป็นข้าศึก ลำดับความเร่งด่วนของการ

คุณแลร์กษาจะต้องใช้เหตุผลจากการพิจารณาความเร่งด่วนทางการแพทย์ ความเป็นอยู่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ ของข้าศึกที่ได้รับบาดเจ็บและเจ็บป่วยอาจจะมิได้พิจารณาจากอันตรายที่ได้รับและพวกเขาเหล่านั้นอาจจะ มิได้อยู่ภายใต้ขั้นตอนทางการแพทย์ที่ไม่เป็นไปตามสภาวะของพวกเขาเหล่านั้นหรือที่ขัดกันกับมาตรฐาน ทางทางการแพทย์ที่ยอมรับได้ ที่กล่าวมาแล้วอยู่นอกเหนือแบบของการทดลองทางการแพทย์ แม้ว่าจะปฏิบัติ ด้วยความยินยอมจากบุคคลเหล่านั้น

๒. ในทางคล้าย ๆ กันบุคคลที่เรือต้องอับปาง ไม่ว่าจะเป็นทหารหรือพลเรือน จะต้องไม่เป็น เป้าหมายของการโจมตี บุคคลที่เรือต้องอับปางประกอบด้วยผู้ซึ่งกำลังเผชิญภัยในทะเลหรือในน่านน้ำอื่น ๆ ทั้งเป็นผลจากการที่เรือจม, เกยตื้น หรือได้รับความเสียหายอื่น ๆ จากเรือที่อยู่ หรือจากการตกของอากาศยาน มันไม่สำคัญว่าอันตรายนั้นเป็นผลมาจากการกระทำของศัตรูหรือสาเหตุจากพลเรือน ภายหลังจากการสู้รบ ทางเรือในทะเลแต่ละครั้งกำลังที่เข้าร่วมในการรบจะต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับ กองกำลังของตน ด้วยการค้นหาและช่วยเหลือบุคคลที่เรือต้องอับปาง

๓. บุคคลที่เรือต้องอับปาง ไม่รวมถึงบุคคลที่ทำการรบในการรบสะเทินน้ำสะเทินบก, การรบใต้น้ำ หรือการโจมตีทางอากาศ ซึ่งมุ่งหวังไปสู่อื่นๆ ถ้าพวกเขาเหล่านั้น ไม่มีความเด่นชัดว่าได้รับอันตรายและร้องขอ ความช่วยเหลือ ในกรณีหลังบุคคลเหล่านั้นอาจถูกพิจารณาว่าเป็นบุคคลที่เรือต้องอับปางเพียงถ้าบุคคล เหล่านั้นหยุดกิจกรรมในทางรุกและข้าศึกมีโอกาสนในการรับรู้ว่าเป็นบุคคลเหล่านั้นอยู่ในสภาวะเดือดร้อน บุคคล ที่เรือต้องอับปางจากการรบและตกอยู่ในมือของข้าศึกจะกลายเป็นเชลยศึก

๔๗๗. บุคลากรทางการแพทย์ และอนุศาสนาจารย์

บุคลากรทางการแพทย์ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงาน, เจ้าหน้าที่เทคนิค รวมทั้งเสนารักษ์และ พยาบาลของทางการแพทย์ และทางการทันตแพทย์ รวมถึงบุคคลที่ให้บริการทางการแพทย์ ซึ่งมีสภาพ ได้รับการปกป้องเป็นครณีพิเศษ ขณะกำลังปฏิบัติหน้าที่ทางการแพทย์และจะไม่ถูกโจมตี มีการคุ้มกันตนเอง ด้วยกำลังทหารขนาดเล็ก เพื่อใช้ในการปกป้องผู้บาดเจ็บและผู้เจ็บป่วย รวมถึงสำหรับป้องกันการปล้นสะดม และการละเมิดด้านอื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ ซึ่งจะทําให้สิทธิในการได้รับการคุ้มครอง ของบุคลากรทางการแพทย์ต้องสิ้นสุดลง บุคลากรทางการแพทย์ อาจจะไม่ใช้กำลังทหารต่อกำลังข้าศึก ซึ่งกำลังปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ อนุศาสนาจารย์ซึ่งไปกับกองกำลังทหารจะได้รับการ คุ้มครอง บุคลากรทางการแพทย์และอนุศาสนาจารย์จะต้องแสดงสัญลักษณ์กาชาด หรือซีกรวงเดือนแดง อย่างชัดเจน เมื่อกำลังปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์และทางศาสนา การไม่สวมใส่ สัญลักษณ์ที่แตกต่างกันดังกล่าว จะไม่ได้รับการยกเว้นจากการถูกโจมตี บุคลากรทางการแพทย์และ อนุศาสนาจารย์ที่ตกอยู่ในมือของข้าศึกจะไม่พิจารณาเป็นเชลยศึก หากข้าศึกไม่มีความต้องการบุคลากร ทางทางการแพทย์และอนุศาสนาจารย์เพื่อวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และทางศาสนาตามความต้องการของเชลย ศึกแล้ว บุคลากรดังกล่าวจะต้องถูกส่งกลับในโอกาสแรก หากบุคคลเหล่านี้เข้าทำการรบสิทธิที่มีอยู่ถือว่า สิ้นสุดลง

๔๗๘. พลร่ม

ผู้ที่กระโดดร่มซึ่งลงมาจากอากาศยานที่สูญเสียการควบคุมจะต้อง ไม่ถูกโจมตีขณะที่อยู่ในอากาศ ถ้าพวกเขาเหล่านั้นไม่ปฏิบัติเสมือนหน่วยรบขณะลงสู่เบื้องล่าง หรือมีแนวโน้มจะทำลายอากาศยานที่กำลังเสียหายนั้น พื้นที่ที่ถึงพื้นดิน ผู้นั้นจะต้องหาโอกาสที่จะยอมแพ้ ส่วนทหารพลร่ม หน่วยแทรกซึมพิเศษ รวมทั้งหน่วยข่าวกรองที่กำลังโดดร่มเข้าสู่พื้นที่ที่ทำการรบ หรือเส้นแนวหลังข้าศึก จะไม่ได้รับการปกป้อง และอาจจะถูกโจมตีตั้งแต่ในอากาศจนถึงพื้นดิน อย่างไรก็ตามบุคคลเหล่านั้นอาจจะไม่ถูกโจมตี หากพวกเขาเหล่านั้น ได้แสดงความตั้งใจที่จะยอมแพ้ด้วยอาการที่ชัดเจน

๔๗๕. เชลยศึก

๑. พลรบ จะไม่ถูกโจมตีเมื่อบุคคลเหล่านั้นวางอาวุธเพื่อยอมแพ้, เมื่อบุคคลเหล่านั้นไม่มีขีดความสามารถที่จะต่อต้านหรือเมื่อหน่วยซึ่งบุคคลเหล่านั้นทำงานหรือขึ้นไปทำงานยอมแพ้หรือถูกจับเป็นเชลย อย่างไรก็ตามกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธยังมีได้กำหนดขอบเขตที่ชัดเจนว่าผลของการยอมแพ้จะเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อไร การยอมแพ้เกี่ยวข้องกับข้อเสนอโดยหน่วยที่ยอมจำนน (หน่วยหรือหน่วยรบ) และขีดความสามารถที่จะยอมรับปฏิบัติตามฝ่ายตรงข้าม สุดท้ายอาจจะปฏิเสธข้อเสนอของการยอมแพ้เมื่อมีการติดต่อสื่อสารกัน แต่การติดต่อสื่อสารจะต้องกระทำ ณ เวลาที่สามารถรับได้ และมีความเหมาะสมในการกระทำ ความพยายามที่จะยอมแพ้ในระหว่างที่มีการสู้รบอย่างหนักนั้น อาจจะไม่ง่ายทั้งการติดต่อสื่อสารและการยอมรับ ประเด็นคือความมีเหตุผล

๒. หน่วยรบซึ่งได้ยอมแพ้แล้ว หรือตกอยู่ในมือของข้าศึกจะอยู่ในฐานะเชลยศึก บุคคลเหล่านั้นจะต้องได้การปฏิบัติเยี่ยงมนุษย์และจะต้องได้รับการปกป้องจากความรุนแรง การบังคับขู่เข็ญ, การหมิ่นประมาท และการเปิดเผยต่อสาธารณชน เมื่อเชลยศึกจะเข้ารับการรักษาทางการแพทย์จะต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติ ยกเว้นเหตุผลทางการแพทย์ อาจจะถูกล่ามโซ่ในขณะที่ถูกจับเป็นเชลย แต่จะถูกเปิดเผยเฉพาะชื่อ, ยศ, วันเกิด และหมายเลขประจำตัว ห้ามการทรมาน, การขู่เข็ญ, หรือใช้อำนาจบังคับ เพื่อพยายามที่จะโน้มน้าวให้เข้าร่วมกับกองกำลังของผู้จับเชลย

๓. บุคคลซึ่งถูกจับในฐานะเชลยศึกประกอบด้วยกำลังพลจากกองกำลังทหาร, ทหารกองหนุนและทหารอาสาสมัคร ซึ่งสู้รบร่วมกับกองกำลังทหาร และพลเรือนซึ่งไปกับกองกำลังทหาร ทหารกองหนุน, ทหารอาสาสมัคร, ทหารกองโจรและพวกอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้สู้รบร่วมกับกองกำลังทหาร จะมีคุณสมบัติเป็นเชลยศึกภายหลังการถูกจับ เมื่อพวกเขาเหล่านั้นถูกบังคับบัญชาโดยบุคคลซึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติของพวกเขาให้มีรูปแบบเดียวกัน หรือมีเครื่องหมายที่เด่นชัดมองเห็นได้ในระยะไกล, ถืออาวุธ โดยเปิดเผย และปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ

๔. ข้อสงสัยที่เกี่ยวกับการกำหนดการเป็นเชลยศึก คือ แต่ละคนควรจะได้รับปฏิบัติเยี่ยงเชลยศึกจนกระทั่งศาลจะพิจารณาสถานะของแต่ละคนว่าสมควรเป็นอาชญากรสงครามหรือไม่ คนที่ถูกจับในฐานะสายลับหรือในฐานะนักรบที่ผิดกฎหมาย จะมีสิทธิในการร้องขอเป็นนักโทษสงครามก่อนที่ศาลจะตัดสินบุคคลดังกล่าวว่ามีสิทธิที่จะได้รับความยุติธรรมในการพิจารณาคดีสำหรับการละเมิดกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ และอาจจะไม่ถูกประหารชีวิต

๔๘๐. การพิจารณาคดีและการลงโทษ

๑. เชลยศึกอาจจะไม่ถูกลงโทษสำหรับการกระทำเยี่ยงข้าศึก ซึ่งกระทำต่อกำลังฝ่ายตรงข้ามก่อนที่จะถูกจับกุม หากพวกเขาเหล่านั้นไม่กระทำการใด ๆ ที่ละเมิดกฎหมายว่าด้วยการขัดกันด้วยอาวุธ นักโทษสงครามที่ถูกดำเนินคดีว่าเป็นอาชญากรสงครามก่อนและหลังการจับกุม จะถูกดำเนินคดีในศาลเดียวกันของผู้จำคุก และยังคงมีสิทธิเช่นเดิม อย่างน้อยที่สุดจะต้องมีการจัดทนาย, ล่าม, เพื่อนเชลยศึก หรือผู้แทนจากองค์กรกาชาดสากล

๒. ถึงแม้ว่าเชลยศึก ได้กระทำการใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายในระหว่างที่ถูกจับกุม การลงโทษสูงสุดต้องพ้นการกักขังไม่เกิน ๓๐ วัน และต้องไม่ลงโทษในลักษณะตอบโต้ต่อเชลยศึกเป็นอันขาด

๔๘๑. การใช้แรงงาน

เชลยศึกอาจจะถูกเกณฑ์นำมาใช้แรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทหาร โดยนายทหารประทวนจะทำหน้าที่ผู้ควบคุมงานเท่านั้น ในขณะที่นายทหารสัญญาบัตรไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมใช้แรงงาน แต่อย่างไรก็ตาม หากสมัครใจที่จะทำงานก็สามารถกระทำได้

๔๘๒. การหลบหนี

เชลยศึกจะไม่ต้องถูกลงโทษจากการพยายามหลบหนี เว้นแต่จะทำให้มีผู้เสียชีวิต หรือบาดเจ็บในระหว่างการหลบหนี การลงโทษทางวินัยอาจจะนำมาใช้กับผู้พยายามหลบหนีได้ ผู้หลบหนีที่สามารถหลบหนีไปได้ โดยเข้าร่วมกับกำลังฝ่ายตน หรือออกนอกพื้นที่ควบคุมเข้าศึกได้ อาจจะไม่ต้องรับโทษของการผิดวินัยในกรณีที่ถูกจับได้อีกครั้ง อย่างไรก็ตาม โทษอันเกิดจากการทำให้เกิดการบาดเจ็บ หรือเสียชีวิตในระหว่างการหลบหนียังคงมีผลอยู่

๔๘๓. การกักตัวเชลยศึก, พลเรือน หรือบุคคลอื่น ๆ เป็นการชั่วคราว บนเรือของกองทัพเรือ

๑. สนธิสัญญา กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่าห้ามมีการกักกันตัวเชลยศึกในที่อื่นใด นอกเหนือจากตำบลที่ที่มีการกำหนดไว้บนแผ่นดิน แต่ไม่รวมถึงการกักตัวชั่วคราวบนเรือ ด้วยเหตุนี้คำแนะนำที่ปรากฏต่อไปนี้จะช่วยในการปฏิบัติเมื่อต้องมีการกักตัวบุคคลบนเรือของกองทัพเรือ

ก. เมื่อจับตัวบุคคลได้ขณะอยู่ในทะเล อาจจะกักตัวไว้บนเรือไว้ได้ชั่วคราว หากมีเหตุจำเป็นที่ต้องปฏิบัติการกิจ และต้องลำเลียงบุคคลดังกล่าวขึ้นไปยังพื้นที่กักกันบนฝั่งทันทีที่มีโอกาส หรืออาจจะส่งต่อให้เรือลำอื่นนำส่งยังพื้นที่กักกันก็ได้

ข. บุคคลเหล่านั้นอาจจะถูกกักตัวไว้บนเรือชั่วคราวได้ ขณะที่นำส่งไปยังพื้นที่กักกันบนฝั่ง

ค. บุคคลเหล่านั้นอาจจะถูกกักตัวไว้บนเรือได้เป็นการชั่วคราว หากได้มีการพิจารณาแล้วว่าเป็นไปเพื่อความปลอดภัย หรือเพื่อสุขภาพของบุคคลเหล่านั้น

ง. การกักกันตัวบนเรือ ต้องเป็นไปในลักษณะชั่วคราวโดยแท้จริง โดยมีห้วงเวลาน้อยที่สุดที่จะกักตัวได้เพียงพอให้นำบุคคลเหล่านั้นออกจากพื้นที่การรบ หรือเพื่อหลีกเลี่ยงอันตราย หากต้องกักกันไว้บนแผ่นดิน การกักตัวบุคคลบนเรือ ซึ่งจอดอยู่กับที่ไม่สามารถกระทำได้ ยกเว้นได้รับอนุมัติล่วงหน้าจากผู้มีอำนาจในประเทศ กลุ่มประเทศ หรือพันธมิตร

๔๘๔. บุคคลที่ถูกกักตัว

พลเรือนของชาติศัตรูหากตกอยู่ในความควบคุมของกลุ่ม อาจจะถูกกักกันต่อไปได้ หากมีความจำเป็นเกี่ยวกับกับการรักษาความปลอดภัย พลเรือนที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดในการครอบครองดินแดน อาจจะถูกกักกันตัวเพื่อรอการลงโทษ พลเรือนจะต้องไม่ถูกกักตัวในฐานะตัวประกัน พลเรือนที่ถูกกักกันตัวจะต้องไม่ถูกเคลื่อนย้ายไปจากแหล่งที่อยู่เดิม เว้นแต่ด้วยเหตุผลเรื่องความปลอดภัย หรือเหตุผลความจำเป็นด้านการทหารที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ บุคคลที่ถูกกักกันตัวไว้จะต้องได้รับการปฏิบัติเยี่ยงมนุษย์และต้องไม่ถูกปฏิบัติการลักษณะ เพื่อการตอบโต้หรือการลงโทษรวม

๔๘๕. เครื่องหมาย และสัญลักษณ์ที่ได้รับการคุ้มครอง

๑. เครื่องหมายกาชาด และซีกรวงเดือนแดง เครื่องหมายกาชะบาดสีแดงบนพื้นสีขาวเป็นเครื่องหมายที่นานาชาติยอมรับว่ามีไว้เพื่อคุ้มครอง เจ้าหน้าที่การแพทย์ เจ้าหน้าที่ทางศาสนา และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ประเทศอิสลามใช้รูปซีกรวงเดือนสีแดงบนพื้นสีขาว ในความหมายเดียวกัน เครื่องหมายสิงโตสีแดง และดวงอาทิตย์บนพื้นสีขาว ซึ่งเคยใช้โดยประเทศอิหร่านได้ยกเลิกการใช้ไปแล้ว ส่วนธงดาวหกแฉกสีแดงบนพื้นขาวของอิสราเอล ยังคงใช้อยู่ตามอนุมติในสนธิสัญญาเจนีวาปี ๑๙๔๙ แต่มีอีกหลายประเทศที่ยังคงไม่ยอมรับ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่การแพทย์ และเจ้าหน้าที่ทางศาสนา หรือวัตถุซึ่งมีเครื่องหมายดังกล่าวติดไว้อย่างเด่นชัด ก็จะได้รับคุ้มครองเช่นเดียวกัน

๒. สัญลักษณ์ที่ได้รับการคุ้มครองอื่น ๆ

สัญลักษณ์ที่ได้รับการคุ้มครองอื่น ๆ ที่ได้รับการรับรองจากนานาชาติ ได้แก่ แถบสีแดงทแยงบนพื้นสีขาว หมายถึงเขตโรงพยาบาล และเขตที่พักอาศัยของบุคคลที่ไม่ใช่พลรบ ที่พักของเชลยศึกจะแสดงด้วยตัวอักษร “PW” หรือ “PG” พื้นที่กักกันพลเรือนใช้ตัวอักษร “IC” รูปเพชรสีน้ำเงิน และรูปสามเหลี่ยมสีน้ำเงินบนพื้นสีขาว ใช้แสดงอาคารสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ วัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานอนุสาวรีย์ และแหล่งศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ ซึ่งได้รับการยกเว้นจากการโจมตี ในซีกโลกตะวันตก รูป วงกลมสีแดงกับทรงกลมสีแดงสามอันในวงกลมบนโล่สีขาว หรือที่เรียกว่าสัญลักษณ์ ใช้ในกรณีเดียวกัน

๓. สัญลักษณ์ตามสนธิสัญญากรุงเฮก ๑๙๐๗

สัญลักษณ์ที่ได้รับการคุ้มครองที่ ผบ.กองกำลังทางเรือควรจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือสัญลักษณ์ที่ถูกกำหนดตามสนธิสัญญากรุงเฮก ๑๙๐๗ ว่าด้วยการยิงฝั่งโดยกำลังทางเรือ สัญลักษณ์ดังกล่าวใช้เพื่อแสดง อาคารที่ควรค่าแก่การเคารพบูชา โรงพยาบาล อนุสาวรีย์ทางประวัติศาสตร์ อาคารเดียวกับศิลปวัฒนธรรม และสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ได้รับการคุ้มครองจากการยิงฝั่ง สัญลักษณ์ดังกล่าว คือสี่เหลี่ยมผืนผ้า แบ่งตามแนวทแยงมุม ด้านบนเป็นสีดำ ด้านล่างเป็นสีขาว

๔. สัญลักษณ์ตามสนธิสัญญากรุงเฮก ๑๙๕๔

มีการกำหนดสัญลักษณ์ใหม่ขึ้นมาตามสนธิสัญญากรุงเฮก ๑๙๕๔ เพื่อปกป้องสถานที่ และวัตถุทางศิลปวัฒนธรรมในระหว่างการขัดกันด้วยอาวุธ สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับศาสนาหรือไม่ใช่ อาจจะถูกแสดงด้วยสัญลักษณ์เพื่อให้ง่ายต่อการสังเกตเห็น

สัญลักษณ์อาจจะแสดงให้เห็นอย่างโคด ๆ หรือแสดงซ้ำกันโดยใช้รูปแบบสามเหลี่ยม สัญลักษณ์ที่ใช้เป็นรูปโล่ปลายชี้ลง ประกอบด้วยรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสสีน้ำเงิน มุมด้านหนึ่งของโล่ และสามเหลี่ยมสีน้ำเงิน เหนือสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่วางแต่ละข้างเป็นรูปสามเหลี่ยมสีขาว

๕. ธงขาว เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ธงสีขาวเป็นสัญลักษณ์เพื่อร้องขอสำหรับการหยุดยิง เจริญต่อรอง หรือขอยอมแพ้ เมื่อกำลังเข้าศึกแสดงธงขาวก็ควรได้รับโอกาสที่จะยอมแพ้ หรือการติดต่อเพื่อ เจริญหยุดยิง หรือการต่อรอง ห้ามโจมตีใส่ธงขาวเว้นเสียแต่เป็นการแสดงเพื่อการลวง

๔๘๖. การได้รับอนุญาตให้ใช้

สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่ได้รับการคุ้มครอง มีไว้เพื่อแสดงให้เห็นถึงบุคคล วัสดุ และกิจกรรม ที่ได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด การใช้สัญลักษณ์เพื่อการอื่น เป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย ระหว่างประเทศ

๔๘๗. ความล้มเหลวในการแสดงสัญลักษณ์ และเครื่องหมาย

เพื่อวัตถุประสงค์ หรือบุคคลใด ๆ ได้รับสิทธิในการคุ้มครอง แต่ไม่สามารถที่จะแสดงเครื่องหมายเพื่อแสดง สิทธินั้นได้ มิได้หมายถึงว่า สิทธินั้นจะถูกเพิกถอนไป แต่การที่ไม่สามารถแสดงเครื่องหมายได้นั้น จะ นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อวัตถุประสงค์ หรือบุคคลนั้นจากการ โจมตีของข้าศึก เนื่องจากไม่สามารถจำแนกเป้าหมายได้

๔๘๘. เครื่องหมายที่ได้รับความคุ้มครอง

๑. วิธีการเพิ่มเติม ๓ วิธี ที่ใช้เพื่อแสดงหน่วยแพทย์ และยานพาหนะในการขนส่ง ซึ่งกำหนดขึ้น โดยนานาชาติ ได้แก่

ก. สัญญาณวิทยุ เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงยานพาหนะของหน่วยแพทย์ โดยวิทยุ โทรศัพทท์ จะให้คำพูดว่า “PAN PAN” สามครั้ง ตามด้วยคำพูดว่า “medical” ซึ่งออกเสียงตามสำเนียง ฝรั่งเศสว่า “เม-ดี-คอล” ยานพาหนะของหน่วยแพทย์แสดงด้วยวิทยุ โทรเลข ตัวอักษร XXX สามกลุ่ม และตามด้วย YYY หนึ่งกลุ่ม

ข. สัญญาณทัศนะ บนอากาศยาน ไฟกระพริบสีน้ำเงินใช้สำหรับอากาศยานทางการแพทย์ เท่านั้น เรือพยาบาล เรือกู้ภัยชายฝั่ง และรถพยาบาล อาจจะใช้ไฟกระพริบสีน้ำเงินได้ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ตามข้อตกลงพิเศษระหว่างคู่กรณีอาจใช้เป็นสัญลักษณ์สำรอง สำหรับยานขนส่งทางการแพทย์ใน รูปแบบอื่น ๆ

ค. สัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ การพิสูจน์ฝ่าย และการแสดงตำแหน่งของเรือพยาบาล อาจจะ แสดงด้วยการใช้อุปกรณ์พิสูจน์ฝ่าย ซึ่งติดตั้งตามข้อตกลงพิเศษของกลุ่มพิพาท หรืออาจจะใช้อุปกรณ์ Secondary radar (SSR) ตามที่กำหนดในผนวก ๑๐ ของสนธิสัญญาชิคาโก ช่องสัญญาณและรหัสของ SSR ต้องมีการสำรองได้สำหรับเครื่องบินพยาบาลด้วย

๔๘๙. การแสดงตนของเรือ และอากาศยานของชาติเป็นกลาง

เรือและอากาศยานที่ไม่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้วยอาวุธ อาจจัดทำเครื่องหมายขึ้นเพื่อแสดงตน แสดงตำบลที่ และการติดต่อสื่อสาร แต่การใช้เครื่องหมายดังกล่าวไม่ได้แสดงให้เห็นสิทธิพิเศษ หรือ หน้าที่ของชาติเป็นกลาง หรือคู่พิพาทแต่อย่างใด ยกเว้นเป็นไปตามข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกันไว้

บทที่ ๕

กฎแห่งการเป็นกลาง

๕๐๑. กล่าวทั่วไป

๑. พัฒนาจากการที่การปฏิบัติของหลาย ๆ ชาติประกาศสงครามก่อนการแสดงความเป็นข้าศึกกัน กฎของการเป็นกลางพิจารณาโดยตรงการเปลี่ยนแปลงระหว่างสงครามกับสันติภาพ ควรจะกระฉ่างและไม่มีที่เคลือบแฝง อย่างไรก็ตามความพยายามของนานาชาติที่จะยุติสงคราม ด้วยการกระจายของการเตรียมความมั่นคง และการขยายขอบเขตของสงครามให้รวมถึงการจลาจลและการต่อต้านการจลาจล การขัดกันด้วยอาวุธปัจจุบันนาน ๆ ครั้งจึงจะมีการประกาศสงครามเป็นแบบแผน ผลที่ตามมาทำให้เพิ่มความยากที่จะตัดสินวินิจฉัยได้ถูกต้องตรงจุดเมื่อการกระทำอันเป็นข้าศึกกลายเป็นสงคราม และการแยกชาติคู่สงครามจากชาติเป็นกลาง แม้ว่าจะไม่แน่นอนแต่กฎของการเป็นกลางก็ยังมิบทบาทสำคัญที่มีประโยชน์ในการสกัดกั้นการกระจายของการเป็นข้าศึก โดยปกติการควบคุมดูแลชาติคู่สงครามให้ยอมรับว่าอีกหลายชาติไม่มีส่วนร่วมในการขัดแย้ง ควบคุมชาติเป็นกลางให้ยอมรับชาติคู่สงคราม และบรรเทาผลกระทบที่เป็นอันตรายของการเป็นศัตรูต่อการค้าขายระหว่างประเทศ

๒. กฎของการเป็นกลางกำหนดขอบเขตความสัมพันธ์ที่ถูกกฎหมายระหว่างชาติที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันด้วยอาวุธ (ชาติคู่สงคราม) และชาติที่ไม่มีส่วนร่วมในการเป็นข้าศึก (ชาติเป็นกลาง) กฎการเป็นกลางให้การบริการในเขตสงคราม ควบคุมสงครามทั้งบนพื้นดินและพื้นน้ำ และให้บทเรียนเตือนใจที่มีอิทธิพลของสงครามการค้าระหว่างประเทศ

๓. จุดประสงค์ของสิ่งตีพิมพ์นี้ ชาติคู่สงคราม ถูกกำหนดขอบเขตเช่นชาติที่เกี่ยวข้องในการขัดกันด้วยอาวุธระหว่างประเทศ แม้ว่าจะประกาศสงครามอย่างเป็นทางการหรือไม่ก็ตาม ในทางตรงข้ามชาติเป็นกลาง ถูกกำหนดขอบเขต เช่นชาติที่ประกาศอย่างเป็นทางการถึงความเป็นกลาง หรือมิฉะนั้นก็รับบทบาทการเป็นกลาง โดยไม่กลายเป็นฝ่ายซึ่งยอมรับการรูดหน้าของการขัดแย้ง

๕๐๒ สถานะการเป็นกลาง

๑. ธรรมเนียมกฎหมายระหว่างประเทศพิจารณาโดยตรงว่าทุกชาติมีทางเลือกที่ จะอดกลั้นจากการมีส่วนร่วมในการขัดกันด้วยอาวุธ โดยการ ประกาศ หรือ มิฉะนั้นสันนิษฐานว่ามีสถานะการเป็นกลาง กฎของการขัดกันด้วยอาวุธ กำหนดหน้าที่และให้คำปรึกษาที่ถูกต้องต่อชาติเป็นกลางและชาติคู่สงคราม สิทธิที่สำคัญของชาติเป็นกลางคือ การไม่ล่วงละเมิดชาติอื่น หน้าที่ที่สำคัญ คือ (๑) ปฏิบัติการเป็นกลางอย่างเท่าเทียมด้วยการยอมรับทุกชาติคู่สงคราม (ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด) (๒) ละเว้นจากการขัดแย้ง และการจัดหาสินค้าหรือการบริการให้แก่ชาติคู่สงคราม (การงดเว้น) ในทางกลับกันหน้าที่ของชาติคู่สงครามที่ต้องยอมรับว่าการเป็นกลางเป็นลักษณะที่ล่วงละเมิดไม่ได้ และเป็นการถูกต้องในการยืนยันการปฏิบัติที่เป็นกลางโดยไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด และงดเว้นให้การช่วยเหลือฝ่ายใด กฎธรรมเนียมนี้ในบางขอบเขตได้รับการแก้ไขปรับปรุงโดยกฎบัตรสหประชาชาติ

๒. สถานะความเป็นกลางที่สถาปนาขึ้นมายังคงมีผล นอกจากและจนกระทั่งชาติเป็นกลางเพิกถอน ยกเลิก ทำที่การเป็นกลาง และเข้าไปร่วมในความขัดแย้ง

๕๐๓. การเป็นกลางภายใต้กฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ

กฎบัตรสหประชาชาติ มีการกำหนดแก่สมาชิกว่าหลักการที่ถูกต้องตามกฎหมายจะต้องสะวางระงับ ข้อโต้แย้งด้วยสันติวิธี และอดกลั้นจากภัยคุกคาม หรือการใช้กำลังในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศใน เหตุการณ์ของการคุกคามหรือการรุกรานต่อสันติภาพ หรือการกระทำที่รุกรานก้าวร้าว คณะมนตรีความ มั่นคงมีอำนาจที่จะกระทำการบังคับความประพฤติของชาติสมาชิก รวมทั้งการใช้กำลังเพื่อรักษาและฟื้นฟู สันติภาพ และความมั่นคง เมื่อคณะมนตรีความมั่นคงต้องทำดังนั้น ชาติสมาชิกมีพันธะที่จะต้องให้ความ ช่วยเหลือแก่สหประชาชาติ, ชาติพันธมิตร, หรือชาติที่เป็นเครื่องมือปฏิบัติตามพันธะของคณะมนตรีความ มั่นคงในทุก ๆ การกระทำ และอดกลั้นต่อบางชาติที่คัดค้าน ผลที่ตามมา ชาติสมาชิกอาจจะมีพันธะในการ สนับสนุนการกระทำของสหประชาชาติด้วยกองทัพของตนเป็นผลที่ไปด้วยกันไม่ได้กับความต้องการของ สถานะการเป็นกลางคล้าย ๆ กันชาติสมาชิกอาจจะถูกเรียกให้จัดหาความช่วยเหลือแก่สหประชาชาติในการ กระทำเพื่อการบังคับอื่น ๆ นอกจากกำลังกองทัพ และดังนั้นสันนิษฐานว่ามีทำที่ลำเอียงต่อการ ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ตามความต้องการดั้งเดิมของกฎการเป็นกลางเพราะฉะนั้นกลายเป็นปัญหาที่น่าสงสัย แม้ว่าทุกสมาชิก สามารถเรียกร้องการเป็นกลาง เมื่อคณะมนตรีความมั่นคงของสหประชาชาติ ลงโทษการกระทำที่ก้าวร้าว หรือเรียกร้องให้ชาติสมาชิกร่วมมือใช้มาตรการบีบบังคับต่อต้านผู้รุกราน คณะมนตรีความมั่นคงอาจจะ ตัดสินไม่ใช้การกระทำบังคับ สมาชิกองค์การสหประชาชาติยังคงเป็นอิสระต่อการรักษาสถานะการเป็นกลาง

๕๐๔. ความเป็นกลางภายใต้การป้องกันตนเองร่วมกัน และป้องกันตนเองในภูมิภาค

พันธะหน้าที่ในกฎบัตรสหประชาชาติ เพื่อให้ชาติสมาชิกอดกลั้นต่อการคุกคามหรือการใช้กำลังต่อ ความมั่นคงของดินแดน หรือเอกราชทางการเมืองของรัฐเป็นคุณสมบัติโดยถูกต้องของการปฏิบัติกรตาม ลำพัง และการป้องกันตนเอง ซึ่งชาติสมาชิกอาจจะปฏิบัติจนกระทั่งเวลาที่คณะมนตรีความมั่นคงออก มาตรการที่จำเป็นเพื่อฟื้นฟูสันติภาพและความมั่นคงของระหว่างประเทศ สิ่งนี้เป็นคุณสมบัติที่ถูกต้องของ การป้องกันตนเองที่อาจจะปฏิบัติตามลำพัง รวมกำลังกัน หรือเป็นการเฉพาะกิจ หรืออย่างเป็นทางการ และ จัดการรวบรวมความมั่นคง ความเป็นไปได้ของการรักษาและดำรงสถานะการเป็นกลางภายใต้การจัดการ เช่นนี้ขึ้นอยู่กับท้องที่ ซึ่งหมู่คณะกระทำอย่างถูกต้องตามกฎหมายในการช่วยเหลือการปฏิบัติในเขตท้องที่ หรือในกรณีของการป้องกันตนเอง กลายมาเป็นความช่วยเหลือแก่ผู้เคราะห์ร้ายจากการโจมตี ผลกระทบ ในทางปฏิบัติของสนธิสัญญานี้อาจจะเปลี่ยนแปลงจากการกระทำเพื่อความถูกต้องของหมู่คณะในการ ช่วยเหลือชาติในกลุ่มสมาชิกภายใต้การ โจมตีให้กลายเป็นหน้าที่ที่จะทำเช่นนั้น หน้าที่นี้อาจจะกระทำได้ใน หลาย ๆ รูปแบบจากลำดับจากการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจจนถึงข้อผูกมัดของกองทัพ

๕๐๕. อาณาเขตที่เป็นกลาง

๑. หลักการโดยทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศ ทุกการกระทำที่เป็นปรปักษ์ต่ออาณาเขตที่เป็น กลางอันหมายถึงพื้นดินที่เป็นกลาง พื้นน้ำที่เป็นกลางและอวกาศที่เป็นกลางเป็นพื้นที่หวงห้าม ชาติเป็น

กลางมีหน้าที่ป้องกันขัดขวางอาณาเขตนั้นๆ จากการที่จะถูกใช้เป็นสถานที่ลี้ภัย หรือ ฐานการปฏิบัติการ โดย กองกำลังคู่สงครามของทุกฝ่าย ถ้าชาติเป็นกลางไม่กระทำหรือตั้งใจที่จะบังคับอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อการ ล่วงละเมิดความถูกต้อง ชาติคู่สงครามที่เสียหายอาจจะกระทำการบางสิ่งที่เป็นในอาณาเขตที่เป็นกลางเพื่อ ต่อต้านการกระทำของกองกำลังของข้าศึก รวมทั้งเรือรบและเครื่องบินทหาร ที่ทำผิดกฎหมายโดยใช้อาณา เขต ดังกล่าวนั้นชาติคู่สงครามมีอำนาจหน้าที่ทั้งการป้องกันตนเองเมื่อถูกโจมตี หรือข่มขู่ว่าจะ โดนโจมตีใน ขณะที่อยู่ในอาณาเขตที่เป็นกลาง หรือถูกโจมตีหรือข่มขู่ว่าจะ โดนโจมตีจากอาณาเขตที่เป็นกลาง

๒. ฝ่ายเป็นกลางอาจจะอนุญาตให้ผ่านอาณาเขตที่เป็นกลางแก่ผู้บาดเจ็บป่วยไข้ไปยังกองทัพของแต่ละ ฝ่ายในสภาวะที่ยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งจะต้องไม่มีกำลังรบและยุทธโศปกรณ์ในการรบ ถ้าการผ่านของ ผู้บาดเจ็บและเจ็บป่วยไข้ได้รับอนุญาต ชาติเป็นกลางจะมีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยและ การควบคุม เพลยศึกที่หลบหนีผู้จับกุม และหาทางไปอาณาเขตที่เป็นกลางโดยอาจจะส่งกลับถิ่นฐานเดิมหรือ จำกัดอิสรภาพในชาติเป็นกลาง แต่จะต้องไม่ยอมให้ไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมสงครามขณะอยู่ที่นั่น

๕๐๖. ทำเรือและพื้นที่จอดเรือที่เป็นกลาง

ถึงแม้ว่าชาติที่เป็นกลางอาจจะไม่จำแนกหลักเกณฑ์ ปิดท่าเรือและพื้นที่จอดเรือต่อชาติคู่สงคราม เนื่องจากไม่มีความจำเป็นต้องทำดังนั้น ในทุก ๆ เหตุการณ์ สนธิสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ ๑๓ กำหนดว่าในการ ออกจากท่าเรือของชาติเป็นกลางจะต้องจัดการให้เรือรบของชาติคู่สงครามที่จอดที่ท่าเรือหรือพื้นที่จอดเรือ ของชาติเป็นกลางออกห่างกันเป็นเวลา เรือชาติใดเข้ามาก่อนออกก่อน ๒๔ ชั่วโมงในขณะที่การขัดกันด้วย อาวุธเกิดขึ้นของชาติคู่สงครามอาจจะมาเยี่ยมที่ท่าเรือและพื้นที่จอดเรือ ชาติเป็นกลางอาจจะเลือกเปิดท่าเรือ เพื่อจุดประสงค์นั้น ยานพาหนะของชาติคู่สงคราม รวมทั้งเรือรบ ยังคงมีสิทธิในการเข้าเมื่อต้องการความ ช่วยเหลือ แม้ว่าสาเหตุเกิดจากการถูกทำลายจากการกระทำของข้าศึก

๕๐๗. ขีดจำกัดในการพักและการออกจากท่าเรือ

๑. ในกรณีที่ไม่มียกเว้นพิเศษต่อด้านในกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติประจำของชาติเป็นกลาง เรือรบชาติคู่สงครามไม่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในท่าเรือหรือพื้นที่จอดเรือของชาติเป็นกลางเกินกว่า ๒๔ ชั่วโมง ขีดจำกัดนี้ยกเว้นไม่ใช้กับเรือรบชาติคู่สงครามที่อุทิศช่วยเหลือต่อมนุษยธรรม ศาสนา หรือ ค้นคว้าทาง วิทยาศาสตร์ที่ไม่เกี่ยวกับการทหาร (เรือรบที่เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้เพิ่มศักยภาพทางทหารไม่ได้รับการยกเว้น) เรือรบชาติคู่สงครามอาจได้รับอนุญาตโดยชาติเป็น กลางในการ ยึดเวลาในการพักที่ท่าเรือหรือพื้นที่จอดเรือของชาติเป็นกลาง เมื่อติดสภาพอากาศหรือ เสียหาย ในส่วนที่มี ผลต่อความเหมาะสมที่จะออกทะเล กำหนดให้เป็นหน้าที่ของชาติเป็นกลางที่จะต้องกักกันเรือรบ ของชาติคู่สงคราม รวมทั้งนายทหารและลูกเรือ ในกรณีที่ยังไม่ออกจากท่าเรือ หรือพื้นที่จอดเรือ หรือไม่ สามารถออกไปได้ ในกรณีที่ไม่ได้รับการอนุญาตให้จอดอยู่ในท่า

๒. นอกเสียจากชาติเป็นกลางจะมีกฎหมาย หรือระเบียบปฏิบัติประจำที่กำหนดไว้แตกต่างออกไป จะต้องไม่มีเรือรบมากกว่า ๓ ลำ ของแต่ละชาติคู่สงครามอยู่ที่ท่าเรือหรือพื้นที่จอดเรือเดียวกัน และจะต้อง ใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมงผ่านไปแล้ว ระหว่างการออกจากท่าของยานพาหนะของแต่ละฝ่าย คำสั่งของ

การออกจากท่าถูกพิจารณาตัดสินจากการเข้าเทียบท่าแม้ว่าการยึดเวลาการจอดจะได้รับอนุญาต เรือรบของชาติคู่สงครามจะไม่ออกจากท่าเรือหรือพื้นที่จอดเรือของชาติเป็นกลางก่อน ๒๔ ชั่วโมงหลังจากการออกจากท่าของเรือสินค้าของชาติศัตรู

๕๐๘. ยุทโธปกรณ์ เสบียง การติดต่อสื่อสาร และการซ่อมบำรุง

๑. เรือรบของชาติคู่สงครามจะไม่ใช้ท่าเรือหรือพื้นที่จอดเรือของชาติเป็นกลางเพื่อเสริมกำลังเพิ่ม ยุทโธปกรณ์เสริมอาวุธ หรือก่อตั้งเคลื่อนย้ายเครื่องมือสื่อสารด้วยกำลังทหารของชาติคู่สงคราม ถึงแม้ว่าการเพิ่มเสบียงทหาร น้ำมันเชื้อเพลิงเพียงพอที่จะเดินทางไปยังท่าเรือของชาติตนเท่านั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับปริมาณที่จะได้รับอนุญาต ในการปฏิบัติจะต้องพิจารณาตัดสินใจในสภาวะที่เรือรบของชาติคู่สงครามจะกลับมาเพิ่มเติมเสบียงอาหารและเติมน้ำมันเชื้อเพลิงอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญของการไม่เลือกที่รักมักที่ชังต่อชาติคู่สงคราม กับข้อห้ามของการต่อต้านการใช้อาณาเขตชาติเป็นกลางเหมือนฐานปฏิบัติการ

๒. เรือรบของชาติคู่สงครามทำการซ่อมแซมในท่าเรือหรือพื้นที่จอดเรือของชาติเป็นกลางในสภาวะที่มีความจำเป็นจริง ๆ ที่จะต้องทำให้เรือมีความทนทะเล กฎนี้ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับการซ่อมแซมอุปกรณ์การรบที่เสียหาย แม้ว่าการซ่อมแซมเพื่อให้มีความทนทะเลจะเป็นจุดมุ่งหมายของหลักนิยมนี ในทุก ๆ เหตุการณ์ เรือรบชาติคู่สงครามจะไม่เพิ่มเติมหรือ ซ่อมแซมระบบอาวุธหรือเสริมเพิ่มคุณค่าความสามารถในการทำการสู้รบ เป็นหน้าที่ของชาติเป็นกลางในการตัดสินใจว่าจะอะไรเป็นความจำเป็นในการซ่อมแซม หรือฟื้นฟูความทนทะเล และอินทรานที่จะให้ความล่าช้าที่จะออกจากท่าเรือชาติเป็นกลางน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

๕๐๙. ทรัพย์สินเชลย

ทรัพย์สินเชลย (ยึดจากเรือสินค้าของชาติเป็นกลางหรือชาติข้าศึก) อาจถูกนำมาฝากไว้ที่ท่าเรือ หรือพื้นที่จอดเรือของชาติเป็นกลาง จากสาเหตุในด้านความทนทะเล สภาพอากาศไม่อำนวย หรือต้องการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือเสบียง เรือรบดังกล่าวจะต้องออกจากท่าเรือในทันทีที่สภาวะแวดล้อมเอื้ออำนวยหรือมีความเหมาะสม เป็นหน้าที่ของชาติเป็นกลางที่จะพิจารณาปลดปล่อยทรัพย์สินเชลยรวมทั้งนายทหารและลูกเรือ และมีหน้าที่ที่จะต้องกักกันทรัพย์สินเชลยที่นำเข้ามาในท่าเรือ หรือเขตทอดสมอย่างผิดกฎหมาย หรืออย่างถูกกฎหมาย แต่ไม่ยอมออกจากท่าเมื่อสภาวะแวดล้อมเอื้ออำนวยแก่การออกเรือได้

๕๑๐. น่านน้ำภายในของชาติเป็นกลาง

เป็นอาณาเขตทางทะเลที่ถัดจากเส้นฐานเข้าไปในแผ่นดิน หรือในกรณีของรัฐหมู่เกาะนั้น ก็คือบริเวณ ภายในเส้นที่ลากปิดล้อมเพื่อกำหนดเขตแดน กฎที่ใช้กับท่าเรือและพื้นที่จอดเรือประยุกต์ใช้กับน่านน้ำภายในเช่นเดียวกัน

๕๑๑. อาณาเขตทางทะเลของชาติเป็นกลาง

๑. อาณาเขตทางทะเลของชาติเป็นกลางเหมือนกับอาณาเขตของชาติเป็นกลางโดยทั่วไป จะต้องไม่ถูกใช้โดยกองกำลังของชาติคู่สงคราม และเป็นสถานที่ลี้ภัยจากข้าศึกหรือเป็นฐานปฏิบัติการ ชาติคู่สงครามถูก

จำกัดให้คัดค้านการกระทำทุกอย่างที่แสดงความเป็นปรีภัยในอาณาเขตทางทะเลของชาติเป็นกลางยกเว้นความจำเป็นในการป้องกันตนเอง หรือดำเนินการช่วยป้องกันต่อต้านกำลังของข้าศึกที่ฝ่าฝืนสถานการณ์เป็นกลางของน่านน้ำเมื่อชาติเป็นกลางไม่สามารถ หรือไม่ต่อต้านการล่วงละเมิดนั้น

๒. ชาติเป็นกลางอาจจะไม่กำหนดเขตการผ่านของเรือรบและทรัพย์สินของชาติคู่สงครามในการผ่านอาณาเขตทางทะเล ยกเว้นในช่องแคบสากล เมื่อการแสดงการปิดกั้นการผ่านทำอย่างถูกต้อง ชาติคู่สงครามจะต้องออกค้ำจากการผ่านเข้าอาณาเขตทางทะเลของชาติเป็นกลาง ยกเว้นการผ่านช่องแคบสากล หรือความจำเป็นที่ต้องได้รับความช่วยเหลือ ชาติเป็นกลางอาจอนุญาตให้การผ่านโดยสุจริตของเรือรบชาติคู่สงครามและทรัพย์สินผ่านเข้าไปในอาณาเขตทางทะเล ขณะที่อยู่ในอาณาเขตทางทะเลของชาติเป็นกลาง เรือรบของชาติคู่สงครามจะต้องไม่เพิ่มเติม ช่อมแซมระบบอาวุธ หรือทำให้ยุทธโศปกรณ์สมบูรณ์เพิ่มขึ้น แม้ว่าการปฏิบัติโดยทั่วไปจะปิดอาณาเขตทางทะเลต่อเรือค้ำน้ำของชาติคู่สงคราม ชาติเป็นกลางอาจจะเลือกที่จะอนุญาตให้เรือค้ำน้ำผ่านบนผิวน้ำ ชาติเป็นกลางตามธรรมเนียมจะอนุญาตให้ผ่านอาณาเขตทางทะเลแก่เรือที่ขนผู้บาดเจ็บ เจ็บป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง แม้ว่าน่านน้ำนี้จะปิดสำหรับพาหนะของชาติคู่สงคราม

๕๑๒. ทะเลอาณาเขต ๑๒ ไมล์

๑. เมื่อถูกความเป็นกลางถูกจัดระบบในสนธิสัญญากรุงเฮก ปี ค.ศ.๑๙๐๗ ทะเลอาณาเขต ๓ ไมล์ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป การบินเพียงจะเริ่มต้น เรือค้ำน้ำยังไม่ถือว่าเป็นฐานปล่อยอาวุธ กฎการเป็นกลาง ซึ่งเหมาะสมกับทะเลอาณาเขตถูกออกแบบ เพื่อเป็นกฎเกณฑ์ในการควบคุมเรือรบผิวน้ำในพื้นที่แคบ ๆ นอกฝั่งทะเลของชาติเป็นกลาง สนธิสัญญากฎหมายทะเลปี ๑๙๘๒ เกี่ยวกับชายฝั่งทะเลของชาติต่าง ๆ ได้ขยายการอ้างสิทธิของทะเลอาณาเขตออกเป็น ๑๒ ไมล์

๒. ในข้อความที่รู้จักยอมรับอย่างกว้างขวางของทะเลอาณาเขต ๓ ไมล์ กฎและหน้าที่ของชาติเป็นกลางและชาติคู่สงครามในทะเลอาณาเขตถือความสมดุลและความเป็นธรรม แม้ว่าทะเลอาณาเขตจะขยายจาก ๓ เป็น ๑๒ ไมล์ทะเล ทำให้เกิดความแตกต่างมากกว่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ จากบริเวณซึ่งกำลังของชาติคู่สงคราม อาจจะควบคุมดูแลปฏิบัติการโจมตี อันเป็นการสร้างความยุ่งยากสับสนต่อชาติเป็นกลางในการที่ล่วงละเมิดทะเลอาณาเขต ๑๒ ไมล์ ของชาติเป็นกลางไม่อยู่และเข้ากันไม่ได้กับกฎการเป็นกลาง ที่ชาติคู่สงครามอดกลั้นจากการกระทำเป็นปรีภัย น่านน้ำชาติเป็นกลาง และไม่ใช้ทะเลอาณาเขตของชาติเป็นกลางเป็นสถานที่ลี้ภัยจากข้าศึก หรือฐานปฏิบัติการ กำลังของชาติคู่สงครามที่ละเมิดความเป็นกลางของน่านน้ำ และชาติเป็นกลางแสดงการที่ไม่สามารถ หรือไม่มีเจตนาที่จะขับไล่ผู้รุกราน ชาติคู่สงครามอีกฝ่ายย่อมรักษาความถูกต้องที่จะดำเนินการกระทำการบังคับด้วยตนเองแก่ศัตรู และชาติเป็นกลางด้วยกฎแห่งการเป็นกลาง

๕๑๓. ช่องแคบสากลชาติเป็นกลาง

เป็นธรรมเนียมกฎหมายระหว่างประเทศสะท้อนสนธิสัญญา กฎหมายทางทะเลปี ค.ศ.๑๙๘๒ ในการจัดเรือรบผิวน้ำของชาติคู่สงคราม และชาติเป็นกลาง เรือค้ำน้ำ และเครื่องบินมีสิทธิในการแล่นผ่าน บินผ่าน และค้ำผ่านช่องแคบทั้งหมดที่ใช้ในการเดินเรือระหว่างประเทศ ชาติเป็นกลางไม่สามารถที่จะเลื่อน ขัดขวาง หรือต่อต้านสิทธิในการผ่านช่องแคบระหว่างประเทศ กองกำลังชาติคู่สงครามขนส่งผ่านช่องแคบระหว่าง

ประเทศ ที่ซ้อนกันกับน่านน้ำชาติเป็นกลางจะต้องดำเนินการโดยไม่ชักช้า ออกกั้นจากการคุกคาม หรือการใช้กำลังต่อต้านชาติเป็นกลาง และจะต้องออกกั้นจากการกระทำของฝ่ายข้าศึก หรือการกระทำอื่น ซึ่งไม่เป็นปกติธรรมดาในการผ่าน ในการผ่านกองกำลังของชาติคู่สงครามอาจจะมีมาตรการคุ้มครองความมั่นคงอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการปล่อย และการเข้ามาของเครื่องบิน รูปกระบวนเรือจาก การวัดค่าเสียงใต้น้ำ และการลาดตระเวนทางอิเล็กทรอนิกส์ กองกำลังของชาติคู่สงครามจะไม่ใช้ช่องแคบของชาติเป็นกลางเป็นสถานที่ลี้ภัย เป็นฐานปฏิบัติการ และเรือรบของชาติคู่สงครามจะไม่ทำการตรวจและค้นหาในน่านน้ำนั้น (ช่องแคบตุรกีมีการใช้กฎพิเศษที่ชัดเจนในสนธิสัญญา Montreux ปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ซึ่งจำกัดจำนวนและชนิดของเรือรบที่จะใช้ในช่องแคบทั้งในเวลาสันติและระหว่างขัดกันด้วยอาวุธ)

๕๑๔. น่านน้ำหมู่เกาะของชาติเป็นกลาง

๑. เกือบทุกชาติระลึกลึงสิทธิที่เหมาะสมของชาติที่เป็นเกาะต่อการสถาปนาเสันฐานของรัฐหมู่เกาะปิดล้อมพื้นน้ำรอบ ๆ หมู่เกาะ การจัดทำเสันฐานปฏิบัติตามสนธิสัญญากฎหมายทะเลปี ค.ศ.๑๙๘๒ ความสมดุลของสิทธิและหน้าที่ของชาติเป็นกลาง และชาติคู่สงครามกับการยอมรับกับน่านน้ำเป็นกลางยกต่อการกำหนดเนื้อหาสาระของน่านน้ำหมู่เกาะ

๒. กองกำลังของชาติคู่สงครามจะต้องออกกั้นจากการกระทำอันเป็นฝ่ายข้าศึกในน่านน้ำเป็นกลางของรัฐ หมู่เกาะ และจากการใช้เสมือนเป็นที่ลี้ภัยหรือฐานปฏิบัติการเรือรบหรืออากาศยานของชาติคู่สงคราม ซึ่งรวมทั้งเรือดำน้ำ เรือผิวน้ำ และอากาศยานทหาร รักษาไว้ซึ่งสิทธิของการไม่ขัดขวางการเล่นผ่าน บินผ่านหรือดำน้ำผ่านในเสันทางในทะเลของรัฐหมู่เกาะ การอ้างสิทธิการผ่านเสันทางในทะเลรัฐหมู่เกาะของกองกำลังชาติคู่สงครามอาจจะรับประกันเหตุกรณีของการผ่านอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว และไม่มีผลเปลี่ยนแปลงต่อความมั่นคง รวมทั้งการปล่อยขึ้นและรับอากาศยานลงเรือ การตรวจค้นไม่ได้รับอนุญาตให้กระทำในน่านน้ำหมู่เกาะที่เป็นกลาง

๓. ชาติเป็นกลางอาจจะปิดน่านน้ำหมู่เกาะ (ที่มีไซเสันทางผ่านทางทะเลหรือเป็นเสันทางโดยปกติที่ใช้ในการเดินเรือหรือเดินอากาศ) ในการผ่านของเรือรบของชาติคู่สงคราม แต่ก็ไม่ไซสิ่งจำเป็นจะปิดหรือไม่ปิดก็ได้ ชาติหมู่เกาะควรแน่ใจว่าได้รับการยอมรับที่จะไม่ถูกล่วงละเมิดความเป็นกลางของน่านน้ำ ถ้าชาติเป็นกลางไม่สามารถหรือไม่พยายามอย่างมีประสิทธิภาพที่จะป้องกัน หรือผลักไล่กองกำลังชาติคู่สงครามที่แสดงให้เห็นการกระทำที่ผิดกฎหมายในน่านน้ำหมู่เกาะของตน ชาติคู่สงครามฝ่ายตรงข้ามอาจจะดำเนินการช่วยเหลือตนเองในการกระทำบังคับฝ่ายข้าศึก ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องล่วงละเมิดความเป็นกลาง การใช้กำลังบังคับในการช่วยเหลือตนเองอาจรวมทั้งบนผิวน้ำ ได้ผิวน้ำ ในอากาศ และในอวกาศของน่านน้ำหมู่เกาะโดยใช้กำลังในจำนวนปริมาณเท่าที่จำเป็น

๕๑๕. ห้วงอวกาศที่เป็นกลาง

๑. อาณาเขตที่เป็นกลางที่ขยายขึ้นไปในห้วงอวกาศเหนือผิวดินชาติเป็นกลาง น่านน้ำภายในน่านน้ำหมู่เกาะและอาณาเขตทางทะเล อากาศยานทหารของชาติคู่สงครามจะถูกห้ามมิให้เข้าไปในห้วงอวกาศที่เป็นกลางยกเว้นดังต่อไปนี้

- ก. ห้วงอวกาศเหนือช่องแคบและเส้นทางผ่านทางทะเลของรัฐหมู่เกาะระหว่างประเทศที่เป็นกลาง ยังคงเปิดตลอดเวลาแก่อากาศยานของชาติคู่สงคราม รวมทั้งอากาศยานทหารในการลำเลียงหรือ การผ่านเส้นทางผ่านในทะเลของรัฐหมู่เกาะ การผ่านจะต้องต่อเนื่องและรวดเร็ว และกระทำใน การบินในลักษณะปกติธรรมดาของอากาศยาน อากาศยานของชาติคู่สงครามจะต้องออกจกั้นจาก การกระทำอันเป็นข้าศึกในขณะที่ผ่าน แต่อาจจะดำเนินการในหลายสิ่งเพื่อรับประกันต่อความ มั่นคงของตน และความมั่นคงต่อฝ่ายตนไม่ว่ากำลังผิวน้ำ หรือใต้ผิวน้ำ
- ข. อากาศยานทางการแพทย์อาจจะบินข้ามดินแดนประเทศเป็นกลางก่อนที่จะแจ้ง อาจจะลง ณ ที่ นั้นในกรณีที่เป็นจำเป็น และอาจจะใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของสนามบินที่เป็นกลางเหมือนกับที่ลี้ ภัย โดยที่ ข้อจำกัดและระเบียบนี้ชาติเป็นกลางจะนำไปประยุกต์ใช้กับทุกชาติคู่สงครามอย่าง เท่า เทียมกัน
- ค. อากาศยานของชาติคู่สงครามที่มีสภาพที่ต้องการความช่วยเหลือที่มองเห็น ได้เด่นชัดอาจได้รับ อนุญาตให้เข้าไปในห้วงอวกาศที่เป็นกลางและลงจอดในอาณาเขตที่เป็นกลางภายใต้การ คุ้มครองชาติเป็นกลางอาจบังคับให้ให้อากาศยานลง และกักกันทั้งอากาศยานและลูกเรือไว้

๕๖. หน้าที่การเป็นกลางในห้วงอวกาศที่เป็นกลาง

ชาติเป็นกลางต้องรับหน้าที่ป้องกันการฝ่าฝืนห้วงอวกาศที่เป็นกลางจากอากาศยานทหารของชาติคู่ สงคราม ต้องผลักดันการล่วงละเมิดลงพื้นของอากาศยาน และกักกันทั้งอากาศยานและลูกเรือ ถ้าหากชาติ เป็นกลางไม่สามารถหรือไม่พยายามป้องกันการเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย หรือการใช้ห้วงอวกาศ โดยอากาศ ยานทหารของชาติคู่สงคราม กองกำลังของชาติคู่สงครามฝ่ายตรงข้ามอาจจะดำเนินการออกมาตรการใช้ กำลังบังคับเพื่อช่วยเหลือตนเองตามแต่ความต้องการในสภาพแวดล้อมนั้น

๕๗. การค้าที่เป็นกลาง

๑. จุดมุ่งหมายสำคัญของกฎการเป็นกลาง คือ ระเบียบปฏิบัติของการกระทำของชาติคู่สงครามในการ ขอมรับการค้าที่เป็นกลาง เพื่อจุดประสงค์ของเอกสารการพิมพ์นี้ การค้าที่เป็นกลางประกอบด้วยการค้าทั้งหมด ระหว่างชาติเป็นกลางชาติหนึ่งกับชาติอื่นที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์สงคราม หรือการกำหนด จุดหมายของกองกำลังสำหรับชาติคู่สงครามใด และการค้าทั้งหมดระหว่างชาติเป็นกลาง และชาติคู่สงคราม หนึ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการขนส่งลึกลอบนำสินค้าเข้าที่ผิดกฎหมาย หรือการค้าที่ทำให้ดำรงรักษา ไว้ซึ่งความสามารถในการสู้รบของชาติคู่สงคราม เรือพาณิชย์ของชาติเป็นกลาง และอากาศยานพลเรือนที่เข้า มาทำการค้าที่เป็นกลางอย่างถูกต้องกฎหมายจะถูกรวบค้น แต่จะไม่ถูกจับยึด หรือทำลายโดยกองกำลังของชาติ คู่สงคราม

๒. กฎการเป็นกลางไม่ขัดขวางชาติเป็นกลางจากการเข้ามาค้าขายกับชาติคู่สงคราม อย่างไรก็ตาม รัฐบาลของชาติเป็นกลางไม่สามารถที่จะจัดหาวัตถุประสงค์สงครามหรือกองกำลังติดอาวุธให้กับชาติคู่ สงคราม โดยปราศจากการล่วงละเมิดหน้าที่การเป็นกลางในการงดเว้นการจัดส่งวัตถุประสงค์ และการไม่ ฝักใฝ่ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง และเสี่ยงต่อการสูญเสียสถานะการเป็นกลาง ถึงแม้ว่าชาติเป็นกลางอาจจะขัดขวาง

ประชาชนจากการจัดส่งการค้าที่ไม่เป็นกลางกับชาติคู่สงคราม แต่ก็ไม่ได้เป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำเช่นนั้น ผลกระทบที่ตามมา กฎหมายที่บัญญัติการตรวจสอบความสมดุลของผลประโยชน์ต่อการป้องกันการค้าที่เป็นกลางจากการแทรกแซงที่ไม่สมเหตุสมผล และสิทธิของชาติคู่สงครามฝ่ายหนึ่งในการห้ามการขนย้ายวัสดุอุปกรณ์สงครามไปยังข้าศึกอีกฝ่ายหนึ่ง

๕๑๘. สินค้าต้องห้าม

๑. สินค้าต้องห้ามประกอบด้วยสินค้าซึ่งกำหนดสำหรับข้าศึกของชาติคู่สงคราม ซึ่งอาจจะเชื่อได้ว่าจะใช้ในการขัดแย้งกันด้วยอาวุธ ตามธรรมเนียมประเพณีที่ตกทอดกันมา สินค้าต้องห้ามแบ่งออกเป็นสองประเภทคือ ประเภทต้องห้ามอย่างเด็ดขาดสมบูรณ์ และอย่างมีเงื่อนไข สินค้าต้องห้ามอย่างสมบูรณ์ประกอบด้วยสินค้า ซึ่งคุณลักษณะเห็นได้ชัดว่าถูกกำหนดเพื่อใช้ในการขัดแย้งกันด้วยอาวุธ เช่นกระสุน อาวุธ เครื่องแบบ และอื่น ๆ สินค้าต้องห้ามอย่างมีเงื่อนไข เป็นสินค้าที่ทำให้รู้สึกเชื่อว่าจะมีจุดมุ่งหมายในการใช้ว่าสามารถใช้ทั้งเพื่อการสงบสุข หรือเพื่อการสงคราม เช่น สิ่งที่ใช้ในการประกอบอาหาร อุปกรณ์การก่อสร้าง และน้ำมันเชื้อเพลิง ชาติคู่สงคราม มักจะประกาศรายการตั้งแต่เริ่มแรกของการเป็นข้าศึกกัน เพื่อแจ้งให้ชาติเป็นกลางทราบถึงชนิดของสินค้าที่พิจารณาว่าเป็นสินค้าต้องห้ามทั้งหมด และสินค้าที่ได้รับการยกเว้น โดยทั่วไปรายการสินค้าต้องห้ามของชาติคู่สงครามไม่คงที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของการขัดแย้ง

๒. ตามประเพณีปฏิบัติของชาติคู่สงครามตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๘๓๕ ก่อให้เกิดธรรมเนียมที่ยกเลิกในเรื่องการแตกต่างระหว่าง สินค้าต้องห้ามอย่างเด็ดขาดสมบูรณ์ และสินค้าต้องห้ามอย่างมีเงื่อนไข เพราะความเกี่ยวพันของประชากรทั้งหมดโดยแท้จริงในความพยายามสนับสนุนสงคราม ชาติคู่สงครามทั้งสองฝ่าย ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ โน้มเอียงในการปฏิบัติควบคุมสินค้านำเข้าทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ มันจึงกลายเป็นการยากขึ้น ทุกทีที่จะแสดงให้เห็นความแตกต่างที่สำคัญระหว่าง การกำหนดสินค้าเพื่อรัฐบาลของข้าศึก กองทัพของข้าศึก และการกำหนดสินค้าเพื่อการบริโภคของประชาชนพลเรือน โดยผลลัพท์นี้ชาติคู่สงครามจัดการกับสินค้านำเข้าทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งหมดที่สนับสนุนการพยายามทำสงครามที่เป็นสินค้าที่ต้องห้าม โดยปราศจากการจำแนกระหว่างสินค้าต้องห้ามอย่างเด็ดขาด และสินค้าต้องห้ามอย่างมีเงื่อนไข ด้วยขอบเขตดังนี้ กฎหมายระหว่างประเทศอาจจะดำเนินงานต่อไปในการที่จะประกาศรายการสินค้าต้องห้าม โดยเมื่อเร็ว ๆ นี้ การฝึกปฏิบัติแสดงให้เห็นว่า ความต้องการอาจจะประสบความสำเร็จโดยการทำการรายการของสินค้าที่ได้รับการยกเว้น

๕๑๙. สินค้าที่ถูกส่งไปยังจุดมุ่งหมายที่เป็นข้าศึก

๑. สินค้าต้องห้ามมีแนวโน้มที่จะต้องมีการตรวจจับในทุกสถานที่นอกจากอาณาเขตที่เป็นกลาง ถ้าจุดหมายปลายทางคืออาณาเขตที่เป็นของข้าศึกหรืออาณาเขตที่ถูกครอบครองโดยข้าศึก ไม่ใช่เรื่องสำคัญว่าจะส่งสินค้าต้องห้ามในส่งไปโดยตรง รวมทั้งการขนถ่ายสินค้า และการขนส่งทางบกก็เช่นกัน เมื่อสินค้าต้องห้ามไปเกี่ยวข้องกับจุดหมายปลายทางที่ข้าศึกเป็นเจ้าของหรืออาณาเขตที่ถูกข้าศึกยึดครอง อาจจะสันนิษฐานได้เมื่อ

- ก. ยานพาหนะชาติเป็นกลางได้แวะจอดที่ท่าเรือเข้าศึกก่อนมาถึงท่าเรือประเทศเป็นกลาง ซึ่งสินค้าถูกตรวจสอบ
- ข. สินค้าถูกตรวจสอบว่าใช้ที่ท่าเรือชาติเป็นกลาง เป็นเหมือนท่าเรือของการส่งผ่านไปยังเข้าศึก ถึงแม้ว่าจะเป็นท่าเรือส่งไปยังชาติเป็นกลางก่อน
- ค. สินค้าที่ถูกส่งมอบตามคำสั่ง หรือส่งไปที่ผู้รับของโดยไม่จำหน้า แต่ถูกกำหนดว่าเป็นชาติเป็นกลางที่อยู่ในอาณาเขตของเข้าศึก

๒. การสันนิษฐาน จุดมุ่งหมายอันเป็นเข้าศึกของสินค้าต้องห้ามที่ส่งโดยลวงละเมิด มีแนวโน้มที่จะถูกจับกุมโดยชาติคู่สงครามจากเวลาที่เรือสินค้าของชาติเป็นกลางออกจากท่าเรือในประเทศตนเอง หรืออาณาเขตที่เป็นกลางอื่น ๆ จนกระทั่งกลับมาถึงอาณาเขตที่เป็นกลางอีกครั้งหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้น สินค้าต้องห้ามอย่างมีเงื่อนไขยังมี แนวโน้มที่จะถูกจับด้วยเหมือนกัน ถ้ากำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการใช้ของรัฐบาลหรือกองทัพของเข้าศึก จุดมุ่งหมาย อันเป็นเข้าศึกของสินค้าต้องห้ามจะต้องตั้งอย่างเป็นจริงจังไม่ใช่สมมุติที่กักเอาเอง

๕๒๐. การได้รับการยกเว้นจากการเป็นสินค้าต้องห้าม

๑. สินค้าที่แน่นอนว่าได้รับการยกเว้นจากการจับกุม ว่าเป็น สินค้าต้องห้ามแม้ว่าจะถูกกำหนดส่งไปอาณาเขตเข้าศึก ได้แก่

- ก. สินค้าที่ยกเว้น หรือสินค้าอิสระ
- ข. สิ่งของที่มีเจตนาโดยเฉพาะเพื่อการรักษาคนบาดเจ็บ และเจ็บป่วยของกองทัพ และการป้องกันเชื้อโรค
- ค. อุปกรณ์การแพทย์ วัตถุทางศาสนา เสื้อผ้า เครื่องนอน เครื่องประกอบอาหารที่จำเป็น เครื่องมือที่กำบัง โดยปกติแก่ประชาชนพลเรือน และเป็นพิเศษแก่เด็กและสตรี การจัดหาที่ไม่มีเหตุผลร้ายแรงที่จะทำให้เชื่อว่าสินค้าเหล่านั้นจะถูกนำไปใช้ในจุดประสงค์อื่น หรือเป็นข้อได้เปรียบทางทหารที่ชัดเจนต่อเข้าศึก โดยการสับเปลี่ยนคัดแปลงสินค้าของเข้าศึก แล้วกลายเป็นสินค้าเพื่อจุดประสงค์ทางทหารได้โดยง่าย
- ง. สิ่งของที่กำหนดให้แก่เชลยศึก รวมถึงหีบห่อของส่วนตัว อาหารบางอย่าง เสื้อผ้า อุปกรณ์การแพทย์ วัตถุทางศาสนา การศึกษา วัฒนธรรม และอุปกรณ์การศึกษา ฯลฯ
- จ. สินค้า หรือมิฉะนั้นสิ่งที่ได้รับการยกเว้นเป็นพิเศษจากการจับกุมโดยสนธิสัญญาระหว่างประเทศ หรือการตกลงกันเป็นพิเศษ ระหว่างชาติคู่สงคราม

๒. เป็นธรรมเนียมปฏิบัติให้ชาติเป็นกลางจัดหาแก่ชาติคู่สงครามทั้งสองฝ่ายในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรูปลักษณะ เวลา และเส้นทางส่งของสินค้าที่ได้รับการยกเว้นจากการเป็นสินค้าต้องห้าม และได้มาซึ่งการยอมรับเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์และการเข้าไปในอาณาเขตของชาติคู่สงคราม หรืออาณาเขตที่ชาติคู่สงครามยึดครอง

๕๒๑. ประกาศนียบัตรรับรองการขนส่งสินค้าที่ไม่ต้องห้าม

ประกาศนียบัตรรับรองของการขนส่งสินค้าที่ไม่ต้องห้าม เป็นเอกสารที่แจกจ่ายโดยกงสุลของชาติคู่สงคราม หรือหน่วยราชการอื่นต่อเรือและอากาศยานของชาติเป็นกลาง เพื่อรับรองว่าสินค้าที่ขนส่งนั้นได้รับการตรวจสอบแล้ว โดยปกติจะทำที่สถานที่แรกที่ออกเดินทาง และตรวจหาว่าปลอดจากสินค้าต้องห้าม จุดประสงค์ของประกาศนียบัตรรับรองนี้เพื่อให้ความสะดวกแก่ชาติคู่สงครามในการควบคุมสินค้าต้องห้ามด้วยการแทรกแซงน้อยที่สุด เพื่อเกิดความล่าช้าน้อยที่สุดแก่การค้าของชาติเป็นกลาง ประกาศนียบัตรรับรองนี้ไม่เป็นการรับประกันว่าเรือหรืออากาศยานจะต้องไม่ถูกตรวจค้น และสินค้าจะต้องไม่ถูกยึดครอง (การเปลี่ยนสภาพแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนสถานะของเรือของชาติเป็นกลางระหว่างเวลาที่ออกประกาศนียบัตรรับรองกับเวลาที่มีการสกัดกั้นในทะเลอาจจะเป็นสาเหตุให้ประกาศนียบัตรรับรองเป็นโมฆะ) ในทางตรงข้ามการที่ประกาศนียบัตรรับรองที่แจกจ่ายโดยชาติคู่สงครามชาติหนึ่งไม่มีผลกระทบต่อสิทธิการตรวจค้นของชาติคู่สงครามฝ่ายตรงข้ามการยอมรับของประกาศนียบัตรรับรอง โดยเรือหรืออากาศยานชาติเป็นกลางไม่ได้ประกอบขึ้นเพื่อการสนับสนุนชาติที่ไม่เป็นกลาง

๕๒๒. ลักษณะการเป็นข้าศึก

เรือทุกลำที่ปฏิบัติการภายใต้ธงของข้าศึก และอากาศยานทุกเครื่องที่มีเครื่องหมายของข้าศึก มีลักษณะการเป็นข้าศึก อย่างไรก็ตาม ความจริงที่ว่าเรือสินค้าที่ติดธงชาติเป็นกลาง อากาศยานที่ติดเครื่องหมายชาติเป็นกลางไม่จำเป็นว่าจะมีลักษณะที่เป็นกลางเสมอ เรือสินค้าและอากาศยานพลเรือนทุกลำที่ชาติคู่สงครามเป็นเจ้าของหรือควบคุมโดยชาติคู่สงครามมีลักษณะการเป็นข้าศึก โดยไม่ต้องสนใจแม้ว่าจะปฏิบัติการภายใต้ธงหรือเครื่องหมายของชาติเป็นกลาง เรือหรืออากาศยานที่มีลักษณะการเป็นข้าศึก อาจจะถูกปฏิบัติโดยชาติ คู่สงครามฝ่ายตรงข้าม ถ้าทราบความจริงว่าเป็นเรือและอากาศยานของข้าศึก

๕๒๓. ลักษณะของเรือรบและอากาศยานทางทหารของข้าศึก

เรือสินค้าและอากาศยานทางพลเรือนของชาติเป็นกลางที่มีลักษณะความเป็นข้าศึก อาจถูกปฏิบัติจากชาติคู่สงครามเหมือนเรือรบหรือเครื่องบินทางทหารของข้าศึก ถ้าหากเกี่ยวข้องกับการกระทำดังนี้

- ก. มีส่วนโดยตรงในการกระทำเป็นข้าศึกในฝ่ายของข้าศึก
- ข. กระทำในทุกขีดความสามารถเหมือนกับส่วนสนับสนุนในทางทหารต่อกองทัพของข้าศึก

๕๒๔. ลักษณะของเรือสินค้า หรืออากาศยานทางพลเรือนของข้าศึก

๑. เรือสินค้าและอากาศยานพลเรือนของชาติเป็นกลางที่มีลักษณะการเป็นข้าศึกอาจจะถูกปฏิบัติจากชาติคู่สงคราม เช่นเดียวกับเรือสินค้าหรืออากาศยานทางพลเรือนของข้าศึก เมื่อเกี่ยวข้องกับพัวพันกับการกระทำ

๒ ประการดังนี้

- ก. ปฏิบัติการโดยตรงภายใต้การควบคุม คำสั่ง กฎบัตร การว่าจ้าง หรือการชี้แนะของข้าศึก เช่น จัดเป็นกระบวนเรือ
- ข. ขัดขวางความพยายามที่จะเข้าทำการพิสูจน์ทราบรวมทั้งการตรวจค้น

๕๒๕. การตรวจค้น

การตรวจค้นเป็นวิธีซึ่งเรือรบ หรืออากาศยานทางทหารของชาติคู่สงครามอาจจะใช้ในการตัดสินลักษณะที่แท้จริง (เข้าศึกหรือเป็นกลาง) ของเรือสินค้าที่เผชิญหน้ากันภายนอกอาณาเขตชาติเป็นกลางลักษณะ (สินค้าต้องห้ามหรือสินค้าที่ได้รับยกเว้น) ของสินค้า วิธีการกระทำ (โดยสุจริตหรือเป็นเข้าศึก) ของการว่าจ้าง และความจริงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกรณีการขัดกันด้วยอาวุธ^๑ เรือรบหรือเรือของชาติเป็นกลางที่พัวพันกับการค้ากับกองทัพไม่ใช่สิ่งที่จะตรวจค้น ข้อห้ามต่อต้านการตรวจค้นในอาณาเขตชาติเป็นกลาง ขยายออกไปถึงช่องแคบระหว่างประเทศที่ล้อมทับด้วยอาณาเขตทางทะเลของชาติเป็นกลาง และเส้นทางเดินเรือของรัฐหมู่เกาะ เรือสินค้าของชาติเป็นกลางในกระบวนเรือของเรือรบของชาติเป็นกลางชาติเดียวกันได้รับการยกเว้นจากการตรวจค้นเช่นเดียวกัน แม้ว่าผู้ควบคุมกระบวนเรืออาจจะถูกขอรหัสจากนายทหารที่ควบคุมของเรือรบชาติคู่สงครามที่มาสกัดกั้น เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร ลักษณะของยานพาหนะ และสินค้าที่ควร หรือจะต้องถูกตรวจค้น ผู้ควบคุมกระบวนเรือจะต้องตัดสินใจว่า เรือภายใต้อำนาจครอบครองของตนมีลักษณะการเป็นเข้าศึก หรือชนสินค้าต้องห้ามมาหรือไม่ เขาจำเป็นต้องช่วยเหลือในการถอนตัวจากการป้องกันผู้ที่กระทำผิด รับผิดชอบต่อการตรวจค้นและการจับกุมโดยเรือรบของชาติคู่สงคราม

๕๒๖. ขั้นตอนการตรวจค้น

๑. ในการขาดไปของกฎการปะทะพิเศษหรือคำแนะนำพิเศษอื่นๆ ที่แจกจ่ายโดยการปฏิบัติตามสายการบังคับบัญชาระหว่างช่วงเวลาของการขัดกันด้วยอาวุธ ขั้นตอนต่อไปนี้จะควรจะได้แจ้งให้กำลังพลรับทราบโดยชัดแจ้ง ในเรื่องสิทธิของชาติคู่สงครามในการตรวจค้น

- ก. การตรวจค้นควรจะฝึกหัดในทุกใหว่พริบปฏิภาณ และการพิจารณาที่เป็นไปได้
- ข. ก่อนมีการเรียกเรือให้จอดนิ่ง เรือรบควรชักธงชาติในการเรียกจะทำโดยการยิงที่ไม่บรรจุลูก การชักธงสัญญาณสากล (SN หรือ SQ) หรือเครื่องหมายอื่น ๆ ในการเรียกเรือ ถ้าเป็นเรือสินค้าชาติเป็นกลางจะเข้ามาหาแล้วหยุด จอดนิ่งลอยลำ แสดงธงเรือ และไม่ต่อต้านขัดขวาง (ถ้าการเรียกเป็นเรือเข้าศึก จะไม่เข้ามาหา และอาจต่อต้านกฎหมาย แม้แต่ใช้กำลัง แต่ด้วยการกระทำนั้น เป็นความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย หรือความเสียหายอื่น ๆ)
- ค. ถ้าเรือที่เรียกนั้นหนี อาจจะมีการไล่ติดตาม และนำมาตรการบังคับอื่นมาใช้ถ้าจำเป็น
- ง. เมื่อเรือที่ถูกเรียกถูกนำเข้ามา เรือรบควรจะส่งเรือเล็กพร้อมกับนายทหารที่จะดำเนินการตรวจค้น ถ้าเป็นการปฏิบัติได้ ควรมีนายทหารตรวจค้นอีกหนึ่งคนติดตามไปด้วยเพื่อทำการตรวจสอบนายทหารและลูกเรือเรือเล็กอาจพกอาวุธโดยการไตร่ตรองอย่างรอบคอบของนายทหารที่ควบคุม
- จ. ถ้าการตรวจค้นในทะเลพิจารณาเห็นว่าอันตราย หรือไม่สามารถปฏิบัติได้ เรือของชาติเป็นกลางอาจจะถูกคุ้มกันโดยเรือรบที่เรียกตรวจ หรือเรือรบลำอื่น หรืออากาศยานทหารให้ไปยังสถานที่ใกล้ที่สุด (นอกอาณาเขตทางทะเลของชาติเป็นกลาง) ซึ่งเป็นสถานที่ที่การตรวจค้นสะดวกและปลอดภัย เรือของชาติเป็นกลางไม่ต้องลดธง (ไม่ได้ถูกจับ) แต่จะต้องกระทำตามที่เรือรบหรืออากาศยานที่มาทำการคุ้มกันสั่ง

- ฉ. นายทหารควบคุมการผ่านควรตรวจสอบหลักฐานทางหนังสือของเรือก่อนให้ทราบแน่ถึงลักษณะท่าเรือที่ออกและจุดหมายปลายทาง ลักษณะของสินค้า ลักษณะของการว่าจ้าง และความจริงอื่น ๆ ที่ตามประเด็นที่ต้องการเอกสารหนังสือที่ตรวจสอบโดยปกติรวมทั้งใบรับรองการจดทะเบียน รายชื่อลูกเรือ รายชื่อผู้โดยสาร สมุดบันทึก บัตรผ่านการตรวจสอบสุขภาพ การเช่าเหมาลำ (ถ้าเป็นเรือเช่า) ใบส่งของ หรือใบแสดงรายการสินค้า ใบแสดงการบรรทุก ใบสำคัญอื่น ๆ ใบประกาศของกงสุล หรือประกาศนียบัตรรับรองว่าไม่เป็นสินค้าต้องห้ามการขนส่งรับรองความบริสุทธิ์ของสินค้า
- ช. ความเป็นระเบียบถูกต้องของหนังสือ และแสดงให้เห็นความบริสุทธิ์ที่เด่นชัดของสินค้า การว่าจ้าง หรือจุดหมายปลายทางไม่ได้ข้อสรุปจำเป็น ความสงสัยยังคงดำรงอยู่ เรือรบของบริษัทอาจต้องตอบคำถาม และเรือและสินค้ายังอาจถูกตรวจค้น
- ซ. นอกจากจะเป็นการป้องกันความมั่นคงทางทหาร นายทหารควบคุมการผ่านจะบันทึกความจริงที่เกี่ยวข้องกับการตรวจค้นลงในสมุดบันทึกของการตรวจเยี่ยมเรือ รวมทั้งวันที่ และสถานที่ที่เข้าทำการสกัดกั้น การลงชื่อควรลงโดยลายเซ็น และยศของนายทหารควบคุมการผ่าน แต่ชื่อของเรือที่ทำการตรวจ และนายทหารผู้บังคับบัญชาไม่ควรเปิดเผย

๕๒๗. การตรวจค้นโดยอากาศยานทหาร

แม้ว่าจะมีสิทธิของการตรวจค้นโดยอากาศยานทหาร แต่ไม่มีการวางรากฐานในการฝึกหัดที่เป็นสากลว่าสิทธินั้นจะมีการฝึกการปฏิบัติอย่างไรบ้าง โดยธรรมดาการตรวจค้นเรือโดยอากาศยานจะประสบความสำเร็จ โดยการนำและคุ้มกันเรือไปยังบริเวณใกล้เคียงของเรือรบของชาติคู่สงครามซึ่งจะทำการตรวจค้นเรือนำไปยังท่าเรือของชาติคู่สงคราม การตรวจค้นอากาศยานโดยอากาศยานจะประสบความสำเร็จโดยการนำ อากาศภายใต้ความคุ้มกันไปยัง สถานที่ที่สามารถร่อนลงจอดในพื้นที่ใกล้ที่สุดของชาติคู่สงครามที่ใกล้ที่สุด

๕๒๘. การปิดอ่าว

การปิดอ่าวเป็นปฏิบัติการของกลุ่มสงครามในการป้องกันเรือ และหรือ อากาศยานของทุกชาติ ไม่ว่าจะ เป็นข้าศึกหรือชาติเป็นกลางจากการเข้าหรือออกจากท่าเรือ สนามบิน หรือพื้นที่ชายฝั่งที่ทำการเข้าครอบครอง หรือการเข้าควบคุมของชาติข้าศึก จุดประสงค์ของชาติคู่สงครามในการสถาปนากการปิดอ่าว คือการ ปฏิเสธข้าศึกในการใช้เรือหรืออากาศยานของข้าศึกหรือชาติเป็นกลางในการขนส่งบุคคลและสินค้า ไปยัง หรือออกจากดินแดนข้าศึก ในขณะที่สิทธิการตรวจค้นของชาติคู่สงครามถูกกำหนดให้ชัดเจนว่าการขนย้าย สินค้าต้องห้าม สิทธิการตรวจค้นของชาติคู่สงครามคือการตั้งใจป้องกันเรือหรืออากาศยาน ปราศจากความสนใจในสินค้าที่ส่งประกาศและแยกข้าศึกออกจาก น่านน้ำหรือห้วงอวกาศระหว่างประเทศ

๕๒๙. กฎเกณฑ์เดิม

๑. ถูกต้องมีเหตุผลภายใต้กฎเกณฑ์เดิมของกฎหมายระหว่างประเทศ การปิดอ่าวจะต้องสอดคล้องกับบรรทัดฐานดังต่อไปนี้

- ก. การสถาปนา การปิดอ่าวจะต้องสถาปนาโดยรัฐบาลของชาติคู่สงคราม ปกติทั่วไปประสพผลโดยการประกาศของรัฐบาลชาติคู่สงคราม หรือโดยผู้บังคับบัญชากองกำลังปิดอ่าวจะเริ่มต้นขีดจำกัดของลักษณะภูมิศาสตร์ และช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะอนุญาตให้เรือ และอากาศยานของชาติเป็นกลางออกจากพื้นที่ที่ปิดอ่าว
- ข. การบอกกล่าว เป็นธรรมเนียมสำหรับชาติคู่สงครามที่จะสถาปนากการปิดอ่าวโดยการบอกกล่าวทุกชาติที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับนั้น เพราะการรับรู้ว่าการดำรงอยู่ของการข่าวของการปิดอ่าวเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของความซื่อสัตย์และการพิศัญญา และความพยายามพิศัญญาของการปิดอ่าว เรือและอากาศยานของชาติเป็นกลางได้รับเกียรติโดยการบอกกล่าว ผู้บังคับบัญชากองกำลังปิดอ่าวจะแจ้งอำนาจหน้าที่เฉพาะในพื้นที่การปิดอ่าวด้วยเช่นกัน รูปแบบของการบอกกล่าวไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่มีผลยาวเหมือนประสิทธิภาพ
- ค. ประสิทธิภาพ ถูกต้องมีเหตุผล การปิดอ่าวจะต้องมีประสิทธิภาพ การมีประสิทธิภาพจะต้องรักษาด้วยกองกำลังผิวน้ำ อากาศ ใต้น้ำ หรือกลไกอื่น ๆ ที่มีความสามารถเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าการผ่านเข้า หรือออกในพื้นที่ปิดอ่าวมีอันตราย ความต้องการของความมีประสิทธิภาพไม่ขัดขวางต่อการไม่ปรากฏตัวชั่วคราวของกองกำลังปิดอ่าว ถ้าการไม่ปรากฏตัวเกิดจากการบีบคั้นของสภาพอากาศ หรือเหตุผลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปิดอ่าว เช่นเดียวกันความต้องการของความมีประสิทธิภาพไม่ขัดขวางต่อเส้นทางที่เป็นไปได้ในการเข้าพื้นที่ปิดอ่าวที่ถูกครอบคลุม
- ง. การไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด การปิดอ่าวจะต้องประยุกต์ใช้อย่างไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดต่อเรือและอากาศยานของทุกชาติ การเลือกที่รกรักที่ซึ่งโดยชาติคู่สงครามที่ทำการปิดอ่าวที่จะสนับสนุน หรือต่อต้านเรือหรืออากาศยานของบางชาติเป็นพิเศษ รวมทั้งของชาติตนเองหรือชาติพันธมิตร แสดงให้เห็นว่าการปิดอ่าวอย่างถูกกฎหมายไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้
- จ. ข้อจำกัด การปิดอ่าวจะต้องไม่กำหนดทางเข้าหรือออกมาจากท่าเรือ และชายฝั่งของชาติเป็นกลาง ชาติเป็นกลางรักษาไว้ซึ่งสิทธิในการรับรองการค้าของชาติเป็นกลาง ไม่รวมถึงการค้าหรือการติดต่อสื่อสารที่กำหนดในหรือกำหนดเพื่อพื้นที่การปิดอ่าว

๕๓๐. การอนุญาตให้เข้าและออกเป็นพิเศษ

ถึงแม้ว่าเรือรบและอากาศยานทหารของชาติเป็นกลางไม่เชื่อถือสิทธิของทางเข้าพื้นที่ปิดอ่าวชาติ คู่สงครามที่ปิดอ่าวซึ่งใหญ่โตอาจจะให้อำนาจในการเข้าและออก การอนุญาตพิเศษอาจจะทำในบางสภาวะโดยกองกำลังปิดอ่าวพิจารณาความจำเป็นและความเหมาะสม เรือและอากาศยานชาติเป็นกลางที่มีลักษณะต้องการความช่วยเหลือที่เห็นได้เด่นชัดควรจะได้รับอนุญาตให้เข้าพื้นที่ปิดอ่าว และได้รับอนุญาตให้ออกในภายหลัง ภายใต้สภาวะที่กำหนดโดยนายทหารในที่ควบคุมกองกำลังปิดอ่าว หรือนายทหารที่รับผิดชอบบำรุงรักษาเครื่องมือการปิดอ่าว (ต.ย. ทู่นระเบิด) ในทำนองเดียวกันนี้เรือและอากาศยานชาติเป็นกลางที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งในการจัดหาสิ่งของที่เหมาะสมเพื่อการบรรเทาพ่อนคลายเพื่อประชากรพลเรือนและคนป่วย คนบาดเจ็บ ควรจะได้รับอนุญาตให้ผ่านวงในการปิดอ่าว

๕๓๑. การละเมิดและความพยายามละเมิดการปิดอ่าว

การละเมิดการปิดอ่าว คือ การผ่านของเรือ หรืออากาศยานผ่านการปิดอ่าวโดยปราศจากการอนุญาตให้เข้าและออกเป็นพิเศษจากการปิดอ่าวของชาติคู่สงคราม ความพยายามละเมิดการปิดอ่าวเกิดขึ้นจากเวลาที่เรือและอากาศยานออกจากท่าเรือ หรือสนามบินด้วยความตั้งใจที่จะหลบหลีกการปิดอ่าว และเมื่อเรือออกจากพื้นที่ปิดอ่าว ต่อเนื่องไปจนกระทั่งการเดินทางสำเร็จสมบูรณ์ความเข้าใจในเรื่องการปิดอ่าว เป็นความจำเป็นที่จะต้านทานการล่องละเมิด และความพยายามในการล่องละเมิดการปิดอ่าว ความเข้าใจอาจจะกำหนดว่าเมื่อการปิดอ่าวได้ประกาศ และได้แจ้งอย่างเป็นทางการไปยังรัฐบาล ไม่สำคัญอะไรว่าเรือ หรืออากาศยานอยู่ในช่วงเวลาให้กำหนดขอบเขตการสกัดกั้นเพื่ออาณาเขตชาติเป็นกลาง ถ้าจุดหมายปลายทาง สุดท้ายคือพื้นที่ปิดอ่าว มีข้อคิดเห็นของความพยายามล่องละเมิดการปิดอ่าวที่เรือหรืออากาศยานถูกกำหนดขอบเขตในการนำเรือหรืออากาศยานเข้าไปยังท่าเรือ หรือสนามบินที่เป็นกลางที่เป็นจุดของการขนส่งไปยัง พื้นที่ปิดอ่าว การจับกุมเรือเหล่านี้ได้ถูกนำมาตกลงกันต่อไป

๕๓๒. การปฏิบัติที่ทันสมัย

๑. กฎเกณฑ์เดิมของการปิดอ่าว เช่นที่กล่าวมาแล้วเป็นธรรมเนียมในส่วนเกือบทั้งหมดตามธรรมชาติได้มาจากรูปแบบเฉพาะที่ผ่านการปฏิบัติของพลังอำนาจทางทะเลระหว่างศตวรรษที่ ๑๕ การพิจารณาความสมดุลของกฎเกณฑ์ระหว่างสิทธิของชาติคู่สงครามในการได้มาซึ่งประสิทธิภาพในการควบคุมทะเลใกล้ท่าเรือเข้าศึก และแนวชายฝั่งทะเลต่อการค้าระหว่างประเทศ กับสิทธิของชาติเป็นกลางต่อการบริหารการค้าที่เป็นกลางด้วยการแทรกแซงน้อยที่สุดที่เป็นไปได้จากกองกำลังชาติคู่สงคราม กฎหมายของการปิดอ่าวเป็นหลักฐานบนระบบการควบคุมที่วางแผนไว้ต่อผลกระทบเพียงการแทรกแซงที่มีขีดจำกัดกับการค้าที่เป็นกลางสิ่งนี้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ โดยการปิดล้อมฐานปฏิบัติการเรือรบผิวน้ำในบริเวณข้างเคียงของพื้นที่ปิดอ่าว

๒. มีการเน้นเพิ่มในสงครามสมัยใหม่ในการแสวงหาการกันข้าศึกออกอย่างเด็ดขาดจากความช่วยเหลือภายนอก และวิธีการตราเป้าหมาย เรือสินค้าก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับเรือรบ ตลอดจนการสั่งห้ามการค้าของชาติเป็นกลางทุกชาติกับข้าศึก โดยมากไม่นอกเหนือไปจากการสถาปนาการปิดอ่าวด้วยการปฏิบัติอย่างเข้มงวดตามกฎเกณฑ์เดิมในสงครามโลกครั้งที่ ๑ และสงครามโลกครั้งที่ ๒ ชาติคู่สงครามทั้งสองฝ่ายอาศัยวิธีซึ่งแม้ว่าใช้เสมอ ๆ เช่นมาตรการปิดอ่าว ไม่สามารถประนีประนอมด้วยแนวความคิดดั้งเดิมของการปิดอ่าวระยะใกล้ การปิดอ่าวระยะไกลของทั้งสองสงครามโลกแยกไปอย่างสำคัญมาก จากกฎเกณฑ์เดิม และถูกพิสูจน์ว่าถูกต้องที่สิทธิการตอบโต้ด้วยกำลังของชาติคู่สงคราม ในการต่อต้านการกระทำผิดกฎหมายสงครามในส่วนของการค้าศึก มากไปกว่านั้นการพัฒนาเร็ว ๆ นี้ในระบบอาวุธและฐานปล่อย ลักษณะพิเศษเฉพาะของเรือดำน้ำ อากาศยานความเร็วเหนือเสียงและอาวุธนำวิถี ทำให้การปิดอ่าวที่ซิดฝั่งยากมากขึ้น

๓. แม้ว่าแนวโน้มในการปฏิบัติของชาติคู่สงครามนี้ (ระหว่างสงครามทั่วไป) ห่างไกลจากการสถาปนาของการปิดอ่าวที่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เดิม การปิดอ่าวต่อไปเป็นวิธีที่เป็นประโยชน์ต่อการควบคุมช่วงชิงผลประโยชน์ของชาติคู่สงครามและชาติเป็นกลางในการขัดกันด้วยอาวุธที่มีขีดจำกัดมากอย่างเช่นระหว่าง

การขัดแย้งที่เวียดนาม การวางทุ่นที่ทำเรือของเวียดนามเหนือ โดยกองทัพสหรัฐถูกดำเนินการในการปฏิบัติ ตามด้วยหลักเกณฑ์เดิมของการสถาปนา การบอกกล่าว ประสิทธิภาพข้อจำกัดและการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ถึงแม้ว่าในเวลาที่มีการวางทุ่นเกิดขึ้น จะไม่ได้ใช้การปิดอ่าว

๕๓๓. การควบคุมของชาติคู่สงครามต่อพื้นที่ถูกเงินของการปฏิบัติการทางเรือ

ภายในพื้นที่ถูกเงินหรือบริเวณใกล้เคียงการปฏิบัติการทางเรือ ชาติคู่สงครามอาจจะกฎเกณฑ์เข้มงวด เป็นพิเศษ นอกเหนือจากกิจกรรมทางเรือและอากาศยานชาติเป็นกลาง ยังอาจจะขัดขวางทางเรือและอากาศยานจากการเข้าพื้นที่ พื้นที่ถูกเงินหรือบริเวณใกล้เคียงการปฏิบัติการทางเรือเป็นยังบริเวณภายในที่อาจเกิดมี ข้าศึกหรือชาติคู่สงครามปฏิบัติการ ชาติคู่สงครามอาจจะไม่มีความประสงค์ที่จะปฏิเสธสิทธิการผ่านของชาติ เป็นกลางหรือปิดช่องแคบระหว่างประเทศต่อการเดินเรือของชาติเป็นกลาง เมื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ นี้ ความสะดวกของการจราจรของชาติเป็นกลางจะยังคงดำรงอยู่

๕๓๔. การควบคุมของชาติคู่สงครามต่อการติดต่อสื่อสารในทะเลของชาติเป็นกลาง

นายทหารผู้บังคับบัญชาของเรือรบของชาติคู่สงครามอาจจะควบคุมการปฏิบัติในการติดต่อสื่อสารของ เรือสินค้าหรืออากาศยานพลเรือนของชาติเป็นกลางทุกลำซึ่งปรากฏตัวในพื้นที่ถูกเงินของการปฏิบัติการทาง เรือหรือมิฉะนั้น ที่อาจเป็นภัยหรือทำให้ได้รับอันตรายต่อการปฏิบัติการ เรือสินค้าหรืออากาศยานพลเรือน ชาติเป็นกลาง ภายในพื้นที่นั้นที่ล้มเหลวต่อการปฏิบัติตามทิศทางของชาติคู่สงครามที่เกี่ยวข้องกับการ ติดต่อสื่อสารอาจจะสันนิษฐานได้ว่ามีลักษณะเป็นข้าศึก และเสี่ยงต่อการถูกยิงหรือจับกุม การติดต่อสื่อสาร ที่ถูกต้องตามกฎหมายที่อนุญาตในขอบเขตที่ว่าให้เกิดความสำเร็จของการปฏิบัติการโดยไม่อคติ การเป็น ตัวการในการขัดขวางข่าวสาร ข้อมูลของชาติคู่สงครามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางทหารหรือกอง กำลังทางทหารเป็นการกระทำที่ขัดต่อหน้าที่ของชาติเป็นกลางในเรื่องการละเว้นและการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด เรือ และอากาศยานของชาติเป็นกลางนั้นอาจถูกจับหรือทำลาย

๕๓๕. พื้นที่หวงห้ามและพื้นที่การรบ

การควบคุมของชาติคู่สงครามต่อพื้นที่ถูกเงินของการปฏิบัติการทางเรือมีข้อแตกต่างที่ชัดเจน จากการ ปฏิบัติของชาติคู่สงครามระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ และ สงครามโลกครั้งที่ ๒ การตั้งพื้นที่กว้างขวางใน ทะเลเป็นพื้นที่หวงห้าม หรือพื้นที่การรบ ทำให้การเดินเรือสินค้าของชาติเป็นกลางถูกกีดขวางหรืออยู่ใน สภาวะเสี่ยงเป็นพิเศษ พื้นที่ปฏิบัติการรบ/พื้นที่หวงห้าม ก่อตั้งโดยชาติคู่สงครามทั้งสองฝ่ายเป็นพื้นฐานของ สิทธิของการตอบโต้ด้วยกำลังทหารต่อต้านการถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมผิดกฎหมายของข้าศึก และถูกใช้ พิสูจน์การปฏิบัติในการควบคุมหรือการจับกุมและการทำลายเรือชาติเป็นกลาง หรือมิฉะนั้นการไม่อนุญาต ด้วยกฎของสงครามทางเรือ พื้นที่หวงห้ามหรือพื้นที่การรบก่อตั้งโดยชาติคู่สงครามในสภาวะแวดล้อมของ สงครามจำกัด ซึ่งเป็นลักษณะการเข้าร่วมสงครามทางทะเลหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ แสดงเหตุผลอย่างน้อย บางส่วนมีเหตุผลถึงแม้ว่าจะใช้กำลังบังคับ มาตรการประกอบด้วยพื้นที่ภูมิประเทศของการขัดแย้ง การรักษา ความปลอดภัยของการเดินเรือสินค้าของชาติเป็นกลางจากพื้นที่ที่เป็นหรือพื้นที่ที่อาจจะเป็นพื้นที่การรบ บริเวณเขตท่าเรือและอากาศยานชาติเป็นกลางได้รับการเตือนให้ออกจากกิจกรรมของชาติคู่สงคราม ลด

อันตรายที่อาจได้รับเพิ่มเติมและการบาดเจ็บที่เกิดโดยไม่ได้ตั้งใจ ด้วยขอบเขตที่ว่าจะไม่แทรกแซง โดยไม่สมเหตุสมผลกับการค้าที่ถูกกฎหมายของชาติเป็นกลางที่ไม่มีข้อสงสัยในเรื่องความถูกต้องตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามการประกาศเขตเหล่านี้ก็ไม่ได้ช่วยบรรเทาพันธะหน้าที่ของชาติคู่สงครามภายใต้กฎหมายการขัดกันด้วยอาวุธต่อการอดกลั้นในการโจมตีเรือและอากาศยานซึ่งไม่ได้เป็นเป้าหมายที่ถูกกฎหมาย การป้องกันฐานไม่สูญเสียในลักษณะการป้องกันในการข้ามเส้นทางที่ลากจากจินตนาการในทะเลโดยชาติคู่สงคราม

๕๓๖. การจับกุมเรือและอากาศยานชาติเป็นกลาง

๑. เรือสินค้าและอากาศยานพลเรือนของชาติเป็นกลางมีแนวโน้มที่จะถูกจับกุมโดยเรือรบและอากาศยานทางทหารของชาติเป็นกลาง ถ้าเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลาย ๆ อย่างดังต่อไปนี้

- ก. หลีกเลียงจากความพยายามในการพิสูจน์ทราบ
- ข. ต่อต้านการตรวจค้น
- ค. ลักลอบนำสินค้าเข้าอย่างผิดกฎหมาย
- ง. ทำหรือพยายามทำให้การปิดอ่าวลัมเล็ก
- จ. เสนอเอกสารที่ผิดปกติ หรือข้อ โกง ขาดเอกสารที่จำเป็นหรือทำลาย ทำให้เสียคุณค่า หรือปิดบังซ่อนเร้นเอกสาร
- ฉ. ฝ่าฝืนลวงละเมิดกฎระเบียบที่ตั้งโดยชาติคู่สงครามภายในพื้นที่ฉุกเฉินของการปฏิบัติการทางเรือ
- ช. ขนถ่ายบุคคลทางการทหาร หรือบริการสาธารณะของข้าศึก
- ญ. ให้ข้อมูลทางการสื่อสารที่เป็นที่สนใจของข้าศึก

๒. เรือและอากาศยานที่ถูกจับกุมถูกส่งไปยังท่าเรือ หรือสนามบินภายใต้เขตอำนาจศาลของชาติคู่สงครามเหมือนกับทรัพย์สิน เพื่อการตัดสินคดีโดยศาลทรัพย์สินโดยธรรมดาเรือรบชาติคู่สงครามจะนำทรัพย์สินที่สำคัญและลูกเรือที่ยึดมาขึ้นเรือที่ถูกจับกุม ทรัพย์สินที่ไม่มีประโยชน์อาจจะถูกเก็บรักษาในท่าเรือโดยเรือรบ หรืออากาศยานทหารชาติคู่สงคราม ในพฤติการณ์หลังสุด การยึดทรัพย์สินต้องเชื่อฟังคำแนะนำของการคุ้มกันหรือมาตรการที่บังคับับความเสี่ยง

๓. เรือ หรืออากาศยานชาติเป็นกลางที่พยายามต่อต้านการจับกุมที่ถูกต้อง ถูกวางมาตรการการใช้กำลังบังคับโดยเรือรบและอากาศยานทหารชาติคู่สงคราม และสันนิษฐานที่จะทำลายในส่วนที่มีความเสี่ยงต่อความปลอดภัย

๕๓๗. การทำลายเรือชาติเป็นกลาง

ทุก ๆ ความพยายามที่สมเหตุสมผลควรหลีกเลี่ยงการทำลายในการจับกุมเรือและอากาศยานชาติเป็นกลาง นายทหารผู้จับกุมไม่ควรสั่งการให้มีการทำลาย หากปราศจากความแน่ใจว่าของที่ถูกยึดมาได้สามารถที่จะไม่ส่งไปยังท่าเรือ หรือสนามบินชาติเป็นกลาง หรือปลดปล่อย มันกลายเป็นความจำเป็นว่ากรณีของที่ถูกยึดมาได้ถูกทำลาย นายทหารผู้จับกุมจะต้องจัดหาความปลอดภัยแก่ผู้โดยสารและลูกเรือ ในกรณีนั้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับของที่ถูกยึดจะต้องปลอดภัยถ้าปฏิบัติได้ บุคคลที่มีผลกระทบต่อผู้โดยสาร ควรที่จะได้รับความคุ้มครองด้วยเช่นกัน

๕๓๘. กำลังพลของเรือและอากาศยานที่ถูกจับกุม

๑. นายทหารและลูกเรือของเรือสินค้าและอากาศยานพลเรือนชาติเป็นกลางที่ถูกจับกุมไม่ถือว่าเป็นเชลยศึก และจะได้รับการส่งกลับถิ่นฐานเดิมในทันทีที่สภาพแวดล้อมเหมาะสม กฎนี้ประยุกต์ใช้อย่างเท่าเทียมกันแก่นายทหาร และลูกเรือของเรือและอากาศยานชาติเป็นกลาง ซึ่งสันนิษฐานว่ามีการกระทำในลักษณะเป็นเรือสินค้า หรืออากาศยานข้าศึก โดยอยู่ภายใต้การควบคุมการปฏิบัติการโดยข้าศึก หรือหลีกเลี่ยงการตรวจค้น แต่ถ้าเรือหรืออากาศยานชาติเป็นกลาง ซึ่งกระทำในลักษณะเป็นข้าศึกโดยตรงในฝ่ายของข้าศึก หรือรับราชการในทุกสาขาวิชาการในการช่วยเหลือข้าศึกในทางการเรือ หรือการทหารในลักษณะนี้สันนิษฐานว่ามีลักษณะเช่นเรือรบ หรืออากาศยานทหารของข้าศึก เมื่อนายทหาร และลูกเรือถูกจับกุมก็จะต้องถูกกักขัง เช่นดั่งเป็น เชลยศึก

๒. คนชาติข้าศึกบนเรือสินค้า และอากาศยานพลเรือนชาติเป็นกลาง เช่น ผู้โดยสาร ผู้แสดงออกอย่างแท้จริงว่าอยู่ในกองทัพของข้าศึก ผู้ที่รับราชการในกองทัพข้าศึก ผู้เป็นลูกจ้างในบริการสาธารณะของข้าศึก ผู้ที่อาจจะเกี่ยวข้องหรือต้องสงสัยว่าทำงานเป็นประโยชน์แก่ข้าศึก อาจจะกลายเป็นเชลยศึก คนชาติข้าศึกเหล่านี้อาจจะถูกเคลื่อนย้าย เช่น เป็นทรัพย์สินเชลย คนชาติข้าศึกที่ไม่อยู่ในลักษณะประเภทที่กล่าวมาไม่อยู่ในพวกที่จะถูกจับกุม หรือคุมขัง

๕๓๙. กำลังพลชาติคู่สงครามที่ถูกกักขังโดยรัฐบาลชาติเป็นกลาง

๑. กฎหมายนานาชาติยอมรับอาณาเขตของชาติเป็นกลาง ภายนอกบริเวณเขตสงครามเสนอให้เป็นพื้นที่หลบภัยของสมาชิกเป็นการส่วนตัวของกองกำลังของชาติคู่สงคราม เป็นกฎโดยทั่วไปที่รัฐบาลของชาติเป็นกลางต้องเกี่ยวข้องในการป้องกันมิให้บุคคลเหล่านั้นกลับไปยังกองทัพของฝ่ายตน ชาติเป็นกลางจะต้องปฏิบัติอย่างสอดคล้องเท่าเทียมกันต่อกำลังพลของชาติคู่สงครามทุกฝ่าย

๒. พลรบของรัฐคู่สงครามบนเรือรบ หรืออากาศยานของชาติเป็นกลาง นอกเขตน่านน้ำเป็นกลาง จะต้องถูกกักกันตัว และให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีของพลเรือน

๓. ลูกเรือของอากาศยานของคู่กรณีที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์ หากลงจอดในเขตเป็นกลางจะด้วยเจตนาหรือไม่ก็ตาม จะต้องถูกกักตัวโดยชาติเป็นกลาง